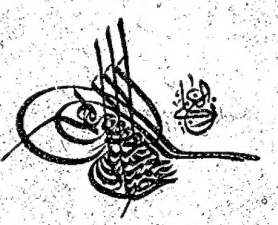

سالنامهٔ ولایت تلیس

برنجی دفعه

{۱۳۱۰}

ابتدا

حسن افتتاح نتیجهٔ مقصوده‌نك براعة‌الاستهلالیدر ۰

انتهاده اصابت (ابتدا) نك جدیت و سلامتیله مترافقدر ۰

(ابتدا) ده صداقت مقصد مقبول ایچون غایتدر ۰

بدایت نهایتك رابطه‌سی ، نهایتده حسن (ابتدا) نك باسطه‌سیدر ۰ بناء علیه ادعیهٔ مخصوصهٔ حضرت تاجداری و عزم صحیح صداقت و عبودیتکاریه مقرون بولنان (ابتدا) مقصد وغایته‌ده صداقتك لازم غیر مفارقی اولدیغی هویدادر ۰

جلوه‌گاه کمال اولان دور مسعود جناب ملوکانه‌لرینك بدایع حسنه‌سی انتظام فرمای احوال جهان ، ومعالیٔ مدایح جهانبانیلری زیور السنهٔ خواص وعوام بولنان ، تاجدار محاسن آثار ، ولی‌نعمت بیمنتمز غازیٔ بیدانی ، شوکتلو پادشاهمز عبدالحمید خان ثانی افندمز حضرتلریکه : مراحم مخصوصه و مآثر عالیهٔ حضرت خلافتپناهیلری آفاق طالع عثمانی‌یی انوار شوکتله قرین فیض انفلاق بیورمقده‌در ۰

تعظیات عبودیتمندانه ایله عرض وجائب ومحامد وشکران صدد نده :

« کو آن دهانکه مدح سراید سزای او »
« کو آن زبانکه وصف بگوید برای او »

نشیده‌سیله اعتراف عجز ایلیان السنه واقلام عرفا وادبا دعوات مفروضهٔ حضرت ظل اللهی ایله ایفای وجیبه و تعیین مقصده (ابتدا) ایدر ۰

(ابتدا) اولق اوزره عالم مطبوعاتده عرض وجود ایدن سالنامه مزدخی او وظیفهٔ نظیفه یی بونقطهٔ عبودیتکاریدن ایفایه (ابتدا) ایلر ۰

بدایت ترتیب ونشری اولق مناسبتیله آرانیلان مکملیت تأمین اولنه مدیسدده اسامی دفتری دیمکدن بشقه بر شی اولمیان ساده بر حالده بولنمسیده ارزو ایدیله مدی ۰

بوسنه‌لك استحضار ایدیله بیلان مبادیٔ معلوماتله ترتیب و ولایتك احوال تاریخیه‌سی کله‌جك سنه‌یه تعلیق ایدلدی ۰

معلومات اصلیهٔ موقعیه یی برقاچ صحیفه اوزرنده بسط وتصویر ایدن اثر، صباح افکار ایچون شایان اعتماد بر رهبر، اولمسنه ، و بر ولایتك موقعیله احوالی اوولایته عائد ذراعی جغرافی وبونلره متقارب سائر معلومات اوولایتك احوال ارضیه وطبیعیه سنه وقوفله اکلاشیله بیلیرکه : بوده اوولایتك برمجملهٔ مکتوبه و وضعیت موقعیه، دائرهٔ اداره ، اجزای مرکبه‌سیله ، اقسام اراضی ، احوال هوائیه ، و سکنه‌سنك انساب وطبایع وعادات وامزجه واخلاقی ایچون بر فهرس مجمل دیمك اولان سالنامه‌سنك وجودیله قابل اوله‌بیله‌جکنه بناءً بتلیس ولایتی‌ده بویله بر اثر وجودی احتیاجندن وارسته دکل ایدی ۰

سایهٔ معارفوایهٔ حضرت شهریاریده، اقتدار ذاتی وقوهٔ علمه و ادبیه، ودقائق فن اداره‌ده مشهود اولان سلامت ومکملیت فعالانه و حکمت شناسانه ایله متصف بولنان والیٔ عالیٔ ولایت تحسین پاشا حضرتلرینك همهات معارف پرورانه وتعریفات بلیغانه‌لری ایجابات سهولت بخشاسیله اشته اولزوم مقبول حاصل اولدی .

ارباب دانش عندنده مسلم اولدیغی اوزره هر بدایتده نقصان طبیعیدر که بمنه الکریم سایهٔ کمالات سرمایهٔ حضرت پادشاهیده بو جهت صورت پذیر کمال اولور .

مع‌مافیه تأسیسه عائد غیرت اصل، اکمله متعلق و منتظر اولان همت اثر فضلدر .

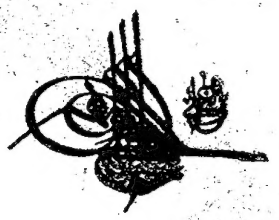

سنهٔ هجریه

{ ۱۳۹۰ }

سالنامهٔ ولایت بتلیس

برنجی دفعه

(ولایت مطبعه سنده طبع اولنمشدر)

۱۳۰۸

اسابیع	شهور: محرم الحرام	شهور: كانون رومى	شهور: كانون افرنجى	روز خضر	طلوع آفتاب ساعت	طلوع آفتاب دقيقه	ظهر ساعت	ظهر دقيقه	عصر اول ساعت	عصر اول دقيقه	عشا ساعت	عشا دقيقه	امساك ساعت	امساك دقيقه	مواسم
پازارایرتسی	١	١٣	٢٥	٨٢	٩	٣٣	٤	٥٦	٨	٤٧	١	٤٥	٧	٣٦	تثليث قمر بمشترى
صالی	٢	١٤	٢٦	٨٣		٣٤		٥٧		٤٧		٤٥		٣٨	تحويل عط در بسنبله
چهارشنبه	٣	١٥	٢٧	٨٤		٣٦		٥٨		٤٩		٤٤		٤٠	حمرت عنب
پنجشنبه	٤	١٦	٢٨	٨٥		٣٧		٥٩		٤٩		٤٤		٤٢	اخر وصل ورق
جمعه	٥	١٧	٢٩	٨٦		٣٩	٥	٠٠		٥٠		٤٤		٤٤	مقابلهٔ قمر بمشترى
جمعه ایرتسی	٦	١٨	٣٠	٨٧		٤١	٥	١		٥١		٤٣		٤٦	اول ايام باحور
پازار	٧	١٩	٣١	٨٨		٤٣		٢		٥١		٤٣		٤٨	
پازارایرتسی	٨	٢٠	١	ر		٤٤		٢		٥٢		٤٢		٥٠	اغستوس افرنجى
صالی	٩	٢١	٢	ى		٤٦		٣		٥٣		٤٢		٥٢	استقامت زهره
چهارشنبه	١٠	٢٢	٣	٩١		٤٨		٣		٥٣		٤١		٥٥	يوم تاسوعا
پنجشنبه	١١	٢٣	٤	٩٢	٩	٥٠		٤		٥٤		٤١		٥٧	يوم عاشورا
جمعه	١٢	٢٤	٥	٩٣		٥٢		٥		٥٤		٤٠	٨	٠٠	اختر ايام باحور
جمعه ایرتسی	١٣	٢٥	٦	٩٤		٥٤		٦		٥٥		٤٠	٨	٢	تسديس زهره وعطارد

پازار	١٤	٢٦	٧	٩٥	١٠ ٥٧	٥ ٦	٩ ٥٦	١ ٣٩	٨ ٥	قران قمر بمریخ
پازارایرتسی	١٥	٢٧	٨	ر	٥٧	٧	٥٦	٣٩	٧	غایت قوت کرما
صالی	١٦	٢٨	٩	٩٧	٣	٨	٥٧	٣٨	١٠	
چهارشنبه	١٧	٢٩	١٠	٩٨	٣	٩	٥٨	٣٨	١٣	
پنجشنبه	١٨	٣٠	١١	٩٩	٥	١٠	٥٨	٣٧	١٥	مقابلهٔ قمر بزحل
جمعه	١٩	٣١	١٢	١٠٠	٧	١١	٥٩	٣٧	١٨	قران قمر بمشتری
جمعه ایرتسی	٢٠	١	١٣	١٠١	٩	١٢	٠٠	٣٦	٢١	اغستوس رومی د
پازار	٢١	٢	١٤	١٠٢	١٢	١٣	١	٣٦	٢٣	صوم مریم رجعت عطار
پازارایرتسی	٢٢	٣	١٥	١٠٣	١٤	١٥	٢	٣٥	٢٦	تسدیس قمر بزهره
صالی	٢٣	٤	١٦	١٠٤	١٦	١٦	٣	٣٥	٢٨	رجعت مشتری
چهارشنبه	٢٤	٥	١٧	١٠٥	١٨	١٦	٤	٣٤	٣١	تسدیس قمر بمشتری
پنجشنبه	٢٥	٦	١٨	ر	٢١	١٧	٥	٣٤	٣٣	
جمعه	٢٦	٧	١٩	١٠٧	٢٣	١٨	٥	٣٣	٣٦	قران قمر بزهره
جمعه ایرتسی	٢٧	٨	٢٠	١٠٨	٢٥	١٩	٦	٣٣	٣٨	مقابلهٔ قمر بمریخ
پازار	٢٨	٩	٢١	١٠٩	٢٨	٢٠	٦	٣٢	٤١	تذیر اوراق
پازارایرتسی	٢٩	١٠	٢٢	١١٠	٣٠	٢١	٧	٣٢	٤٣	آخر باد سموم
صالی	٣٠	١١	٢٣	١١١	٣٢	٢٢	٧	٣١	٤٥	تحویل شمس بسنبله

اسبوع	شهور: صفر الخیر	شهور: اغستوس رومی	شهور: اغستوس افرنجی	روز خضر	طلوع آفتاب: ساعت	طلوع آفتاب: دقیقه	ظهر: ساعت	ظهر: دقیقه	عصر اول: ساعت	عصر اول: دقیقه	عشا: ساعت	عشا: دقیقه	امساك: ساعت	امساك: دقیقه	مواسم
چهارشنبه	١	١٢	٢٤	١١٢	١٠	٣٤	٥	٢٤	٩	٨	١	٣٢	٨	٤٨	مقابلهٔ قمر بزحل
پنجشنبه	٢	١٣	٢٥	١١٣		٣٦		٢٦		٩		٣٢		٥٠	
جمعه	٣	١٤	٢٦	١١٤		٣٨		٢٧		١٠		٣١		٥٢	مقابلهٔ قمر بمشتری
جمعه ایرتسی	٤	١٥	٢٧	ر		٤٠		٢٨		١١		٣١		٥٥	رفتن لقلق
پازار	٥	١٦	٢٨	١١٦		٤٢		٢٨		١١		٣١		٥٧	تسدیس قمر بعطارد
پازار ایرتسی	٦	١٧	٢٩	١١٧		٤٤		٣٠		١٢		٣١	٩	٠٠	عکس عطارد باسد
صالی	٧	١٨	٣٠	١١٨		٤٦		٣١		١٣		٣٠		٢	تحویل زحل بمیزان
چهارشنبه	٨	١٩	٣١	١١٩		٤٨		٣٢		١٤		٣٠		٥	جلوس همایون *
پنجشنبه	٩	٢٠	١	١٢٠		٥١		٣٣		١٥		٣٠		٧	ایلول افرنجی
جمعه	١٠	٢١	٢	١٢١		٥٣		٣٥		١٥		٣٠		١٠	
جمعه ایرتسی	١١	٢٢	٣	١٢٢		٥٦		٣٦		١٦		٣٠		١٢	
پازار	١٢	٢٣	٤	١٢٣		٥٨		٣٧		١٧		٢٩		١٤	قران قمر بمریخ
پازار ایرتسی	١٣	٢٤	٥	١٢٤	١١	٠٠		٣٨		١٧		٢٩		١٦	استقامت مریخ و عطارد

صالی	١٤	٢٥	٦	١٢٥	٣ ١١	٤٠ ٥	١٨ ٩	٢٩ ١	١٩ ٩	بلدرچین فورتنه‌سی
چهارشنبه	١٥	٢٦	٧	١٢٦	٥	٤١	١٩		٢٢	
پنجشنبه	١٦	٢٧	٨	١٢٧	٨	٤٢	١٩	٢٨	٢٤	تحویل زهره باسد
جمعه	١٧	٢٨	٩	١٢٨	١٠	٤٣	٢٠		٢٧	امتزاج فصلین
جمعه ایرتسی	١٨	٢٩	١٠	١٢٩	١٣	٤٥	٢١		٣٠	قران قمر بمشتری
پازار	١٩	٣٠	١١	١٣٠	١٥	٤٦	٢٢		٣٢	شرف قمر
پازار ایرتسی	٢٠	٣١	١٢	١٣١	١٧	٤٧	٢٣		٣٥	چیلاق فورتنه‌سی
صالی	٢١	١	١٣	١٣٢	٢٠	٤٩	٢٤	٢٧	٣٨	ایلول رومی
چهارشنبه	٢٢	٢	١٤	١٣٣	٢٢	٥٠	٢٥		٤٠	
پنجشنبه	٢٣	٣	١٥	١٣٤	٢٥	٥٢	٢٦		٤٢	شکستن کرما
جمعه	٢٤	٤	١٦	١٣٥	٢٧	٥٣	٢٧		٤٤	
جمعه ایرتسی	٢٥	٥	١٧	١٣٦	٣٠	٥٤	٢٧		٤٦	مقابلهٔ قمر بمریخ
پازار	٢٦	٦	١٨	١٣٧	٣٢	٥٥	٢٧		٤٩	تثلیث قمر بمشتری
پازار ایرتسی	٢٧	٧	١٩	١٣٨	٣٥	٥٦	٢٨		٥٢	قران قمر بعطارد
صالی	٢٨	٨	٢٠	راق	٣٧	٥٧	٢٨		٥٥	ولادت مریم
چهارشنبه	٢٩	٩	٢١	١٤٠	٤٠	٥٨	٢٨		٥٨	قران قمر بزحل

اسبوع	شهور: ربيع الاول	شهور: ايلول رومی	شهور: ايلول افرنجی	روز خضر	طلوع آفتاب ساعت	طلوع آفتاب دقیقه	ظهر ساعت	ظهر دقیقه	عصر اول ساعت	عصر اول دقیقه	عشا ساعت	عشا دقیقه	امساك ساعت	امساك دقیقه	مواسم
پنجشنبه	١	١٠	٢٢	١٤١	١١	٤٣	٦	٠٠	٩	٢٩	١	٢٧	١٠	١	قرار نیل
جمعه	٢	١١	٢٣	١٤٢		٤٥		١		٢٩				٤	تحویل شمس بمیزان
جمعه ایرتسی	٣	١٢	٢٤	١٤٣		٤٨		٢		٣٠				٦	رأس سنهٔ شمسیهٔ هجریه
پازار	٤	١٣	٢٥	١٤٤		٥١		٣						٩	
بازار ایرتسی	٥	١٤	٢٦	١٤٥		٥٣		٤		٣١				١١	اول فصل خریف
صالی	٦	١٥	٢٧	١٤٦		٥٥		٥						١٤	تسدیس قمر بمریخ
چهارشنبه	٧	١٦	٢٨	١٤٧		٥٧		٦						١٦	
پنجشنبه	٨	١٧	٢٩	١٤٨	١٢	٠٠		٧		٣٢				١٩	نقصان ماء اشجار
جمعه	٩	١٨	٣٠	١٤٩		٢		٩						٢١	تحویل عطارد بمیزان
جمعه ایرتسی	١٠	١٩	١	١٥٠		٥		١١						٢٤	تشرین اول افرنجی
پازار	١١	٢٠	٢	ی		٨		١٢		٣٣				٢٧	
بازار ایرتسی	١٢	٢١	٣	١٥٢		١٠		١٣						٣٠	لیلهٔ مولد النبی صلعم
صالی	١٣	٢٢	٤	١٥٣		١٢		١٤				٢٧		٣٢	قوش کیجیمی فرتنه‌سی

چهارشنبه	١٤	٢٣	٥	١٥٤	١٢ ١٥	٦ ١٥	٩ ٣٤	١ ٢٧	١١ ٣٥	مقابلهٔ قمر بزحل
پنجشنبه	١٥	٢٤	٦	١٥٥	١٧	١٧			٣٧	تحويل زهره بسنبله
جمعه	١٦	٢٥	٧	ى	١٩	١٨			٣٩	شرف قمر
جمعه ايرتسى	١٧	٢٦	٨	١٥٧	٢١	١٩	٣٥		٤٢	بدأ سقوط اوراق
بازار	١٨	٢٧	٩	١٥٨	٢٣	٢٠			٤٥	تثليث قمر بزحل
بازارايرتسى	١٩	٢٨	١٠	١٥٩	٢٦	٢١			٤٨	
صالى	٢٠	٢٩	١١	١٦٠	٢٨	٢٢	٣٦		٥٠	مريم انا فورتنه سى
چهارشنبه	٢١	٣٠	١٢	١٦١	٣١	٢٣			٥٣	مقابلهٔ شمس بمشترى
پنجشنبه	٢٢	١	١٣	١٦٢	٣٣	٢٥			٥٥	تشرين اول رومى
جمعه	٢٣	٢	١٤	١٦٣	٣٥	٢٦			٥٨	اول ايام مطر
جمعه ايرتسى	٢٤	٣	١٥	١٦٤	٣٧	٢٨	٣٧		٠٠	تحويل عطارد بعقرب
بازار	٢٥	٤	١٦	١٦٥	٤٠	٢٩			٣	
بازارايرتسى	٢٦	٥	١٧	١٦٦	٤٢	٣٠			٥	
صالى	٢٧	٦	١٨	١٦٧	٤٥	٣١	٣٨		٨	فورتنه
چهارشنبه	٢٨	٧	١٩	١٦٨	٤٧	٣٣			١٠	اول غرس اشجار
پنجشنبه	٢٩	٨	٢٠	١٦٩	٥٠	٣٤	٣٩		١٢	
جمعه	٣٠	٩	٢١	١٧٠	٥٢	٣٥		٢٧	١٥	قران قمر بعطارد

اسم ايام	شهور: ربيع الآخر	شهور: تشرين اول رومی	شهور: تشرين اول افرنجی	روز خضر	طلوع آفتاب ساعت	طلوع آفتاب دقيقه	ظهر ساعت	ظهر دقيقه	عصر اول ساعت	عصر اول دقيقه	عشا ساعت	عشا دقيقه	امساك ساعت	امساك دقيقه	مواسم
جمعه ايرتسی	١	١٠	٢٢	١٧١	١٢	٥٤	٦	٣٦	٩	٤٠	١	٣٧	١١	١٨	باغ بوزومی
پازار	٢	١١	٢٣	١٧٢		٥٧		٣٧						٢٠	تحويل شمس بعقرب
پازارايرتسی	٣	١٢	٢٤	١٧٣		٥٩		٣٩				٣٨		٢٣	برودت مياه
صالی	٤	١٣	٢٥	١٧٤	١	١		٤٠		٤١				٢٥	تسديس قمر بمريخ
چهارشنبه	٥	١٤	٢٦	١٧٥		٤		٤٢						٢٨	
پنجشنبه	٦	١٥	٢٧	١٧٦		٦		٤٣						٣٠	تثليث قمر بزهره
جمعه	٧	١٦	٢٨	١٧٧		٩		٤٤		٤٢				٣٣	
جمعه ايرتسی	٨	١٧	٢٩	١٧٨		١١		٤٥						٣٥	بالق فورتنه سی
پازار	٩	١٨	٣٠	١٧٩		١٤		٤٦						٣٨	قران قمر بمريخ
پازارايرتسی	١٠	١٩	٣١	١٨٠		١٦		٤٧						٤٠	
صالی	١١	٢٠	١	١٨١		١٩		٤٨		٤٣				٤٢	تشرين ثانی افرنجی
چهارشنبه	١٢	٢١	٢	١٨٢		٢١		٤٩				٣٩		٤٥	قران قمر بمشتری
[illegible]	١٣	٢٢	٣	١٨٣		٢٤		٥٠						٤٧	

جمعه	۱۴	۲۳	۴	۱۸۴	۱	۲۶	۶	۵۱	۹	۴۴	۱	۲۹	۱۱	۵۰	غایت قوت خریف
جمعه ایرتسی	۱۵	۲۴	۵	۱۸۵		۲۸		۵۲						۵۲	تحویل زهره بمیزان
بازار	۱۶	۲۵	۶	۱۸۶		۳۱		۵۳						۵۴	تحویل عطارد بقوس
بازار ایرتسی	۱۷	۲۶	۷	۱ ر		۳۳		۵۴						۵۶	روز قاسم
صالی	۱۸	۲۷	۸	۲		۳۵		۵۶		۴۵				۵۸	تربیع قمر بزحل
چهارشنبه	۱۹	۲۸	۹	۳		۳۸		۵۷					۱۲	۰۰	تحویل مریخ بحوت
پنجشنبه	۲۰	۲۹	۱۰	۴		۴۰		۵۸						۲	فورتنه
جمعه	۲۱	۳۰	۱۱	۵		۴۲								۴	تسدیس قمر بزحل
جمعه ایرتسی	۲۲	۳۱	۱۲	۶		۴۴		۵۹						۵	تثلیث قمر بمشتری
بازار	۲۳	۱	۱۳	۷		۴۶	۷	۰۰						۷	تشرین ثانی رومی
بازار ایرتسی	۲۴	۲	۱۴	۸		۴۸		۱						۸	
صالی	۲۵	۳	۱۵	۹		۴۹		۲		۴۶				۱۰	وزیدن باد شمالی
چهارشنبه	۲۶	۴	۱۶	۱۰		۵۱		۳						۱۱	قران قمر بزحل
پنجشنبه	۲۷	۵	۱۷	۱۱		۵۳		۴						۱۲	فوج قائمی
جمعه	۲۸	۶	۱۸	۱۲		۵۵		۵						۱۳	اختفاء حشرات
جمعه ایرتسی	۲۹	۷	۱۹	۱۳		۵۷		۶						۱۴	فورتنه
بازار	۳۰	۸	۲۰	ر		۵۸		۶					۳۱	۱۵	تسدیس قمر بزحل

اسامی ایام	شهور: جمادی الاولی	شهور: تشرین ثانی رومی	شهور: ٭ افرنجی	روز قاسم	طلوع آفتاب ساعت	طلوع آفتاب دقیقه	ظهر ساعت	ظهر دقیقه	عصر اول ساعت	عصر اول دقیقه	عشا ساعت	عشا دقیقه	امساك ساعت	امساك دقیقه	مواسم
پازارایرتسی	١	٩	٢١	١٥	١	٥٩	٧	٧	٩	٤٦	١	٣١	١٢	١٥	قران قمر بعطارد
صالی	٢	١٠	٢٢	١٦										١٦	تحویل شمس بقوس
چهارشنبه	٣	١١	٢٣	١٧	٢	٠٠		٨				٣٢		١٧	
پنجشنبه	٤	١٢	٢٤	١٨		١								١٩	تربیع قمر بزهره
جمعه	٥	١٣	٢٥	١٩		٢		٩						٢٠	
جمعه ایرتسی	٦	١٤	٢٦	٢٠		٤		١٠						٢١	تثلیث قمر بزهره
پازار	٧	١٥	٢٧	٢١		٥		١١						٢٢	قران قمر بمریخ
پازارایرتسی	٨	١٦	٢٨	٢٢		٦								٢٣	اولکی فورتنه سی
صالی	٩	١٧	٢٩	٢٣		٧		١٢				٣٣		٢٤	تحویل زهره بمشتری
چهارشنبه	١٠	١٨	٣٠	٢٤		٩								٢٥	قران قمر
پنجشنبه	١١	١٩	١	٢٥		١٠								٢٦	كانون اول افرنجی
جمعه	١٢	٢٠	٢	٢٦		١١		١٤		٤٧				٢٧	شرف قمر
جمعه ایرتسی	١٣	٢١	٣	[illegible]		[illegible]								[illegible]	[illegible]

پـــازار	١٤	٢٢	٤	٢٨	٢ ١٣	٧ ١٥	٩ ٤٧	١ ٣٣	٢٩١٢	تسديس قمر بمشترى
پازارایرتسی	١٥	٢٣	٥	٢٩	١٤				٣٠	ابتداء ريح شمالى
صـــالى	١٦	٢٤	٦	٣٠	١٥	١٦			٣١	تربيع قمر بمشترى
چهارشـنبه	١٧	٢٥	٧	٣١	١٦				٣٢	
پنجشـــنبه	١٨	٢٦	٨	٣٢	١٧	١٧				تسديس قمر بزحل
جمـــعه	١٩	٢٧	٩	٣٣	١٨				٣٣	اخرمقوط اوراق
جمعه ایرتسی	٢٠	٢٨	١٠	٣٤	١٩					قیش فورتنه سی
پـــازار	٢١	٢٩	١١	٣٥	٢٠	١٨			٣٤	قران قمر بمريخ
پازارایرتسی	٢٢	٣٠	١٢	ر				٣٤	٣٥	مقابلهٔ قمر بمشترى
صـــالى	٢٣	١	١٣	٣٧	٢١	١٩				کانون اول
چهارشـنبه	٢٤	٢	١٤	٣٨				٣٥	٣٦	
پنجشـــنبه	٢٥	٣	١٥	٣٩						
جمـــعه	٢٦	٤	١٦	٤٠	٢٢		٤٨		٣٧	قران قمر بزهره
جمعه ایرتسی	٢٧	٥	١٧	٤١						تسديس قمر بزحل
پـــازار	٢٨	٦	١٨	ر		٢٠			٣٨	فورتنه
پازارایرتسی	٢٩	٧	١٩	٤٣	٢٣					شب يلدا
صـــالى	٣٠	٨	٢٠	٤٤						

ايام	شهور: جماذالآخر	شهور: كانون اول رومى	شهور: افرنجى	روز قاسم	طلوع آفتاب ساعت	طلوع آفتاب دقيقه	ظهر ساعت	ظهر دقيقه	عصر اول ساعت	عصر اول دقيقه	مغرب ساعت	مغرب دقيقه	امساك ساعت	امساك دقيقه	مواسم
چهارشنبه	١	٩	٢١	٤٥	٢	٣٣	٧	٢٠	٩	٤٨	١	٣٥	١٢	٣٨	تحويل شمس بجدى
پنجشنبه	٢	١٠	٢٢	٤٦											اربعين
جمعه	٣	١١	٢٣	٤٧											تحويل زهره بقوس
جمعه ايرتسى	٤	١٢	٢٤	٤٨											اخر شب يلدا
بازار	٥	١٣	٢٥	٤٩								٣٤			
بازار ايرتسى	٦	١٤	٢٦	٥٠		٣٢								٣٧	
صالى	٧	١٥	٢٧	٥١				١٩							
چهارشنبه	٨	١٦	٢٨	٥٢		٣١									قران قمر بمريخ
پنجشنبه	٩	١٧	٢٩	٥٣										٣٦	قران قمر بمشترى
جمعه	١٠	١٨	٣٠	٥٤		٣٠		١٨		٤٧					تحويل مريخ بحمل
جمعه ايرتسى	١١	١٩	٣١	٥٥											مقابلهٔ قمر بزهره
بازار	١٢	٢٠	١	قل		١٩		١٧						٣٥	رأس سنه ١٨٩٣ كانون ثانى
بازار ايرتسى	١٣	٢١	٢	٥٧											

صالی	۱۴	۲۲	۳	۵۸	۲	۱۸	۷	۱۶	۹	۴۷	۱	۳۴	۱۲	۳۴	تربیع شمس بزحل
چهارشنبه	۱۵	۲۳	۴	۵۹		۱۷								۳۳	
پنجشنبه	۱۶	۲۴	۵	۶۰		۱۶								۳۲	زمهریر فورتنه سی
جمعه	۱۷	۲۵	۶	راو		۱۵		۱۵						۳۱	
جمعه ایرتسی	۱۸	۲۶	۷	راو		۱۴								۳۰	تربیع قمر بزهره
بازار	۱۹	۲۷	۸	۶۳		۱۳		۱۴						۲۹	میلاد عیسی علیه السلام
بازار ایرتسی	۲۰	۲۸	۹	۶۴		۱۲								۲۸	اشتداد البرد
صالی	۲۱	۲۹	۱۰	۶۵		۱۱								۲۷	مقابله قمر بمشتری
چهارشنبه	۲۲	۳۰	۱۱	۶۶		۱۰		۱۳						۲۶	تسدیس قمر بزهره
پنجشنبه	۲۳	۳۱	۱۲	۶۷						۴۶				۲۵	تحویل عطارد بجدی
جمعه	۲۴	۱	۱۳	راو		۹		۱۲				۳۳		۲۴	مقابله مریخ بزحل
جمعه ایرتسی	۲۵	۲	۱۴	۶۹		۸								۲۳	رأس سنة میلاد کانون ثانی
بازار	۲۶	۳	۱۵	۷۰		۷		۱۱						۲۲	تسدیس قمر بزحل
بازار ایرتسی	۲۷	۴	۱۶	۷۱		۵								۲۱	تحویل زهره بجدی
صالی	۲۸	۵	۱۷	۷۲		۳		۱۰						۱۹	قران قمر بعطارد
چهارشنبه	۲۹	۶	۱۸	راو		۲		۹						۱۸	القاء الصلیب فی الماء

ایام	شهور: رجب شریف	شهور: کانون ثانی رومی	شهور: افرنجی ه	روز قاسم	طلوع آفتاب ساعت	طلوع آفتاب دقیقه	ظهر ساعت	ظهر دقیقه	عصر اول ساعت	عصر اول دقیقه	عشا ساعت	عشا دقیقه	امساك ساعت	امساك دقیقه	مواسم
پنجشنبه	١	٧	١٩	٧٤	١	٥٨	٧	٧	٩	٤٥	١	٣٢	١٢	١٥	
جمعه	٢	٨	٢٠	٧٥		٥٦								١٣	ليلة الرغائب
جمعه ایرتسی	٣	٩	٢١	٧٦		٥٥		٦						١٢	تحویل شمس بدلو
پازار	٤	١٠	٢٢	٧٧		٥٣		٥				٣١		١١	تسدیس قمر بزهره
پازار ایرتسی	٥	١١	٢٣	٧٨		٥١		٤						١٠	قران قمر بزحل
صالی	٦	١٢	٢٤	٧٩		٤٩		٣						٨	رجعت عطارد
چهارشنبه	٧	١٣	٢٥	٨٠		٤٧		٢		٤٤				٧	قران قمر بمشتری
پنجشنبه	٨	١٤	٢٦	٨١		٤٥		١						٥	قران مریخ بمشتری
جمعه	٩	١٥	٢٧	٨٢		٤٣		٠٠						٣	شدت سرما
جمعه ایرتسی	١٠	١٦	٢٨	٨٣		٤١		٥٩						١	فورتنه
پازار	١١	١٧	٢٩	ر		٣٩	٦	٥٨					١١	٥٩	تحویل عطارد بدلو
پازار ایرتسی	١٢	١٨	٣٠	ر		٣٧		٥٧		٤٣				٥٧	
صالی	١٣	١٩	٣١	٨٦		٣٥		٥٦						٥٥	اول خمسين

چهارشنبه	۱۴	۲۰	۱	۸۷	۱ ۳۳	۶ ۵۵	۹ ۴۳	۱ ۳۱	۱۱ ۵۳	شباط افرنجی
پنجشنبه	۱۵	۲۱	۲	۸۸	۳۱	۵۴			۵۱	تثلیث شمس بزحل
جمعه	۱۶	۲۲	۳	۸۹	۲۹	۵۳	۴۲		۴۹	تثلیث قمر بزهره
جمعه ایرتسی	۱۷	۲۳	۴	۹۰	۲۷	۵۱			۴۷	غایت قوت سرما
بازار	۱۸	۲۴	۵	۹۱	۲۵	۴۹			۴۵	مقابلهٔ بمشتری
بازار ایرتسی	۱۹	۲۵	۶	ر	۲۳	۴۷		۳۰	۴۳	
صالی	۲۰	۲۶	۷	۹۳	۲۱	۴۶			۴۱	تحویل زهره بدلو
چهارشنبه	۲۱	۲۷	۸	۹۴	۱۹	۴۵			۳۹	تسدیس شمس بمشتری
پنجشنبه	۲۲	۲۸	۹	۹۵	۱۷	۴۴			۳۷	
جمعه	۲۳	۲۹	۱۰	۹۶	۱۵	۴۳	۴۱		۳۵	تسدیس قمر بعطارد
جمعه ایرتسی	۲۴	۳۰	۱۱	ر	۱۳	۴۲		۲۹	۳۳	تحویل مریخ بثور
بازار	۲۵	۳۱	۱۲	۹۸	۱۱	۴۱			۳۱	لیلهٔ معراج النبی صلعم
بازار ایرتسی	۲۶	۱	۱۳	۹۹	۹	۴۰			۲۹	شباط رومی
صالی	۲۷	۲	۱۴	۱۰۰	۶	۳۹	۴۰		۲۷	
چهارشنبه	۲۸	۳	۱۵	۱۰۱	۴	۳۸		۲۸	۲۵	
پنجشنبه	۲۹	۴	۱۶	۱۰۲	۲	۳۷				قران قمر بعطارد
جمعه	۳۰	۵	۱۷	۱۰۳		۳۶				

اسامى	شهور: شعبان شريف	شهور: شباط رومى	شهور: شباط افرنجى	روز قاسم	طلوع آفتاب ساعت	طلوع آفتاب دقيقه	ظهر ساعت	ظهر دقيقه	عصر اول ساعت	عصر اول دقيقه	عشا ساعت	عشا دقيقه	امساك ساعت	امساك دقيقه	مواسم
جمعه ايرتسى	١	٦	١٨	١٠٤	١٢	٥٩	٦	٣٧	٩	٣٩	١	٢٨	١١	٢١	تحويل شمس بحوت
بازار	٢	٧	١٩	١٠٥		٥٧		٣٦						١٩	جمرهٔ اولى
بازار ايرتسى	٣	٨	٢٠	١٠٦		٥٥		٣٥						١٧	آخر غرس اشجار
صالى	٤	٩	٢١	١٠٧		٥٢		٣٤		٣٨				١٥	شرف قمر
چهارشنبه	٥	١٠	٢٢	ر		٥٠		٣٣						١٢	
پنجشنبه	٦	١١	٢٣	١٠٩		٤٨		٣١						١٠	
جمعه	٧	١٢	٢٤	١١٠		٤٦		٣٠		٣٧				٨	تسديس قمر بزهره
جمعه ايرتسى	٨	١٣	٢٥	١١١		٤٣		٢٩						٦	جمرهٔ ثانيه امدن لقلق
بازار	٩	١٤	٢٦	١١٢		٤١		٢٨						٣	تسديس قمر بمريخ
بازار ايرتسى	١٠	١٥	٢٧	١١٣		٣٩		٢٧		٣٦				١	تربيع قمر بمشترى
صالى	١١	١٦	٢٨	١١٤		٣٦		٢٥					١٠	٥٩	انكسار سرما
چهارشنبه	١٢	١٧	١	١١٥		٣٣		٢٤						٥٧	مارت افرنجى
پنجشنبه	١٣	١٨	٢	١١٦		٣١		[illegible]		٣٥				٥٤	

جمعه	١٤	١٩	٣	١١٧	١٢	٣٨	٦	٢٢	٩	٣٥	١	٢٩	١٠	٤٩	جمرهٔ ثالثه
جمعه ایرتسی	١٥	٢٠	٤	١١٨		٣٦		٢٠		٣٤				٤٧	لیلهٔ برات
پازار	١٦	٢١	٥	١١٩		٣٣		١٩						٤٥	ولادت همایون *
بازارایرتسی	١٧	٢٢	٦	١٢٠		٣١		١٨		٣٣				٤٣	تحویل زهره بحوت
صالی	١٨	٢٣	٧	١٢١		١٨		١٦						٤٠	جریان ماء اشجار
چهارشنبه	١٩	٢٤	٨	١٢٢		١٦		١٥		٣٢				٣٨	مقابلهٔ قمر بمریخ
پنجشنبه	٢٠	٢٥	٩	١٢٣		١٣		١٤		٣١		٢٧		٣٦	قلم آشبسی زمانی
جمعه	٢١	٢٦	١٠	١٢٤		١١		١٣						٣٣	اول برد عجوز
جمعه ایرتسی	٢٢	٢٧	١١	١٢٥		٨		١١						٣١	تثلیث قمر بمشتری
پازار	٢٣	٢٨	١٢	١٢٦		٥		١٠						٢٩	
بازارایرتسی	٢٤	١	١٣	١٢٧		٣		٩						٢٦	مارت رومی رأس سنهٔ
صالی	٢٥	٢	١٤	١٢٨	١١	٠٠		٨		٣٠				٢٤	مالیه ١٣٠٩
چهارشنبه	٢٦	٣	١٥	١٢٩		٥٧		٧						٢١	
پنجشنبه	٢٧	٤	١٦	١٣٠		٥٥		٥		٢٩				١٩	قران قمر بزهره
جمعه	٢٨	٥	١٧	١٣١		٥٣		٤						١٧	امدن قرلنغج
جمعه ایرتسی	٢٩	٦	١٨	١٣٢		٥٠		٣		٢٨				١٥	شرف قمر

ز

اسامی ایام	شهور: جمادی الاولی	شهور: رومی	شهور: افرنجی	روز قاسم	طلوع آفتاب: ساعت	طلوع آفتاب: دقیقه	ظهر: ساعت	ظهر: دقیقه	عصر اول: ساعت	عصر اول: دقیقه	عشا: ساعت	عشا: دقیقه	امساك: ساعت	امساك: دقیقه	مواسم
بازار	١	٦	١٨	١٣٣	١١	٤٩	٦	٢	٩	٢٩	١	٢٧	١٠	١١	
بازارایرتسی	٢	٧	١٩	١٣٤		٤٧		١		٢٨				٩	
صالی	٣	٨	٢٠	١٣٥				٠٠						٦	اول موسم بهار
چهارشنبه	٤	٩	٢١	١٣٦		٤١	٥	٥٩		٢٧				٤	نوروز سلطانی
پنجشنبه	٥	١٠	٢٢	١٣٧		٣٩		٥٨				٢٨		١	
جمعه	٦	١١	٢٣	١٣٨		٣٦		٥٧		٢٦			٩	٥٩	
جمعه ایرتسی	٧	١٢	٢٤	١٣٩		٣٤		٥٦						٥٧	
بازار	٨	١٣	٢٥	١٤٠		٣١		٥٤		٢٥				٥٤	
بازارایرتسی	٩	١٤	٢٦	١٤١		٢٩		٥٣						٥١	
صالی	١٠	١٥	٢٧	١٤٢		٢٦		٥٢		٢٤				٤٩	امدن چیلاق
چهارشنبه	١١	١٦	٢٨	١٤٣		٢٣		٥١						٤٦	اول شرب مسهل
پنجشنبه	١٢	١٧	٢٩	١٤٤		٢١		٥٠		٢٣		٢٩		٤٤	قرلنغچ فورتنه‌سی
[illegible]	١٣	١٨	٣٠	١٤٥	[illegible]	١٩		٤٩		٢٢				٤١	

جمعه ایرتسی	۱۴	۱۹	۳۱	۱۴۶	۱۱	۱۷	۵	۴۷	۹	۲۲	۱	۲۹	۹	۳۹	انکشاف ازهار
بـــازار	۱۵	۲۰	۱	۱۴۷		۱۴		۴۶		۲۱				۳۶	زیارت خرقهٔ شریف
بازار ایرتسی	۱۶	۲۱	۲	۱۴۸		۱۲								۳۳	
صـــحالی	۱۷	۲۲	۳	۱۴۹		۱۰		۴۴		۲۰				۳۰	
چهارشنبه	۱۸	۲۳	۴	۱۵۰		۷		۴۳		۱۹		۳۰		۲۷	فریاد هندلیب
پنجشـــنبه	۱۹	۲۴	۵	۱۵۱		۵		۴۲						۲۵	
جـــمعه	۲۰	۲۵	۶	۱۵۲		۳		۴۰		۱۸				۲۱	نوروز خوارزم شاه
جمعه ایرتسی	۲۱	۲۶	۷	۱۵۳		۰۰		۳۹						۱۹	
بـــازار	۲۲	۲۷	۸	۱۵۴	۱۰	۵۸		۳۸		۱۷		۳۱		۱۶	
بازار ایرتسی	۲۳	۲۸	۹	۱۵۵		۵۵		۳۷						۱۳	
صـــحالی	۲۴	۲۹	۱۰	۱۵۶		۵۳		۳۶		۱۶				۱۰	
چهارشـــنبه	۲۵	۳۰	۱۱	۱۵۷		۵۰		۳۴		۱۵				۸	
پنجشـــنبه	۲۶	۳۱	۱۲	۱۵۸		۴۸		۳۳		۱۴				۵	
جـــمعه	۲۷	۱	۱۳	۱۵۹		۴۶		۳۱		۱۳		۳۲		۳	لیلهٔ قدر نیسان رومی
جمعه ایرتسی	۲۸	۲	۱۴	۱۶۰		۴۴		۳۰						۰۰	اول موسم لاله
بـــازار	۲۹	۳	۱۵	۱۶۱		۴۱		۲۹		۱۴			۸	۵۷	
بازار ایرتسی	۳۰	۴	۱۶	۱۶۲										۵۴	

اسبوع	شهور: شوال المکرم	شهور: رومی	شهور: افرنجی	روز قاسم	طلوع آفتاب: ساعت	طلوع آفتاب: دقیقه	ظهر: ساعت	ظهر: دقیقه	عصر اول: ساعت	عصر اول: دقیقه	عشا: ساعت	عشا: دقیقه	امساك: ساعت	امساك: دقیقه	مواسم
پازارایرتسی	١	٥	١٧	١٦٢	١٠	٣٩	٥	٢٨	٩	١١	١	٣٢	٨	٥١	صلاة عید فطر
صالی	٢	٦	١٨	١٦٣		٣٧		٢٧		١٠		٣٣		٤٨	
چهارشنبه	٣	٧	١٩	١٦٤		٣٥								٤٦	ستهٔ ثور
پنجشنبه	٤	٨	٢٠	١٦٥		٣٣		٢٥		٩				٤٣	
جمعه	٥	٩	٢١	١٦٦		٣٠		٢٤						٤١	
جمعه ایرتسی	٦	١٠	٢٢	١٦٧		٢٨		٢٣		٨				٣٨	
پازار	٧	١١	٢٣	١٦٨		٢٦		٢٢				٣٤		٣٦	باغ او غلمه زمانی
پازارایرتسی	٨	١٢	٢٤	١٦٩		٢٣		٢١		٧				٣١	
صالی	٩	١٣	٢٥	١٧٠		٢١						٣٥		٢٩	
چهارشنبه	١٠	١٤	٢٦	١٧١		١٩		١٩						٢٧	آخر ستهٔ ثور
پنجشنبه	١١	١٥	٢٧	١٧٢		١٧		١٨		٦		٣٦		٢٥	
جمعه	١٢	١٦	٢٨	١٧٣		١٥		١٧						٢٣	
[illegible]	١٣	١٧	٢٩	١٧٤		١٣		١٦		٥				٢١	

پازار	۱۴	۱۸	۳۰	۱۷۵	۱۰	۱۲	۵	۱۵	۹	۵	۱	۳۷	۸	۱۹	
پازارایرتسی	۱۵	۱۹	۱	۱۷۶		۱۰		۱۴		۴				۱۶	مایس‌افرنجی
صالی	۱۶	۲۰	۲	۱۷۷		۸		۱۳				۳۸		۱۴	ازدیاد فرات
چهارشنبه	۱۷	۲۱	۳	۱۷۸		۶		۱۲		۳				۱۲	
پنجشنبه	۱۸	۲۲	۴	۱۷۹		۴		۱۱		۲				۱۰	
جمعه	۱۹	۲۳	۵	۱۸۰		۱		۱۰		۱		۳۹		۷	
جمعه‌ایرتسی	۲۰	۲۴	۶	۲		۵۹		۹		۰۰				۵	روزخضر
پازار	۲۱	۲۵	۷	۳	۹	۵۷		۷	۸	۵۹				۲	
پازارایرتسی	۲۲	۲۶	۸	۴		۵۵		۶		۵۸				۰۰	
صالی	۲۳	۲۷	۹	۵		۵۲		۴		۵۷			۷	۵۸	
چهارشنبه	۲۴	۲۸	۱۰	۶		۵۰		۳		۵۶		۴۰		۵۵	
پنجشنبه	۲۵	۲۹	۱۱	۷		۴۸		۲						۵۳	
جمعه	۲۶	۳۰	۱۲	۸		۴۶		۱		۵۵		۴۱		۵۰	
جمعه‌ایرتسی	۲۷	۱	۱۳	۹		۴۳				۵۴				۴۸	مایس‌رومی
پازار	۲۸	۲	۱۴	۱۰		۴۱						۴۲		۴۶	
پازارایرتسی	۲۹	۳	۱۵	۱۱		۳۹	۴	۵۹		۵۳					

ایام	شهور: ذی القعده	شهور: رومی	شهور: افرنجی	روز خضر	طلوع آفتاب ساعت	طلوع آفتاب دقیقه	یاتسو ساعت	یاتسو دقیقه	عصر اول ساعت	عصر اول دقیقه	فجر ساعت	فجر دقیقه	امساك ساعت	امساك دقیقه	مواسم
صالی	١	٤	١٦	١٣	٩	٣٧	٤	٥٨	٨	٥٣	١	٤٣	٧	٤٣	
چهارشنبه	٢	٥	١٧	١٤		٣٥				٥٢				٤١	
پنجشنبه	٣	٦	١٨	١٥		٣٣		٥٧		٥١		٤٢		٣٨	
جمعه	٤	٧	١٩	١٦		٣٢		٥٦		٥٠		٤٥		٣٦	قوقولیه فورتنه‌سی
جمعه ایرتسی	٥	٨	٢٠	١٧		٣٠		٥٥		٤٩				٣٤	
بازار	٦	٩	٢١	١٨		٢٩		٥٣		٤٨				٣١	
بازار ایرتسی	٧	١٠	٢٢	١٩		٢٧		٥٢		٤٧		٤٦		٢٩	
صالی	٨	١١	٢٣	٢٠		٢٦		٥١		٤٦				٢٦	
چهارشنبه	٩	١٢	٢٤	٢١		٢٤		٥٠				٤٧		٢٤	اولکر فورتنه‌سی
پنجشنبه	١٠	١٣	٢٥	٢٢		٢٣		٤٩		٤٥				٢٢	نقصان ماه ارض
جمعه	١١	١٤	٢٦	٢٣		٢١		٤٨						٢٠	
جمعه ایرتسی	١٢	١٥	٢٧	٢٤		٢٠				٤٤		٤٨		١٩	
بازار	١٣	١٦	٢٨	٢٥		١٩		٤٧						١٧	تغیرماه نیل

پازارايرتسی	١٤	١٧	٢٩	٢٦	٩ ١٧	٤ ٤٦	٨ ٤٣	١ ٤٨	٧ ١٥	قباق ملتی فورتنه سی
صالی	١٥	١٨	٣٠	٢٧	١٦	٤٥			١٣	
چهارشنبه	١٦	١٩	٣١	٢٨	١٤		٤٢	٤٩	١١	
پنجشنبه	١٧	٢٠	١	٢٩	١٣	٤٤	٤١			حزيران افرنجی
جمعه	١٨	٢١	٢	٣٠	١٢				٩	
جمعه ايرتسی	١٩	٢٢	٣	٣١	١١	٤٣	٤٠	٥٠	٨	
پازار	٢٠	٢٣	٤	٣٢	١٠				٧	موسم حصار
پازارايرتسی	٢١	٢٤	٥	٣٣			٣٩		٥	
صالی	٢٢	٢٥	٦	٣٤		٤٢		٥١	٤	
چهارشنبه	٢٣	٢٦	٧	٣٥	٩				٣	
پنجشنبه	٢٤	٢٧	٨	٣٦			٣٨		٢	موسم كل
جمعه	٢٥	٢٨	٩	٣٧						
جمعه ايرتسی	٢٦	٢٩	١٠	٣٨	٨	٤١			١	فورتنه
پازار	٢٧	٣٠	١١	٣٩			٣٧		٠٠	
پازارايرتسی	٢٨	٣١	١٢	٤٠	٧				٦ ٥٩	
صالی	٢٩	١	١٣	٤١		٤٠				حزيران رومی
چهارشنبه	٣٠	٢	١٤	٤٢				٥٢	٥٨	

اسبوع	شهور ذی الحجه	شهور رومی	شهور افرنجی	روز خضر	طلوع آفتاب ساعت	طلوع آفتاب دقیقه	ظهر ساعت	ظهر دقیقه	عصر اول ساعت	عصر اول دقیقه	عشا ساعت	عشا دقیقه	امساك ساعت	امساك دقیقه	مواسم
پنجشنبه	١	٣	١٥	٤٣	٩	٥	٤	٤٠	٨	٣٧	١	٥٣	٦	٥٨	ذرع کرموز
جمعه	٢	٤	١٦	٤٤						٣٦					وزیدن باد شمال
جمعه ایرتسی	٣	٥	١٧	٤٥											
بازار	٤	٦	١٨	٤٦										٥٧	
بازارایرتسی	٥	٧	١٩	٤٧											سقوط نقطه نیل
صالی	٦	٨	٢٠	٤٨											ذرع خاوج
چهارشنبه	٧	٩	٢١	٤٩											
پنجشنبه	٨	١٠	٢٢	٥٠										٥٦	ذرع حنه
جمعه	٩	١١	٢٣	٥١											
جمعه ایرتسی	١٠	١٢	٢٤	٥٢											کون دونمی فورتنه سی
بازار	١١	١٣	٢٥	٥٣											اول فصل صیف
بازارایرتسی	١٢	١٤	٢٦	٥٤		٦									پیراق اشی زمانی
صالی	١٣	١٥	٢٧	٥٥											

چهارشنبه	١٤	١٦	٢٨	٥٦	٩	٦	٤	٤٠	٨	٣٦	١	٥٣	٦	٥٧	
پنجشنبه	١٥	١٧	٢٩	٥٧											
جمعه	١٦	١٨	٣٠	٥٨		٧		٤١		٣٧				٥٨	
جمعه‌ایرتسی	١٧	١٩	١	٥٩								٥٢			تموز افرنجی
پازار	١٨	٢٠	٢	٦٠									٦	٥٩	
پازارایرتسی	١٩	٢١	٣	٦١		٨								٠٠	اول بادسموم
صالی	٢٠	٢٢	٤	٦٢										١	
چهارشنبه	٢١	٢٣	٥	٦٣		٩		٤٢		٣٨					
پنجشنبه	٢٢	٢٤	٦	٦٤										٢	
جمعه	٢٣	٢٥	٧	٦٥		١٠						٥١		٣	آتش کیجه‌سی
جمعه‌ایرتسی	٢٤	٢٦	٨	٦٦		١١								٤	زرع زعفران
پازار	٢٥	٢٧	٩	٦٧		١٢				٣٩				٥	آخر ریاح بواری
پازارایرتسی	٢٦	٢٨	١٠	٦٨		١٣		٤٣						٦	
صالی	٢٧	٢٩	١١	٦٩		١٤								٧	
چهارشنبه	٢٨	٣٠	١٢	٧٠		١٥		٤٤		٤٠				٩	
پنجشنبه	٢٩	١	١٣	٧١		١٦		٤٥						١٠	تموز رومی
جمعه	٣٠	٢	١٤	٧٢		١٨		٤٦		٤١		٥٠		١٢	

غره نامهٔ عربی

عربی آیلك غره سی قمری کونی اولدیغی بیلنمك مراد اولندیغی حالده آی جلوسنده اولان رومی سنه جدولنده

اولان رقمه ضم اولوب یومیه جدولنده بولنان رقمه نظر اولنه

۱۲۲۷	۱۲۲۸	۱۲۲۹	۱۲۳۰	۱۲۳۱	۱۲۳۲	۱۲۳۳	۱۲۳۴	۱۲۳۵	۱۲۳۶	۱۲۳۷	۱۲۳۸	۱۲۳۹
۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹
۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳
۵	۶	۷	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۱	۲	۳
۲	۳	۴	۵	۶	۷	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
۷	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۱	۲	۳	۴	۵

بازار	بازار ارتسی	صالی	چهارشنبه	پنجشنبه	جمعه	جمعه ارتسی
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴

رومی آینك ابتدای قنغی کونه تصادف ایتدیکی بیلنمك مراد اولندیغی حالده آی جدولنده اولان رقمی سنه جدولنده کی رقمه ضم ایدوب ویرمیه جدولنه نظر اولنه

٣	٥	٦	٧	١	٣	٤	٥	٦	٧	١	٢	٣	٤	٥	٦	٧	١	٢	٣	٤	٥	٦	٧
٠٤	٠٣	٠٥	٠٦	٠٧	٠٨	٠٩	١٠	١١	١٢	١٣	١٤	١٥	١٦	١٧	١٨	١٩	٢٠	٢١	٢٢	٢٣	٢٤	٢٥	٢٦

مارت	نیسان	مایس	خزیران	تموز	اغستوس	ایلول	تشرین اول	تشرین ثانی	کانون اول	کانون ثانی	شباط
٥	١	٣	٦	١	٤	٧	٢	٥	٧	٣	٦

پازار ایرتسی	صالی	چهارشنبه	پنجشنبه	جمعه	جمعه ایرتسی	پازار
٢	٣	٤	٥	٦	٧	٨
٩	١٠	١١	١٢	١٣	١٤	١٥

(وجه تسمیهٔ اسامیٔ شهور)

(محرم) — ازمنهٔ سابقه‌ده عربلر درت آیدن عبارت اولان اشهر حرمك اوچنجیسی بو آی اولمق اوزره محرم دیدیلر .

(صفر) — اوائلده ظهور ایدن بزوبا علتی عربستان خلقنك بوزلرینی بو آیده صرارتوب صولدیردیغی ایچون صفر دینلمشدر .

(ربیع الاول) — (ربیع الاخر) — زمان تسمیه‌لری موسم بهاره تصادف ایلش اولمسیله بالاده‌کی اسملری المشدر .

(جمادی الاول) — (جمادی الاخر) — تسمیه‌لری وقت قیشین صولمك طوکدیغی زمانه تصادف ایتمسیله جماد تسمیه اولنمشدر .

(رجب) — شهور حرمك دردنجیسیدر عربلرك بوآیه عظیم حرمتلری اولدیغندن رجب نامنی ویردیلر

(شعبان) — اوائلده عربلرك شعبه شعبه اولهرق غوغا ایلدکلری بر آی اولمسیله شعبان دیمشدر .

(رمضان) — اوائلده عربلرك اسماء شهوری وضع ایتدکلرنده اورته‌لق موسم صیفك الك حرارتلی وقتنه تصادف ایتمسیله بوده او معنایه دلالت ایدن رمضان نامنی المشدر .

(شوال) — بوآیده دوه‌لر شول اذنابی یعنی قویروقلرینی قالدیروب کبه‌لکلرینی اعلان ایتدکلرندن اکا نسبة شوال اطلاق اولنمشدر ٠

(ذی‌القعده) — اشهر حرمك برنجیسیدر بوآیده عربلر قعودیعنی مقاتله‌دن اجتناب ایلدکلرندن ذی‌القعده دینلدی ٠

(ذی‌الحجه) — اشهر حرمك ایکنجیسیدر حین تسمیه‌سنده موسم حج اولدیغندن ذی‌الحجه دینلدی ٠

روزکارلرك سرعت وقوتی

اسامی روزکار	بر مترو مربع سطحه مقاومتی	بهر ثانیه قطع ایلدیکی مترو	بهر ساعتده قط ایلدیکی مترو
بك خفیف روزکار	٣٦٤ ٠٠	٣,٥٠	١,٠٩٨
فریش	٤,٤٧٣	٨,١٠	٢١,٩٦
برآز زیاده فریش	١٠,٠٨٩	٩,١٥	٣٢,٩٤
فوتلی روزکار	٢٢,٠١٨	٢٥,٢٥	٥٤,٩٠
سردجه	٥٤,٩١٤	٢١,٣٥	٨٦,٨٦
فورتنه	٧١,٧٣٦	٢٤,٤٠	٨٧,٨٤
سرد فورتنه	١١٢٠,٧٢	٣٠,٠٥	١٠٨,١٨
بورا	١٦١,٣٣٧	٣٦,١٥	١٣٠,١٤
ابنیه واغاجلری هدم ایدن بورا	٢٥١,٠٨٧	٤٥,٣٠	١٥٣,٠٨

بعض برودت وحرارت درجه‌لری

برودت

٦٥	اقطار قطبیه ده حس اولنان درجهٔ برودت
٣٧,٩	تیرابك درجهٔ انجمادی
٣٣,٧٥	سركه‌نك « «
٢١,٦٦	عرقك « «
٧,٥٠	انهار و مركب و شرابك انجمادی
٣,٨٨	جیوه‌نك درجهٔ انجمادی

حرارت

صفر	بوزك درجهٔ ذوبانی
٤	صویك نهایت درجه ثقلت اضافیه‌سی
١٦,٢٥	نباتاته مقتضی درجهٔ حرارت
١٩,٣٧	یاغك اریمه‌سی
٠٢٥,٥	خط استواده سطح دریاده حرارت وسطی
٠٣٦,٩	دم صبیانك حرارتی
١٠٠	صویك غلیانی
١٠٩,١	یاقوتك ذوبانی
٠٠٢٧	قارلك درجهٔ ذوبانی
٠٠١٠	طوپراق ومنبعلرك حرارت وسطیه‌سی

برودت

٣٧,٤	زاج یاغنك درجهٔ انجمادی
٣٤,٣٧	حیوانده سودك « «
٣١,٣٥	قطب شمالینك درجهٔ برودت وسطیه‌سی
٧,٥٠	لوندره‌نك عادی درجهٔ برودتی
«	بادم یاغنك و سودك درجهٔ انجمادی

حرارت

١٧,١٩	لیمونانده مقتضی درجهٔ حرارت
٢١,٢٥	خسته اوطه‌سنك « «
٢٦,٢٥	اوزوملرك كمالی
٠٣٦,٦	اوروپالولرك حرارت دملری
٠٣٧,٢	سیاه عربلرده‌نك حرارتی
١٠٢,٢	كوشنك ذوبانی
١١٠,٢	التونك «
١٥٣,٠	ذوكه تیورك ذوبانی
١٨١,٥	البومینیوم معدننك ذوبانی كورگالی ابو برفرونك دخی درجهٔ حرارتنه مساویدر
١٧٦,١	حرارت شمس ایله الماسك دخی احتراقه باشلادیغی درجه در

بعض ایام ولیالیٔ مبارکه ومشهوره‌نك مصادف اولدیغی تاریخلر

١٧	محرم	قدوم اصحاب الفیل
٢٢	»	وفات موسی بن جعفر وامام زین العابدین
١٠	صفر	دخول رأس الحسین بدمشق
١٦	»	مرض النبی علیه السلام
٢٤	»	خروج النبی من الغار
٢٧	»	وفات محمد االباقر
١	ربیع الاول	هجرت النبی بمدینه
٤	»	خلافت حضرت صدیق
٨	»	قدوم النبی الی المدینه
١٠	»	تزوج النبی با خدیجة الکبری
١٢	»	ولادت سعادت غایات حضرت نبوی
٢٤	»	فیضان اتنور بالکوفه
١٠	ربیع الاخر	وفات آمنه وتقدیر فرض صلاة
١٥	»	اول دولت العباسیه
١٨	»	قتل کسرا
١	جماذی الاول	ولادت زین العابدین وشهادت ابن الزبیر
٢٨	»	وفات فاطمة الزهرا
٨	جماذی الاخر	وفات حضرت صدیق
٩	»	خلافت حضرت فاروق و ولادت جعفر طیار
١٥	»	تجدید ابن الزبیر الکعبه
٢٠	»	ولادت فاطمة الزهرا
٣	رجب	لیلهٔ شریفهٔ رغائب
٢٧	»	لیلهٔ معراج
١١	شعبان	جلوس همایون حضرت پادشاهی
١٣	»	ولادت حضرت علی

١٥	شعبان	ليلهٔ برات و ولادت حضرت حسين
١٦	«	ولادت همايون حضرت پادشاهی
١٨	«	وفات جعفر صادق
٨	رمضان	ولادت « «
١٥	«	زيارت خرقهٔ سعادت
١٢	«	دخول النبی باسيدة العايشهٔ
١٦	«	غزوة بدر
٢١	«	فتح مكه وشهادت حضرت علی
٢٦	«	نزول الفرقان
٢٧	«	ليلهٔ مباركهٔ قدر
١٣	شوال	غزوة الطائف
١٤	«	وقعهٔ احد
١٥	«	وفات ابی طالب
١٨	«	« ابراهيم بن النبی صلعم
١	ذی القعده	خطابت فاطمه بحضرت علی كرم الله وجههٔ وشق البحر لموسی عليه السلام
١	ذی الحجه	مولد ابراهيم خليل الله
٧	«	المزدلفه
٨	«	يوم الترويه
٩	«	يوم العرفيه والوقوف علی الجبل
١٣	«	آخر ايام التشريق
١٤	«	نزول هل آتی
١٧	«	شهادت حضرت عثمان
٢٦	«	« « عمر
٢٧	«	خلافت حضرت عثمان

رضی الله عنهما

﴿ بدایت ظهور اسلامدنبرو مرکز خلافت کبرا اولمق شرفنی ﴾
﴿ احراز ایدن شهرلر ﴾

مدینهٔ منوره کوفه شام انبار (١) هاشمیه (٢) بغداد
سرمن رأی (٣) هارونیه (٤) دفعهٔ ثانیه بغداد تونس
مصر القاهره استانبول

(١) فرات نهری ساحلنده بلاد قدیمهٔ عراقیه‌دندر بوراسنی خلفای عباسیه‌نك برنجیسی اولان سفاح مرکز خلافت ایتمشیدی .

(٢) هاشمیه حوالی عراقده خرابه‌در .

(٣) بین‌الانام سامرا دینلور دجله صوبی اوزرنده و بغدادله تکرتب ارهسنده‌در بونی ٢٢١ ده خلیفه معتصم بنا ایدوك اورانه اقامت واجرای حکم خلافت ایلمشدر شمدی خرابه‌زاردر .

(٤) حوالیٔ عراقیه‌دندر .

بعض تواريخ

خلقت عالمدن ميلاده قدر

١٨٣٣٧٨ كفايه قولى اوزره
١٨٣١٠٢ الغ بك « «
١٨١١٣٦ مورخين « «

خلقت آدمدن ميلاده قدر

٦٩٨٤ انفو نيستلر قولنجه
٥٧٠٢ قسطنطنيه لى نيسافور قولنجه
٥٦٢٤ اسكندريه لى قلمان قولنجه
٥٦١٥ انطاكيه لى تئوفيل «
٥٥٩٤ ملك مؤيد وكاتب چلبى «
٥٣٤٥ اوروپا جمهور مورخينى «
٥٣٢٨ مورخين عرب «
٥١٩٦ يهودى فدون «
٤٩٦٣ جمهور مورخين «
٤٨٣٢ وبانه لى آدون «

مختلف حساب وذهابه كوره تواريخ مشهوره

٧٥٩٤ قسطنطنيه لى مورخ نيسه فور قولنجه
٧٥١٧ اسكندريه لى مورخ قلمان «
٧٥٠٨ انطاكيه لى « تئوفيل «
٧٥٣٨ جمهور منجمينه كوره
٧٢٢١ مورخين عرب قولنجه
٧٠٨٩ مورخ يهودى فرودنك قولنجه
٦٨٥٤ جمهور مورخينه كوره
٦٧٥٦ سن بتوانك ميلادك قرن سادسنده وضع ايلديكى مذهب اريابك زعمنجه

حضرت آدم عليه السلام

٦٦٠٦ ژولیدن طنجه
٦٢٣١ کاتب چلبنك ذهابنه کوره
٥٦٥١ اخبار یهوده کوره
} خلقت ادم علیه السلام

٥٢٤٥ هندالمورخین
٥١٥٩ عندالافرنج
٤٩٩٦ عندالمنجمین
} طوفان

٤٩٩٣ تاریخ اصنام پرستان هند بوغانام معبودك تاریخیدرکه : بهاردولتنك عهد تأسیسیدر

٤٩٩٠ تاریخ چینی یوسف جنیز قولنجه

٤٩٠٨ تاریخ ابراهیمی مشایخ مورخیندن بعضیسنجه مستعمل اولان تاریخدرکه میلاد ابراهیم علیه السلامدن بدأ ایدر

٣٤٧٥ تاریخ الحکما مقرونك مصردن کلهرك آتنه بی بنا ایلدیکندن بداایدر

٢٦٦٨ اولیماد تاریخی یمه نك اصلاح ایلدیکی تاریخدرکه اسطیرپونانیه نك بدایتندن معتبردر

٢٦٦٥ روما تاریخی روما قلعه سنك انقاضندن اکلاشلدیغنه کوره

٢٦٤١ « « مورخ مشهور وارون قولنجه روما بناسندن بری

٢٦٤٩ تاریخ بخت النصر

٢٦٧٢ روما جمهوریتی تاریخی

٢٢١٦ اسکندرك وفاتندن بری

٢٣٠٤ تاریخ سریانی یاخود سلفقوس تاریخی (انطاکیه نك بانیسی اولان سلفقوسك غزه طرفنده کی مظفریتندن بدأ ایدر

١٩٣٩ تاریخ رومی سه زارك (قیصر روم) وضعنجه

١٩٤١ اسپانیول تاریخی

١٩٢٠ اوغستوس تاریخی برنجی اوغستوس اوقتاودن

١٨٩٢ تاریخ میلاد

١٦٠٩ تاريخ قبطى دقيانوس نام روما امپراطورينك مصر لرى تربيه ايچون اچديغى محاربه دن بدأ ايدر
١٣٤٠ تاريخ هجرى
١٣٠٨ سنهٔ شمسيهٔ ماليه سنه باشى مارت ابتداسيدر
١٢٧١ تاريخ هجرىٔ شمسى
١٢٦٢ تاريخ يزد جرد
٨١٥ « ملكى واضعى ملكشاه جلال الدين سلجوقيدر
٣٣٨ « الهى واضعى شاه اكبر هنديدر
١١٨ امريقانك تاريخ استقلال جمهوريسى
١٠١ فرانسه تاريخ جمهوريتى

﴿ زبده محرر وقايع مشهوره تاريخلرى هجرت نبى عليه السلامدن ﴾
﴿ مقدم ومؤخر اولمق جهتيله ايكى قسمدر ﴾

هجرتدن مقدم
٦٢١٢ تقديم تواريخ اعتبارينجه خلقت ادم عليه السلام
٤٥٨٣ اوروپالىلرك ضبط وتحريرينه كوره هبوط «
٣٩٨٤ طوفان نوح عليه السلام
٣٥٤٨ مصرك ابتداى معموريتى
٢٩٦٨ انسانلرك اتيكه باشلامه سى
٢٩٦٢ اوزومدن شراب اعمالى
٢٩٢٥ اوراق وصباغك ايجادى
٢٩٢٥ ابتداى غرس زيتون
٢٨١٢ ملوك بنى اثورك ابتداى ظهورى
٢٨٠٩ بناى مسجد اقصى

٢٧٩٢ بنای کعبه وهلاك قوم لوط
٢٧٧٥ اتمك وایپلكك ایجادی
٢٧٨١ قصهٔ ذبح اسماعیل ونزول قربان
٢٧٢٥ دیكش دیكمه سنك وقرمزی بویانك ایجادی
٢٦٥١ اوچقورلی طون احدائی
٢٦٤٥ كشف معادن
٢٦٤٠ باقرجیلق صنعتنك ظهوری
٢٥٨٠ ابراهیم علیه السلامك ولادتی
٢٥٢٥ ایجاد سیف
٢٥٠٥ اوق و یایك اختراعی
٢٤٨٠ اسماعیل علیه السلامك ختانی
٢٤٤٥ ابتدا آته بنمك
٢٤٢٥ معدندن اینه ایجادی
٢٣٣٤ فن قرائت و كتابتك ظهوری
٢٣١٧ یعقوب علیه السلامك مصری تشریفلری
٢٢٩١ مصرده یدی سنه ممتد اولان قحط وغلا
٢٢٧٥ مراكب بحریه نك نجومی رهبر ایدرك سیر وسیاحتلری
٢٢٢٥ مصر یونجه سنهٔ شمسیه سنك ٣٦٥ كون اوله رق ضبطی
٢١٨٥ نشتر ایله قان آلمق اصولنك ایجادی
٢١٧٦ فرعونك مصرده اطفال ذكوری اعدامی
٢١٦٦ لاتن قرالینك تشكلی
٢١٦٥ اتنه قرالینك تشكلی واتنه نك بناسی — جمهوریتی ١٧٠٩
٢١٣٩ چینلدن اوروپایه بعض امتعه دخولی
٢١٣٣ غرق فرعون
٢٠٩٥ ایجاد حمام
٢٠٧٥ موسی علیه السلامك مصردن خروجلری

٢٠٣٤ ملوك يهودك ابتداى حكومتى
٢٠٢١ كريده تيمور معدانينك كشفى
٢٠٠٥ محاربه لرده زره استعمالى
٢٠٠٠ دستره و بورغو ايجادى
١٩٠٥ ايجاد ارتفاع
١٨٨٢ خريطه نك مصرده ايجادى
١٨٧٥ چوملكچى دولابنك ايجادى
١٨٠٥ فيل ديشينك صنايعده استعمالى
١٦٣٨ داود عليه السلامك بريته الشامه پادشاهلغى
١٦٢٥ مصر ليلرك صفوف اوزرينه عسكر ترتيب ايلمسى
١٥٩٨ سليمان عليه السلامك پادشاهلغى
١٥٤١ يونانليلرك سكه ضربى
١٤٢٥ قوهٔ مقناطيسيه نك كشفى
١٣٧٥ فن قرائت و كتابتك يونانستانه دخولى
١٣٥٩ دكز غوغارنده ممارسه حصولى
١٣٥٢ ملوك بنى اثوردن بابل حكومتنك ايرلمسى
١٣٤٥ كيلر ايچون ابتدا ليمان يابلمسى
١٣٣٧ روماشهرينك بناسى
١٣١٥ چراغك ايجادى
١٢٨١ مصرده حروف هجا اوزرينه اصول كتابت
١٢٢٩ شطرنج و طاوله نك ايجادى
١١٩٣ سراى برونده برانسونك ابتدا بناو اسكانى
١١٥٥ بابل قرالى بخت النصرك بريته الشام و قدس شريفى تخريبى
١١٤٥ فرانسه نك جنوب جهتنده ابتدا باغ و زيتون غرسى
١١١٥ قورشون قلمك ايجادى

١١١٠ عجم پادشاهلغنك كيانيانه انتقالى
١٠١٢ ميلاد افلاطون
١١٠٨ مصرى عجملرك استيلاسى
٩٣٩ ميلاد اسكندر وفاتى ٨٨٨
٩٢٣ انطاكياده سلفكيان دولتنك ظهورى
٩١٦ اسكندرك مصرى عجملردن استردادى
٩١٥ اسكندرك ايرانى استيلاسى ودارانك قتلى
٩١٠ روماده كوش اچه ضربى
٨٨٥ يانغين طولمه سنك ايجادى
٧٩٥ عمومى فرونلر احداثى
٦٦٥ ايجاد نشادر
٦٣٥ تركيب تريافى
٦٢٨ شهور روميه نك اتخاذى
٦٢٧ قيصر روم سزارك وفاتى
٥٨٣ ميلاد عيسى السلام هروجى ٥٥١
٥١٧ روماده پاپانصبى
٤٨٤ جام ايجادى
٣٧٣ اختفاء اصحاب كهف
٣٦٨ ساسانيانك ظهورى
٣٣٤ ايه صوفيه نك بناسى
٢٩٨ تاريخ قبطى
٢٠١ صوتر ازيسنك ايجادى
١٦٣ فرانسه قرالينك ابتداى تشكلى
١٨٣ عربينك لسان فرانسوى يه ترجمه سى
٥٣ ولادت حضرت رسالتپناهى
٥٢ سنهٔ فيل

٤٠ توی قلمك ایجادی
٣٣ له قرالیتك تشکلی
٢٥ اسقوچیا قرالیتك تشکلی
١٤ انکلتره » »
١١ اسپانیا » »

{هجرتدن مؤخر اولان وقوعات مشهوره}

١ هجرت نبویه علیه افضل التحیه
٤ شکر قامشندن شکر اعمالی
١٠ حج وداع
١٠ ارتحال حضرت پیغمبر علیه السلام
١١ خلافت حضرت ابو بکر رضی الله عنه ارتحالی ١٣
١١ وقعهٔ مسیلمه
١٣ خلافت حضرت عمر رضی الله عنه
١٤ بناء بصره وفتح شام
١٦ بنای کوفه وفتح حلب وبین الاسلام ابتدای استعمال تاریخ
١٩ فتح قیصریه
٢٠ فتح مصر
٢٢ اسلامارك بحر أ جهاد وتجارته سلوکی
٢٤ وفات حضرت عمر وخلافت حضرت عثمان رضی الله عنهما
٢٧ فتح جزیرهٔ قبریس
٢٨ اسپانیانك عساکر اسلامیه طرفندن فتحی
٣٥ وفات حضرت عثمان وخلافت حضرت علی رضی الله عنهما

٣٦ وقعهٔ صفين واستانبولك عربلر جانبندن ايلك محاصره سی
٤٠ ابتدای ظهور حوادث باروت
٤١ ملوك بنی اميه‌نك ظهوری انقراضی ١٣٢
٤٢ بلاد اسلاميه‌ده برید نامیله پوسته‌لر ايشلمسی
٤٩ غلطه‌ده واقع عرب جامعنك اولكی بناسی
٥١ مارونیلرك حلب جهتنده ظهوری
٥٢ تاريخ يزد جرد اخر ملوك ساسانيه‌دن يزد كرد بن شهريارك حكومتندن معتبردر ابتداسی نوروز كونيدر بوكا تاريخ ملكی وجلالی دخی دنیلور
٦١ وقعهٔ دلسوز كربلا
٧٥ وقعهٔ حجاج ظالم وضرب سكهٔ اسلاميه
٧٦ خلفای اسلاميه‌دن وليدك غربا ايچون خسته خانه انشاسی
٨٠ ولادت امام اعظم رحمه‌الله وفاتی ١٥٠
٨٢ سجلیا جزيره‌سيله مسينا بوغازينك فتحی
٩٢ اسلامك اندلس ديارينه عبور وتسخيرلری
٩٥ غلطه جامعنك ايكنجی بناسی
٩٥ ولادت امام مالك وفاتی ١٧٩
١٢٠ پاموقدن ايجاد كاغد (چينده پك قديمدر)
١٢١ عربلر بينده علم كيميانك شيوعی
١٢٨ ظهور ابو مسلم خراسانی
١٣٣ ظهور دولت آل عباس درعراق انقراضی ٦٥٩
١٣٣ بنی عباس عمالنك حلبه وصولی
١٣٩ اندلسده دولت بنی اميه‌نك تشكلی انقراضی ٤٠٧
١٤٥ بنای بغداد
١٥٠ وفات امام اعظم وولادت امام شافعی انتقال شافعی ٢٠٤
١٦١ هارون الرشيدك اسكداره وروديی

١٦٤	ولادت امام احمد حنبلی	وفاتی	٢٤١
١٨٣	دانیارقه قرالیتك تشکلی		
١٨٣	ابتدای ظهور بنی اغلب	انقراضی	٢١٥
٢٠٨	نصیریلرك ظهوری		
٢٣٢	ابتدای دولت صفاریه	انقراضی	٢٧٩
٢٥٠	« « آل بنی طولك	«	٢٩٢
٢٦٢	« « سامانیه	«	٢٨٨
٢٧٠	« امامات یمن		
٢٧٨	« ظهور قرامطه	انقراضی	٣٧١
٢٨٦	بصره‌ده برکویه بهری اون اوقه اولق اوزره طاش یاغمسی		
٢٩٦	ابتدای ظهور علویه درافریقا		
٢٩٧	مغربده دولت فاطمیه‌نك تشکلی		
٣٠٠	ابتدای دولت حمدانیه	انقراضی	٤٠٥
٣١٥	« « دیلمه	«	٤٣٣
٣٢٤	« « اقشیدیه در مصر وشام	«	٣٥٨
٣٤١	ظهور دولت فاطمیه درمصر	«	٥٦٧
٣٤٢	بنای مرعش		
٣٥٤	وفات متنبی		
٣٥٩	تره‌منی ونفت معدنلرینك کشفی		
٣٦٠	ابتدای دولت غزنویه	انقراضی	٣٧٩
٣٦٢	روسیه دولتنك تشکلی		
٤٠٢	حلبده بنی مرداس طائفهٔ ملوکنك ظهوری		
٤٣٢	دولت سلجوقیه‌نك ظهوری	انقراضی	٥٨٠
٤٤٩	معرهلی شاعر مشهور ابوالعلانك وفاتی		
٤٥٥	مجار قرالیتك تشکلی		
٤٧٠	ولادت غوث اعظم عبدالقادر کیلانی عشق ٤٧٠ وفاتی کمال عشق ٥٦١		

٤٧٣ روماده یل دکرمانك ایجادی
٤٨٣ ابتدای دولت ارتقیه انقراضی ٧٩٦
٤٩٠ ظهور دولت خوارزمیه « ٦٢٨
٤٩٢ اهل صلیبك شکر قامشی سوریه‌دن ایتالیایه نقل ایتلری
٥٠٠ ظهور دولت عبادیه انقراضی ٥٠٣
٥١٥ ابتدای دولت اتابکیه « ٦١٩
٥١٥ قورشوندن صو یوللری ایجادی
٥٢٩ پورتکز قرالیتنك تشکلی
٥٤٣ ابتدای دولت غوریه درفارس انقراضی ٦٠٦
٥٤٥ تشکل قرالیت ناپولی
٥٧٦ ابتدای دولت ایوبیه انقراضی ٦٥٦
٦٠٤ مولود شریف قرائنك ابتدای اجراسی و ولادت حضرت مولانا ارتحال مولانا ٦٧٢
٦١٦ تشکیل جزیرهٔ قبریس وظهور جنکیز
٦٢٤ هلاك جنکیز
٦٣٠ اوروپاده دارالفنونك انشاسی
٦٥٢ ظهور اتراك
٦٥٣ ظهور هلاکو هلاکی ٦٦٤
٦٥٣ پارسده کورلر وکوتورملر ایچون خسته خانه یاپلسی
٦٥٩ ظهور دولت عباسیه درمصر انقراضی ٩٢٣
٦٦٣ اوروپاده شورای امت تشکیلی
٦٨٥ باروت استعمالنك شیوعی
٦٨٦ کوزلك ایجادی
٦٨٧ کیلرده استعمال اولنان بوصله‌نك ایجادی
٦٨٨ دولت علیهٔ عثمانیه‌نك ظهوری استقلالی ٦٩٩
٦٨٨ شهریاران عثمانیان نام جلیلنه ابتدای قرائت خطبه

٦٨٩ اوروپاده یاغی مومنك ایجاد واشعالی
٦٩٥ « جامله ساعتك ایجادی
٧٠٩ انهزام اسپانیا از ناصر الدین
٧١٧ فتح بروسه
٧٢٧ وضع قوانین عثمانیه برای علاالدین پاشا
٧٢٨ ضرب سکهٔ عثمانیه
٧٢٩ فرانسه ده اعمار مکتبنك تأسیسی
٧٢٩ دولت علیه ده موظف عسکر تنظیمی
٧٣٥ وفات شیخ اردبیلی
٧٤١ نزول آتش ازسما بسواحل بریته الشام
٧٤٧ پچاوره دن کاغد یاپلسی
٧٥٥ ابتدای ظهور قرمانیان
٧٥٨ شهزاده سلیمان پاشانك بحر أروم ایلنه پکوب کابولی یی فتحلری
٧٦٢ طوپ ایجادی
٧٦٣ فتح ادرنه
٧٦٥ ظهور تیمور وقعه‌سی ٨٠٤ هلاکی ٨٠٧
٧٨٠ ظهور طائفهٔ ذوالقدریه درمرعش انقراضی ٩٢٢
٧٨٤ مصرده دولت چراکسه‌نك ظهوری « ٩٢٣
٧٩١ قوصوه محاربه‌سی وقعهٔ ثانیه ٨٥٣
٧٩١ وفات شاه محمد بهاالدین نقشبند قدس سره
٧٩٣ رفتن یلدیرم بایزید خان بدیار افلاق
٧٩٦ فتح سلانیك ویکی شهر
٧٩٧ بروسه ده جامع کبیرك بناسی
٧٩٨ فتح نیکبولی
٨١٩ خطیبلرك اثنای دعاده منبردن برقدم اشاغی اینمسی
٨٣٥ فتح یانیه

٨٣٦ اوروپاده نوسته ایشلمسی
٨٤٨ وقعهٔ وارنه
٨٥٠ صنعت طباعتك ایجادی
٨٥٦ روم ایلی حصارینك بناسی
٨٥٧ فتح استانبول تاریخی بالده طیبة
٨٥٧ فاتح جامعنك بناسی اتمامی ٨٦٨
٨٥٨ اسکی سرایینك بناسی
٨٦٢ امریقانك کشفی
٨٦٣ پارس مکتب کبیرنده لسان یونانینك تعلیمنه ابتدار اولنمسی
٨٧١ لیونك فرانسه ده حریر فابریقه‌سی کشادی
٨٧٣ سرای جدیدك بناسی تاریخی خلدالله وعز صاحبه
٨٧٥ سرای جدیدك اتمامی
٨٨٠ منکلی کرای خانك دولت عثمانیه یه اطاعتی
٨٩٢ کال رئیسك دونمایله اسپانیایه عزیمتی
٩٠٣ بنای جامع سلطان بایزید وکشف طریق امید برونی
٩١٥ انکلتره ده دیکیش ایکنه سنك ایجادی
٩٢٠ وقعهٔ چالدیران
٩٢٢ فرانسه ده عمومی دار الطباعه وکتابخانه انشاسی وقیون ساعتنك ایجادی
٩٢٣ استملاك ممالك ذوالقدریه وفتح حلب وشام
٩٢٣ درسعادتده ترسانه‌نك بناسی وانقراض دولت عباسیه
٩٢٣ اطاعت امراء اکراد
٩٢٣ فتح مصر تاریخی فاتح ممالك العرب
٩٢٧ عاصی غزالینك هلاکی
٩٣١ اسپانیه ده اهل اسلامك قتلی
٩٣٢ سلطان سلیمانك فرانسه یی حمایه‌سی
٩٣٤ پروتستان مذهبنك شیوعی

٩٣٥ ویانه‌نك برنجی محاصره‌سی
٩٤١ فتح بغداد
٩٤٤ ظهور جلالی وتسخیر عدن
٩٤٧ ایمپراطور قارلوسك هزیمتی
٩٥١ سلیمانیه جامعنك انشاسنه شروع اولنمسی اتمامی ٦٦٥
٩٥٧ بحار قرالیتك نمچه ایمپراطورلغنه التحاقی
٩٦١ بحر محیط شرقیه سیدی رئیسنك برنجی سفری
٩٦٢ استانبولده قهوه‌نك ابتدای استعمالی
٩٧٩ قلیج علی پاشانك قپودان دریا نصبی
٩٨٤ ارمنیجه حروفات باصمه‌سنك ایجادی
٩٨٥ اهل اسلامك اندلسدن چقدیغی
٩٨٧ انشاء رصدتقی الدین درغاطه وحساب اصول اعشاری
٩٩٧ ابتدا انکلتره‌ده غزته‌طبع ونشری
٩٩٩ غره غوار تفویمنك یمنی شهور افرنجیه‌نك اتخاذی
٩٩٩ سفاریه‌بحیره‌سنك اجراسیچون فرهاد پاشانك هزیمتی
١٠٠٥ سفرا کری
١٠١٢ ممالك عثمانیه‌ده دخانك ظهوری انحصاری ١٢٨٨
١٠٢٦ دوربین ایجادی
١٠٥٠ انفیه‌نك استانبولده شیوع استعمالی
١٠٥١ اوروپاده غزته‌نك ایجادی
١٠٥٧ امریقاده ابتدا پنج زرعی
١٠٧٤ اصمه باغلرینك ایجادی
١٠٩٤ ویانه‌نك ایکنجی محاصره‌سی
١١١٠ قارلوجه معاهده‌سی
١١١٦ پیوك پترونك روسیه‌یه نظام وضعی
١١٣١ بخار ماکنه‌لرینك ایجادی

١١٤٤ پروت مظفریتی
١١٤٠ بوساروجه معاهدهسی
١١٤٥ اسکداردهحروفات ترکیه ایله دار الطباعه تأسیسی
١١٦٧ (پارهتوپ) سپر صاعقه نك امریقاده ایجادی
١١٦٧ تلقیح بقرینك (چیچك اشیسنك) کشفی
١١٧٤ ایکم اعمی صاغرلر ایچون پارسده مدرسهٔ عمومیه بناسی
١١٨٠ استانبولده زلزلهٔ عظیمه
١١٨٩ قنیسارجه معاهدهسی
١١٩٩ بالون ایجادی
١٢٠٦ فرانسه نك انقلاب کبیری و تلغراف ایجادی
١٢١٣ فرانسه لولرك مصری استیلاسی
١٢١٤ تیموردن دوکه کوپریلرك احداثی
١٢١٥ طاش باصمه سنك ایجادی (لیطوغرافیا)
١٢١٦ مصرك فرانسه لولردن استخلاصی
١٢٢٢ واپور ماکنه سنك ایجادی
١٢٢٩ بکرش مصالحهسی
١٢٣٣ اوروپا مصالحهٔ عمومیهسی و ناپولیون بوناپارتك سقوطی
١٢٤٠ تیمور یولی ایجادی
١٢٤١ وقعهٔ خیریه ندمیر یکیچریان و تأسیس عساکر نظامیه
١٢٤٢ مکتب طبیه نك تأسیسی
١٢٤٦ ادرنه مصالحهسی
١٢٤٧ درسعادتده تقویم وقایع نامنده رسمی جریدهنك نشری
تکرار احداثی ١٣٠٨
١٢٤٧ یونانستانك استقلالیتی
١٢٥٠ آتشلی کبریت احداثی
١٢٥٣ جسر عتیقك انشاسی

١٢٥٤ قرانته نظامنك وضعى وسيالهٔ برقيه‌نك مخابراته تطبيقى
١٢٥٥ تنظيمات خيريه
١٢٦٠ جسر جديدك انشاسى
١٢٦٢ بحر لوط جهتنه سمادن كوركد ياغمسى
١٢٦٣ مكاتب رشديه‌نك تأسيسى
١٢٧٠ قريم محاربه‌سى
١٢٧٣ پارس معاهده‌سى
١٢٧٦ اوسترياايمپراطورى فرانسواژوزف حضرتلرينك درسعادته ورودى
١٢٧٦ غاز ايجادى
١٢٧٨ طورپيل تعبير اولنان دكزلغملرينك ايجادى
١٢٨٠ استانبولده سركى كشادى و زرهلى كمى احداثى
١٢٨١ ولايتك تشكيلى
١٢٨١ اصلاحخانه‌لر تأسيسى
١٢٨٢ پروسيه‌ليلرك اوسترياايله صادوه محاربه‌سى
١٢٨٣ منافع عموميه صندوقلرينك تأسيسى وايكنجى تفنك ايجاد واستعمالى
١٢٨٤ سلطان عبدالعزيز خانك اوروپايه سياحتى
١٢٨٦ قوهٔ عموميهٔ عسكريه‌مزك تنسيق وسويش جدولك كشادى
١٢٨٦ فرانسه ايمپراطوربچه‌سى اوژه‌نينك درسعادته كلمسى
١٢٨٦ اوسترياايمپراطورينك درسعادته كلمسى
١٢٨٧ پروسيا وفرانسه دولتلرينك محاربه‌سى والمانيا ايمپراطورلغنك اعلانى
١٢٨٧ ايتاليا دولتنك رومايى استيلاسى
١٢٨٧ فرانسه قرالنك سرايده اسير دوشمه‌سيله پارسك المانيايه تسليمى
١٢٨٧ « جمهوريته انقلابى
١٢٨٨ تراموايك درسعادتده احداثى
١٢٨٨ فرانسه محاربهٔ داخليه‌سى
١٢٨٩ ترسانهٔ عامره‌ده حوض سابح كشادى

١٢٩٠ ايران شاهنك اوروپايه سياحتيله درسعادته عزيمتى
١٢٩٠ ازميد تيور يولنك انشاسى وغلطه‌ده تونل كشادى
١٢٩٣ قانون اساسينك وضعى
١٢٩٣ برەزليا ايمپراطورينك درسعادته كلمسى
١٢٩٤ مجلس مبعوثانك ابتداى انعقادى ودرسعادته ملكيه عسكرى احداثى
١٢٩٤ روسيه محاربهٔ اخيره‌سى
١٢٩٥ ايستفانوز معاهده‌سى اوزرينه برلين قونغره‌سنك انعقادى
١٢٩٥ دولتعليه ايله انكلتره دولتلرنك تدافعى اتفاقى
١٢٩٦ سجل احوال اتخاذى
١٢٩٧ درسعادته مكتب ملكيه وموزەنك رسم كشادى
١٢٩٧ ساقزده زلزلهٔ عظيمه
١٢٩٩ حادثهٔ مصريه و ولايته معارف مجلسنك كشادى
١٣٠٠ مشهور جزايرلى امير عبدالقادرك شامده وفاتى
١٣٠١ حلبك هنتاب قضاسنده قره اپك قريه‌سنده ١٨٠٠ درهم ثقلنده حجر سماوى سقوطى
١٣٠٢ اسوج قرالى اوسكار حضرتلرينك درسعادته كلمسى
١٣٠٥ المانيا ايمپراطورى ويلهلم حضرتلرينك درسعادته عزيمتى وپارسده سركئ عمومى كشادى
١٣٠٧ درسعادته ديلسيزلر مكتبنك تأسيسى
١٣٠٨ عشاير حميديه الايلرينك تشكلى

نفوس وادیان والسنهٔ عالم

ربع مسکونده‌کی نفوس بشریه برملیار درت یوز التمش سکز ملیون درت یوز یمش درت بیك یدی یوز طقسان نفر اولوب یونلردن قطعات خمسه ده مسکون اولان مقداری

اوروپاده	٣٣١ ٩٧٢ ٠٠٠
اسیاده	٨٢٤ ٨٤٨ ١٩٠
افریقاده	٢٠٥ ٨٢٥ ٠٠٠
اوسترالیاده	٤ ٨٤٧ ٦٠٠
امریقاده	١٠٠٩ ٠٠٠ ٠٠٠
قطب شمالی وجنوبیده	٨٢ ٠٠٠
	١ ٤٦٨ ٤٧٤ ٧٩٠

بوندن تقریباً ایکیوز التمش ملیونی اسلام واوچیوز اوچ ملیونی خرستیان و بش ملیونی یهودی وقصوری پت پرست ایله اهل کتاب اولمیان اقوام سائره‌ذکرهٔ ارضده‌کی انسانلرك متکلم اولدقلری لسانلر ایکی بیك بشیوز یکرمی اوچ و تابع اولدقلری مذهبلر دخی بیك نوعه بالغ اولور .

حکمدارانك تاریخ تولد وقعود دریله حاکمی بولندقاری ممالکلی مبین جدولدر

اسامیٔ بلاد	مقر حکومت	تاریخ تولدلری	تاریخ قعودلری	اسامیٔ حکمداران
افغانستان	کابل	٠٠ ١٨٤٥	١٨٨٠	امیر عبدالرحمن خان
ایران	طهران	٢٤ نیسان ١٨٢٩	١٠ ایلول ١٨٤٨	ناصر الدین شاه قاجار
بلوجستان	کلات		١٨٥٦	امیر خدا داد
بخارا	بخارا		١٢ تشرین ثانی ١٨٨٥	امیر سید عبدالاحد خان
بورنو	برونی		مایس ١٨٨٥	سلطان هاشم جلیل الاعلام اکام الدین خان
زنکبار	زنکبار		١٣ شباط ١٨٩٠	سلطان سید علی
فاس	فس ومراکش	١٨٣١	٢٥ ایلول ١٨٧٣	« ملا حسن
مسقط	مسقط		٤ حزیران ١٨٨٨	امام صید فیصال بن ترکی
اسپانیه	مادرید	١٧ مایس ١٨٨٦	١٧ مایس ١٨٨٦ کانون اول ١٨٨٩	قرال اون اوچنجی الفونس (صبی) رئیس جمهور امیل ولتی
اسوچره	برن		١٨ ایلول ١٨٧٢	قرال ایکنجی اوسقار
اسوج ـ نوروج	استوقهولم	٢١ کانون ثانی ١٨٢٩	١٥ حزیران ١٨٨٨	آلمانیا ایمپراطوری و پروسیا قرالی ایکنجی ویلهلم
آلمانیه	برلین	٢٧ « ١٨٥٩		
امریقه	واشینغتون	٢٠ اغستوس ١٨٣٣	٤ مارت ١٨٨٩	

اسلام حکومتلری

اوستریاجمارستان	ویانه پشته	۱۸ اغستوس ۱۸۳۰	۲ کانون اول ۱۸۴۸	اوستریا امپراطوری مجارستان قرالی فرانسوا ژوزف
ایتالیه	روما	۱۴ مارت ۱۸۴۴	۹ کانون ثانی ۱۸۷۸	قرال برنجی اومبرت
برهزیلیه	ریودوژانیرو		۲۳ تشرین ثانی ۱۸۹۱	رئیس جمهور جنرال قلوریانوپکسوتو
بلجیقه	بروکسل	۹ نیسان ۱۸۳۵	۱۰ کانون اول ۱۸۶۵	قرال ایکنجی لئوپولد
پورتکیز	لیزبون	۳۸ ایلول ۱۸۶۳	۱۹ تشرین اول ۱۸۸۹	« دوم قارلوس
چین	پکین	۱۵ اغستوس ۱۸۷۱	۱۲ کانون ثانی ۱۸۷۵	امپراطور قوانغ هسؤ
دانیمارقه	قوپنهاق	۸ نیسان ۱۸۱۸	۱۵ تشرین ثانی ۱۸۶۳	قرال طقوزنجی قرستیان
روسیه	پترسبورغ	۱۰ مارت ۱۸۴۵	۱۳ مارت ۱۸۸۱	امپراطور اوچنجی آلکساندر
رومانیه	بکرش	۲۰ نیسان ۱۸۴۹	۲۶ « ۱۸۸۱	قرال برنجی شارل
ژاپونیا	توکیو	۳ تشرین ثانی ۱۸۵۲	۱۳ شباط ۱۸۶۶	میقادوموتسوهیتو
صربستان	بلغراد	۱۴ اغستوس ۱۸۷۶	۶ مارت ۱۸۸۹	قرال برنجی آلکساندر (صبی)
فرانسه	پارس	۱۱ « ۱۸۳۷	۳ کانون اول ۱۸۸۷	رئیس جمهور سادی قارنو
فلمنك	لاهی	۳۱ « ۱۸۸۰	۲۳ تشرین ثانی ۱۸۹۰	قرالیچه ویلهلمینه (صبیه)
قره طاغ	چتنه	۷ تشرین اول ۱۸۴۱	۱۴ اغستوس ۱۸۶۰	پرنس نیقولا
مداغسقار	آنتاناناریوو	۱۸۶۱	۱۳ تموز ۱۸۸۳	قرالیچه اوچنجی راناوالونا
یونان	آتنه	۲۴ کانون اول ۱۸۴۵	۳۰ مارت ۱۸۶۳	قرال برنجی جورج (یورکی)

ولايات شاهانه‌ده مأمورين محليه ايله اجنبي مأمورلري اره‌سنده
اجرا اولنان مراسم تشريفاتيه‌دن طولايي قبله النان
ملياتك صورتيدر

دول متحابه‌دن برى طرفندن ممالك شاهانه‌نك شهر و يا قصبه‌لر
برينه تعيين اولنان جنرال قونسلوسى و يا قونسلوس و ياخود قونسلو
وكيلنك محل مأموريتنه مواصلتنده مركز ولايته‌ده والى و سنجاقده
متصرف وقضاءده قائممقام طرفندن مجرد بر اثر نزاكت اولمق ر
خوش آمدى يى ايفا ايچون كندوسنه صورت خصوصيه‌ده و بنا
البسهٔ عاديه ايله حكومت ترجمانى و ترجمان بولنمز ايسه ترجمانك حالومو
معامله برموقعى حائز ديكر برمأمور كوندريلور ذكر اولنان جه
قونسلوسى و يا قونسلوس و ياخود قونسلوس وكيلى مأموريتنى متض
امر عاليلرينك ورودينى متعاقب بيوك اونيفورمه سيله وحامل اولديغى نشان
تعليقيله باب حكومته كيدرك والى و ياخود متصرف و يا البسهٔ رسميه
وار ايسه قائممقام جانبندن بيوك اونيفورمه اكتسابى وحامل اولديغى نش
عاليلرك وكلان مأمورك منسوب اولديغى دولتدن ذاتى بولنديغى ح
انك تعليقى ايله قبول اولنور وحكومت قوناغنده بولنسان ژاندار
طرفندن سلاملنور واوچ كون ظرفنده والى و يا متصرف وياخود قائمم
بالذات بيوك اونيفورمه ونشانلريله قونلسو سخانه‌يه كيدرك اعادهٔ زيارت
وقونسلوسلر دخى كذلك بيوك اونيفورمه‌لرينى لابس و حائز اولدقل

نشانلری دخی تعلیق ایتمش بولندقلری حالده قبول ایدرلر ولادت وجلوس همایون حضرت تاجداری یه مصادف اولان روز فیروزلرده جزالی قونسلوسلری وقونسلوسلر وقونسلوس وکیللری البسهٔ رسمیلریله والی و یا متصرف و یا قائممقامك نزدینه عزیمله ایفای رسم تبریك ایلدکلرنده کذلك البسهٔ رسمیه ایله قبول اولنورلر بوکا مقابل هردولتك بر سنه ده الی بیوك یوم مخصوصی قنغیسی ایسه اوکون والیلك و یاخود متصرف و یا قائممقاملك بالذات والبسهٔ رسمیه ایله قونسلوسخانه یه کیدرك تبریك ایلمی وقونسلوسك کذلك البسهٔ رسمیه ایله قبول ایتمسی لازم کلور و بیراملرده جزالی قونسلوسلر و قونسلوسلر وقونسلوس وکیللری برای تبریك حکومته ترجمان و یاخود ویزیته کاغدی کوندرملرینه مقابل ملل صائره نك رأس سنه اعتبار ایتدکلری کانون ثانینك برنجی کونی قونسلوس خانه یه برمأمور و یاخود ویزیته کاغدی کوندریلور حکمداران ایله ملتلرك ایام مخصوصه لرنده اجرا اولنه جق مراسم بحریه و صائره ایچون ۲۷ رجب سنه ۷۹ تاریخلو امرنامهٔ سامی حکمی باقیدر ٠

یکی تعیین اولنان ولاة ومتصرفین وقائممقاملرك مرکز مأموریتلرینه مواصلتلرنده اوراده بولنان جزالی قونسلوسلرمی وقونسلوسلر و ویسی قونسلوسلر کندولرینی زیارت و مأمورین مومی الیهم دخی اعادهٔ زیارت ایدولر اشبو زیارتلرك البسهٔ رسمیه و یا عادیه ایله اولمسی والی ومتصرف وقائممقام ملرك رأیلرینه محول اولوب عینی البسه ایله اعاده ایدیلهجکدر ولاة ومتصرفین اثنای دورده اوغرادقلری محلاردهکی قونسلوس وقونسلوس

وكيلارندن قنغيلرى كندى نزدلرينه كلور ايسه انلرك زيارتلرينى يا بالذات
وياخود اشبو زيارتى بالذات اعاده ايچون اختلاس وقت ايده مدكلرى حالده
مناسب برواسطه ايله اعاده ايدرلر قونسلوسلرك بو زيارتلرى رسمى ومجبورى
دكل ايسه ده بر كره اجرا ايديلنجه اعاده لرى لازم كلور قونسلوس
مأمورلرينه (اڭان قونسولر) كلنجه بونلرك مأموريته تعيينلرنده البسه
رسميه لرى وار ايسه البسهٔ رسميه لريله حكومته كلدكلرنده يينه البسهٔ رسميه
ايله قبول اولنور وكذلك البسهٔ رسميه ايله ترجمان وياترجمانك حال وموقعنه
معادل برموقعى حائز ديكر برمأمور قونسلوسخانه يه كوندريلدكى زيارتلرنده
اعادهٔ قلنور ايام رسميهٔ سلطنت سنيه ده بونلر البسهٔ رسميه لرى وار ايسه
البسهٔ رسميه لريله حكومته كلهجكلرندن دولت متبوعه لرينك يوم رسميسنده
دخى طرف حكومتدن ترجمانك وياخود ترجمانك حال وموقعنه معادل
برموقعى حائز ديكر برمأمورك البسهٔ رسميه ايله نزدلرينه اعزامى ويكى
تعيين اولنان والى و يا متصرفلره اجرا ايده جكلرى و يزيته نك كذلك اعزاز
اولنه جق ترجمان و يا ترجمانك حال وموقعنه معادل برموقعى حائز بر ديكرى
واسطه سيله اعاده سى لازم كلور مع مافيه حكومت محليه نك الك بيوك
مأمورى قائممقام ايسه قونسلوسلرى بالذات زيارت ايده جك وقونسلوسلرك
زيارتنى بالذات اعاده ايده جكدر نزد سلطنت سنيه ده بولنان سفرادن ممالك
شاهانه داخلنده سير وسياحت ايدنلرك والى و ياخود متصرف وقائممقاملرك
بولندقلرى محله ورودلرنده طرفين البسهٔ عاديه ايله يكديكرى زيارت ايدرلر
سياحت ايدن سفير كبير ايسه زيارت ابتدا والى جانبندن اجرا اولنه جق
واورته ويامقيم ايلچى و ياخود مصلحتكذار اولديغى حالده والى زيارتك

ابتدا انلر طرفندن اجراسنه انتظار ايده يله جك ايسه ده ايفای رسم خوش آمدی ايچون ادارهٔ محليه نك بيوك مأمورلرندن برينی نزدلرينه كوندره جكدر وسفيرك رتبه سی نه اولورايسه اولسون متصرف وقائممقاملرك ووالينك غيابنده وكالت ايدن ذات مشير رتبه سنی حائز اولديغی حالده انك سفرايی اول زيارت ايلمی ووالی وكيلی مشير اولديغی تقديرده ايسه كندوسی بيوك ايلچی يی اوچله زيارت ايده جك واورته و يا مقيم ويا خود مصلحتكذار ايسه ايفای رسم خوش آمدی ايچون نزدلرينه برمأمور اعزام ايتدكدن صكره بونلرك زيارتلرينه منتظر اولهجقدر ولاة و متصرفين و قائممقاملرك غيبوبتلری حالنده اشبو تعليماتده كوستريلان زيارتلرك اجرا و ياخود قبولی وكيل رسميلرينه عائددر .

٢٩ شعبان سنه ٧٥ و فی ٢٧ رجب سنه ٧٩ تاريخلريله جانب باب عاليدن دول اجنبيه حكمدارانك ايام رسميلرنده سفن شاهانه و قلاعخانيه دن اجرا اولنه جق مراسم احترامييه دائر ممالك محروسهٔ شاهانه سواحلنده بولنان مأمورين ملكيه يه ارسال اولنان نظام موجبنجه تنظيم قلنان تعليماتك صورتيدر .

بند اول حكمداران اجنبيه نك ايام رسميلرنده اجرا اولنه جق مراسم سنه ده بركره حكمداران حضراتنك مأمورلری طرفلرندن يا اسمی و ياخود جلوسی كونلرندن قنغيسی اعلان اولنمق عادت ايسه اول كونده اجرا اولنه جقدر .

بند ثانی سواحل ممالك شاهانه‌ده كائن برشهرك ليماننده قونسلوس بولنان دولتك برسفينهٔ حربيه‌سی بولنديغی حالده او دولتك حكمدارينك اسمی كونی سفينهٔ مذكوره‌دن اتيله‌جق طوپلره اوراده دولت عليه بكلكی اولوبده اون قطعه‌دن زياده طوپی بولنور ايسه انك طرفندن مقابل اولنه‌رق قلعه و يا طابيه‌دن يالكز سنجاق كشيده قلنه‌جق و دولت عليه بكلكی اولمز و ياخود اولوبده اون قطعه‌دن زياده طوپی بولنمز ايسه اول حالده بحريه نظامنجه دولت عليه بكلكی مقابله ايتميه‌رك يالكز الای سنجاقلرينی كشيده ايده‌جكندن قلعه و يا طابيه‌دن هم طوپ اتيلوب وهمده سنجاق چكيله‌جكدر ٠

بند ثالث حكمدارينك يورطيسی كونی اولان دولتك سفينهٔ حربيه‌سی بيه اولميوبده ديكر بردولتك بكلك سفينه‌سی بولنور و كرك يورطيسی اولان دولته رعايةً وكرك اكا وكالةً طوپ اته‌جق اولور ايسه كذلك دولت عليه بكلكی اولوبده اون قطعه‌دن زياده طوپی بولنديغی صورتده ايكنجی بندده كوسترلديكی وجهله انك طرفندن طوپ اتيلوب اوراده قلعه وطابيه وار ايسه يالكز سنجاق چكيله‌جك و دولت عليه بكلكی اولمز و ياخود اولوبده اون قطعه‌دن زياده طوپی بولنمز ايسه قلعه و طابيه‌دن طوپ اتيله‌رق سنجاق كشاد اولنه‌جقدر ٠

بند رابع ساحل بحرده واقع اولوب ليماننده نه يورطيسی اولان دولتك و نه‌ده بشقه بر دولتك سفينهٔ حربيه‌سی بولنميان شهرلرده دولت عليه

بکلکی اولدیغی حالده اصـول بحریه‌یه کوره طوپ انداخت ایتمیوب الای سنجاقلرینی دخی چکه‌میه‌جکندن قلعه‌دن دخی طوپ اتلیه‌رق یالکز سنجاق کشاد اولنه‌جقدر ٠

بند خامس کرك دولت علیه‌نك وکرك دول اجنبیه‌دن برینك سفینهٔ حربیه‌سی بولنمیان محللر ایله ساحل دریادن بعید اولان شهرلرده قلعه و یا طابیه وار ایسه قونسلوسخانه‌لره بیراق چکلدکده یورطیسی اولان دولتك قونسـلوسخانه‌سنه جانب حکومتدن برمأمور ارسـالیله مراسم تبریکك اجراسی لازم کله‌جکندن قلعه و یا طابیه‌دن کذلك طوپ اتلیه‌رق یالکز سنجاق کشیده ایدیله‌جکدر ٠

فی ٧ صفر سنه ٣٠٨ وفی ١٠ ایلول سنه ٣٠٦

﴿ القاب ورتب واصول تشريفات وتعبيرات رسميه ونشانلر ﴾

﴿ مقام صدارت عظمايه ﴾

علما جانبندن معروض داعیٔ کمینه‌لریدرکه
سائرلری جانبندن « چاکر کمینه‌لریدرکه
عباره‌از اسنده‌اسملری ذکر اولندقده فخامتلو دولتلو افندم حضرتلری

﴿ رتبهٔ صدارتی احراز ایتمش ذواته ﴾

علما جانبندن معروض داعیلریدرکه
سائرلری جانبندن « چاکرلریدرکه
عباره‌اره‌سنده‌اسملری ذکر اولندقده ابهتلو دولتلو افندم حضرتلری

﴿ امیر مکهٔ مکرمه و معزوللرینه ﴾ ﴿ دارالسعادة الشریفه اغاسنه ﴾
دولتلو سیادتلو افندم حضرتلری دولتلو عنایتلو افندم حضرتلری

﴿ مقام سرعسکریه وشرف صهریت سنیه‌یه نائل اولمش وکلایه ﴾
دولتلو عطوفتلو افندم حضرتلری

﴿ ذات سردار اکرمیه ﴾
دولتلو رأفتلو افندم حضرتلری

﴿ مشیرلره و وزرایه ومعزوللرینه ﴾
دولتلو افندم حضرتلری

﴿ رتبهٔ بالایه و سرقرنای شهنشاهی ایله مابین همایون باشکتابتنه ﴾
﴿ و دارشورا ریاستنه عطوفتلو افندم حضرتلری

﴿ فریقان ایله رتبهٔ اولی صنف اولی روم ایلی بکلر بکلکی پایه لولرینه ﴾
سعادتلو افندم حضرتلری

(میرلوامیرمیران ورتبهٔ اولی صنف ثانیه) (میرالای وثانیه ممتازلرینه)
سعادتلو افندم عزتلو افندم

(رتبهٔ ثانیه صنف ثانیسنه ومیرالامرا وقائممقاملق و اصطبل عامره)
(مدیری پایه لولرینه عزتلوا فندی پاشا بك اغا

(بیکباشیلره ورتبهٔ ثالثه وقپوجی باشیلره والای امنامسنه)
رفعتلو بك افندی اغا

(رتبهٔ رابعه وخامسدیه وقول اغالرینه وخواجکان ویوزباشیلره) فتوتلو بك افندی اغا
(رتبهٔ مذکوره مادونده بولنانلر ایله سائر مأموریتده اولانلره) حمیتلو بك افندی اغا

مسند مشیخت اسلامیه

علما جانبندن معروض داعیٔ دیرینه لریدرکه
سائرلری جانبندن « بندهٔ «
عباره اره سنده دولتلو سماحتلو افندم حضرتلری

معزولارینه

علما جانبندن	معروض داعیلریدرکه
سائرلری جانبندن	« بندهلریدرکه
عباره آرهسنده	دولتلو فضیلتلو افندم حضرتلری
صدوره	سماحتلو « «
استانبول پایهلولرینه	فضیلتلو « «
حرمین پایهلولرینه	« «
بلاد خمسه ومخرج موالیسنه	فضیلتلو افندی
مدرسینه مکرمتلو افندی	قضاته مودتلو افندی
چلبی افندیلره	رشادتلو افندم حضرتلری

رتب علیه وسیفیه وقلمیه نك اصول تشریفات دولت علیه اوزره یکدیکره تقدملری

رتبهٔ مشیری و وزارت • صدور روم ایلی و اناطولی پایهسی •
رتبهٔ بالادن اولوب بالفعل وکلالق خدمتنده بولنان رجال وشورای عسکری ریسی
رتبه بالادن سائر رجال • استانبول پایهسی • فریقلق •
رتبهٔ اولی صنف اولی • روم ایلی بکلربکلکی • حرمین شریفین •
میر لوالق • میر میرانلق • رتبهٔ اولی صنف ثانیسی •
بلاد خمسه مولویتی • میرالایلق • رتبهٔ ثانیه صنف ممتازی •
مخرج مولویتی • رتبهٔ ثانیه صنف ثانیسی • میرالامرالق •
قائممقاملق اصطبل عامره مدیرلکی • کبار مدرسین • یکباشیلق •
رتبهٔ ثالثه • قپوجیباشیلق • موصلهٔ سلیمانیه مادونده
بولنان مدرسین • الای امینلکی • قول اغالق • رتبهٔ رابعه •
رتبهٔ خامسه • خواجه کانلق • یوزباشیلق •

﴿ رتب علميه نك تعبيرات و تعريفاتى ﴾

(روم ايلى قاضيعسكرى)

ابتدا پايه‌سنى احراز وصكره‌صره سيله‌منصبنى ضبط ايدر وتكرر دخى ايلر

(اناطولى قاضيعسكرى)

ابتدا پايه‌سنى احرازوصكره‌منصبنى ضبط ايدر صره‌سيله روم ايلى پايه‌سنه نقل ايدر

(استانبول قاضيلغى)

كذلك ابتدا پايه‌سنى احراز ايدر صكره‌منصبنى ضبط و ياخود اناطولى پايه‌سنه نقل ايدر

(حرمين مولويتلرى)

بالذات منصبنى ضبط ايدر و ياخود حرمين پايه‌سى ويريلور

(بلاد خمسه مولويتلرى)

ادرنه بروسه شام (مصر) (قلبه)دن عبارتدر

(مخرج مولويتلرى)

قدس حلب ايوب سلانيك يكيشهر فنار غلطه ازمير صوفيه طربزون كريدن عبارتدر

(پايهٔ مجرده اصحابى)

يالكز پايه‌سنه نائل اولهبيلور ترقى كسب ومنصب ضبط ايده‌مز

(متقاعد)

درسعام خواجه افنديلردن بعضيلر يناك ارزولرى اوزرينه تقاعدلرى اجرا اولنور

(دارالحديث)

سليمانيه جامعشريفنك قبله‌طرفنده‌بر مدرسه اولوب بورايه واصل اولان مدرس مخرج مولويتلرينك اكمعتبرينه نائل اولور

(سليمانيه)

سليمانيه جامع شريفى جوارنده درت مدرسه ذى دارالحديث مدرسه نشين اولان مخرج مولويتلرينه طالب اولمديغى حالده بو رتبه‌دن برى مولويته نائل اولنور

(خامسهٔ سلیمانیه)
مافوقنده بولنانطرطالب اولمزایسه
بورتبه ودها اشاغی رتبه‌لر دخی
مخرج مولویتلرینه تائل اولور

(موصلهٔ سلیمانیه)
بورادن اعتباراً یوقاروده بولنا
مدرسلره کبار مدرسین تعبیراولنو

(صحن ثمان)
فاتح جامعشریفی جانبنده بولنان سکز مدرسه در

حرکت التمثلی ابتدای التمثلی موصلهٔ صحن حرکت داخ

(ابتدای داخل)
استانبول مدرسلکینك مدخلیدر

(ابتدای خارج)
رتب مذکوره بولنان مدرسینا
اعدادی بعضاً تزاید و بعض
تناقص ایدر

(حرکت خارج)
بغداد وعینتاب بوسنه ارضروم مرعش طرابلس غرب بیروت کردستا
روسجق سیواس ادرنه کنغریدر

(۱) الیوم مستعمل اولان القاب رسمیه مرحوم عبدالمجید خانك ای
سلطنتنده وضع وترتیب اولنمشدر .

(۲) رتب دولت علیه‌نك علیه‌سنی خیلی وقتدنبرو شوصورت موضو
عده ایسه ده یالکز صدارت ووزارت و روم ایلی بکلربکلکندن عباره

اولوب مؤخراً مرحوم محمود خان ثانی زمانده رتبهٔ بالاومرحوم جنتمکان عبدالمجید خان زمانده قصور رتب موجوده احداث و رتب سیفیه ده کذلك مرحوم محمود خان ثانینك عساکر نظامیه یی تأسیسلرنده ترتیب اولنوب بالاخره تدریجاً تزیید و اکمال اولنمشدر .

دوریه یعنی ادرنه وبروسه مدرسلکلرینك ترتیبی دخی استانبول مدرسلکی کبی اولوب فقط مخرج مولویتی یرینه دوریه مولویتی نامیله بالاده محرر مناصبدن برینی ضبط ایدوب بعدالانفصال صرهسیله مناصب مذکوره دوائرنده دوران ایدر .

رسمی نشانلر

دولت علیهٔ عثمانیه ده رسمی نشانلر جنتمکان سلطان محمود خان ثانی زمانده (٢٤٨) سنه سی اغستوسنده احداث اولنوب ابتدا رتب و درجاتنه کوره مرصع افتخار نشانلری چیقارلمش ایسه ده جنتمکان غازی عبدالمجید خان زمان سلطنتنده و (١٢٦٨) سنه سی ذی الحجه سنده انلرالغا اولنه رق یرینه محیدی نشانی وضع ایدلمش و جنتمکان عبدالعزیز خانك ایام سلطنتنده و (١٢٧٨) سنه سی جمادی الاخرنده نشان عثمانی احداث اولندیغی کبی پادشاه شوکت پناه غازی سلطان عبدالحمید خان افندمز حضرتلرینك زمان عدالت نشان خلافتپناهیلرنده (١٢٩٥) سنه سی ذی الحجه سنك یکرمی اوچنجی دخی امتیاز و شفقت نشان عالیلری و اخیراً لیاقت و کرید و افتخار التون و کوش و تخلیصیه مدالیدلری ایجاد و تأسیس بیورلمشدر .

اشبو نشانلردن مجیدی و عثمانی نشانلری هر نوع خدمات سلطنت سنیه د
ابراز مأثر جمیله ایدن بندکانه بر نشانهٔ افتخار وامتیاز اولمق اوزره ویریلور
مجیدی برنجی ایکنجی و اوچنجی و دردنجی و بشنجی عنوانلریله بش
و عثمانی دخی برنجی و ایکنجی و اوچنجی و دردنجی نامیریله درت
رتبه دن عبارت اولدقدن بشقه هر ایکیسنك برنجی رتبه لردن ممتاز بردر
مرصعلری واردر امتیاز نشانی دخی دولت علیه نك منافع علمیه وملکیه
و عسکریه سنی مستلزم خدمات فوق العاده ابراز ایدنلره ویر رتبه یه مخصوص
صدر شفقت نشانی ایسه محاربه زمانلرنده و احوال وافات فوق العاده
ظهور نده منحصراً خدمات مشکوره و مرؤتمندانه ده بولنمان و دولت
و ملت و وطنك منفعت وسلامتنه ومصابین ومحتاجینك دفع وتعدیل
احتیاجنه هرنه صورتله اولور ایسه اولسون معاونت ایدن وبو
کبی احوالده بلا اختصاص انسانیته خدمت و ابراز مأثر
حمیت ایلیان ذواته ویریلور برنجی وایکنجی واوچنجی
عنوانلریله اوچ رتبه یه منقسم وبو ایکیسندن امتیاز
نشانی مرصع اولدیغی کبی شفقت نشانی دکده
برنجی وایکنجی رتبه لرینك اورته سی
دخی درجه لرینه کوره کذلك
مرصعدر

{خلفاء راشدين}

حضرت ابى بكر الصديق رضى الله عنه حجرهٔ سعادت حضرت نبويده مدفوندر

ابتداء خلافت	مدت خلافت	مدت عمر
سنهٔ هجريه	سنه	سنه
١١	٢ ٣ شهر	٦٣

حضرت عمر الفاروق رضى الله عنه حجرهٔ سعادت حضرت نبويده مدفوندر

١٣	١١ ٦ شهر	٦٥

حضرت عثمان ذى النورين رضى الله عنه مدينهٔ منوروده جنة البقيعه ده مدفوندر

٢٤	١٢	٨٨

حضرت على المرتضى رضى الله عنه نجفده مدفون اولدقلرى مشهور اولديغى كبى فرزند عاليلرى حضرت حسنك بعدايام مكانلرينى جنة البقيعه يه نقل ايلديكى دخى مرويدر

٣٥	٥	٦٣

حضرت حسن رضى الله عنه

٤٠	٦ شهر	٤١

خلفاء بنی امیه

اسامی	ابتدای خلافت سنهٔ هجریه	مدت خلافت سنه	مدت خلافت شهر	مدت عمر سنه	مدفنلری
معاویهٔ اول	٤١	١٩		٧٥	شامده
یزید اول ابن معاویه	٦٤	٢	٦	٢٨	»
معاویهٔ ثانی ابن یزید	٦٤	٣		٢٣	»
متغلب مروان ابن الحکم	٦٥		٩—	٦٣	»
عبدالملك ابن مروان	٦٥	٢١		٦٠	»
ولید اول ابن عبدالملك	٨٦	٩	٧	٤٦	»
سلیمان ابن عبدالملك	٩٦	٩	٧	٤٥	قنسرین نواحیسنده راقعده
عمر ابن عبدالعزیز	٩٩	٢	٨	٣٩	معرة النعمانده دیر سمعانده
یزید ثانی ابن عبدالملك	١٠١	٤	١	٤٠	شامده
هشام ابن ولید	١٠٥	١٩	٩	٥٥	شام رصافه سنده
ولید ثانی ابن یزید	١٢٥	١	٣	٤٢	رأسی قطوعی شامده
یزید ثالث ابن ولید	١٢٦		٥	٤٦	شامده
ابراهیم ابن ولید اول	١٢٦		٤		»
مروان ثانی ابن محمد ابن مروان اول	١٢٧	٥	١	٦٢	مصره تابع بوصیره ده

خلفاء عباسیه

اسامی	ابتداء حکومت سنهٔ هجریه	مدت حکومت سنه	شهر	مدت عمر سنه	مدفنلری
ابو العباس السفاح	١٣٢	٤	٩	٣٢	بغداد داخلنده انبارده
ابوجعفر المنصور	١٢٦	٢١		٦٣	مکهٔ مکرمه ده
محمد مهدی بن المنصور	١٥٨	١٠		٤٣	بغداد داخلنده
موسی الهادی بن مهدی	١٦٩	١	٣	٢٦	بغدادده
هرون الرشید بن مهدی	١٧٠	٢٣		٤٥	طوس شهرنده
امین بن هرون الرشید	١٩٣	٤	٨	٢٨	بغدادده
مأمون بن هرون الرشید	١٩٨	٢٠	٦	٤٨	طرسوسده
معتصم بالله بن هرون الرشید	٢١٨	٨	٨	٤٨	سامراده
واثق بالله بن معتصم	٢٢٧	٥	١٠	٣٦	سامراده
متوکل علی الله بن معتصم	٢٣٢	١٤	٨	٤٠	»
منتصر بالله بن متوکل	٢٤٧		٦	٢٦	»
مستعین بالله بن معتصم	٢٤٨	٢	٩	٣١	»
معتز بالله بن متوکل	٢٥١	٣	٦	٢٤	»
مهدی بالله بن واثق	٢٥٥	١		٣٨	»
معتمد علی الله بن متوکل	٢٥٦	٢٢		٥٠	»
معتضد بالله بن موفق	٢٧٩	٩	٩	٤٦	»

	سنهٔ هجریه	سنه	شهر	سنه	
مستکفی بالله بن معتضد	٢٨٩	٦	٧	٣٢	سامراده
مقتدر بالله بن معتضد	٢٩٥	٢٤	١	٣٨	»
قاهر بالله بن معتضد	٣١٠	١	١	٥٣	»
راضی بالله بن مقتدر	٣٢٢	٦		٢٢	»
مقتفی بالله بن مقتدر	٣٢٩	٢	٦	٦٠	»
مستکفی بالله بن مکتفی	٣٣٢	١	٤	٤٠	»
مطیع بالله بن مقتدر	٣٣٤	٢٩	٥	٦٢	دیرعاقولده
طایع بالله ابن المطیع	٣٦٣	١٧		٧٢	بغداددده
قادربالله بن امیراسحق	٣٨١	٤٠	٣	٨٧	»
قائم بامرالله بن قادر	٤٢٧	٤٥		٧٧	»
مقتدی بالله بن قائم	٤٦٧	١٩	٨	٣٩	»
مستظهر بالله بن مقتدی	٤٨٧	٢٤	٣	٤٠	»
مسترشدبالله بن مستظهر	٥١٢	١٧	٨	٤٤	»
راشد بالله بن مسترشد	٥٢٩		٣	٣٠	»
مقتفی لامرالله بن مستظهر	٥٣٠	٢٤	٣	٦٦	»
مستنجد بالله بن مقتفی	٥٥٥	١١	٣	٤٠	»
مستضی لامرالله بن مستنجد	٥٦٥	٩	٦	٣٩	»
ناصرالدین بن مستضی	٥٧٥	٤٧		٧٠	»
ظاهر بامرالله بن ناصر	٦٢٢		٩—	٥٢	»
مستضی بالله بن ظاهر	٦٢٢	١٧		٥٢	»
معتصم بالله بن مستنصر	٦٤٠	١٥	٨	٤٧	»

سلاطین عثمانیه

سلاطین عظام وخلفای قدسیت اتسام عثمانیه

(برنجی پادشاه)

غازی سلطان عثمان خان حضرتلری

مؤسس بنیان رصین الارکان دولت غازی سلطان عثمان خان حضرتلری ٦٥٦ سنه سنده کهواره زیب وجود اولوب ٦٩٩ سنه سی جمادی الاولیدنك دردنجی کونی بالاستقلال سریر آرای سلطنت و اجلال و ٧٢٦ سنه سی رمضانك یکرمی برنجی کونی عازم سوی جنت اولغله بروسه ده حصار ایچنده مدفوندر ٠ مدت سلطنتلری ٢٧ سنه در

ایکنجی پادشاه

غازی سلطان اورخان بن سلطان عثمان

غازی اورخان حضرتلری ٦٧٠ سنه سنده قدمنهادهٔ عالم شهود اولوب ٧٢٦ سنه سی رمضانك اونبدنجی کونی جالس اورنك عثمانی اولدیلر و ٧٦١ سنه سنده رهنور دسمت بقا اولمریله پدرلری تربه سنده دفن اولندیلر بو پادشاه دل آگاه ٣٥ سنه سلطنت سور مشدر ٠

اوچنجی پادشاه

﴿ غازی خداوندکار سلطان مراد خان اول بن سلطان اورخان ﴾

مشارالیه حضرتلری ۷۲۶ سنه‌سنده تولد و ۷۶۱ سنه‌سنده تخت عالیشخت عثمانیه جلوس ایدوب ۷۹۱ سنه‌سنده شهیداً تارك کارزار عالم فانی و واصل رحمت یزدانی اولمشدر ۳۱ سنه اریکه پیرای سلطنت و فرمان فرمای شوکت اولدیلر ۰ بروسه ده جامعی جوارنده مدفوندر ۰

دردنجی پادشاه

﴿ سلطان یلدیرم بایزید خان بن غازی سلطان مراد خان اول ﴾

مشارالیه حضرتلرینك ولادت سنیه‌لری ۷۶۱ وجلوسلری ۷۹۱ اولوب وفاتلری ۸۰۵ تاریخنده وقوعه کلمشدر مدت سلطنتلری ۱۳ سنه‌در ۰ بروسه ده جامعلری جوارنده متواریٔ خاك رحمتدر ۰

بشنجی پادشاه

﴿ چلبی سلطان محمد خان بن بایزید اول ﴾

ولادتلری ۷۸۱ جلوسلری ۸۱۶ ارتحالری ۸۲۴ تاریخنده مصادف اولوب

مدت سلطنتلری ٨ سنه در ٠ بروسه ده یشیل جامع جوارنده عنوده پستر غفراندر ٠

التنجی پادشاه

﴿ سلطان مراد خان ثانی بن سلطان چلبی محمد خان ﴾

مشارالیهك ولادت همایونلری ٨٠٦ و جلوس میمنت مقرونلری ٨٢٤ وارتحاللری ٨٥٥ سنه سنه تصادف ایتمش ومدت سلطنتلری ٣٠ سنه التی ماهدن عبارت اولهرق بروسه ده جامعی قربنده مدفون بولنمشدر ٠

یدنجی پادشاه

﴿ ابوالفتح سلطان محمد بن مراد خان ثانی ﴾

مشارالیهك ولادتی ٨٣٣ جلوسلری ٨٥٥ ارتحاللری ٨٦٦ تاریخنه مصادف اولوب ٣١ سنه سلطنت سورمشلردر ٠ استانبولده جامعی محرابی جهتنده مدفوندر ٠

سکزنجی پادشاه

﴿ غازی سلطان بایزید خان ثانی بن سلطان غازی محمد خان ﴾

ولادت سنیه‌لری ٨٥١ جلوسلری ٨٨٦ ارتحاللری ٩١٨ تاریخلرند واقع اولوب ٣٢ سنه پادشاهلق ایتمشدر .
مدفن قدسیت روشنلری درسعادتده جامعی جوارنده‌در .

طقوزنجی پادشاه

خلیفهٔ اعظم غازی یاوزسلطان سلیم خان ابن سلطان بایزید ثانی

مشارالیه حضرتلری ٨٧٤ تاریخنده پیرایه بخش مهد وجود اولوب ٩١٨ تاریخنده جالس اورنك سلطانی و ٩٢٦ ده تارك عالم فانی اولمش و ٨ سنه ٩ آی سلطنت سورمشدر .
مرقدلری استانبولده جامعلری جوارنده‌در .

اونجی پادشاه

خلیفهٔ اعظم غازی سلطان سلیمان خان قانونی بن سلطان سلیم

ولادت همایونلری ٩٠٠ جلوسلری ٩٢٦ ارتحاللری ٩٧٤ تاریخنده تصادف ایدوب مدت سلطنتلری ٤٧ سنه‌در .
درسعادتده جامعی خطیره‌سنده مدفوندر .

اون برنجی پادشاه

﴿ خلیفهٔ اعظم غازی سلطان سلیم خان ثانی بن سلطان سلیمان خان اول ﴾

ولادت سنیه‌لری ۹۳۰ جلوسلری ۹۷٤ وفاتلری ۹۸۲ تاریخنه مصادف اولوب مدت سلطنتلری ۸ یل ٥ آیدر ٠
مدفن همایونلری ایاصوفیه جامعشریفی قربنده‌در ٠

اون ایکنجی پادشاه

﴿ خلیفهٔ اعظم غازی سلطان مراد خان ثالث بن سلیم خان ثانی ﴾

ولادتلری ۹٥۳ جلوسلری ۹۸۳ ارتحاللری ۱۰۰۳ تاریخنده اولوب مدت سلطنتلری ۲۰ سنه ۸ آیدر ٠
مدفن همایونلری ایاصوفیه جوارنده‌در ٠

اون اوچنجی پادشاه

﴿ خلیفهٔ اعظم غازی سلطان محمد خان ثالث بن سلطان مراد خان ثالث ﴾

مشارالیه ۹۷٤ تاریخنده دنیایه ۱۰۰۳ تاریخنده تخت سلطنت کبرایه کلوب ۱۰۱۲ تاریخنده ارتحال بیوردیلر مدت سلطنتلری ۹ سنه‌در ٠
مدفنلری ایاصوفیه جوارنده‌در ٠

اون دردنجی پادشاه

﴿ خلیفهٔ اعظم غازی سلطان احمد خان اول بن سلطان محمد خان ثالث ﴾

ولادتلری ۹۹۸ جلوسلری ۱۰۱۲ ارتحاللری ۱۰۲۶ تاریخنده وقوعبوله رق ۱٤ سنه فرمانفرمای سلطنت اولمشدر ۰ جامعلری قربنده مدفوندر ۰

اون بشنجی پادشاه

﴿ خلیفهٔ اعظم سلطان مصطفی خان اول بن سلطان محمد خان ثالث ﴾

مشارالیهك ولادتی ۱۰۰۱ و ابتدای جلوسی ۱۰۲٦ تاریخنه مصادف ایسه ده اوچ آی مرورنده زعام سلطنتدن دستکش فراغت و درت سنه صکره دفعهٔ ثانیه اوله رق کرسی نشین خلافت وسلطنت اولوب ۱۰٤۸ تاریخنده داراخرته کتمشلردر ۰ مدفنلری ایاصوفیه جامعشریفی قربنده در ۰

اون التنجی پادشاه

﴿ خلیفهٔ اعظم سلطان عثمان خان ثانی بن سلطان احمد خان اول ﴾

مشارالیه ۱۰۱۳ تاریخنده تولد ۱۰۲۷ تاریخنده جلوس و ۱۰۳۱ تاریخنده ارتحال بیوردیلر ۰ مشارالیه اون درت یاشنده پادشاه اولوب ٤ سنه ٤ آی

پادشاهلق ایتدیلر . پدرلری تربه‌سنده مدفوندر .

اون یدنجی پادشاه

خلیفهٔ اعظم سلطان مرادخان رابع بن‌سلطان‌احمد خان اول

١٠٢٠ ده ولادت سنیه‌لری ١٠٣٢ ده جلوسلری و ١٠٤٩ ده ارتحاللری وقوعبولوب ١٦ سنه ١١ آی سلطنت سورمشلردر .
پدرلری تربه‌سنده مدفوندر .

اون سکزنجی پادشاه

خلیفهٔ اعظم سلطان ابراهیم خان بن سلطان احمد خان اول

مشارالیه ١٠٢٤ تاریخنده تولد و ١٠٤٩ تاریخنده جلوس و ١٠٥٨ تاریخنده ارتحال ایدوب مدت سلطنتلری ٨ سنه ٩ آیدر . ایاصوفیه‌ده عمیلری سلطان مصطفی خان تربه‌سنده مدفوندر .

اون طقوزنجی پادشاه

خلیفهٔ اعظم غازی سلطان محمد خان رابع بن سلطان ابراهیم

١٠٥١ ده ولادتلری و ١٠٥٨ ده جلوسلری و ١٠٩٩ ده فراغلری

و ١١٠٤ده وفاتلری وقوعبولمشدر ٤٠ سنه٦٠ آی سلطنت سورمشلردر
باغچه قپوسنده والدهسی ترخان سلطان تربهسنده غنودهٔ پستر رحمتدر ٠

یکرمنجی پادشاه

﴿ خلیفهٔ اعظم غازی سلطان سلیمان خان ثانی ابن سلطان ابراهیم خان ﴾

ولادت سنیهلری ١٠٥٣ تاریخنده وجلوسلری ١٠٩٩ تاریخنده وارتحاللری
١١٠٢ تاریخنده وقوعبولوب مدت سلطنتلری ٣ یل ٨ آی ٢٥ کوندر ٠
جدلری سلطان سلیمان تربهسنده مدفوندر ٠

یکرمی برنجی پادشاه

﴿ خلیفهٔ اعظم سلطان احمد خان ثانی بن سلطان ابراهیم ﴾

مشارالیهك ولادتی ١٠٥٢ جلوسی ١١٠٢ وارتحالی ١١٠٦ سنهلرنده
واقع اولوب ٤ سنه ٨ آی مدت پادشاهلق ایتمشدر ٠
قانونی سلطان سلیمان تربهسنده مدفوندر ٠

یکرمی ایکنجی پادشاه

﴿ خلیفهٔ اعظم سلطان مصطفی خان ثانی ابن سلطان محمد خان رابع ﴾

مشارالیهك ولادتی ١٠٧٤ جلوسی ١١٠٦ ارتحالی ١١١٥ تاریخنده واقع

اولوب مدت سلطنتلری ۸ سنه ۸ آیدر ۰ باغچه قپوسنده والده تربه‌سنده مدفوندر ۰

یکرمی اوچنجی پادشاه

﴿ خلیفهٔ اعظم غازی سلطان احمدخان ثالث بن سلطان محمدخان رابع ﴾

ولادتی ۱۰۸٤ جلوسی ۱۱۱۵ تاریخنده اولوب ۱۱٤۳ تاریخنده فراغله التی سنه صکره وفات ایتمشلردر مدت سلطنتلری ۲۷ سنه ۱۱ آیدر ۰ باغچه قپوسنده والده تربه‌سنده مدفوندر ۰

یکرمی دردنجی پادشاه

﴿ خلیفهٔ اعظم غازی سلطان محمود خان اول بن سلطان مصطفی خان ثانی ﴾

ولادتی ۱۱۰۸ جلوسی ۱۱٤۳ ارتحالی ۱۱٦۸ تاریخلرنده‌در مدت سلطنتی ۲۵ سنه‌در ۰ کوهر نمشلری پدرلری سلطان مصطفی تربه‌سنده ودیعهٔ خزینهٔ رحمتدر ۰

یکرمی بشنجی پادشاه

﴿ خلیفهٔ اعظم سلطان عثمان خان ثالث ابن سلطان مصطفی خان ﴾

ولادتی ۱۱۱۰ جلوسی ۱۱٦۸ ارتحالی ۱۱۷۱ مدت سلطنتی ۳ سنه‌در برادری سلطان محمود خان یانده مدفوندر ۰

یکرمی التنجی پادشاه

﴿ خلیفهٔ اعظم سلطان مصطفی خان ثالث ابن سلطان احمد خان ثانی ﴾

مشارالیه ۱۱۲۹ ده تولد و ۱۱۷۱ ده جلوس و ۱۱۸۷ ده ارتحال ایدوب اون التی سنه سکز آی سلطنت سورمشلردر ۰ جامعلری ساحهٔ مغفرت مساحه‌سنده دفین تربهٔ غفراندر ۰

یکرمی یدنجی پادشاه

﴿ خلیفهٔ اعظم غازی سلطان عبدالحمید خان اول ابن سلطان احمدخان ثانی ﴾

ولادتی ۱۱۳۷ جلوسی ۱۱۸۷ ارتحالی ۱۲۰۳ تاریخنه مصادف اولوب ۱۵ سنه ۸ آی سلطنت سورمشلردر ۰
باغچه قپوسنده تربهٔ مخصوصه‌سنده مدفوندر ۰

یکرمی سکزنجی پادشاه

﴿ خلیفهٔ اعظم سلطان سلیم خان ثالث بن سلطان مصطفی خان ثالث ﴾

۱۱۷۵ سنه‌سنده تولد و ۱۲۰۳ سنه‌سنده جلوس و ۱۲۲۳ سنه‌سنده ارتحال ایلدی ۰ مدت سلطنتلری ۱۸ سنه ۸ آیدن عبارت و دردانهٔ وجود همایونلری پدرلری سلطان مصطفی تربه‌سنده محفوظ صندوقهٔ مغفرتدر ۰

یکرمی طقوزنجی پادشاه

﴿ خلیفهٔ اعظم سلطان مصطفی خان رابع بن عبدالحمید خان اول ﴾

١١٩٣ ده ولادتلری و ١٢٢٢ ده جلوسلری و ١٢٢٣ ده ارتحاللری وقوعبوله‌رق ١ سنه ٢ آی پادشاهلق ایتمشدر .
پدرلری تربه‌سنده مدفون و رحمت حقه مقروندر .

اوتوزنجی پادشاه

﴿ خلیفهٔ اعظم غازی سلطان محمود خان ثانی ابن سلطان عبدالحمید ﴾
﴿ خان اول ﴾

ولادت همایونلری ١١٩٩ جلوسلری ١٢٢٣ ارتحاللری ١٢٥٥ تاریخنه مصادف اولوب ٣٢ سنه ١٠ ماه سلطنت سورمشلردر .
چنبرلی طاشده تربهٔ مخصوصه‌سنده مدفوندر .

اوتوز برنجی پادشاه

﴿ خلیفهٔ اعظم غازی سلطان عبدالمجید خان بن سلطان محمود خان ثانی ﴾

١٢٣٧ تاریخنده ولادت سنیه‌لری و ١٢٥٥ تاریخنده جلوس همایونلری و ١٢٧٧ تاریخنده ارتحاللری وقوعبولمش و مدت سلطنتلری ٢٢ سنه التی ماهدن عبارت بولنمشدر . سلطان سلیم جامع شریفی جوارنده تربهٔ مخصوصه‌لرنده متواریٔ خاك غفراندر .

اوتوز ایکنجی پادشاه

﴿ خلیفهٔ اعظم سلطان عبدالعزیز خان بن سلطان محمود خان ثانی ﴾

١٢٤٥ ده تولدلری و ١٢٧٧ ده جلوسلری و ١٢٩٣ ده ارتحاللری واقع اولوب ١٦ سنه درت ماه سلطنت سوردیلر .

پدر امجدلری سلطان محمود تربه‌سنده مدفوندرلر اوتوز اوچنجی پادشاه سلطان مراد خان خامس ابن الغازی عبدالمجید خان ١٢٥٦ ده ولادتلری و ١٢٩٣ ده جلوسلری وقوعبواش ایسه‌ده مبتلا اولدقلری علتدن طولایی ٣ آی ٣ کون صکره مخلع اولدیلر .

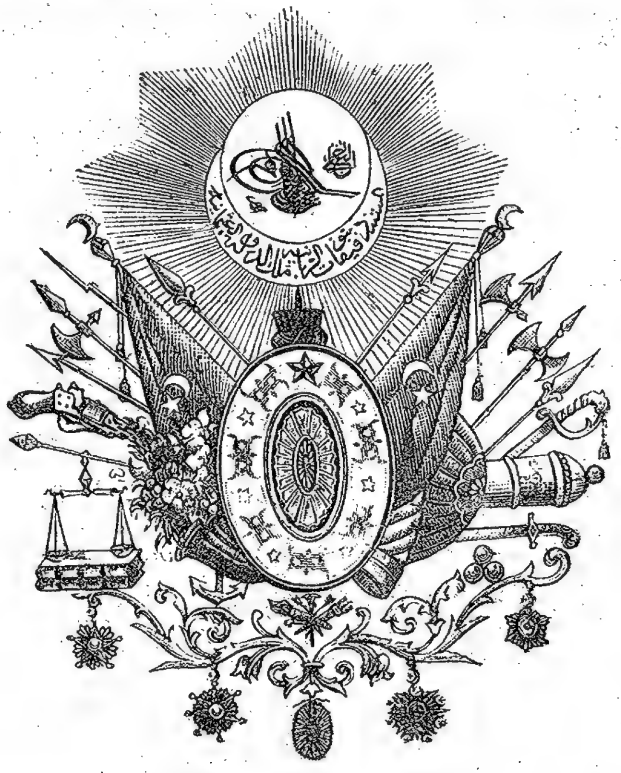

السلطان ابن السلطان السلطان الغازى عبدالحميد
خان ابن السلطان عبدالمجيد خان ابدالله بنيان
خلافته الى آخر الدوران

* شمس تابان سپهر شوكت ، مشرق الانوار معدلت و سلطنت ، حامئ *
* بلاد وعباد ، ماحئ ظلام جهل و استبداد ، تاجدار عاطفت كردار *

* بیدانی ولی نعمت بیمنتمز ولی نعمت عالمیان پادشاهمز شوکتلو غازی *
* عبدالحمید خان ثانی افندمز حضرتلری ٭

* زاوج کرامت نمود اختری *
* عیان شد ز درج شرف کوهری *

* مژدای معالی انتاسنك ماصدقی اولمق اوزره بك ایکی یوز الی سکز *
* سنهٔ عیة الجمعه سی شعبان شریفنك اون التنجی روز فیروز مسعدت *
* اندوزنده زیور افزای عالم وجود اولدقلری کبی بك ایکی یوز *
* طقسان اوچ سنه سی شعبان شریفنك اون برنجی کونی دخی بالارث *
* والاستحقاق سایه بخش تخت عالی بخت خلافت ، و بتون ممالك وصنوف *
* تبعهٔ حضرت جهانبانیلربنی حضور واقبال وانیت کامله ، و وفور *
* ارامش و مسعودیت نا متناهیه الله قرین نختیاری و مسعدت ، وترقیات *
* ملکیه ، سطوت وانتظامات عسکریه ، اعمارات وتأسیسات نافعه ، تأمین *
* اعتبارات مایدو صحائف تواریخ کائناتی نام نامیٔ همایون جناب ملوکانه لرینه *
* اضافتله و التون قلمله توشیح و تزیین ایلیه جك بیچه بیك بدایع ومحاسن *
* اجرا آت صابنه و متوالیه الله مبنای عظیم شوکت و سلطنت ، *
* و کلیاتندن جزوئیاتنه وارنجیه قدر مفردات امور ادارهٔ داخلیه *
* ومناسبات مهمهٔ خارجیه جه ، عمومی انکشت بردهان تقدیر و حیرت *
* ایده جك خوارق عالیهٔ حکمت پسندی الله تأمین استکمال اسباب *
* مکملیت بورمشلردر .

* عدالت ، حکمت ، مرحمت ، شفقت ، کرم وعاطفت وفرط مروت کبی *
* جواهر خلقیه ومزایای مکملهٔ عالی فطرتانه وخداپسندانه محلولندن *

* يرادلش بر وجود مسعود عالم سود منفرد اولمقله متبوعيت و كمال *
* تعظيم وعبوديت موقع اعلاسنده عموملك محبوب قلوب، و محترم *
* ولى نعمت و مجلو بى ، بولنان ذات اقدس حضرت خلافتپناهيلرينك *
* عصر سعيد فاروقيلرينه منسوب اولان بونجه اثار واجراآت حسنه *
* وممدوحدنك تعداد و تصويرى دخى معمالئ مخصوصهٔ جناب *
* تاجداريلرى كبى دائرهٔ امكاندن بيرندر . *

* جناب يزدان بى زوال حضرتلرى غرهٔ صبح سعادت افزاى سلطنت، *
* درهٔ اكليل شوكت وخلافت اولان پادشاه فلك جاه، وشهريار مرحمت اكتناه، *
* نائل مايتمناه ، افندمز حضرتلرينى الى آخر الدوران بمرير آراى شوكت *
* وشان، وصفوف تبعهٔ صادقهٔ جناب شهنشاهيلرينى سايهٔ مراحم وايهٔ *
* اقدس ظل اللهيلرنده مظله ئشين امن وامان بيورسون آمين . *
* بحق من بعث رحمةً للعالمين *

وزرای عظام سلطنت سنیه

اسامی	تاریخ رتبه		مأموریتی
	فی ماه سنه		
حاجی هزت پاشا	١٧ ج ٦٥	عسکر یدن	ادرنه والیسی
ولی الدین پاشا	١٨ ذ ٦٧	ملکیه دن	خداوندکار والیلکندن منفصل
میراخور مصطفی پاشا	٨ ب ٧٢	»	فسوخ مجلس والاعضالغندن منفصل
ادهم پاشا	٢٦ را ٧٣	»	صدارتدن منفصل
اسماعیل پاشا	٧ ن ٧٤	»	مصر خدیویتندن منفصل
مصرلی عبدالحلیم پاشا	٧ ن ٧٤	»	شورای دولت اعضالغندن منفصل
عاکف پاشا	١١ ص ٧٥	»	جزایر بحر سفید والیسی
توفیق پاشا	١١ ش ٧٧	»	تقاعد صندوقی ناظری
درویش پاشا	٢٨ ل ٧٨	عسکر یدن	یاور اکرم
جودت پاشا	٣٠ ش ٨١	قاضی عسکر لکدن	مجلس خاص وکلایه مأمور
احمد راسم پاشا	١٢ ذا ٨٤	ملکیه دن	طرابلس غرب والیسی
تقی الدین پاشا	١٤ ذا ٨٤	»	بغداد والیلکندن منفصل
اسماعیل حقی پاشا	٧ م ٨٥	عسکر یدن	یاور اکرم و تفتیش عسکری قومیسیونی رئیس ثانیسی
صادق پاشا	١٧ م ٨٦	ملکیه دن	جزایر بحر سفید والیلکندن منفصل
صفوت پاشا	٧ ص ٨٦	عسکر یدن	حجاز والیلکندن منفصل
رؤف پاشا	١ ش ٨٧	»	یاور اکرم و خاصه اردوی همایون مشیری
ردیف پاشا	٢٤ ص ٨٨	»	منعزل

اسامی	تاریخ رتبه		مأموریتی
غازی احمد مختار پاشا	٢٤ ص ٨٨	عسکریدن	یاور اکرم و تفتیش عسکری قومیسیونی رئیسی
نصرت پاشا	٤ م ٨٩	»	یاور اکرم و التنجی اردوی همایون مفتشی
عبدالرحمن پاشا	٩ ج ٨٩	ملکیه دن	باش وکالتدن منفصل آیدین والیسی
حسین پاشا	١ ل ٨٩	عسکریدن	خدیو سابق اسماعیل پاشا زاده
ابراهیم پاشا	١ ل ٨٩	»	مشارالیه حضرتلرینك دامادی
رستم پاشا	١٥ ذ ٨٩	ملکیه دن	لوندره سفارت سنیه سنه مأمور
احمد ایوب پاشا	٢٥ را ٩٠	عسکریدن	یاور اکرم وقوصوه والیسی سابق
نوبار پاشا	١٤ ب ٩٠	ملکیه دن	مأمورین مصریه دن
عارفی پاشا	١ ر ٩١	»	شورای دولت ریاستندن منفصل اعیاندن
ابراهام پاشا	٨ ش ٩١	»	
احمد حمدی پاشا	٢٢ ب ٩٢	عسکریدن	اناطولی مهاجرین اسکان مأمور سابقی
ابراهیم پاشا	٩ ذ ٩٢	ملکیه دن	سلانیك والیلکندن منفصل
غالب پاشا	١٧ را ٩٣	»	اوقاف همایون ناظری
اشرف پاشا	١٣ ر ٩٣	عسکریدن	طونه جهتی قوماندانلغندن منفصل
عثمان پاشا	١٤ ج ٩٣	ملکیه دن	مصرلی مصطفی فاضل پاشازاده
محمود حمدی پاشا	٢٢ ب ٩٣	عسکریدن	یاور اکرم و التنجی اردوی همایون مشیر وکیلی
خلیل رفعت پاشا	٢٥ ش ٩٣	ملکیه دن	داخلیه ناظری
غازی عثمان پاشا	٢٩ ذا ٩٣	عسکریدن	یاور اکرم ومابین همایون مشیری
حسن پاشا	٦ ذ ٩٣	ملکیه دن	حلب والیلکندن منفصل
حسین فوزی پاشا	١٥ ذ ٩٣	عسکریدن	سلانیك قوصوه و حوالیسی عموم قوماندانی

اسامی	تاریخ رتبه		مأموریتی
کامل پاشا	١٧ م ٩٤	ملکیه‌دن	صدارتدن منفصل
صاوا پاشا	١٧ م ٩٤	»	کرید والیلکندن منفصل
سعید پاشا	٢٢ ص ٩٤	»	صدارتدن منفصل اعیاندن
داماد محمود پاشا	١ ر ٩٤	»	عدلیه نظارتندن منفصل
سعید پاشا	٨ م ٩٥	عسکریدن	قونیه والیلکندن منفصل
قسطاکی پاشا	سلخ م ٩٥	ملکیه‌دن	سیسام بکلکندن منفصل
عوض الرفیق پاشا	٢١ را ٩٥	»	امیر مکهٔ مکرمه
شاکر پاشا	٢ جا ٩٥	عسکریدن	یاور اکرم
فوأد پاشا	٧ ج ٩٥	»	» »
علکساندر پاشا	٨ ج ٩٥	ملکیه‌دن	سیسام بکی
فوتیادی پاشا	٩ ذ ٩٦	»	روما سفارتندن منعزل
راسم پاشا	٧ ص ٩٧	عسکریدن	قپودانلقدن منفصل
منیف پاشا	١٢ را ٩٧	ملکیه‌دن	معارف نظارتندن منفصل
عابدین پاشا	غره ب ٩٧	»	انقره والیسی
ریاض پاشا	١٦ ب ٩٧	»	مأمورین مصریه‌دن رئیس نظار
علی نظامی پاشا	٤ ش ٩٧	عسکریدن	یاور اکرم و تفتیش عسکری قومیسیونی اعضاسندن
سیدفاضل پاشا	١٠ ن ٩٧	ملکیه‌دن	حضرموت امیری
نافذ پاشا	٩ ذ ٩٧	عسکریدن	محاکمات عسکریه رئیسی
اسعد پاشا	٥ ص ٩٨	ملکیه‌دن	پارس سفارت سفیدسنه مأمور
حسن حسنی پاشا	١٠ ص ٩٨	عسکریدن	بحریه ناظری
محمود پاشا	٢٢ ذ ٩٨	ملکیه‌دن	کرید والی وکیلی
سعید پاشا	٢٤ ر ٩٩	»	خارجیه ناظری
علی رضا پاشا	١٧ ن ٩٩	»	دفتر خاقانی ناظری
دیرسه پاشا	٢ ل ٩٩	عسکریدن	فخری یاوران حضرت شهریاریدن

اسامی	تاریخ رتبه		مأموریتی
حسن فهمی پاشا	۱۱ ذا ۹۹	ملکیه دن	رسومات امینی
عادل پاشا	۱۵ ذا ۹۹	عسکریدن	شیخ الحرم حضرت نبوی
منیر پاشا	۳ ذ ۹۹	ملکیه دن	خداوندکار والیسی
شریف عبداه پاشا	٤ را ۳۰۰	»	شورای دولت اعضاسندن
ماوریانی پاشا	۱۵ ج »	»	سرطبیب حضرت شهریاری
حسنی پاشا	۱۱ ش »	عسکریدن	سلاملق رسم عالیسنه مأمور
عثمان نوری پاشا	۲ را ۳۰۱	»	حجاز والیسی
محمود منیر پاشا	۲۰ ج »	ملکیه دن	تشریفات عمومیه ناظری و دیوان همایون ترجمانی وتحریرات اجنبیه کاتبی
توفیق پاشا	۱۸ ب »	عسکریدن	التنجی اردوی همایون مشیرسابق
عارف پاشا	۱٤ ش »	»	درسعادت مرکز قوماندانلغندن منصرف
رائف پاشا	۱۳ م »	ملکیه دن	نافعه نظارتندن منفصل
اسماعیل حقی پاشا	۲۸ ب ۳۰۲	»	حجاز ولایتندن منفصل
طاهر پاشا	۱۸ ذ »	عسکریدن	اشقودره والی وقوماندانلغندن منفصل
ثریا پاشا	۱۱ را ۳۰۳	ملکیه دن	مابین همایون جناب ملوکانه باش کاتبی
محمود پاشا	۲۸ جا »	عسکریدن	سواری دائره سنه مأمور
رجب پاشا	۱۹ ذ »	»	التنجی اردو مشیری
رضا پاشا	۲۹ ر »	ملکیه دن	مهاجرین قومیسیونی رئیسی
عزیز پاشا	۲ را ۳۰٤	»	بیروت والیلکندن منفصل
ذهنی پاشا	۲۲ را »	»	سلانیك والیسی
زهدی پاشا	۲۸ را »	»	معارف ناظری

اسامی	تاریخ رتبه		مأموریتی
قسطاکی پاشا	۲۷ ر ۳۰۴	ملکیه‌دن	کرید والیلکندن منفصل
رضا پاشا	۱۵ب ۳۰۵	«	عدلیه ناظری
نیقولاکی ساردا	۲۹ ش «	«	
نسکی پاشا			
حسن پاشا	٤ ل «	عسکریدن	سلاملق رسم عالیسنه مأمور تشریفاتئ عسکری
محمد ذکی پاشا	٤ ل «	«	دردنجی اردوی همایون مشیری
ارتین پاشا	۲٦ م ۳۰٦	ملکیه‌دن	خارجیه مستشاری
فرید پاشا	۲٤ را «	«	داماد حضرت شهریاری
ابراهیم پاشا	۲۲ ج «	عسکریدن	خدیو اسبق اسماعیل پاشازاده شورای دولت اعضاسندن
توفیق پاشا	۱ را ۳۰۷	ملکیه‌دن	برلین سفیری
سری پاشا	۷ ر «	«	دیاربکر والیسی
رضوان پاشا		«	شهر امینی
احمد فیضی پاشا	۱ ج ۳۰۹	عسکریدن	یمن والیسی
حاجی حسن وفیق پاشا	۲ ص «	ملکیه‌دن	بغداد والیسی
احمد جواد پاشا	۲ ص «	عسکریدن	صدراعظم و یاور اکرم
رضا پاشا	« «	«	سرعسکر
عباس حلمی پاشا	۱۰ ج «	ملکیه‌دن	مصر خدیوی
رؤف پاشا		«	سوریه والیسی
آصف پاشا	عسکریدن		چناق قلعه محافظی

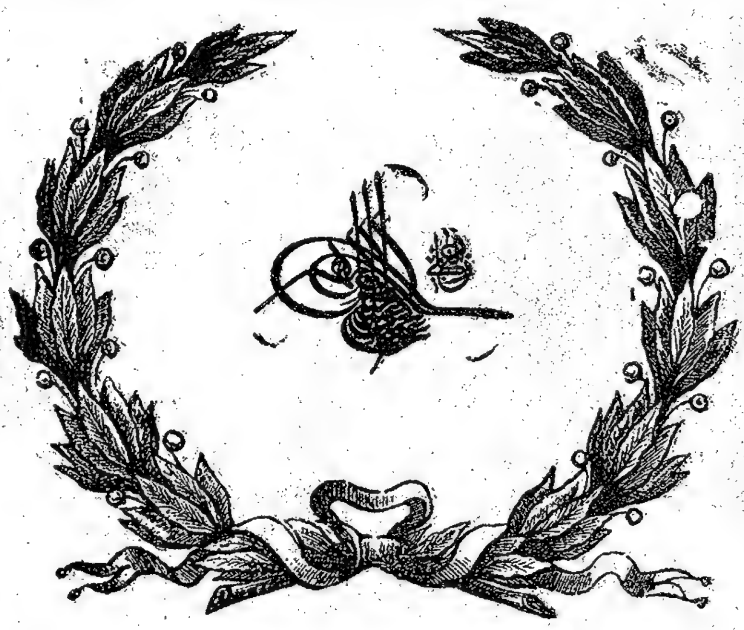

مابين همايون حضرت ملوكانه ارکان عظامی

مابين همايون مشيری و ياور اکرم غازی عثمان پاشا

رتبه	نشان امتياز	مداليه‌سی	عثمانی	مجيدی
مشير	مرصع	التون و کوش	مرصع	مرصع
		ومرصع مداليه		

دارالسعادة الشريفة اغلسی ياور اغا

رتبه	عثمانی	مجيدی
وزير	١	٢

﴿ شهزادكان ذيشان حضراتيله جنتمكان سلطان عبدالعزيز خان ﴾
﴿ حضرتلرينك امور خاندانى ناظرى برنجى دائرهٔ بلديه رئيسى ﴾
﴿ راشد افندى ﴾

رتبه	عثمانى	مجيدى
بالا	١	١

﴿ اسامى ﴾	رتبه	امتيازمداليه‌سى	عثمانى	مجيدى
سرقرناى حضرت شهريارى				
حاجى على بك	بالا	التون	كوش	مرصع ١
قرين ثانى نورى پاشا	فريق	»	»	١ ١
» راغب بك	بالا	»	»	٢ ١
» امين بك	بالا	»	»	٢ ٢
» محمد بك	ميرلوا	»	»	٢ ٢
» محمد عارف بك	ممتاز	»	»	٢ ١
» بكر صديق بك	ثانيه	»		٣ ٣
» فائق بك	ثانيه	»		٣ ٣

اسامی	رتبه	امتیازمدالیه‌سی	عثمانی مجیدی		
مابین همایون ملوکانه‌باش کاتبی ثریاپاشا	وزیر	«	«	«	«
محریرات اجنبیه کاتبی منیر پاشا	«	«	«	«	«
مابین همایون کاتبی فاضل بك	بالا		«	۲	۱
« « نوری بك	«	«	«	۲	۲
« « حسین کاظم بك	«	«	«	۲	۱
« « نعمان کامل بك	ولی	«	«	۲	۲
« « جواد بك	اولی	«	«	۲	۲
« « فائق بك	«	«	«	۲	۲
« « حقی بك	اولی ثانیسی		«	۲	۲
« « توفیق بك	«		«	۳	۳
« « ادهم بك	ممتاز		«	٤	٤
« « اکرم بك	«		«	۳	۳
« « مصطفی بك	«		«	٤	٤
« « کاظم بك	«		«	۳	۳
« « یوسف بك	ثانیه		«	٤	٤
« « محمدجواد بك	«		«	٤	٤
« « حسن یمنی بك	ثالثه				٤
« « احمد راشد بك	«		«		٤
« « محمد سعید بك			«		٤
امام اول حضرت شهریاری یوسف افندی	صدر روم ایلی			مرصع	۱
امام ثانی « « راشد افندی	«			۲	مرصع
سر مصاحب جوهر اغا	«	«	«	۲	۲

﴿ اسامی ﴾	رتبه	امتیاز مدالیه‌سی		عثمانی	مجیدی
سر اطبای حضرت شهریاری ماوروینی پاشا	وزیر	التون	کموش	١	١
خدمهٔ خاصه و موسیقهٔ شاهانه فریقی سلیمان پاشا	فریق	»	»	٢	١
خزینهٔ همایون کتخداسی حسن شوقی بك اصطبل عامره مدیری	اولی	»	»	٢	٢
مابین همایون مدیر اولی حاجی حسین بك	اولی ثانیسی	»	»	٢	٢
تشریف همایون مأموری حاجی محمود افندی	»	»	»	٢	٢
مابین همایون مدیر ثانیسی احمد بك	»		»		٤
جیب همایون کاتبی ابراهیم بك	اولی اولی				٣
خزینهٔ همایون باش کاتبی باب السعادة العلیه اغاسی حاجی حسین اغا	متمایز		»		٣
خاص اوطه کتخداسی امین بك	»		»	٤	٣
قپوچوقدار اول ادهم افندی	»				٣
» ثانی علی بك	اولی ثانیسی			٣	٣
تلخیص اول حسنی بك	متمایز				٣
تلخیص ثانی بسیم بك	ثانیه				٤

﴿ هیئت ومجلس مخصوص وکلای فخام ﴾

﴿ صدراعظم و یاور اکرم فخامتلو دولتلو احمد جواد پاشا حضرتلری ﴾

(مرصع مدالیه عثمانی مجیدی)
(افتخار کرید التون مرصع مرصع)

﴿ شیخ الاسلام دولتلو سماحتلو محمد جمال الدین افندی حضرتلری ﴾

(عثمانی مجیدی)
(مرصع مرصع)

﴿ اسامی ﴾	رتبه	امتیاز	امتیاز مدالیه سی	التون	کمرش	عثمانی مجیدی	مرصع
سر عسکر رضا پاشا	مشیر						
داخلیه ناظری خلیل رفعت پاشا	وزیر			»	»	»	۱
خارجیه ناظری وشورای دولت رئیس وکیلی سعید پاشا	»	مرصع		»	»	»	مرصع
بحریه ناظری حسن حسنی پاشا	مشیر	»		»	»	»	»
عدلیه ومذاهب ناظری حسین رضا پاشا	وزیر			»	»	۲	۱
مجلس خاص وکلایه امور جودت پاشا	»	»		»	»	۱	۱
طوپخانه مشیری ذکی پاشا	مشیر	»		»	»	۲	۱
اوقاف همایون ناظری غالب پاشا	وزیر			»	»	مرصع	۱
معارف ناظری زهدی پاشا	»						۱
مالیه ناظری نظیف افندی	بالا					۱	۱
تجارت ونافعه ناظری حسین توفیق پاشا	فریق						
مستشار صدر عالی توفیق بك افندی	بالا					۱	۱

﴿ ولاة عظام ﴾

(اسامی ولایات)	(اسامیٔ ولاة)	رتبه	امتیاز مدالیه سی	عثمانی	مجیدی
آیدین	عبدالرحمن پاشا	وزیر		مرصع	١
حجاز	عثمان نوری پاشا	مشیر	التون	کوش »	١
خداوندکار	منیر پاشا	وزیر	»	»	مرصع
ادرنه	عزت پاشا	مشیر	»		١
کریت	محمود جلال الدین پاشا	وزیر	مرصع	»	مرصع
یمن	احمد فیضی پاشا	مشیر		١	١
طرابلس غرب	راسم پاشا	»	التون	»	١
سلانیك	ذهنی پاشا	»	»	»	مرصع
جزایر بحر سفید	عاکف پاشا	»	»	»	١
بغداد	حسن توفیق پاشا	»	»	»	٢
سوریه	رؤف پاشا	»			٢
انقره	عابدین پاشا	»	»	»	١
دیاربکر	سری پاشا	»			٢
قونیه	حاجی حسن بك	بالا			٢
بیروت	خالد بك	»			٢
اطنه	حاجی عزت افندی	»			١
سیواس	خلیل بك	»			٢
بتلیس	حسین پاشا	روم ایلی			٢
یانیه	احمد حفظی پاشا	فریق			٢
مناستر	فائق پاشا	روم ایلی			٢
قوصوه	ادهم پاشا	فریق	»	»	مرصع
بصره	محمد حافظ پاشا	روم ایلی			٢

(اسامیٔ ولایات)	(اسامیٔ ولاة)	رتبه	عثمانی	مجیدی
طربزون	قدری بك	بالا	۱	۱
ارضروم	حیدر پاشا	روم ایلی		
قسطمونی	فائق پاشا	»		۱
معمورة العزیز	انیس پاشا	»		
موصل	عثمان پاشا	»		۱
وان	محری پاشا	فریق	۲	۱
اشقودره والی وقوماندانی	عبدالکریم پاشا	»		

ایالات ممتازه والیلری

(اسامیٔ ایالات)	(اسامیٔ ولاة)	رتبه	عثمانی	مجیدی
مصر	خدیو عباس حلمی پاشا	پایهٔ صدارت	مرصع	مرصع
تونس	سیدی علی بك			
بلغارستان				
سیسام	علکساندر قره تودوری پاشا	وزیر	۱	۱
بوسنه وهرسك	اشغال موقت تحتنده در			
روم ایلی شرقی				

اردوی همایون مشیر وقوماندانلری

اردوی همایون مشیرانعظام رتبه امتیازمدالیه سی عثمانی مجیدی اردومرکزلری

برنجی	رؤف پاشا	مشیر	النون	کموش	مرصع	مرصع	درعلیه
ایکنجی	وکیل محمود	»	»	»	»	۱	ادرنه
	حمدی پاشا						
اوچنجی	فضلی پاشا	فریق	»	»	۱	مرصع	مناستر

ردوی همایون مشیران عظام رتبه امتیازمدالیه سی عثمانی مجیدی اردو مرکزلری

دردنجی	زکی پاشا	مشیر	التون	کوش	مرصع	مرصع	ارزنجان
بشنجی	عمر رشدی پاشا	فریق			۲		شام
التنجی	رجب پاشا	«	«	«	۱	۱	بغداد
یدنجی	احمد فیضی پاشا	«	«		۱	۱	صنعا

سفرای سلطنت سنیه

(بولندقلری محل) (اسامیٔ سفرا) رتبه امتیازمدالیه سی عثمانی مجیدی

برلین سفیر کبیری	توفیق پاشا	وزیر	التون	کوش		۱
پارس «	اسعد پاشا	«	«		مرصع	مرصع
لوندره «	رستم پاشا	«	«	«	۱	«
ویانه «	ضیا بك	بالا			۱	۱
طهران «	نصوحی بك	«	«	«	۲	۱
آننه سفیره وقتی	غضبان بك	«				۱
پترسبورغ «	حسنی پاشا	فریق			۳	۱
روما «	محمود ندیم بك	اولی		«	۳	۱
مادرید اورته ایلچی	طرخان بك	«				۱
بروکسل «	قره تودوری افندی	«			۲	۱
واشینغتون «	علکساندر بك	«				۱
لاهی واستوقهولم «	قره جه پاشا	روم ایلی	«	«	۲	
بکرش «	شمس الدین بك	اولی				
بلغراد «	فریدون بك	«			۳	۲

ولایتك بدایت تشكیلندن شمدیيه قدر كلمش اولان ولاة عظام
حضراتیله الویهٔ ملحقه متصرفین كرامی ومركز
نائب و دفتردار و مكتوبجیلری

(اسامی)	(رتبه)	تاریخ تعیینلری
عارف پاشا حضرتلری	روم ایلی بكلربكی	۳ كانون اول سنه ۹۵
فكری پاشا	« «	۱۱ مارت سنه ۳۰۰
ثانیا عارف پاشا حضرتلری	« «	۲۱ تموز سنه ۳۰۱
محمد رشید پاشا حضرتلری	« «	۸ كانون اول سنه ۳۰۲
ادهم پاشا حضرتلری	« «	۳۰ تموز سنه ۳۰۳
محمد رؤف شریف پاشا حضرتلری	« «	۱ تموز سنه ۳۰۵
حالا والی تحسین پاشا حضرتلری	« «	۲۰ ایلول سنه ۳۰۷

(مركز نائبلری)

عبدالباقی افندی	مخرج	۲۵ حزیران سنه ۹۶
مصطفی حسبی افندی	مدرس	۶ كانون اول سنه ۹۶
یوسف صدقی افندی	مخرج	۱۰ مایس سنه ۹۸
حاجی محمد فوزی افندی	بلاد خمسهٔ	۷ مایس سنه ۳۰۲

(اسامی)	(رتبه)	تاریخ تعیینلری
شکری افندی	دوریه موالیسندن	۱۰ تشرین اول سنه ۲۰۳
محمد مسعود افندی	مدرس	۱۷ حزیران سنه ۳۰۵
حالا عبدالرحیم شکری افندی	دوریه موالیسندن	۲۱ تشرین ثانی سنه ۲۰۷

—*(دفترداران کرام)*—

حسن رضا افندی	ثانیه	۳ کانون اول سنه ۹۵
احمد مختار افندی	ثانیه	۲۲ شباط سنه ۹۹
محمود فاتح افندی	ثانیه	۲۴ شباط سنه ۳۰۰
توفیق بك	اولی ثانیسی	کلمامشدر
زهدی بك	ممتاز	۱۸ کانون ثانی سنه ۲۰۳
مصطفی بك	ممتاز	۱۳ حزیران سنه ۳۰۵
حالا دفتردار اسماعیل ذهنی افندی	ثانیه	۲۶ اغستوس سنه ۳۰۶

—*(مکتوبجیلر)*—

رشاد بك	اولی ثانیسی	۳ کانون اول سنه ۹۵
طاهر بك	ممتاز	۱۸ مارت سنه ۹۷

(اسامی)	(رتبه)	تاریخ تعیینلری
مختار بك	اولی ثانیسی	١٠ مارت سنه ٣٠٣
صفوت بك	ممتاز	٨ حزیران سنه ٣٠٣
ناظم بك	ممتاز	کلامشدر
برتو بك	ممتاز	٢٨ تشرین اول سنه ٣٠٤
صبحی بك	ممتاز	١٨ تشرین اول سنه ٣٠٥
حالا الیاس سامی افندی	ثالثه	٢٦ ایلول سنه ٣٠٨

موش متصرفلری

(اسامی)	(رتبه)	تاریخ تعیینلری
محمود پاشا	میرمیران	١٨ اغستوس سنه ٨١
علی یاور پاشا	روم ایلی	١ مارت سنه ٢٨٣
حیدر پاشا	میرالامرا	٢٧ کانون ثانی سنه ٨٣
احمد بك	اولی ثانیسی	٢٦ کانون ثانی سنه ٨٤
عمر لطفی پاشا	روم ایلی	
احمد نافذ پاشا	میرمیران	٨ اغستوس سنه ٨٩
بهرام پاشا	»	١٠ شباط سنه ٩١
سعید پاشا	»	١٨ مایس سنه ٩٣
علی غالب پاشا	میرالامرا	٦ نیسان سنه ٩٤
محمد علی پاشا	میرمیران	٦ شباط سنه ٩٥
سلیمان کامل پاشا	میرمیران	٤ تشرین اول سنه ٧
صالح پاشا	»	٣ تموز سنه ٩٩
شکری پاشا	»	٢٥ شبط سنه ٣٠٢
عمر شوقی پاشا	»	٧ شباط سنه ٣٠٣
ثانیا سعید پاشا	روم ایلی	٣٠ ایلول سنه ٠٥
محمد انیس پاشا	»	٣٠ تموز سنه ٠٧
حالا متصرف احمد حسیب پاشا	»	١ ایلول سنه ٣٠٨

سعرد متصرفلری

(اسامی)	(رتبه)	تاریخ تعیینلری
حاجی احمد پاشا	میرمیران	۱ مارت سنه ۲۸٤
کنعان پاشا	روم ایلی	۱ مارت سنه ۸٦
ثانیا جمیل پاشا	میرالامرا	۱۸ مارت سنه ۸۸
جعفر طیار افندی	ممتاز	۱ تشرین اول سنه ۸۹
محمد ذکی افندی	ثانیه	۱۷ تموز سنه ۹۰
عثمان نوری افندی		۱۸ شباط سنه ۹۱
سلیمان بك	ممتاز	۱۵ ایلول سنه ۹۲
وهبی بك	»	۲۵ تشرین ثانی سنه ۹۳
سعید پاشا	میرمیران	۵ مارت سنه ۹۵
صالح پاشا	»	۲۰ کانون اول سنه ۹۵
سلیمان پاشا	میرمیران	٤ اغستوس سنه ۹۹
رشاد بك	اولی ثانیسی	۷ تشرین اول سنه ۳۰۱
داود لطفی بك	ممتاز	٤ شباط سنه ۳۰۲
مصطفی رفقی پاشا	میرمیران	۱٤ تشرین ثانی سنه ۳۰۳
احمد حمدی پاشا	میرالامرا	۱۷ کانون ثانی سنه ۳۰٤
حالا سعید پاشا	میرمیران	۸ کانون اول سنه ۳۰۵

﴿ كنج متصرفلرى ﴾

(اسامى)	(رتبه)	تاريخ تعيينلرى
مدحت افندى	مفاخر	٥ مايس سنه ٩٩
فضلى بك	«	٩ تشرين ثانى سنه ٣٠١
مصطفى رفقى پاشا	ميرميران	١٣ نيسان سنه ٣٠٣
رائف پاشا	«	١٣ تشرين ثانى سنه ٣٠٣
ثانيا وعالا مصطفى رفقى پاشا	«	٢٦ نيسان سنه ٣٠٥

مأمورين ولايت

﴿ والیٔ ولایت تحسین پاشا ﴾

رتبه	مجیدی	عثمانی
(روم ایلی (بکلربکی	١	٣

ارکان ولایت

مرکز نائبی عبدالرحیم شکری افندی	دوریه موالیسندن	م ٤
دفتردار اسماعیل ذهنی افندی	ثانیه صنف ثانیمی	م ٤
مکتوبجی الیاس سامی افندی	ثالثه	
الای بکی احمد دَهل بك	الای بکی	م ٣

مجلس ادارهٔ ولایت

رئیس والیٔ ولایت

(اعضای طبیعیه)	(اعضای منتخبه)	
حاکم افندی	حاجی نجم الدین افندی	مدرس
دفتردار افندی	درویش بك	
مکتوبی افندی	حاجی یسن افندی	
مفتی شیخ محمد فهمی افندی	اویدیس افندی	ثالثه
مرخص	اغاجان افندی	ثالثه م ٤
	اعضا منحل	

(مجلس مذکورك هیئت اتهامیه سی)

رئیس مفتی افندی

اعضا حاجی یسن افندی — اعضا اغاجان افندی

کاتب رسول صدقی افندی

(هیئت تحقیقیه سی)

مدعیٔ عمومی مکتوبی افندی — مستنطق اعضادن درویش بك

ضبط کاتبی رسول صدقی افندی

مکتوبی قلمی

	میرزا براهیم ادهم افندی ثالثه
سرمسود شمسی افندی	مسود موسی صبحی افندی
مسود شعبان وصفی افندی ثالثه	« عبدالمجید وهبی افندی
مبیض فتح اه سامی افندی	مبیض عبدالملك لطفی افندی
« خورشید افندی	« مصطفی نامی افندی
« عبدالحمید افندی	« اسعد افندی
ملازم کامل افندی	ملازم صدقی افندی
« حسین افندی	« رجب افندی

قلم مذکوره یدی مداوم افندی واردر

مجلس اداره قلمی

باش کاتب محمد واصف افندی

کاتب ثانی رسول صدقی افندی مبیض احمد افندی

اوراق قلمی

مدیر عثمان شمعی افندی

معاون فرهاد افندی تأکید مأموری عبدالمجید افندی

توفیق افندی رضا افندی یوسف افندی

سجل احوال قومیسیون خصوصیسی

رئیس مکتوبی الیاس سامی افندی ثالثه
اعضا مدعی عمومی معاونی احسان بك ثانیه
« مکتوبی ممیزی ابراهیم ادهم افندی ثالثه
« محاسبه ممیزی محمد جزار افندی ثالثه
« مجلس اداره باش کاتبی محمد واصف افندی
« اوراق مدیری عثمان شمعی افندی
کاتب شعبان وصفی افندی ثالثه

محاسبهٔ ولایت قلمی

ممیز محمد جزارا فندی ثالثه

واردات کاتبی علی غالب افندی
دیکری محمد افندی
رفیق حسن افندی
« محمد افندی
اوراق مأموری ابراهیم افندی
رفیق یسن افندی
مرکز کاتبی مصطفی افندی

رفیق حاجی رجب افندی
مصارفات کاتبی صبری افندی
دیکری حسین افندی
مصالح جاریه کاتبی احمد افندی
رفیق شکری افندی
دیکری توفیق افندی
رفیق احمد افندی

صندق امینی اسماعیل افندی

﴿ مطبعه دائره‌سی ﴾

ناظر مکتوبی افندی ثالثه

محرر ومکتوبی ممیزی ابراهیم ادهم افندی ثالثه

سرمرتب ومترجم طوماس افندی حساب کاتبی خورشید افندی

دستکاهجی محمد افندی مرتب ثانی اغوب افندی

چرخجی وموزع حیدر افندی

﴿ ویرکو قلمی ﴾

مع تحریر ویرکو مدیری شکری افندی ثانیه

ویرکو میزان کاتبی احمد افندی مرکز ویرکو کاتبی ابراهیم افندی

رفیق سلیمان افندی چقور ویرکو کاتبی فرهاد افندی

خیوط ویرکو کاتبی شمسی افندی نواحی ملحقه ویرکو کاتبی عثمان افندی

﴿ دفتر خاقانی قلمی ﴾

دفتر خاقانی مأموری احمد رمزی افندی

کاتبی مصطفی افندی طابو کاتبی محمد افندی

معارف دائره‌سی

معارف مدیری محمد شوقی افندی مدرس
محاسبه مأموری مصطفی جمال افندی صندوق امینی اسماعیل حقی افندی

(معارف مجلسی)

رئیس مدیر افندی
ویرکو مدیری افندی ثانیه اوقاف محاسبه جیسی افندی
دفتر خاقانی مأموری افندی معارف محاسبه جیسی افندی

مکتب رشدیه

معلم اول حاجی محمد توفیق افندی مدرس معلم ثانی حاجی سعید افندی
رقعه معلمی شمسی افندی ثلث معلمی خلیل بك
مبصر ابراهیم اغا

اوقاف قلمی

اوقاف محاسبه جیسی کمال افندی کاتبی رجب افندی

اوقاف قومیسیونی

رئیس حاکم افندی
معارف مدیری افندی مدرس حاجی نجم الدین افندی مدرس
اوقاف محاسبه جیسی کمال افندی

نفوس قلمی

نفوس ناظری عارف افندی ثالثه

باش کاتب عثمان افندی — کاتب ثانی رسول افندی

مأمورین فنیه

سر مهندس حسنی افندی ثالثه

سر قوندوکتور محمد رؤف افندی — اوچنجی قوندوکتور لوون افندی

اوچنجی قوندوکتور محمود ندیم افندی — « « ضیا افندی

« « علی افندی — « « حسین افندی

کاتب امین افندی

بانق شعبه هیئتی

رئیس محمد علی افندی

کاتب وبانق مأموری وکیلی حمدی افندی — اعضا داود اغا

اعضا عیسی اغا — « سرکیس اغا

ولایت عدلیه انجمنی

استیناف حقوق رئیس اولی عبدالرحیم شکری افندی	دوریه موالیسندن م ٤
استیناف جزا رئیسی خلیل خلوصی افندی	مدرس
« مدعیٔ عمومیسی حمدی افندی	ممتاز
بدایت حقوق رئیسی اسماعیل سمعی افندی	ثالثه
« جزا رئیسی حاجی حسن حسنی افندی	ممتاز
« مدعیٔ عمومی معاونی احسان بك	ثانیه
باش کاتب حافظ شریف افندی	رابعه

محکمهٔ استینافیه

(حقوق دائره‌سی)	(جزا دائره‌سی)
رئیس نائب عبدالرحیم شکری افندی دوریه موالیسندن م ٤	رئیس خلیل خلوصی افندی مدرس

استیناف مدعی عمومیسی حمدی افندی ممتاز

اعضا حمزه نجیب افندی
« منحل
« محجیان ستراك افندی
« کاکوسیان اویدیس افندی
« ملازمی احمد افندی

هر ایکی دائره اعضالری بردر

استيناف باش كاتب حافظ شريف افندى رابعه

ضبط كاتبى شعبان افندى ضبط كاتبى عاكف افندى

« « رجب افندى مدعى عمومى كاتبى سليم افندى رابعه

محكمهٔ بدايت

(حقوق دائرهسى) (جزا دائرهسى)

رئيس اسماعيل سمعى افندى ثالثه رئيس حاجى حسن افندى ممتاز

مدعى عمومى معاونى احسان بك ثانيه

اعضا احمد حمدى افندى اعضا عيسى افندى

« بقالیان سيروپ افندى « بشيريان اويديس افندى ثالثه

« ملازمى مصطفى افندى « ملازمى رشيد افندى

باش كاتب شكرى افندى

ضبط كاتبى احمد فائق بك ضبط كاتبى عبدالغنى افندى

« « حسن افندى « « محمود افندى

مستنطق سليمان شوقى افندى

مقاولات محررى عبدالكريم افندى

محكمهٔ شرعيه دائرهسى

كاتب شعبان وهبى افندى مقيد شكرى افندى

اجرا دائره‌سی

مأمور شاکر افندی ثه

مباشر احمد اغا — مباشر سی اغا

« بشا غا — « حسن اغا

ضبطیه امرا وضابطانی

(اتی مجلسی)

الای بکی احمد کامل بك م ٣

طابور اغاسی محمد اغا م ٤ ع ٤

اداره‌امینی حاجی عبداه افندی م ٤

پیاده بلوك اغاسی شریف بك

سواری بلوك اغاسی محمد طاهر اغا

پیاده‌بلوك اغاسی معاونی عبدالقادر افندی

سواری بلوك اغاسی معاونی احمدافندی م ٥

طابور مجلسی

طابور اغاسی محمد اغا م ٤ ع ٤ — حساب امینی علی حلمی افندی

پیاده بلوك اغاسی محمد نوری افندی
سواری بلوك اغاسی اسماعیل افندی م ٥
« « « معاونی سلمان اغا
ژورنال امینی منحل

﴿ برنجی مرکز طابوری امرا و ضابطانی ﴾

الای بکی احمد کامل بك م ٣
طابور اغاسی محمد اغا م٤ ع٤
اداره امینی حاجی عبداه افندی م٤
حساب امینی علی حلمی افندی

بلوك

١ پیاده بلوك اغاسی عثمان افندی
١ « « معاونی عبدالقادر افندی
١ « ژورنال امینی محمد نیازی افندی
٢ « بلوك اغاسی نوری افندی
٢ « « « معاونی احمد اغا
٢ « ژورنال امینی جرجیس اغا
٣ « بلوك اغاسی شریف افندی
٣ « « « معاونی محمد افندی
٣ « ژورنال امینی حاجی جعفر اغا

(سواری ضابطانی)

بلوك

۱ بلوك اغاسی محلدر

۱ « « معاونی سلتان اغا

۱ ژورنال امینی ابراهیم طلعت افندی

۲ بلوك اغاسی طاهر اغا

۲ « « معاونی و مقام ولایت یاوری سعید بك م ٥

۲ ژورنال امینی اسماعیل افندی

۳ بلوك اغاسی اسماعیل افندی م ٥

۳ « « معاونی احمد افندی م ٥

۳ ژورنال امینی محمد سعید افندی م ٥

٤ بلوك اغاسی سلیم افندی

٤ « « معاونی حاجی فتح اه اغا

٤ ژورنال امینی سید افندی

﴿ پولیس دائره‌سی ﴾

ایکنجی قومیسر محمد نوری افندی م ٥

اوچنجی قومیسر مقداد افندی

اوچنجی قومیسر هاشم افندی تخلیصیه مدالیه‌سی موشده

پولیس علی رضا افندی	موشده	پولیس فخرالدین افندی	سعرده
« احمد افندی		« سلیمان حشمت افندی	
« سلیمان نظیف افندی		« محمود توفیق افندی	
« امین افندی	کنجده	« محمد توفیق افندی	
« وهبی افندی		« محمد افندی	موشده

بلدی دائرەسی

رئیس خلیل کمالی افندی

اعضا حاجی عبدالقادر اغا	اعضا داود اغا
« عبدالغنی اغا	« کندریان اغوب اغا
طبیب علکیان پاولی افندی	کاتب صدقی افندی
صندوق امینی رجب افندی	قابله اسقوهی خانم
مفتش یعقوب افندی	چاوش ۷

مرکز تلغراف مأمورلری

مفتیش معاونی توفیق افندی

مدیر عبدالهادی افندی	مخابره مأموری لطفی افندی
مخابره مأموری یوسف صدقی افندی	« « فاضل افندی

مركز ديون عموميه اداره‌سى

مدير محمد حلمى افندى

باش كاتب حمدى افندى — ايكنجى كاتبى شوكت افندى

رژى اداره‌سى

مدير شكرى بك ثالثه

محاسبه‌جى بغوص افندى — انبار مأمورى يعقوب افندى

﴿ دردنجی اردوی همایونه منسوب اولوب ولایت داخلنده بولنان ﴾
﴿ سکزنجی پیاده و دردنجی سواری فرقهٔ عسکریه و ولایت ﴾
﴿ داخلنده کی ردیف طابورلری امرا و ضابطانی ﴾

سواری دردنجی فرقه قوماندانلغی انضمامیله سکزنجی
پیاده فرقه‌سی قوماندانی ادهم فوزی پاشا
(رتبه مجیدی عثمانی قره‌طاغ افتخار)
(فریق ۲ ۲ روسیه مدالیه‌سی)

حمیدیه عموم قوماندانی ابراهیم پاشا
(رتبه مجیدی عثمانی التون کموش)
(فریق ۲ ۳ لیاقت امتیاز مدالیه‌سی)

اسامی	رتبه	نشان مدالیه	موقعی
پیاده اون التنجی لوا قوماندانی عبداه رفقی پاشا	میرلوا	م ۲ ع ۳ کرید	بتلیس
پیاده اون بشنجی لوا قوماندانی مصطفی پاشا	«		وان

اسامی	رتبه	نشان	موقعی
پیاده یکرمی طقوز نجی الای میرالای عمر بك	میرالای		وان
پیاده اوتوز نجی الای میرالای احمد جلال بك	«		بایزید
« « برنجی الای میرالای بغی منحل			
« « ایکنجی الای میرالای احمد بك	«		سیار
سواری اون طقوز نجی الای میرالای محمد طوسون بك	«	م٤ کوش لیاقت	موش
سواری یکرمی اوچنجی الای میرالای ابراهیم بك	«	م٤ ع٣	ملازکرد
ردیف سکسان التنجی الای میرالای اسماعیل حقی بك	«		موش
پیاده یکرمی طقوز نجی الای قائممقامی خیرالدین بك	قائممقام		ارزنجان
پیاده اوتوز نجی الای قائممقامی بهاءالدین بك	«		طربزون
پیاده اوتوز برنجی الای قائممقامی عاطف بك	«		سیار
پیاده اوتوز ایکنجی الای قائممقامی محمد شاکر بك	«	م٤	بتلیس
سواری اون طقوز نجی الای قائممقامی مراد بك	«	م٤	عموم مدالیه
سواری یکرمنجی الای قائممقامی منحل			
ردیف تالی ١٣٤ نجی الای قائممقامی محمد بك	«		

❊ فرقه مرکزنده بولنان بعض ضابطان ❊

اسامی	رتبه	نشان
اردوی همایون تحصیل مأموری عمر افندی	قول اغاسی	م ۵
فرقه مجلسنده طاهر افندی	الای کاتبی	
فرقه ارکان حربیه سنده شکری افندی	یوز باشی	
« « « حسن افندی	ملازم اول	پلونه مدالیه سی
اون التنجی اوا قومانداناغی ارکان حربیه سنده ذکی افندی	«	
فرقه اوراق مأموری محمد افندی	ملازم ثانی	

❊ پیاده اوتوز ایکنجی الایك ایکنجی طابوری ضابطانی ❊

بیکباشی سلیمان زیور افندی

صاغ قول اغاسی یوسف اغا	طبیب قول اغاسی ارستیدی افندی
طابور کاتبی مصطفی افندی	طابور امامی علی رضا افندی
اجزاجی احمد واصف افندی	جراح محمد امین افندی

باوك

۱ یوزباشی عبدالقادر افندی	۳ یوز باشی حمزه اغا
۱ ملازم اول یوسف افندی	۳ ملازم اول سعید اغا
۱ « ثانی مصطفی افندی	۳ « ثانی یسن افندی
۱ « « محمد افندی	

بلوك		بلوك	
٣	يوزباشى حاجى سعيد اغا	٤	يوز باشى حسين اغا
٣	ملازم اول عبدالرحمن افندى	٤	ملازم اول عبدالحميد افندى
٣	« ثانى محمد طورسون افندى	٤	« ثانى على افندى
٣	« « محمد توفيق افندى	٤	« « حسبى افندى

چاقاجى عاكف اغا

﴿ مذكور الايك بتلبسده كى اوچنجى طابورى ضابطانى ﴾

بيكباشى مصطفى افندى — كريد مدالياسى
قول اغاسى سليمان اغا — م٥ كريد وقارص «

طبيب صول قول اغاسى يوركى افندى — طابور كاتبى على رضا افندى
طابور امامى محمد طيقور افندى — اجراجى يوركى افندى
جراح عثمان افندى — چاقاجى هاشم افندى

بلوك		بلوك	
١	يوز باشى اسماعيل اغا	٣	يوز باشى عثمان اغا
١	ملازم ثانى احمد معشوق افندى	٣	ملازم اول عبداه افندى
١	« « احمد افندى	٣	« ثانى عبدالرحمن افندى
		٣	« « حيدر افندى
٣	يوز باشى صالح اغا	٤	يوز باشى ابراهيم اغا
٣	ملازم اول عمر افندى	٤	ملازم اول مصطفى اغا

بلوك		بلوك	
٣	« ثانی سعداه اغا	٤	« ثانی عادل افندی
٣	« « حسین افندی	٤	« صالح رضا افندی

الای ٣٢ سنجقدار عبداه افندی

﴿ اوتوزنجی الای موسیقه ضابطانی ﴾

قول اغاسی احمد اغا — ملازم اول شکری افندی

بتلیسده کی طوپ طاقمرینك قوماندانسنه مأمور ملازم ثانی شکری افندی

﴿ موشده کی اوتوز ایکنجی الایك دردنجی طابوری ضابطانی ﴾

بیکباشی صالح صبحی افندی

قول اغاسی حاجی مصطفی افندی	م ٤	طبیب یوزباشیسی محمد ضیا افندی	
طابور کاتبی محمد سالم افندی		طابور امامی محمد شعبان افندی	
اجزاجی قارلو افندی		جراح خلیل افندی	

چاوشجی عمر اغا

بلوك		نلوك	
١	یوزباشی محمد اغا	٢	یوزباشیٔ اول سلیمان اغا
١	ملازم اول محمد افندی	٢	« ثانی محمد اسماعیل اغا
١	« ثانی نوری افندی	٢	ملازم ثانی مصطفی افندی
٣	یوزباشی محمود اغا	٤	یوزباشی ابراهیم افندی

بلوك			بلوك
٣	ملازم اول محمد افندی	٤	ملازم اول علی افندی
٣	« ثانی حسن افندی	٤	« ثانی مصطفی اغا
٣	« « محمد اسعد افندی	٤	« « سلیمان افندی

﴿ دردنجی اردوی همایونك دردنجی سواری فرقه سنك اونجی ﴾
﴿ لواسنه ملحق موشده کی اون طقوزنجی الای ضابطانی ﴾

بیکباشیٔ اول مصطفی افندی

بیکباشیٔ ثانی خورشید اغا	م ٤	بیطار بیکباشیسی سلیمان افندی	م ٥
الای امینی احمد شمعون افندی	م ٥	قول اغاسی طاهر اغا	
طبیب قول اغاسی رفعت افندی		الای کاتبی علی افندی	
اثواب امینی یوزباشی محمد افندی		کاتب ثانی حسنی بك	
امام اول عبدالرزاق افندی		امام ثانی نبی افندی	
سنجقدار ملازم ثانی ابراهیم افندی		جراح محمد راشد افندی	
جراح ثانی خلوصی افندی		اجزاجی ملازم اول شکری افندی	
اجزاجی ایوستولاکی افندی		سرقنتابقی محمد علی اغا	
سراج باشی احمد اغا		سرنعلبند رجب اغا	

تفنکجی عثمان اغا

بلوك			بلوك
١	یوزباشی محمد اغا	م ٥	٢ یوزباشی حاجی سلیم اغا
١	ملازم اول طوسون اغا	م ٤	٢ « وکیلی عارف افندی

۱ « عمر اغا م ٤
۱ « ثانی شکری افندی م ٥
۱ « « کنعان افندی م ٤
۳ یوزباشی مصطفی افندی
۳ « وکیلی علی اغا
۳ ملازم اول نوری افندی م ٥
۳ « مصطفی افندی م ٥
۳ « ثانی کامل افندی
۳ « « خلیل افندی

۳ ملازم اول عمر اغا
۳ « اسعد افندی
۳ « ثانی امین افندی م ٥
۳ « « حمدی افندی
٤ یوزباشی وکیلی حاجی یوسف اغا م ٥
٤ ملازم اول طالب اغا
٤ « حسنی افندی م ٥
٤ « ثانی حسن اغا م ٥
٤ « « عمر افندی م ٥

باوك

٥ یوزباشی عمر افندی
٥ « وکیلی عثمان افندی
٥ ملازم اول درویش اغا م ٥
٥ « سعید اغا
٥ « ثانی محمد اغا
٥ « « حسن اغا م ٥

﴿ ملازکردده کی سواری یکرمنجی الای ضابطانی ﴾

بیکباشیٔ اول خورشید افندی

بیکباشیٔ ثانی اسحق افندی

طبیب بیکباشیسی حسنی افندی	الای امینی خلیل افندی
قول اغاسی حسین اغا	طبیب قول اغاسی حسین افندی
الای کاتبی یحیی افندی	کاتب ثانی صالح افندی
بیطار یوزباشیسی علی افندی	امام اول مفصل
امام ثانی یحیی غالب افندی	اثواب امینی
سنجقدار ملازم ثانی محمد افندی	اجزاجیٔ اول غرامالتی افندی
اجزاجیٔ ثانی امین اسماعیل افندی	جراح اول علی رضا افندی
جراح ثانی محمد نوری افندی	سراج باشی یوسف اغا
سرنعلبند محمد اغا	قلناجقی باشی عثمان اغا

جاقاجقی محمد اغا

بلوك	بلوك
١ یوزباشیٔ اول درویش افندی	٢ یوزباشی جمال افندی
١ « وکیلی اسماعیل اغا	٢ « وکیلی مصطفی اغا
١ ملازم اول یوسف اغا	٣ ملازم اول ایوب اغا
١ « سعداه اغا	٣ « محمد اغا
١ « ثانی بکر اغا	٣ « ثانی ابراهیم اغا
١ « « اسماعیل اغا	٣ « « مصطفی افندی
٣ یوزباشی شکری افندی	٤ یوزباشی عمر اغا
٣ « وکیلی محمد افندی م ٤	٤ « وکیلی همت اغا
٣ ملازم اول محمد اغا	٤ ملازم اول شیخو اغا م٥
٣ « حاجی معاف اغا م٥	٤ « اسماعیل اغا

بلوك

٣ « ثانى خليل افندى
٣ « « كامل اغا

بلوك

٤ « ثانى سليمان افندى
٤ « « محمد افندى

بلوك

٥ يوزباشى رحمى افندى
٥ « وكيلى رشيداغا
٥ ملازماول يحيى افندى
٥ « سليمان افندى
٥ « ثانى شوكت افندى
٥ « « مصطفى افندى

﴿ رديف سكسان التنجى الايك موشدن مرتب مقدم ايكنجى ﴾
﴿ طابورى ضابطانى ﴾

بيكباشى احمد شكرى افندى

قول اغاسى خليل اغا — قارص مداليه سى تفنكجى محمد اغا

طابور كاتبى محمد رضوان افندى

بلوك

١ يوزباشى على فائق افندى
١ ملازماول مصطفى اغا
١ « ثانى خليل افندى

بلوك

٢ يوزباشى حسن افندى
٢ ملازماول على افندى
٢ « ثانى داود اغا

بلوك		بلوك	
٣	يوزباشى خالد افندى	٤	يوزباشى حسين افندى
٣	ملازم ثانى محمد افندى افتخار	٤	ملازم ثانى حافظ بكر افندى
	دبوى مأمورى ملازم اول شعبان افندى	٤	ملازم ثانى بشار اغا

﴿ مذكور الايك اوچنجى سعرد مقدم طابورى ضابطانى ﴾

بيكباشى علاء الدين افندى

قول اغاسى محمد خلوصى افندى — طابور كاتبى منير افندى

بلوك		بلوك	
١	يوزباشئ اول عثمان اغا	٢	يوزباشئ اول خليل افندى
١	« ثانى محمود افندى	٢	« ثانى احمد افندى
١	ملازم ثانى عمر اغا	٢	ملازم ثانى منحل
٣	يوزباشئ اول محمد حافظ افندى	٤	يوزباشئ اول خليل افندى
٣	« ثانى محمد افندى	٤	ملازم اول دده اغا
٣	ملازم ثانى يوسف افندى	٤	« ثانى ذوالفقار افندى
	دبوى مأمورى ملازم اول عثمان افندى		چاقماقجى مصطفى افندى

﴿ يوز اوتوزدردنجى الايك موش تالى طابورى ضابطانى ﴾

بيكباشى عثمان اغا قره طاغ انكليز قريم افتخار پلونه مداليه لرى

صاغقول اغاسی مصطفی افندی
طابور کاتبی الیاس افندی

بلوك		بلوك	
١	یوزباشیٔ اول علی افندی	٢	یوزباشیٔ اول حسن اغا
١	« ثانی احمد اغا	٢	« ثانی حسین اغا
١	ملازم اول درویش افندی	٢	ملازم اول علی اغا
٣	یوزباشیٔ اول محمد راغب اغا	٢	« ثانی مولود افندی
٣	ملازم اول احمد افندی	٤	یوزباشیٔ اول محمد اغا
٣	« ثانی یوسف افندی	٤	« ثانی احمد اغا مدالیه
		٤	ملازم اول محمد علی اغا

﴿ مذکور اللیك سعرددن مرتب اوچنجی طابوری صابطانی ﴾

بیکباشی امین بك م٤ ع٤ قره طاغ کریدمدالیه لری

قول اغاسی شعبان افندی
طابور کاتبی مصطفی عزمی افندی

بلوك		بلوك	
١	یوزباشیٔ اول مصطفی افندی	٢	یوزباشیٔ اول منحل
١	« ثانی حسین اغا	٢	« ثانی عبداه اغا
١	ملازم اول بکر اغا	٢	ملازم اول محمد راشد افندی
٣	یوزباشیٔ اول صالح اغا	٤	یوزباشیٔ اول محمد اغا
٣	ملازم اول حاجی محمد اغا	٤	« ثانی محمد صادق اغا
٣	« ثانی رجب اغا	٤	ملازم اول منحل

معلومات ولایت

ولایته متعلق معلومات مجمله

(موقع)

بتلیس ولایتکه : اسیای عثمانینك شمال شرقیسنده واقع ، و حال وموقعی ملکاً و سیاسةً اهمیت حقیقیه ومکمله یی جامعدر .

طول تقریبیسی ۹۵ عرضی ٦٥ ساعتلك محلی شامل بولنان بو ولایت جغرافیای جدیدك تعریف وتقسیمه کوره اقلیم سادسك اوچ جزوئدن جزوء ثانیسی ابتدا لرنده وسطح بحردن ۵۱۰۰ انکلیز قدمی ارتفاعدر .

بعدی خط استوائك ۳۸ درجه ۲۳ دقیقه عرضنده و درسعادتدن اعتباراً ۱۳ درجه طول شرقیده، اولوب درسعادتله تفاوت ساعتیسی ۵۲ دقیقه و اطول نهاری ۱٤ ساعت ٤۱ دقیقه در .
ولایتك اسکله سی طربزون ، وحاب جهتنده اسکندرون در .

شرقاً وشرق شمالی و جنوبیجه وان ، شمالاً ارضروم ، غرب و غرب شمالیجه دیاربکر ومعمورة لعزیز و جنوباً موصل ولایات جلیلهلری وماردین سنجاغیله محدوددر .

بو ولایت مرتفع یایلاق، صغوق صو و سورکلی قیشلریله ممالك عثمانیه نك سائر جهات و اقلیمدن فرق و تمیز اولنور .

تقسیمات ملکیه سی اعتباریله ایکنجی صنف ولایات شاهانه دن اولوب بتلیس موش سعرد کنج سنجاقلرینی، و برنجی صنف متصرفلقدن اولان بو سنجاقلر دخی متعدد قضا و نواحیی جامعدر .

بتلیس سنجاغی — مرکز قضاسیله برنجی صنفدن اخلاط ، خیزان ، موطیکی، قضالرینی و نفس بتلیس قضاسی چقور، خیوط، و خیزان قضاسیده اسپارت ناحیه لرینی .

موش سنجاغی — مرکز قضاسیله کذلك برنجی صنفدن ملازکرد، بولانق ، وارطو ، وصنف ثانیدن صاسون قضالرینی و نفس موش قضاسی کمور، خاندریس، وملازکرد قضاسیده المالی ناحیه لرینی .

سعرد سنجاغی — مرکز قضاسیله یه برنجی صنفدن اروه ، بروازی، شروان ، غزران ، قضالرینی و اروه قضاسی دیرکول، وشروان قضاسی زیرقی ، غزران قضاسیده رضوان ، ناحیه لرینی

کنج سنجاغی — مرکز قضاسیله برنجی صنفدن جاپقور ، و اوچنجی صنفدن قلب قضالرینی و نفس کنج قضاسی کونیك ، دکتی ، پیچار ناحیه لرینی حاویدر .

ولایتك موجودیت واحوال قدیمه سنی تدقیق واستکشاف بحثنده ماضیه ارجاع اولنه جق انظار افکار ظلام مجهولیت ایچنده مغلوب استتار اولمق

طبیعی ، وانجق حال حاضرنجه اسیای عثمانینك اکراد ساکن اولان ولایتلرینك الك معتنا برموقعنده بولنمق مزیتیله اهمیت فوق الغایه سی احتیاج بیاندن مستغنیدر .

ازمنهٔ سالفه ده نیجه وقایع مهمه نك مرکز حدوث وجریانی اولمش وتقادم اعصار وازمان ایله نیجه نیجه صدماته اوغرامشدر .

اوائلده هر قضا ، هر ناحیه ودینیله بیلور که هر قریه سی برر قلعه ایله معنون ، و بونلردن هر بری برخاندانه و یا برمنغلبه ، مسکن ایمش .

بورالرك برنجی دفعه فتح و تسخیری زمان خلافت حضرت فاروقیده سرجیش مجاهدین خالد بن ولید و عیاض بن غنم رضی الله عنهما الملك المعین حضرتلرینك مأموریت ومساعیٔ مجاهده کاریلریله میسر ، ولوای هدایت التوای اسلامی هجرتك یکرمی برنجی سنه لرنده مبحوث قلاع و بقاعك برج و بارولری اوزرنده تموج نمای فتح و ظفر اولمشدر .

اندن صکره ادارهٔ اسلامیه تحتنده بولنمق شرفیله مباهی قالمش ، واکرچه اره لقده امرا وطوائف وقبائلك یکدیکرینه قارشو محافظه ایلدکلری حس رقابت وداعیهٔ تفردله حب ریاست کبی فکر و حالری احیاناً بر طاقم حالاتك وقوع وجریاننه محل ویرمش ایسه ده — طور عالمده بقای انتظامی اراده بیورمش اولان جناب احکم الحاکمین حضرتلرینك تأییدات الهیه سی — طقوزنجی عصرك ربع اولی اواخرنده بو حوالی ایچونده تجلی نمای فیض وفتوح اولمش ، وانوار عدالت ، و بارقهٔ سطوت ، عثمانیه نك اقطار عالمی اشعهٔ معدلت وحکمت جهانکیری ایله تنویر بیورمش اولدیغی اثناده

صیت فضیلتی افاق کیر اشتهار اولان صاحب التفسیر حسام الدین کردیك نجل نجیب عالیلری مولانا ادریس بتلیسینك توسط و استدعاسیله ادارهٔ عادلهٔ عثمانیه یه دخالت و التحاق و انتساب شرفیله اختلافات سابقه تأثیراتندن وارسته قالمشیدی ٠

بتلیس ایچون ادارهٔ عادلهٔ عثمانیه یه انتسابك استلزامات مهمهٔ احرارانه‌سی کافی، و الی غیر النهایه پوشرف و مسعودیتله مباهی ایکن زبدة الملوك امم، و اوصاف و مزیات عالیه و فوق الطبیعه ایله غبطه فرمای سلاطین اعظم، اولان تاجدار ملك پرور و شهریار حکمت کستر غازیٔ بیدانی شوکتلو پادشاهمز ﴿ السلطان الغازی عبدالحمید خان ثانی ﴾ اقدمز حضرتلرینك ملك و ملتك فاتحهٔ اقبال و سعادت، و صباح الخیرین و حضور و سلامتی اولان جلوس، مسعدت مأنوس، حضرت خلافتپناهیلرینك اوچنجی سال فرخ فاتحه ایدیکه : بورالرك اهمیت کلیه‌سی نزد دقایق وفد حضرت خلافتپناهیده تمامیله تعین ایتمسنه مبنی اصابت و مرحمت افزای سنوح وصدور بیوریلان امر و فرمان موهبت نشان جناب ظل اللهیلری احکام جلیله‌سنه توفیقاً قائممقاملق اداره‌سی ولایته ترفیع، و دائرهٔ اداره‌سی توسیع، و موقع و سکنه‌سنك سعادت حالیه و آتیه‌سی نیچه امید و مفاخر عال العال ایله تأیید و تأمین بیورلدی ٠

بو تشکیل حکمت عدیل عائلهٔ زائله‌یی متعاقب دولتجه جدیت کامله و مخصوصه ایله الهانان اصلاحات و تنسیقات مهمهٔ ملکیه صرمنده ولایتك هیئت حاضره‌سی ـ ولایات متجاوره‌نك مواقع مناسبه‌سنك تفریق و بتلیسه ربط و تلحیق صورتیله ـ وجود پذیر اولمش و عنایت و مساعدهٔ احسان عادهٔ جناب

خلافتپناهی ایله تقرر ایدن ولایتك صورت و مناسبت تشكیلیه وترتیبیه‌یی — اداره واحوال محلیه‌نك تأمین حسن انتظامندن زیاده برطاقم احواله قاریشو محافظهٔ اسایش اهلی ایچونده تدابیر منفرده‌دندر .

بتلیس بوكونكی كونده بر اهمیت و مناعت موقعیه‌یی حائز ، وتجاوزات غیرمشروعه‌دن مصونیت ایچون مانعهٔ طبیعیه‌سی موجوددر .

سلسلهٔ طبیعیه‌سی بایزید سنجاغی داخلنده بولنان بالقلی كولی جوارندن و دها ایلرولره سوق خیال ایدلمكسزین ارارات ، پلان دوكن ، درسم ، بیك كول ، وامثالی سایان ذكر و بیان جبال جسیمه ومنیعه‌دن بدأ ایله مد طبیعیلری شرقاً وان كولی غرباً كنیج وموش وصاسون سلسلهلریله بتلیسه و دها اشاغیلره قدر ممتداولان واستحكامات طبیعیه‌دن معدود ، وزروه‌لری آیلرجه قار وبوزلرله مسدود ، بولنن و الفت ایتمیانلرك بارنملرینه مساعد اولمیان اهویهٔ باردهنك جولانكاه دائمیسی اولان كردستان طاغلری و بوطاغلر اره‌لرندن و اودلردن كچن وكاه بكاه فیضان وطغیانلریله مرور وعبوری مستحیل بر حالده بولندیرن جسیم صولر دخی موقعك اهمیت ومناعتنی تعیینه كافیدر .

(بتلیس) شرق جنوبی جهتندن بتلیسدن بدأ ایله سعرد ، جزیره ، موصل ، اوزری بغداد ودها یك اشاغیلره قدر امتداد ایدن وصاغی صولی كردلردن نیجه اقوام صادقه وشجیعهٔ عثمانیه‌نك مسكنی بولنان مهم برطریق عسكریدر تا مدخلنده بولنیور .

غرب جنوبی جهتلرنده یینه بتلیسدن بدأ ایله هرموقعی عثمانلیلغه مخصوص

صداقت فوق العاده ایله فطور و ثبات و غیرت و شجاعت مکمله ایله مشهور
نیچه قبائل و طوائف اکرادك مأوا و مسکنلری و نظر لزنده محترم وطنلری
بولنان (ارزن) غرزان دیاربکر اوزری جانبه منتهی اولان بر خط شاملك
مبدأ نده در .

اشته بتلیس بو ایکی خط مهم مواصله اوزرنده نیچه ممالك و اقوام عثمانیه یی
قوة الظهر مقامنده ارقه سنده براغوب ، جانب یمینه وان و حکاری و ملحقاتنی ،
و یساریه موش کنج معمورة العزیز درسعی ، و جبهه سنده ارضروم
و بایزید و ملحقاتنی ، المق و ذخائر ایچونده عادتا برمنبع فیض و برکت بولنمق
صورتلریله نظراً اسباب مراسله و مواصله و اداره سی بالطبعه تعالی امنیت
و خط رجعتی سلامت مطلوبه تحتنده در .

درسعادت طرابزون ارضروم وان موش سعرد دیاربکر
موصل حلب و اره لقده بغداد ایله روابط تجاریه سی اولمق
جهتیله بتلیس شهری مواقع تجاریه دنده معدود اوله بیلور .

بتلیس شهرینك وضعیت موقعیه سی عارضه لی اولدیغندن منظره سی عادتا
مستطیل الهیئت بر وادی حالنی اکدیرر . فقط دره و تپه لری فرح افزا
باغلر و باغچه لر ولایعد ولایحصا اشجار ثمره و غیر ثمره و اذهار لطیفه ایله
مزین و موشح ، ولطیف و براق صولر و چاغلیانلر هر طرفدن جاری
و مترشح ، اولمغله هر کوشه سی بر نزهتگاه صفا ، و هر بقعه سی نیچه بدایع
و مواهب دلارای فطرله انسانه فرح بخشا ، و لطافت و اعتدال آب
و هوا سی حقیقةً حیات افزادر .

ولایت مرکزی اولان بتلیس قصبه‌سنك متوسط برنقطه‌ده بولنمسیله عشائر واقوام وقبائل مختلفه‌نك محافظهٔ سکون حالی، وامن و آسایشك استحضار اسباب کالی، ایچون وسائل مناسبه ومتفرده‌دندر .

احوال تاریخیه

ولایت وملحقاتك احوال و وقوعات سالفهٔ تاریخیه‌سنی مصور و شایان اعتماد بر مأخذ بولنه‌مدیغندن ظلام ریب وظنون ایچنده قالان معلومات تاریخیه‌نك اکرچه تدارك ایدیلان بعض مجلهٔ احوالدن امنیت بخش وثوق اولهمیه‌جق درجه‌ده استنباطی قابل کورنمش وممکن مرتبه خلاصه وتنقید ایدلمش ایسه‌ده مطلوب اولان وثوق وصحتك تحقیق وتعیینی وقته محتاج بولنمسنه وسنه‌نك برقسمنك مروری سالنامه‌نك تأخیر طبع ونشرینه مساعد اولمامسنه مبنی بتوفیقه تعالی سنهٔ آتیه سالنامه‌سی ولایتك بر تاریخچه‌سیله تزیین ایدلمك اوزره یو سالنامه‌مزده معلومات تاریخیه درجندن صرف نظر اولندی .

{آثار مدنیه}

بتلیس قصبه‌سی وسطنده، وقصبه‌دن جریان ایدن ایکی نهر آره‌سنده غایت مرتفع ومتین، ومثلث الشکل ومتساوی الساقین جسیم برقلعه واردر .

بوقلعه نك بانيسى و شهرك مؤسسى اسكندر كبيرك متعلقاتندن (ليس) نامنده بر ذات اولديغى بتليس ومحال سائره امرائنك تراجم احوالنى حاوى بولنان شرفنامه نام كتابده محرر ، و اولوقتده بو قصبه يه ليسك مملكتى معنانى متضمن اولهرق تسميه ايديلان (بادليس) تعبيرى مرور زمانله تحفيف وتحريفه اوغرايوب — بعض عتيق وثائق شرعيه ده كورلديكى وجهله — اوللرى (بدليس) و صكره لريده كتابت تركيه ده (بتليس) لفظنه تبدل ايلديكى اظهردر .

قلعه و شهرك سبب بنانسى ايسه — بورالرجه ذهاب عموميده اسكندر ذوالقرنين ديه ظن ايديلان — اسكندر كبير بابل وعراق عربدن جانب رومه متوجه اولديغى اثناده كذركاهى شط العرب سواحلنه تصادف ايتمكله اطراف واكنافدن شط العربه منصب اولان صولرك خفت وثقلت وطعم ولذتنى موازنه امل واشتغالنه دوشمش و بتليسه مواصلتنده قصبه دن جريان ايدن نهرلردن كسور نهرينك صوينك الذواخف اولديغنى تجربة اكلامش اولمغله بوتجربهٔ لطافت پرستانه سائقه سى كندولرينى مذكور نهرك قصبه نك جانب شماليسنده دوآب نام موقعه كى منبعنه قدر عزيمته مجبور ايتمشيديكه منبع مذكورك صفا ولطافتى شعراى قديمه جه زيرده كه منظومه ايله شايستهٔ ثبا كورلمشدر .

﴿ منظومه ﴾

* مصفا چون دل خلوت نشينان * منور همچو چشم پاك بينان *

* رسیده قعر او تاکاو و ماهی * نموده همچو عینك ارسیاهی *
* کیاهی کاندرو نشو ونما کرد * بجای برك بیرون عینك آورد *
* زبیداد تموز و کرمی وی * پناه اورده سویش چله دردی *
* مجدی سرد کز بیم فسردن * نیارد عکس در وی فوطه خوردن *
* کندکر زنکئ انجا کذاری * که ثوید در وی از عارض غباری *
* شود از کرد ظلمت آنچنان پاك * که توان دید در وی عکس ادراك *

او چشمه سار دلکشا و او کوهسار نظر ربا جناب اسکندرك نظر حظ و تقدیرینی فوق الغایه جاب وموقعك لطافت هوانیه سی اوراده تمدید اقامت ارزوسیله اختیارینی سلب ایتمش و بر قاچکون او چشمه سار لطافت بارده اوقاتنی امرار ایتمکله محن ومشاق سفریه دن تجرد و بین العوام مشهور ومتواتر اولدیغی وجهله باشنده کیك کبی تصلب ایتمش اولان ایکی عضو زائد ، صفوت اب ولطافت هوا تأثیریله زایل ونا پیدا اولدیغندن چشمه سارك جوابنی طبعه موافق برصورته تسویه وتنظیم و کندو اسمیله توسیم ایتمش وشعرای قدیمه نك

* هوایش اعتدال ازجان کرفته * نم از سر چشمهٔ حیوان کرفته *
* زمینهایش زاب ابر شسته * در وکلهای رنکارنك رسته *
* بساطش درنقاب کل نهفته * کل لاله است کاندر هم شکفته *
* کاش چون کل رخان پروردهٔ ناز * نوای بلبلانش عشق پرداز *
* رسیده سبزه هایش تاکرکاه * درختانش زده برسبزه خرکاه *
* اکر مرغی بشاخش اره میدی * کشادی سایه اش بال و پریدی *

منظومه‌سیله توضیفه لایق کوردکاری بتلیسك اب‌وهواسنه مفتونیتی سائقه‌سیله وقوعبولان امر وتنسیسنه ابتناء مذکور قلعه وشهرك (لیس) معرتیه بنا وتأسیس ایدلدیکی سالف‌الذکر شرفنامه‌ده مفصلاً محرر ومسطور بولنمشدر .

روایات موجوده‌یه نظراً اوائلده بوشهرده حیه‌نك کثرتی وقیش موسملرنده سحاب ظلمت آسا قصبه‌یی استیلا ایدن پوس ودومانك ثقلتی سکنه‌سنی بیزار ایدرکن اخیراً قلعه قپوسنده‌کی طاش اوزرنده قبارتمه و النده حیه رسمی بولنان انسان تصویری یاپلمش و پوس ایچونده کویا دیکر برطلسم ترتیب ایدلمش اولمسنه مبنی شمدیلر ایام شتاده اطراف وجوانبی ظلمت‌قسوت انکیزانه‌سیله استیلا ایدن پوس قصبه‌یه نزول وحلول ایتامکده وحیه‌ایسه پك اندر اولەرق کورلمکده‌در .

بتلیس‌قضاسنده ٢٠٢ قریه‌ونفس قصبه ٥٠٠٠ قرا ایله برابروملحق ١١٥٤٩ خانه ١٠٧ جوامع ومساجد ٣منازه ٤ زاویه ٥ خانقاه ٥ تکایا وکوکیدان اخلاصیه شرفیه حاجی‌بکیه شیخ ابوطاهرکردی غازیه خلیلیه شریفیه مؤزین‌زاده رشکیه قوری‌پکار خطیبیه یوسفیه و سائره ناملرله ٢٤ مدرسه ١ حکومت‌قوناغی ٣٣ کلیسا ١ مکتب رشدی ٢ تجارخانی و نفس‌قصبه ایله‌جوارنده ١٥ یولجی‌خانی ٣ حمام ١ غازینو ١ اجزخانه ١٣٣٤ دکان ومغازه ٢٦ کوپری ١ ملت باغچه‌سی ١٣ عتیق کبند ١٣٣ دکرمن ٣ باغخانه ٦ دباغخانه ٣ کونخانه ٢ مذبحه ٥٠ بویه‌خانه ١٤ فرون ١٥ قهوه‌خانه ٤ لوقنطه مسلم وغیرمسلم ٥٣ ابتدائی وصبیان مکتبی ١ مطبعه واردر .

مع ملحقات عمومیت اعتباریله ولایت داخلنده محلات متعدده‌یه منقسم ٧ قصبه ٢٣١٧ قریه ٦١٧٣٤ خانه ٧٤٧ جوامع و مساجد ١١٠ مدارس ٣٧ تکایا و زوایا وخانقاه ١٣ مناره ١١ حکومت قوناغی ٣ قشله ٣ دبوی ١ اوراق مخزنی ٥ رشدیه مکتبی ١٥ کتبخانه ١٩٦ ذکور و اناث مسلم مکاتب ابتدائیه و صبیانیه‌سی و رخصت رسمیه‌یه مستند و غیر مستند ذکور و اناث ٦٧ غیر مسلم مکاتب ابتدائیه وصبیانیه‌سی ١٨٦ مناستر و کلیسا ٣٤ خان ٢٧٦٢ دکان ٩٠٨ دکرمن ٤٠ فرون ٧٦ بزیرخانه ١ غازینو ٣٢ قهوه خانه ٥٤ بویه‌خانه ١٥ دباغخانه ٢ اجزاخانه ١٧ حمام ٥ لوقنطه ١ تخته‌فابریقه‌سی ١٠٠٠ بیز وکلیم دستکاهی ٤٥ معمور وغیر معمور قلعه ١٠٤ کوپری ١٢٨٤ انبار منفذ کیلومتر وانشا اولنمش و تسویهٔ ترابیه کورمش شوسه طریقی و پك چوق چشمه و سائره موجوددر .

اثار عتیقه‌دن اولوب خلال راهده موجود بولنان وقدیم صنعت معماریه‌نك درجهٔ کمالنك برهان مجسمی و هرسنه قار فورتنه‌لرنده بیکلرجه نفوسك سبب ظاهریٔ نجاتی دیمك اولان خانلرك هر بری بر صاحب خیرك ابقای نامه مدار اثاری اولمغله ناملرینی الی الابد السنهٔ ستایشده ذکر جمیل ورحمتله یاد ایتدیره‌جك وسائل مرغوبه ومعتبره‌دندر .

بتلیسه ملحق شطك قریه‌سی قارشوسنده‌کی عقبه جواریله کرماته‌ده خان و حمام وقلعه و چارشو اثار وانقاضی موجود اولمسندن اورالرك قدیماً

معمور بر قصبه اولدیغی اکلاشیلیور .

کوزلدره‌نك کوط قریه‌سی جوارنده آثاری کوریلان بر خرابه اوللری دارالضرب ومعادن اذابه‌سنه مخصوص اوجاق حالتی اکدیرر .

قصبه‌نك جانب شرقیسنده‌کی طاغ اوزرنده اوللری اطرافی ترصده مأمور نکهبانلر ایچون یاپلمش برقله خرابه‌سی و اوائلده محاربات ایرانیه اثناسنده اجرای تجسس ایچون‌ینه قصبه‌نك سفر بك نام موقنده‌کی کوپریسی التندن باشلمغله قدر زیر زمینده جاسوسلره مخصوص خفی برطریق و رحوا نام موقع مشهوردہ واقع رحوا خان جسیمی ایچنده دکان وجامع و مدرسه وحمام ومذکور رحواخاندن اون بش دقیقه مسافه بریده آثار عتیقه‌دن قعری نایاب ایکی قویی وقصبه‌نك بر محله‌سندن دیکرلرینه کچمك ایچون ایرمق و دره‌لر اوزرنده متعدد و برقاچی دور مسعود حضرت پادشاهیده مبنا ومؤسس کوپریلر و مرکز وملحقاتده دها برچوق آثارعتیقه وغریبه موجود اولدیغندن و بونلر قسمأده قضاره مخصوص معلومات صره‌سنده وقسم مخصوصنده مندرج جدوللرنده بحث وترقیم ایدلدیکندن بوراده تفصیلات زائده اعطاسنه لزوم کوریله‌مدی .

(آثار طبیعیه‌دن معادن)

مرکز ولایت اولان قصبه‌ده هر بری جوارنده بر درلو معدنك وجودینه دلالت ایدن وصولری عالل و امراض داخلیه وخارجیه‌یه نافع بولنان پك

چوق مياه معدنيه وكبريت وزاج وانكصور وقولتك تربه‌لرى جوارنده تيورومحلرينه عائد معلومات صرفه‌سنده خامه كذار تحرير اولديغى وجهله ملحاتك متعدد يرلرنده التون كوش تيور كبريت و انواع طاش وطوز و پرك وكيرج و سائره معدنلرى و جارى و قيه مملحه‌لرى و ارباب فنك تدقيق و بيانته كوره وان ايله بتليس ارمسنده‌كى بحيره‌نك ساحل غربيسنده ونمرود سلسلهٔ جبليه‌سى اتكلرنده كور معدنى واردر ٠

متوارئ زير تراب اولان بوكنوز لايتناهيه كشف واستعمال اولنورسه ولايتى معمور وسكنه‌سنى الى غير النهايه مسعود ايده‌جك ثروت طبيعيه‌دندر ٠

طاغلر

ولايتك هرطرفى بيكلرجه متسلسل طاغ وتپه‌لرله محاطدر ٠ جبال موجوده ميانده سبحان، پلان دوكن، نمرود، بيك كول، قلس، و مرطو، طاغلرينك ارتفاع بحريلرى ٣٥٠٠ دن ٤٥٠٠ مترو قدر تخمين اولنور ٠

ممالك شاهانه‌ده الك زياده يغمور نزول ايدن جبالدن معدوددرلر ٠ بيك كول طاغى آرس وقسماً فرات نهرلرينى تشكيل و وارطو قضاسيله كونيك ناحيه‌سنك مرتفع اوه واراضيسنى احاطه ايدر ٠

ميشه‌لر

ولايتك هرطرفنده احتطاب اهالى وادارهٔ محليه يه كافى اورمان وبالطه‌لق

و پیراقلق واردر . سعردله بتلیس اره‌لرنده‌کی جسیم بالطه‌لقلرله بتلیسله موش حدودی بینده‌کی خاچه‌رش و امثالی بر ایکی واسع اورمان احتیاطلی استعمال ایله بتك توکمك شانندن اولمیان بالطه‌لقلردندر .

انهار

ولایت داخلنده وان بحیره‌سی و مشهور فرات و قره‌صو و بهتان نهرلری و نازك و بولانق و نمرود کوللریله ملحقاته عائد معلومات ستونلرنده ذکر وتصویر ایدلدیکی وجهله دها نیچه نیچه انهار و میاه لذیذه جاری و منافعی اراضئ محلیه‌یی احیا ایده‌جك درجه‌ده‌سار یدر .

نفس بتلیس قصبه‌سنك درت محله‌سنی دائمی الجریان درت نهر تفریق ایدر کسور نامیله شهرت آلان بر ینك منبعی مشهور دوآب موقعنده وقصبه‌یه ایکی ساعت مسافه‌ده بولنان اسکندر پکاریله (برکه) صوبی اولوب منبعندن ایرلدقدن و اطراف وجوانبندن دها نیچه بیك پکارلر التحاق ایتدکدن صکره ابتدا ازبجق غربه مائل و صکره شرقه متوجه اولهرق شهر اورته‌سندن جریان ایدر .

رباط نامیله معروف اولان نهردینه قصبه‌یه ایکی ساعت مسافه‌ده کائن باشخان جوارندن بنعان ایله آزبجق شرقه وصکره جنوبه تمایل وقصبه‌یه کلنجه‌یه قدر دیولیحه و پور و پایشین صولرینك التحاقیله تزاید ایدر .

بو ایکی نهر قصبه‌نك تا اورته برنقطه‌سنده تلاقی ایدر . اوچنجیسی (غربال‌زر) النون قالبور صویدر که قلبور شکلنده بیرك دائره‌وی‌وغایت براق برمنبعدن نقطه نقطه بنمان ایتدیکیچون بونامی آلمش غایت صافی و نایاب بر صودر . بوده جندو باغی‌صویله برلشوب قصبه‌نك منتهای عمرانده نهره دوکیلور .

دردنجیسی مرکزه ملحق جکوس جلیکان سندیان قریه‌لرندن آقه‌رق اوچ محله‌سنك سمت غربیسندن جریانله قصبه آلتنده بونهرله قاریشور .

بونهرلك مجموعه قدیماً (خابور صغیر) و بین العوام (کتخدا) و سعرده قدرموطیکی وسائر صولرله برلشوب جسامت پیدا ایدرك سعرد جوارنده (باشور) نامنی آلیر و کیدرك بهتان نهرینه و دها ایلروده دجله‌یه منصب اولور .

قصبه‌نك هرطرفنده وخانه‌لرده لایعد و لایحصا لذیذ چشمه‌لر و متعدد میاه معدنیه واردر . صولرك کافه‌سی صفوت و لطافتجه یکدیکرینه فائق ومرجحدر .

قصبه و جوارنده بونجه میاه معدنیه‌نك وجودی بوجوارده قدیماً آتش فشان بروولکانك لهب افزای ظهور اولمش و اخیراً تبرد ایتش اولدیغنه دلالت ایدر .

مبحوث دردنجی نهر قاریشور برصو واردرکه هرسنه کانون اول ابتداسندن حزیران اواسطنه قدر جکوس قریه‌سی جوارنده‌کی منبعدن

جنوبه وحزیران اواسطندن کانون اول ابتداسنه قدرده تحویل منبع ایله کوزلدره ناحیه سنك الپرت قریه سی جوارنده کی منبعندن شماله طوغرو میعادینی کچرمکسزین جریان وانقطاع ایدر .

بو ایکی منبع اره سنده جبال جسیمه دن (برشك) طاغی واردر هر ایکی طرفده کی منبعلری بو طاغك قاعده سنده در .
بو طرفه جریان ایتدیکی زمانده مرزوعاتك اسقا وارواسیچون اوته جهتده و اوته یه جریانی زمانلرنده ده بو جهتده صویه احتیاج قالمز .
(فسبحان الخلاق العظیم)

(طرق و معابر)

ولایت داخنده کی یوللر معموریت وتجارت وفوائد محلیه و سوق الجیش نقطهٔ نظرندن برنجی درجه ده شایان اعتنا ایسه ده ولایتك تشکلندن بوسنه یه قدر انشا آتی بعض اسباب مانعه یه تصادف ایتمسندن ناشی وقوع بولان عملیات دائرهٔ محدوده ده قالمشیدی .

والیٔ عالیٔ لاحق سعادتلو تحسین پاشا حضرتلری مأموریت و مواصلت دولتلرندن برو مفردات امور ادارهٔ ولایتك کلیاتندن جزوئیاتنه قدر استکمال اسباب انتظامنه عائد هممات مهام اشنایلرینی بو جهته دخی عطف وحصر بیورمش وومرجعندن طلب ایتدکلری مأمورین فنیه نك انشا آته

الك مساعد اولان موسمدن صكره مواصلتلرى و اموات لازمه نك تأخير استحضارى كبى ضرورياتله بوسنه عملياته بالطبع بر آز كج باشلانلمش اولديغى حالده بيله يندن مركزدن موش وسعرده طوغرو ايكى نقطه دن باشلانيلان يوللرك بهرندن بر ساعتلك مسافه نك انشاآتى اكمال وشوسه سى فرش ايدلمش وغايت طاشلق وصعب المرور اولان عرب كوپريسى جهتى همت مؤثره مخصوصه ايله آز زمان ايچنده تسويه ايدلمش وبو ميانده مجدداً بر كوپرى ايله اويله منهدم اولان سفر بك و علمدار و عرب كوپريلرى ده مكمل انشا قلنمش اولديغى كبى متعدده منفذار وسعردجهتى اوزرنده مكمل و نظر ربا بر چشمه ده پايلشدر .

مع مافيه قصبه نك منتش اغا و تيمورجيلر وعرصه التى چارشولرى غايت ضيق وعاريتا قراكلق برحالده اولمسنه وطرز عتيق اوزره اوزون و ناموزون برهيئته بولنان و مستعد حريق اولان اخشاب صيچاق و ستونلرينكده حاليله ابقاسى مقتضيات سلامت و انتظام پرورى و معموريت جويى ايله متناسب اولماسنه مبنى بو چارشولر دخى بتمامها و يان يانه ايكى عربه يكه جك درجده توسيع و وجوهله زائد واشتعاله مستعد بولنان صيچاقلريده قطع ايديلهرك مملكت ايچنده هركسه طرز انتظامى كوسترمه جك بر نمونهٔ مرغوبه ارائه وتأسيس اولندى .

بوندن بشقه مذكور منتش اغا چارشوسى وموشه طوغرو ممركه عمومى اولان كيرجاده دن وينه مذكور چارشو باشندن مملكتك منتهاى عمرانى بولنان محله باشنه قدر اوچ درت يك مربع متروك مساغه دخى پاكت طاشلريله غايت مزين برصورته قالديرم اولهرق پايديرلمش و بو جاده اوزرنده عمليات اثاثيه چتان لذيذ وصنوق برصو مكمل برچشمه اولهرق

انشا وصويى اجرا و بوجهتله‌ده جانب شوكتماقب حضرت پادشاهى ايچون استجلاب خير دعا اولنمشدر .

اشته بوسنه ضرورت مبحوثه مناسبتيله عملياته كيچ وقت باشلانلديغى حالده بله عمليات بودرجه‌لره وارمش و برف و باران نزوليله عمليات بالطبع تعطيل ايدلمش ايسه‌ده مشاراليه حضرتلرينك بو بابده‌ده كمال جديتى مقدمات آثاريله ثابت اوله‌كلان ارزو و هممات عليه‌لرى سنهٔ آتيه‌ده عمليات و انشاآتك مأمول فوقنده ايلرولمسنجه بيوك بيوك اميدلر ويرمشدر .

بو سنه‌كى عمليات ميانده دوائر حكومت ايچون ياپيلان مكمل و كاركير بر اوراق مخزنى دخى بالخاصه شايان تذكاردر .

بناءً عليه مركزجه كوستريلان تشبثات جديه‌يه سعردجه‌ده مساعئ لازمه ايله توفيق آثار ايديله‌رك اوراجه‌ده زيارت نقطه‌سندن طريق انشاسى عملياتنه باشلانلمش وحسن موفقيته اميدبخش اوله‌جق درجه‌ده اپيجه‌ده ايلرولدلمشدر .

كرك ولايته بدايت مواصلت جليله‌لرنده مرضئ عالى دائره‌سنده حسن اداره و انتظام واعماره عائد ارزوى عاليلرينى تصوير ايدن و وائئ مشاراليه حضرتلرى طرفندن بالبداهه ايراد بيوريلان نطق حكمت اميز ايله طريق انشا آتنه باشلانلديغى زمانده دخى اركان و مأمورين و اشراف ولايت و سائر لازم الحضور مواجهه‌سنده و برنطق زمينده ارتجالاً ايراد بيوردقلرى كلمات حكمت اياتك (بتليس) غزته‌سى جانبندن مألاً و بلكه حرفياً ضبط و نشر ايديلان بند مخصوصك (١) و (٢) رقميله بر وجه زير

درجنی افاده مزك ایجابات مسروده سیله متناسب برصورت عد ایدرك تزیین صحیفهٔ اثر ایدرز .

(١)

﴿صورت نطق عالیٔ ولایتپناهی﴾

اولا جناب حقه حمد وثنا و ولی نعمت بیمنتمز شوکتلو پادشاهمز افندمز حضرتلرینك دعوات سنیهٔ ملوکانه لرینی شکران عظیم ایچنده ادا ایله ابتدا ایلرم . علو مرحمت سنیهٔ تبعه پروری غیر متناهیدر . براهین عالیه سندن بریده شمدی کمال تعظیم ایله قرائت اولنان اشبو امر عالیٔ شهنشاهیدر . قدسیت خلافت سنیه لریله مشرف اولان علویت حکومت نظر حقیقیسندن وظائف ولایتك اهمیتی تعین ایدر . کوریبورزکه بونجه تأسیسات وتشکیلات هپ تتیم لوازم معدلت وتنظیم امور مملکت مقصد علویسنه مستنددر . بو یولده و تشیید روابط امنیت وتزیید و سائط رفاه ومعموریت امرنده ایدیلهجك تشبثاتك جهت وحدت نظریه سنی قولاً تصویر دکل فعلاً ارائه وتقریر ایتمك اولادر .

بناءً علیه هیئت محترمه دن مستفیانه غیرت جدیه واهالیدنده حرکت حسنه بکلرم . معلومدرکه متبوع معظم ومفخممز شوکتلو پادشاهمز افندمز حضرتلرینه صداقتله اتصاف ایدنلرك سلامتی عکسنده ایسه ندامتی شهه سزدر . قالدیکه شیمهٔ وطنداشیدن اولدیغی اوزره حسن معاشرت

و اكر موجود ايسه ترك ضديت ملتزم اولان حضور و امنيتك مدار مخصوصيدر كه حكومتك امال اسايشپرورانه سنده موافقدر .

برده اصلسز و اساسسز صورتده يكديكرينى لكه دار ايده جك عزويات وشكاياتك بطلانى نظر حقيقتده تظاهر ايده جكى ايچون اصحابى مردود و مدخول اولور حقلى افادات ومستدعياتك هروقت استماع و قبوليله ايجاباتك اجراسنه حاضر بولنورم .

شو مجملات مسلك و حركاتمزى تعيين واحسامه كافيدر بونكله برابر وسائل عمران وساماندن بولنان تجارت و صناعتك توسيعى طرق نافعه نك كشاد وتأسيسى و دارينده موجب فلاح وسعادت اولان علوم و معارفك تعميمى مقاصد كليه سنه كوره مساعئ اهاليده انتظار ايديلور .

توفيق خدا جمله يه رفيق اولسون .

{ پادشاهم چوق يشا }

(٢)

(طرق)

طرق ، جسم مملكتك عرقى ، مثابه سنده در . مادهٔ حياتيه عرقدن ، مايهٔ ثروتده طرقدن ، جريان ايدر .

شوتشبيه حكمنجه بر مملكتك حضور و راحت ، وثروت و معموريتك مابه الكمالى اولان معارفك قوهٔ فيضيه سى تأثير بديعى تحتنده پرور شياب منفعت اولان صناعتك و تجارتك ، و بو مسعوديت اساسيه نك حصول و وجوديده مواردات ، انتظام وسهولتنه وابسته در .

مواردات و مراسلاتجه مطلوب اولان انتظام و قولایلق ایسه انجق طرق ومعابرك حسن تسویه و انشاسیله قابل اوله بیلور ٠

ابنای بشرك یکدیکرینه قارشو ایفاسنه طبعاً مکلف اولدقلری وظائف متقابلهٔ معاونتکاریی برچوق خصوصاتده انجق مملکتك اعصاب حیاتیه‌سی مقامنده اولان یوللرك یاردمیله اجرایه موفق اولورلر ٠

ارضلقده برمحلده مزروعاتك نقصانی ، و یاچکرکه ضرری و قوراقلق کبی احوال فوق العاده تأثیرندن فیض و برکتك فقدانی ، مناسبتیله دهشت نمای وقوع اولان بلای غلا ، یوللرك مکملاً موجود اولدیغی برمملکتده چندان حکم وتأثیرینی اجرا ایده‌مز ٠

بر یرده غلانك علائم ومقدماتی کورینور کورنمز اطرفدن اورایه دفع احتیاجه کافی ذخائرك ایصال وادخار ، واسباب معیشتك استکمالی ، غلانك تأثیرات ملحوظه‌سنی تا بدایتنده ازاله وابطال ایدرکه : بو حال یوللری منتظم اولان محللرده قابل اوله بیلور ٠

طرق ومعابری تنظیم و انشا ایدلمامش اولان محال و مواقعده بو صورت سهولتك امید حصولی تمنیٔ محال قبیلندندر ٠

برمملکتده تجارتك توسعی ، زراعتك تکثر و تنوعی ، ثروتك تزایدی معیشت وامنیتك استکمال وتقرری ، کبی انتظامات اساسیه ، وبتون کون ایشسز لقله تضییع اوقات ، و بیهوده امرار ایام وساعات ، ایدن وجمشید

عطـالت اطلاقنه لايق كوريلان نيچه ايشسزلرك برر صـورتله اشتغال و انتفاعلرى كبى مسعوديت خصوصيه ، هپ يوللرك وجوديله قائمدر .

حاصلى ديه بيليرز كه يولسز ، مخرجسز ، برمملكت ، عادتا جانسز برصورت منزله سنده در .

نه چاره كى مملكتمزك الجاى حال و موقعله شمدىيه قدر دوامله بر اعتنا واقدامه مظهر اولهميان يوللرى تسويه وانشادن محروم قالمش ، و ولايت داخنده برمحلدن ديكرينه عزيمت ونقليـات خصوصـنده كى صعوبت و مشـكلات يوللرك تنظيمنه عائد احتياج شديدايله دوام ايده كلمكده بولنمشيدى .

جناب حق ملك وملتك حامئ اعظم واعدلى ، و بنيان حضور ومعموريتك بانئ ارحم واكملى ، اولان ذات حضرت خلافتپناهى يى توالى و تجددات موفقيتله مظهر فيض جديد پيورسون .

محاسن آثار واجراآت معموريت پردازينك جلوه كاه حصولى اولان عصر مسعود جناب ملوكانه جملهٔ محسنات وموفقياتندن اولمق ، و بو ولايته بدايت مأموريت ومواصلت دولتلرندنبرو اولانجه ارزو وافكار عاليلربنى ولايتك استحصال اسباب معموريت و حضـور و راحتنه حصر و قصر ايدن ولايتمز والئ عاليسى تحسين پاشا حضرتلرينك جملهٔ تدابير وتشبثات جديه وحسنه لرندن بولنمق اوزره انشاى طرق ومعابر مادهٔ مهمهسى بالخـاصه نظر اقدام واعتنايه آلنمش ، ومركز ولايته سعرد سنجاغى ارهسنده اولوب

لوای مذکوره ملحقاتی و حلب و موصل و دیاربکر ولایات جلیله‌لری جوالیسی کاربانك رهگذار منفردی اولان ، مرور و عبورجه مشکلات عظیمه‌سی عوارض موجودهٔ طاقت فرسای نسبتنده بولنسان ، شهراه کبیرك بدایهٔ انشا و تسویه‌سیله اوجهت مرور و عبورینك و فوائد مقصودهٔ سیاسیه و تجاریه‌نك تأمینی (تقدیم الاهم علی المهم) قاعدهٔ اساسیه سنه موافق کورلمکدن ناشی مجلس ادارهٔ ولایجه تعاطی ایدیلان آرا ومذاکرات مخصوصه اوزرینه عملهٔ مکلفه سوقیله طریق کبیر مذکورك ومتعاقباً دخی موش اوزری ارضروم‌ه طوغرو اولان قسم طریقك عملیات انشائیه‌سنه بتوفیقه تعالی اوچ درت کون اول دست زن شروع ومباشرت اولنمشدر .

انشا آتیه یوم بدأده ذات عالیٔ جناب ولایتپناهی و قوماندانی و ارکان وهیئت محلیه‌دن لازم‌الحضور اولان ذوات موقع عملیاتده بولندیغی کبی والیٔ مشارالیه حضرتلری ممالك شاهانه‌لرینك ترقیٔ عمران و سامانی یولنده‌کی امال خیریهٔ حضرت جهانبانی‌یی مذکر و یوللرك فوائد عمومیه‌سنی مفسر اولهرق سرنامهٔ ابتهاج ایتدیکمز بو مقاله‌نك جملهٔ ابتدائیه‌سنه شامل بر نطق مخصوص ایراد ایله برابر فضیلتلو مفتی افندی طرفندن دعوات سنیهٔ حضرت پادشاهی‌یی حاوی بردعای بلیغ قرائت وعقیباً عموم اهالیده اوچ دفعه ﴿ پادشاهم چوق یشا ﴾ دعاسنی ادا ایتلرینی متعاقب تیناً ابتدا کندولری وعقیباً مأمورین و معتبران دست‌زن شروع اولدقلری کبی ارزوی مهامدانی و عمرانپروری سائقه‌سیله مشارالیه حضرتلری هرکون صباح و اخشام عزیمتله عملیات واقعه‌یی

نظر اقدام و تقدیر دولتلرندن امرار، وتسریع عملیاتجه دخل عظیمی غیر منکر اولان اسباب تشویقیه‌یی ایفا واکمال، بیورمقده و بر اوجدن تسهیل و تسریع عملیاتك متوقف اولدیغی ادوات انشائیه‌یی تزیید واستحضاره بذل همت ایلمکده‌درلر .

عملیات وتشبثاتك مبادیسندن فعلاً اکلاشیلان جدیت واقدام، بحوله‌الکریم انشا آت مطلوبه‌یه امیدلر فوقنده ثمره‌بخش مرام اولهجغی شبهه‌سیز در .

ترقی ومعموریت فکر وارزوی خیرخواهانه‌سنك مفتونی بولنان غزته‌مز دخی دعوات مفروضهٔ حضرت خلافتپناهی‌یه تردیفاً بوکبی تشبثات نافعه‌نك قرین حسن موفقیت و ختام اولمسی دعاسنی تکرارله اقدامات جدیهٔ حاضره‌دن دولایی صورت مخصوصه‌ده عرض افتخار و تشکر، وعملیات وانشا آت درجه‌سنکده پیدرپی قارئین کرامك انظار تقدیرینه وضع واعلانی وظیفه‌سنی شمدیدن مع‌الافتخار تعهد ایلر .

(و من الله التوفیق)

معارف

ولایت ومتحقاتنده قدیماً موجود بولنان مدارس ــ هرعصرده بونجه مؤلفین وفضلا وعلما یتشدیرمش اولمسنه نظراً ــ هر بری فی‌نفس‌الامر برمشرق علم ومعرفت ایکن زمان مروری و موقوفاتنك نوعاً عوارضه اوغرامسیله

بعضیلری افاده واستفاده عالمنده طی نام ایتمش ایسه ده شمدی موجود دومکشوف اولان ١١٠ باب مدرسه ده ١٢١٧ نفر طلبه و ٥ باب مکاتب رشدیه و ١٩٦ باب مکاتب ابتدائیه وصبیانیه ده ذکور و اناث ٦٠٠٠ شاکرد بولنمقده و نور هنر و معارف سایهٔ معارفوایهٔ حضرت پادشاهیده اشعه پاش اثار اولمقده بولنمشدر .

ولایت و ملحقاتی داخلنده کی ارمنی پروتستان قبولك کلدانی ملتلرینك ٦٩ باب مکاتب ابتدائیه و صبیانیه سنده دخی ذکور و اناث ٣٧٣٤ نفر شاکرد واردر .

انجق حالاً وموقعاً درکار اولان احتیاجه و ولایت اهالیسنك مقدار نفوسنه نظراً حال و درجهٔ حاضره تعمیم استفاده یه کافی کوریله مدیکندن ذات عالیٔ ولایتپناهیجه بو لزوم اساسی دخی نظر دقت چاره سازی یه آلنمش و کندولری عالم ادبیاتك وجودلریله افتخار ایلدیکی کبلین ارباب هنر و معارفك ممتاز و پیشوا زلرندن بولنملرینه بناءً بوبابده تجربه لری داخلنده قواعد متینهٔ امنیت بخشایه مستند بولنان تصورات و تشبثات عالیهٔ معارفدانیلرینك دخی ثمره بخش حسن موفقیت وفرط ذکا و استعداد ایله مفطور وموصوف اولان و ولایتك تشکلندنبرو فکرلریده تربیه و ترقی ارزوسیله ائتلاف ایدن اولاد واطفال وطنك بهره یاب تحصیل و تربیت اولمسی لطف جلیل جناب واهب العطایادن مأمول ومستدعا بولنمشدر .

بعضیسی هیئت قدیمه سیله موجود و بعضیلری ازیحق تعمیره محتاج اولان مدارسدن ماعدا والیٔ اسبق مرحوم فکری پاشا زمانده اهالی اعانه سیله

واعدادیه الویرشلی برصورت و وسعتده مرکزده مکمل بر مکتب انشا اولدیغی کبی موش سعرد کنیج اخلاطده ایچه شاکرد استیعابنه کافی درت باب رشدی مکتبی واردر .

بوسنه مکتب رشدی امتحانی متعاقب معارفك نزوم ومزیتنی تقدیراً ذات عالیٔ ولایتپناهی جانبندن ارتجالاً ایراد بیوریلان نطق صورتنك بروجه زیر بورایه درجی حال ومقامه موافق کورلدی .

صورت نطق

افندیلر

تحصیلکزی تقدیر ایدرز ان شاالله سایهٔ حضرت پادشاهیده فیضیاب اولورسکز انتساب ایتدیککز معارفك علو قدرینی اکتساب ایتدیککز درجهٔ حاضره ایله بیله البته حس ایتکه باشلامشسکزدر .

تحدیث نعمت ولی النعمت بیمنت و تقدیر قیمت معرفت حقنده اوقودیغکز مقاله دنده بوجهت منفهم اولیور .

لطف الهی اولان او نامتناهی قوهٔ جلیله یی توصیف قابل دکلدر واقعا کلمهٔ معارفی تصریف ایده بیلورز فقط بحق تعریف ایده مهز کرچه هر لسانده برطور بیان آلوب کیدیبور مسند ومسند الیهی عرفان و ایقان جمله سنی ترکیب ایتسه بیله یینه برحدتام (حقیقت) تشکیل ایده مز هرنقدر ارباب کمال وجوه تشبیهاته قالقشمشلر ومثلا بحر بی پایانه ، شمس تابانه ، تشبیه

کبی طرق افاده التزام ایتمشلرسه ده بحرك حالی یله معارفله تعین و شمسك ماهیتی آنکله تبین ایدیور .

بناءً علیه او تصورات مجرد براستعارهٔ مکنیه تخیل اولهبیلور شو حقایق بدیهیه یه کوره هیولای کالنی تصویر ایدهجك برجهت وحدت تصور اولنهمز .

ایشته بویله برنعمت عالیهیه اقتران ایچون ولی النعمت بیمنتمز شوکتلو پادشاهمز افندمز حضرتلرینك احسان مخصوص شاهانهلری اولهرق تأسیس و کشاد بیوردقلری بونجه مکاتب عالیهیه ده بعدما قبول اولنه جغکز شبهه سیزدر .

شو مکتبده الدیغکز اجازتنامه سنزه وسیلهٔ استغنای تحصیل اولمسون بو بر بدایتدر که غایهٔ قیمتنه ایصال ایدهجك صورت انجق بعدهاده سعی و غیرتدر .

ایشته بورالرینی توصیه ایدر و ﴿ پادشاهم چوق یشا ﴾ دعوتیله ختم افاده ایلرم .

تزینات

مرکز ولایت اولان بتلیس قصبهسی مواهب فطرتك محاسن طبیعیهسندن

بولنان نهرلر ، چاغلیانلر ، و نیچه میاه جاریه ایله پر زیب و زیور ، و پر شاهد صنع پر خرام حسن و لطافته بدل اولان ملیونلرجه اشجار مثمره وغیر مثمره و ازهار و چمنزارلر و عمومی مسیره‌لرله هر کوشه‌سی پر نزهتگاه صفا آور اولدیغی کبی بر وجه محرر اذقه و اسواقك توسیع و تنظیمی ، وچشمه‌لر انشا و قالدیرملرنك تأسیسی ، و والئ عالی مشار الیهك جلهٔ آثار حسنه‌لرندن اولمق اوزره قصبه‌نك مواقع متعدده و مناسبه‌سنده متعدد رکز واوزرلرینه فنارلر وضعیله کیجه‌لر ایقاد و مملکتك تنویری شهرك لطافت اصلیه‌سنی برقات دها آرتیرمش ، و بوفنارلر کیجه‌نك قراکلغندن استفاده ارزو سنده بولنه‌جق اسائت اندیشانك جرئتلرینی کسر ایتمکله برابر بلدیه ایچون درسعادتدن جلب واستحضار ایدلمکده بولنان طولمبه و ادوات اطفائیه دخی امنیت ، وحریق داهیهٔ خانمانسوزینه قارشوده مطلوب اولان سلامتی مؤدی اسبابدن بولنمشدر .

(نفوس و سکنه و اقوام)

سالنامه‌نك قسم مخصوصنده هر قضا اوزرینه مفردات و جنس وملیتی کوسترلدیکی وجهله ولایتك داخل تحریر اولان نفوس ذکور و اناثی ۳۱۸۹۱۱ نفوسدر حسب الموقع عشائر و اکراد نفوسی بعض محللرده تماماً و بعض یرلرده قسماً تحریر خارجنده بولندیغندن بونلرله هر قصبه و قراده قالان مکتومات ووقوعاتی یوریدلمیان تولداتك تمامئ تحریری حالنده بومقدارك ربچق مثلنه بالغ اولهجغی شبهه‌سزدر .

تحريك تماميله فرض اجرامى تقديرده نفوس مسلمه نسبتله ارمنى پروتستان قتولك سريانى كلدانى ملتلرندن عبارت اولان اهالئ غير مسلمك تنفوسى انجق ربع نسبتنده كوريله بيلير ٠

اكراداوعشائر و قرويلر عموميت اعتباريله زراعت و حراست و حيوان بسلمكله مشغول و اداره ومعيشتلرى بو ايكى صورته محصوردر ٠

مأكولات وملبوسات يتيه‌لرينى ممكن اولدقجه كندو زراعتلريله، بسلدكلرى حيوانلرك يوك ياغ و پياغى وسائره‌سندن تأمينه چالشيرلر ٠

احتياج ضرورى مس ايتدكجه خارجه مراجعت ايتمك عادات اصليه‌لرندندر ٠

كردلرك خيمه‌نشين اولان قسمى سنه‌نك هر فصلى متعدد يايلاق و مشتاردە كچيرور قونار كوچرلركه بو قسمه بو حواليجه (كوچر) تعبير ايدينور بونلر زراعتله پكده مقيد اولمه‌مزلر ٠
بو قسمك ماعداسى اكثريتله متوطندر ٠

بو ولايت داخلنده خرستيان قريه‌لرينك مجموعنك دردى بشى نسبتنده كرد قريه‌لرى واردر ٠ هيچ بر قضا و ناحيه وقريه يوقدركه اورادە ارمنى متوطن اولسونده كرد بولنمسون و اورادە علاقهٔ ملكيد و حق تصرفى اولمسون ٠ فقط متعدد نواحى و پك چوق قرا واردركه سكنه‌سى صرف اكراددن عبارت اولوب اورادە ارمنى اهاليسى وارمنيلردن

بر کونه ملك و اراضی یه متصرف کسه یوقدر . کردلر بر آز استراحته میال اولدقلرینه بناءً معیشت وثروتلری محدود بولنمق طبیعیدر . اکثرینك ثروتلری اسب واسلحه و حیوانلرندن عبارت قالیر . ایچلرنده نادراً بیك جزوئی نقده مالك اولنلرده بولنور .

بونلردن علم وکمال وسیف وسنان ایله خدمت ایدنلر ودولت علیهٔ عثمانیه ده وزارت منصبلرینه وسائر منصب و مراتبه نائل اولنلر و بو ولایتله کردستاندن معدود بولنان ارضروم دیاربکر وان معمورةالعزیز وقسماً بغداد وموصل ولایات جلیله‌سی اهالیسندن و نسباً اکراددن بولنانلردن سایهٔ عنایتو ایهٔ حضرت پادشاهیده الحالة هذه مراتب عالیه ومناصب رفیعه وخدمات متنوعه‌ده بولنانلر بیك چوقدر .

هر بری برر درلو آثار وتألیفاتله انسانیت ومدنیت عالمنده اثبات موجودیت ایدن نیچه علما وفضلا ومشایخ پیشین ایله صلاح الدین ایوبی و اوائل حالنده بروسه‌ده مدرس اولوب آخر ایامنده جنتمکان سلطان اورخان حضرتلری دورنده نائل وزارت اولهرق خیرالدین پاشا نامیله مشهور اولان مولانا تاج الدین کردی و مشهور رستم زال هرمز بن نوشروانك و ملوك ساسانیه‌دن کیقبادك پهلوان ومعتمدلری بهرام چوبین و رستم زال وچهرمکین و وفور شجاعتله موصوف رجال معروفه‌دن کرکین میلاد و خسرو پرویز دورنده شهرت ربای عشق وسودا اولان عاشق شیرین فرهاد وصاحب التفسیر حسام الدین بتلیسی و نجل نجیبی ومشهور هشت بهشت تاریخنك مؤلفی اولوب دولت ابد مدت عثمانیه‌یه عبودیتکارانه

پك چوق خدمات صادقه‌سی مسبوق مولانا ادریسی بتلیسی و بونك مخدومی اولوب دولت علیه‌ده خدمات مهمه‌ده بولنمش اولان ابوالفضل افندی وشیخ الاسلام معتمد الانام عبدالخلاق بن شیخ حسن الخیرانی و جنتمکان سلطان سلیم خان حضرتلرینك خدمتلرنده بولنمش وسلیمیه قصیده‌ٔ غراسنی انشاد ایتمش اولان شاعر مشهور شکری و بالکز بو ولایتده اختده بولنوب اسم وشهرتلری سالنامه‌مزك قسم مخصوصنده مندرج بولنان نیجه مشایخ وعلما وفضلا هپ اکرادن اولدقلری کبی یکنده زاویه بندجوار رحمت اولان مشیران عظامدن هدایت پاشا دخی بو قومه منسوب و سعرد اهالیسندن ایدی ٭

اصلاً ونسباً بوقومدن و الحاله‌بذه برحیات اولوب اولدقجه تأمین موقع و اعتبار ایتمش اولنلرده واردر ٭

دولتجه امتیاز مؤسسات حسنه‌دن اولان حمیدیه سواری الایلرینك برقسمیده کردلردن تشکیل بیورلدی ٭

بومیانده‌ده برچوقلری نائل عاطفت جهانبانیت حضرت تاجداری اولدی ٭ بنابرین کردلر اعور میامن موفور دولت علیه‌ده و بتخصیص انوار مرحمت ومعدلت عالمی مستغرق عنایت والطاف عال العال بیورمقده اولان شوکتمآب مرحمت نصاب افندمز حضرتلرینك امر وفرمان کرامت بیان حضرت ظل اللهیلرینه کمال اطاعت وعبودیتله خدمت بولنده و محاربات و وطن و دیانته متعلق خصوصاتده عموماً عرض صداقت و فداکارلق ایچون ولی نعمت بیمنتمز پادشاه فلك بارگاه افندمز حضرتلرینك رضای عالی

وامر وفرمان همايون ملوكانه لرينه تابع ودعاى دوام عمر وعافيت وشوكت وسلطنت حضرت ظل اللهيلرينك ليل ونهار ادا وتكراريله مشتغلدرلر ٠

قبائل اكرادن نفوسى زياده اولنلر عشيرتلرى ناميله و افرادى نسبتله آز اولنلر بولندقلرى محللرايله تعريف اولنورلر ٠

بتليس ولايتك جهت جنوبيه سنده اولان مواقع واراضيده كليتله فواكه وجانب غربيسنده كى محال واراضيده ذخيره حاصل اولمقده ايله كندن طرفين احتياجاتى مبادله ايله تأمين ايدرلر ٠

محصولاتلرينك مخرج ومحل صرفى بتليس شهريدر ٠ قصبه لرى اهاليسى عموماً تجارت وصنعتله اشتغال ايدرلر ٠

سايهٔ انتظام وايهٔ حضرت شهريارىده ولايتجه اخذ عسكر معاملهسى جارى واهاليسنك عسكرلك شرفنى تأمينه وتحصيل علوم و معارفه كمال ارزو ورغبتلرى بديهيدر ٠

(اراضى و ذراعت و فلاحت)

ولايت داخلنده بولنان اقسام اراضيدن تقريب صورتيله تحقيق ايديلهبيلان مقدارينى حاوى برجدولى سالنامه يه مربوطدر ٠

بوندن بعض قضالرك تخمين صورتنده بيله تحقيق ايديلهميان اراضيسى خارج ومع مافيه ولايتك حاوى اولديغى اراضى مذكور جدول شمولندن پك زياده

اوله بیله جکی واضحدر . ولایت اراضیسنك قوهٔ انباتیه سی مکمل واراضیدر بو ه نسبتده واسعدر .

بوراجه ده برایکی قضادن ماعدا دیکر مواقعده (ذراعت متناوبه) دکندیرمه اصولی جاریدر . اراضیسی هر نوع حبوبات و اشجار وسبزه یتشدیرمیه وذراعت دهنیه ونباتات نسجیه و لونیه یه مساعددر .

اوه و یایلاقلرنده چایر ومرعا و پیراقلق پك مبذول اولدیغی کبی صنعی چایر ویونجه لقلرده کثرتله بولنور .

هله موش سنجاغی و اخلاط و غرزان قضالری الك زیاده بغدای یتشان محللردندر .

حاصلی ولایتك جامع اولدیغی اقسام اراضی بدیعهٔ خلقتك او درجه برکنز فیض بخشاسیدر که اوزرنده ساکن بولنانلری سائر بعض محللراهالیسی کبی نیچه ادوات و اختراعات جدیده و متنوعه ایله طبیعت ارضیه یی تحویل ونشو و نمایی تأمین ایچون فوق العاده متاعب و مشکلاته مجبور ایتمکسزین نمای طبیعیسنی بحق اظهار ایتك استعدادینی مکملاً حائزدر .

قوهٔ انباتیه ، فیض ناجه مادهٔ اصلیهٔ حیاتیه دیمك اولان مجاریٔ میاه ، لطافت هوا ، کبی وسائل فیض و برکت ولایتك هرجهتنده موجوددر .
ذخائری ، یاش وقورو میوه لری ، و بوله یلان سبزه لری ، جمله سی ممنون ایده جك درجه ده اوندر . بهار وکوز موسملرنده یازلق و قیشلق ، ذراعت اولور .

ذراعت وحصاد اصول معروفه وادوات قديمه يه تابع اولوب يالكز ولايت داخلنه بر قاچ خرمن قالبوری امريقا و درسعادتدن جلب ايدلمشدر ٠

نقليات قسماً اوكوز عربه‌لری و اغلبيتله اسب استر اوكوز مركب واسطه‌سيله‌در ٠

سعرده ملحق اروه قضاسندن موصل جهتلرينه كوتوريلان تخته‌لق واحراقيه‌يه مخصوص كران واغاجلر بر برينه باغلانوب صال شكلنده نهره القا صورتيله كوتوريلور ٠

صويی اولميان اراضيلرده‌كی مزروعات حزيران اوائلندن تموزه قدر وكوز مزروعاتی ايلول ايلرنده يغمور نزولنه احتياجدن و ارسته قاله‌مز ٠

بو احتياج معيادی همان هر يرايچون بر ديمكدر ٠ تفاوت پك آزدر ٠ يالكز سعرد جهتنك موسم حصادی دها اول حاول ايتمكده اولديغندن اورالرجه ياز مزروعاتيچون مايس ظرفنده يغموره احتياج كورينور ٠

محصولات ارضيه انواع بغدای پرنج چودار شعير آق‌طاری قوم‌طاری نخود مرجمك مصر كلكل قوقوروز كنديرتخمی كتان تخمی كوشنه فصوليه پنبه توترن پاتاتس دوماتس باطليجان يونجه قره يونجه اوزوم انواع الما انواع ارمود نار انجير آليج اجاص بادم جوز فندق كستانه بطم اريك زردالی قيسی قره اريك كراز وشنه ايكده ايوا كشمش طوز پرك قيون بوياسی سماق زيتون توت قره‌توت (قره توت صويی بوغاز اغريلرينك التهابنی غرغره ايله دافعدر) قاوون قاريوز بقله خيار انواع قباق دره‌اوتی

ایم کومجی هندبا سمیز اوت کرهویز مایدانوس سارمساق صوغان بامیه اسپناق مارول بیبر پانجار شلغم طورپ هاووج لخنه صلاته‌لق یانی‌انکنار نعنه ریحان اوچقون (ریباس) یر المامی مانطار کنکر چریش انواع مانزو انیسون چورك اوتی کتره کوك بویه صاری بویه اغاجی تره پلاموط جهری و قدرت حلواسندن عبارتدر ٠

محصولات سائرمیده یوك یماغی تفنك باغ پنیر فیاق بال بکمز بال‌مومی اپك قوزمی اکشی وطاتلی پستل بزیر یاغی سرکه ناردنك صابون موم و امثالی شیلردر ٠

اشجار مثمره و اورمانلرده میشه اغاجلرینك انواعندن بشقه هرطرفده پك چوق قواق و سکوت اغاجلری و اردرکه بونلری ابنیه و سائره استعمال ایدر و تخته بیچرلر ٠

(واردات و مصارف)

مقررات جدولی قسم مخصوصنده مندرج بولندیغی وجهله ولایتك اشبو اوچیوز سکز سنه‌سی واردات عمومیه‌سی (١٤١٣٨٩١٠) و مصارفی ٧٢٠٢٢١١ غروشدر ٠

(حيوانات و بعض ادوات)

ولايتك واسع اورمان و مرعا و ييلاقلرى هر نوع حيوان بسليه مساعد و بناءً عليه هر نوعندن بولنديغى كبى ايچلرنده شايان انتخاب اولنلريده چوقدر . ملحقاتدن آكلنان معلومات ورقلرى متدرجاتندن بالاقتباس ومنفرداً قسم مخصوصنه مربوط جدولده محرر اولديغى وجهله ولايت داخلنده ٢٩٧٩ اسب ٦٧٥٦ قصراق ٢٩٩٠ استر ١٨٧٠٠ مركب ٦٧٨٩ جاموس ٧٢٤٦ مانده ٤٠٧٧٢ اوكوز ٥٠٠٩١ اينك ٨٠٠١٠٢ قيون و كچى وتفتك ٣٠٦٥٠٠ طاووق ١٠٢٠ هندى ٤٠٠ اوردك ٢٨٠ قاز ٢٠٩٨٠ آرى قوالى ١٢٧٨٥ چفت طاقى ٣٠٨١ اوكوز عربه‌سى ٥٤٤٠ خرمن دوكن كورنكه ايسه‌ده تحقيقات كافيه اجرا اسنده بولنن پك چوق زياده ظهورى مأمولدر .

بورادە كوزل وجنس آتلر قصراقلر وسائر حيوانات يتشديريلور .

جبال و اورمانلرنده حيوانات وحشيه مفترسه‌دن قپلان ايو قورد صانصار تلكى طاوشان قرمجه پورسوق خنزير وشق قاستور كپك طاغ قيونى طاغ صغرى طاغ كديسى و طيوردن بلبل قرغه هدهد كوكرچين بلديرچين اووك چرللق قره بتاق بالق قوشى سرچه صغرجق ابابيل صارى صندل قره بابا قوزقرن چيلاق صاقصاغان لقلق و سائر انواع طيور و وان بحيره‌سيله سائر صولرده بيوك و اوفاق انواع بالقلر و چغانوز قپلومبغه قوربغا وسائر حيوانات مائيه و ذاحفه و هوام و ملون انواع بوجك و سنكلر ، و قيرلرده باير لرده اغنام وحيواناتى بسلمك ايچون ايرى و ايو وقورده صالديرر و پك

چوق کرەلرده اولدیرر کوپکلر و عادی ذئاق و بعض شکار کوپکلری و تازی و کوزل کوزل کدیلر وار در ٠

(احوال هوائیه)

بتایس اوته دنبرو ممالك باردەدن اولق اوزره شهرت بولمشدر بو شهرتی ولایت حقنده عمومیتله قبول ایتمك قابل دکلدر چونکی درجات عرضك تفاوتیله برابر بعض یرلرك چقور و اوه بعض یرلرکده یوکسك و طاغلق اولمسی کبی اختلافات طبیعیهٔ ارضیه مناسبتیله بعض مواقعنده برودت وهر قضایه عائد معلومات صرەسنده اجمالاً بیان ایدلدیکی وجهله برچوق محللرنده فصول اربعه حکمنك تمامیٔ جریانته مانع اولمیه جق اعتدال و لطافت بولندیغندن بو ولایتی ممالك معتدلەدن عد ایتمك لازمدر ٠ هواسی وخیم وصحته مضر دینیله بیله جك محلی یوق کبیدر ٠

هله سعر دسنجاغنده پك جزوئی برف نزول ایدرسەده دوام ایتمدیکندن قیشیده عادتا بهار حالنی آکدیرر ٠

مواقع سائرەسنده بعض سنەلرده تشرین اول و بعض سنەلرده تشرین ثانی اواخرنده برف نازل ومارت ابتدازنده محو و زائل اولور ٠

ایلولدن بدأ ایله قار نزولنه قدر ارەلقده و مارتدن مایس اونه قدر همان دینیله بیلور که کون آشری یغمور نزول ایدر ٠ قیش موسملرنده برودت عجز وشکایت ایدیله جك درجەده دکلدر ٠

نزول برف و باران بورالرجه اراضینك قوهٔ انباتیه‌سنك تزییدیچون من طرف الله احسان علی الاحسان قبیلندن اولدیغی مجرباتدندر .

(ارباب صنایع و معمولات و منسوجات)

ولایت وملحقاتنده حکاك قیومجی قوندره‌جی قزاز دباغ صوه‌جی پابوشجی دیکیجی حلاج کلاهجی تیمورجی یورغانجی صوبه‌جی مرمرجی دیوارجی کرشجی بویه‌جی قصار ایپلکجی حصرجی تکه‌جی مجلد مویتاب عطار نعلبند ساعتجی مومجی صابونجی چارقجی ترزی ماکته‌جی تخته‌جی چالغیجی سانطورجی سمرجی سراج عباجی قزانجی حلواجی قطائفجی بربر بیطر آشیجی دیشجی پنبه‌جی جلفه باصمه‌جی دولکر طوقیجی پشتمالجی چاقماقجی قلنجی مکاریجی دلال اصناف و صنعتکارلری بولنه‌رق هر بری صنعتنك مقتضیاتنی اجرا ایدر .

داخل ولایتده التون و کموشدن صواتلی وصاواتسز حلیات نسائیه واسلحه تزییناتی و ظروف و اوانی و اعلا عبا و ستره و پانطولونلق ظریف و هر رنکدن شاللر قرمزی و ماتی و بیاض بیز و مانسه خالی کلیم کچه چوال هکبه چوراب کلاه ترلك پابوج قوندره چفت طاقملری وادوات حدیدیه اوانئ نحاسیه شمعدان سیغاره‌لق باستون سجاده اهرام خاولی الدیوان توزلق قنپه ماصه بورو صندالیه قولتق حصیر صوبه صابون موم مرمردن مزارطاشلری مسکرات

مشروبات اوطه دوشمه‌سی شالوارلق قوشاق ایکدن ومیاندرآت طاقلری وکون وسحتیان ودستی برداق قانج خنجر صوبه منتال شمعدان وسائرملزمه نسج واعمال اولنور .

بر وقلر کوریلان فوائد وتجارتك کاپتی ارباب صنعتك جالب شوق ورغبتی اولورکن یومدتدنبرو معمولات و منسوجات خارجیه ادخالاتی منسوجات ومعمولات محلیه‌نك کسر ورواجنی بردرجه‌یه قدر مؤدی اولهکلکدایسه‌ده صنعتی تجارت وفوائد ومعیشتك لازم غیرمفارقی عدایدن ارباب صنایعمز بوسبیله غیرتنه همتنه خلل کتورمامش و بلطف تعالی سایهٔ معموریتوایهٔ حضرت پادشاهیده صنایعك درجهٔ مطلوبه‌ده حصول ترقیاتی‌ده شبهه‌سز بولنمشدر .

(ابنیه)

ولایتك اکثر محلاریتك ابنیه‌سی کسمه طاش و یالکز موشك خام طوغله و سعردکده چص تعبیر اولنور برنوع خام آهکی ایله انشا اولنور .

سعرد ابنیه‌زینك سقفی کارکیر طرزنده عقد وقبه ومواقع سائرهنك کاملا اخشاب و اوزولری سطوح مستویه‌دن عبارتدر پنجره‌لری علی العاده یاندندر و کوی خانه‌لرینك باجه‌لری و وضعیت داخلیه‌سی مخروطی دینیله بیله‌جك درجه‌ده یم کره‌وی اولوب پنجره مقامنده کی کوچك کوچك پرده منفذه تاباجه‌سنك اوزرندن آچلمشدر .

برمدتدنبرو اصول جدیده‌یه موافق قوللانیلی ابنیه‌لر انشا اولنمقده‌در .

(موزونات و مکیلات)

مایعاتده اکثریتله قنطار وقیه و بعضاً ده اوقیه و سائر مکیلات وموزوناتده و مراسلات تجاریه ده قنطار و الی قیه دن عبارت اولان بطمان و ۴۰۰ درهم عتیقدن عبارت قیه و اقسامی وعتیق آرشون و کیل استانبولی مستعملدر .

(وظائف نسوانیه)

قصبه ده کی قادینلر اطعمه طبخی و دیکیش و ال ایشلری کبی وظائف نسوانیه وعشیرت وکوبلی قادینلری قیون صاغمق وطاغلردن مازو کتره طوپلامق و قصبه یه یغورت پنیر اودون و سائره کتوروب نقد وذخیره ایله مبادله ایتمك وکلیم و سائره نسج و اعمالی و امثالی ایشلرله مشغوله و عرض و ناموسلرینه کمالیله مالکه ومطیعه درلر .

حالرینه ده قائمه اولوب هر درلو ضرورته تحمله بوانه رق زوجلرینك رضاسندن سرمو انحراف ایتمزلر . الایش وتزیناته متمایله دکلدرلر .

بنابرین عشیرت قادینلری زوجلرندن زیاده چالشوب چالمقله تأمین معیشت خصوصنده اشتراکه قدر وظائف معاونتکاریی بحق ایفا ایدرلر .

(معاملات تجاریه)

ولایتدن درسعادت و حلب ارضروم وان و محال سائره یه انواع مازو

کتره تفتك پیاغی جوز اوری توتون بیاض و قرمزی بز عسل روغن ساده قوری اوزوم دکرك جامبوس کونی کبی دریسی پوستکی اسب استر صغر واهتمام اخراج و محال مذکوره دنده چقه باصمه مانیفطوره شکر قهوه چای مانسه منسوجات حریریه جام غاز عطاریه والات وادوات حدیدیه ادخال اولنور ۰

اخراجات ادخالاتك اوندہ بری نسبتنه تقابل ایدهمز ۰ ادخالات واقعهٔ خارجیه محصولات و امتعهٔ داخلیه یه رقابت بخش اولدیدن و بتخصیص تفتك مازو کتره کوك بویانك اوروپاجه کسر رواجندبرو تجارت محلیه ده ایچه فرق تدنی اولمشدر ۰

وقیله تفنك ومازو و سائره دن سنوی ولایته وقوعبولان پك چوق ادخالات نقدیه شمدی عشر معشاری درجه سنده بیله قالمامش و بو صورت ولایت ایچون ایچه کساد تجارت و ضرورته محل ویرمشدر ۰

معاملات حاضرهٔ تجاریه یه نظراً بو ولایتدن سنده بر خیلی پاره چقمقده و بو اخراجات اچهجه کیده کیده نقصان تأثیرینی احساس ایتکده در ۰

قصبه لر اهالیسی تجارتله مشغول بولندقلرندن ذخیره جه لوازم ضروریهٔ بیتیه لربنی نقد مقابله سنده استحضاره مجبور اولدقلری کبی زراعت وحیوان بسلمکله مألوف اولان قرویلر دخی ملبوسات و بعض قسم مأکولاتنی

اداره‌لرندن فضله قالان ذخیره و حیوانلرینك و حیوانلری محصولی ونتاجنك مبایعه و اتمانیله تدارك مجبوریتندن وارسته قاله‌مزلر .

اشته شوصورت مبادله معاملات عمومیه‌نك بر درجه‌یه قدر دورانده مدار اولهٔ بالکده ایسه‌ده بوده فوائد مطلوبه‌یی بکده تأمین ایده‌مز .

ذخیره وحیوان اخذ واعطاسی و مانیفاطوره‌جیلق پولیچه‌جیلق و امثالی اقسام تجارتك تمداد و تصویری تفصیلات زائده‌یی مؤدی اولهجغندن او جهتك بسط وتصویرندن صرف نظر اولنمق مناسب کورلدی .

بناءً علیه ذراعت بانق شعبه‌لرینك عادةً باعث اولدیغی واقیاً وقوع وحصولنی تأمین ایتکده بولندیغی فوائد وتسهیلات لاتحصادن دولایی حامیٔ بلاد وعباد و ناشر عدل وداد اولان ذات خلافتسمات حضرت تاجدارینك ادعیهٔ مفروضه وخیریه‌لرینك قات اندرقات تکرار و ایفاسی جمله‌جه بر وظیفهٔ مقدسه حکمنی آلمش و لسان و جنان عمومی بو وظیفهٔ نظیفه‌نك تمامیٔ ایفاسنه حصر اشتغال ایلکده بولنمشدر .

(نکاح و ولیمه)

ولایت وملحقاتنجه نکاحده مرعی ومتعامل اولان عرف وعادت بحث کلنجه دائرهٔ زوجیته انسی ارزو اولنان باکره یا ثیبه‌نك ولیسی نزدینه زوج طالب طرفندن کندوسنجه شایان وثوق کورینان ایکی آدم کوندریلور .

تعاطی اولنه‌جق مباحثه واستحصال موافقتدن صکره بیانلرینه قرار ویرلشدی
یا له‌جق کونده — نکاحك مقدمهٔ وجودینی احساس ایدن و نامزد
اولهجق باکر و یا ثیبه خانه‌سنده انعقاد ایلیه‌جك (شربت) جمعیتنده
طرفینك اقربا و احباسیله عاقدینك عادیاً وکیللری اولق اوزره وجودی
لازم اولان بر امام و یا خواجه حضوریله زوج طرفندن کوندریلان
نشان ویریلور . و طرفیندن حاضر بولنان خواجه‌لر آره‌سنده لفظ
اشهاد واستشهاد تصریح اولنمقسزین بولنه‌جق خواجه طرفندن طالبك
ارزوسی درمیان ومطلوبك موافقتی مطلوبه وکالت ایدن خواجه افندی
طرفندن بیان اولنه‌رق برکونه مهر تسمیه اولنه‌رق و فقط — تعریف
شرعی اوزره تمهٔ لوازم نکاحدن اولهیله‌جك الفاظ شرعیه‌یی حاوی
تعبیراته بر دعا تلاوت اولنوب بوجمعیت ابتدائیه‌یه ختام ویریلور .

بونك اوزرینه طرفینجه حالارینه کوره تدارکات لازمه بعدالاجرا ولیمه
جمعیتنك اجراسنه قریب بر زمانده مطلوبك ولیسنی و یا وکیل و یاخود
کندوسنی ارضا ایده‌جك برمقدار الفه جهاز مصرفی مقابلی اولق اوزره
تأدیه و بعده ولیمه جمعیتی ترتیب وتهیه ایدیله‌رك نامزد اولان باکر و یا
ثیبه‌نك زوجی خانه‌سنه کوتوریله‌جکی کونده و یا برایکی کون اول علی الاصول
جانب شرعیدن النه‌جق اذن تذکره‌سی اوزرینه محله‌سی امامنه بالمراجعه
طرفینك ولی و وکیل صحیحلرندن عبارت عاقدین و وجودی لابد اولان
شاهدینك حضوریله تقدیر مهر اولنه‌رق نکاح عقد اولنور .

(شربت) جمعیتنده‌کی خطبه ایله ایجاب وقبول الفاظی هر نقدر نکاحك
انعقادینه دلالت ایدر قرینه‌دن ایسه‌ده طرفین ایچون ایفای وکالت ایدن

امام و یا خواجه‌لرك وكالتی استشهاد وشهادت اوزرینه مبنی اولمدیغندن وتقدیر مهر اولنمدیغندن عرف محلیجه نكاحك صحت انعقادینی باعث كوریله‌میه‌رك یالكز عقده متعلق تعاطی ایلدكاری مكالمه‌یی محافظه ایدر برعقد اولدركه بو عقدی طرفین برسبب عارض اوزرینه فسخ ده مخیردر .

بنابرین ولیه جمعیتلرنده دوكون صاحبی طرفندن دعوت اولنلر نامزدك كتوریله‌جكی كوندن برکون اول و یاخود اوكونده زوج خانه‌سنه كیدرك دوكون اطعمه‌سندن نواله‌چین اولور و زفاف و خلوت وقوعبولان كیجه‌نك فردا سی كونی محاردندن بری و یاسائر واسطه ایله هدیه مقابلنده التون و یا قماش ویا امتعهٔ مناسبه‌دن برشی كوندرر دوكون دوام ایتدیكی كونلرجه ملی چالغیلر چالدیریلور . وحاضر بولنانلرك هر بری بر درلو آهنك شرق وشطارتله بر ایكی ساعتلك وقتنی كچیرر .

كاین اوزاق برمحلدن كتوریلیورسه اوحالده مدعو بولنانلرآت بیزو مسابقه یه چقر و بومیانده طیانجه اتشلامقله‌ده الایلر یاپرلر .

شمدی بو عادتلر توسع و تنوع ایتمشدر . تفصیلی یكده فائده بخش اولمدیغندن بوقدرله اكتفا اولنور .

﴿ چقور ناحیه‌سی ﴾

مدیر محمد سعید افندی
نائب وکیلی محمد نوری افندی
کاتبی ابراهیم افندی

ناحیه شرقاً اخلاط شمالاً کصور غرباً موش اوه‌سی جنوباً بتلیس مرکزی و خیوط ناحیه‌سیله محدود اولوب مرکز ولایته ٦ و محیط اداره‌سی ١٨ ساعتدر .

اهالیسی اسلام و ارمنیدر کردجه و ارمنیجه متکلمدرلر .

داخل ناحیه‌ده ٢٠ جوامع و مساجد ١ تکیه وکلخار نام مرتفع جبل الله زرناچور قریه‌سی اوزرنده سلیمان اغا قلعه‌سی نامیله مورخ واوسکفاك قریه‌لرنده ٤ خرابه قلعه و اوسکفاك قلعه‌سی درونده جامع و دکان خرابه‌لری ومتعدد محلارنده بك چوق شهدای مسلمین مراقد محترمه‌سی وناحیه‌نك شرق شمالیسنده واقع اولان نمرود جبل جسیمی زروه‌سنده ٧ کول وهنوز آثاری مشهود غایت جسیم وقدیم وصنعت معماریه‌نك درجهٔ کمالنك نمونهٔ کاملی اولان برقلعه خرابه‌سی واردر .

صولری غایت براق و صغوق اولان مذکور کوللردن برینك کناری یکرمی سانتیمتره مقداری حفر اولندیغی حالده قوم ایچندن آل طیانه‌میه‌جق

درجه ده صیحاق صولر فشقرمقده و اطراف و جوارنده پك چوق ملرن وولقونیك طاشلر بولندیغی کبی کوللرك اطرافنده کی طاشلر اره سنده کی منفذلردن صباح و اخشاملر انجره کتیفه صعودی و بر چوق محللرینك قعری نایاب بر صورتده منسق بولنمسی جبل مذکورك اوائلده آتش فشان بر و ولقان اولدیغنه دلالت ایتمکده در .

بو کوللردن برینك صویی (محلنجه محقق اولدیغی وجهله) اورایه بش التی ساعت مسافه ده بولنان چقور اوه سنك کنبدلر نام موقعندن نبعان ایتمکده و ناحیه نك ایرون قریه سیله سائر طرفلرندن جریان ایدن متعدد میاه ایله برلشوب مشهور قره صو نهر جسینك منبع ومجراسنی تشکیل ایلمکده در .

ناحیه نك اورمالرله میاه خوشگوار ، واسع نایلا و اعتدال هوایی ، هر یره مرجع دینلسه بجادر . ایرون و کول باشی قریه لرینك موقعیله مسکان و چاپکس قریه لری اره سنده کی پورپ دینیلان موقع قدیم ایکی شهرك خرابه زاری اولدیغی آثار وانقاضندن مستدللدر .

ناحیه داخنده کی واسع بر اوه سازلق و بعض محللری بطاقلق ایسه ده چایری بو ناحیه ایله دها بر چوق محل حیواناتنی اعلاف و اداره یه کافی وهله بواوه ده زمیندن حاصل اولان طوزه شبیه بیاض و صافی پرکلردن و جبالنده کی برنوع مازو وسائره دن محلنجه نفع کلی وقوعی بدیهیدر .

نمرود جبلی زروه سنده کی کولك کنارندن حفر ایله چیقان صیحاق وحرارتلی معدنی صولرله صورانی نام صویك و اغاچور قریه سی جوارنده بولنان

وهر پری بر دونمدن زیاده وسعتده اولان صیحاق صغوق متعدد ولطیف کرماب وقابلیجه وجامارك فلج و رومه تیرمه علتلریله سائر امراض جلدیه وداخلیه یه نفع وتأثیری مجربدر .

اغاچور قریه سی جوارنده اوچ درت دونملك بر محلك تصفی صغوق ونصفی صیحاق صو ایله بربحق مترو عمنده اشغال ایدن کرمابك اوائلده اوزری کارگیر بر بنا ایله مستور ، و اورادن اوسکغاق قلعه سنه قدر برساعتلك مسافه ده مکمل بر قالدیرم یولی مبنا ومحدود بولندیغی آثار باقیه وموجود دسیله ثابتدر .

مذکور صیحاق و صغوق صوارد لرنده بر حائل یوغیکن یکدیکرینه قارشمالری دخی عجیبهٔ خلقتدن شایان حیرت براثردر .

نمرود جبلنده متعدد غارلر ، وغایت حرارتلی روزکار تنفس ایدر منفذلر ، قویولر ، بولندیغی کبی ناحیه نك مورخ سفلا قریه سنده کی خان جوارنده تربیعاً درت بش مترولق بر محل واردرکه متمادیاً دخان و بخار تنفس ایتکده و مترولرله قلر نزول ایلدیکی حالده بنه اورایی طوتامقده در .

هرطرفدن چاغلیان صغوق طاتلی و خفیف صولری اراضیٔ محلیه یی اسقا و اورمانلرندن اودون قطع و بتلیس و وان کولی ساحلنده کائن تاتوان اسکله سنه نقل وفروخت ایله یایلارنده ایدیلان استفاده اهالیٔ محلیه یی اداره واحیا ایتکده در .

قره صو منبعی اوزرنده آثار عتیقه دن قلندر اغا نامنه منسوب ایکی کتبه

و دیکر بعض محللرنده‌ده بو کبی آثار معتبره و مصنعه علائم و انقاضی موجوددر مذکور کنبدلرك طرز بناسنده‌کی انتظام ومتانت و تقسیمات خارجیه‌سنده‌کی صنعت، فوق العاده دینیله‌جك برحالده‌در ٠

جبالنده آیو قورد قره‌جه کیك طوشان تلکی صانصار پورسوق طاغ کدیسی غنم کوهی وسائرحیوانات مفترسه و وحشیه و انواع طیور و میشه‌لرنده جویز الما ارمود الیج بوکرتلن یبانی چیلك وسائره واردر ٠

محلنك قوهٔ انباتیه‌سی یازلق کوزلك حنطه چودار شعیر اق و قوم طاری کلکل مصر نخود مرجمك کتان وکندیر تخمی توتون پنج پنبه قاوون قارپوز صوغان صارمساق لخنه قباق فصولیه بادلجان و سائر حبوبات و اشجار وسبزه یتشدیرمکه و موقعی هر نوع حیوان بسلمکه مساعددر ٠

بو ناحیه‌ده کلیتله صابون یاپیلور و بیراقلقلرنده اره‌لقده کزنکین دینیلان قدرت حلواسی حاصل اولور ٠

خیوط ناحیه‌سی

مدیر محمد صبری افندی

نائب وکیلی علی افندی — کاتبی محمد افندی

(ناحیه مجلسی)

اعضا بشار اغا	اعضا حسین اغا	اعضا مصطفی اغا
« شاکر اغا	« مانوق اغا	« استپان اغا

مع پرناشین خیوط ناحیه‌سی بتلیس مرکزیه ۸ ساعتدر محیط اداره‌سیده ۸ ساعتدن عبارتدر .

شرقاً بتلیس غرباً صاسون جنوباً موطیکی وغرزان قضالری شمالاً موش اوه‌سی و چقور ناحیه‌سیله متصلدر .

ناحیه‌ده ربط نامیله برقلعه وقدیم ۱ جامع شریف ۹ مسجد ۳ مدرسه و اق کلیسا نامیله برده کلیسا واردر .

زیوی قریه‌سنده برکوش معدنی اولدیغی زبانزد عمومی و بعض آثار وعلائمیده مرئیدر .

اهالیسی اسلام وارمنیدن عبارتدر کرد وارمنی لسانلریله متکلمدرلر .

منبعی صاسون قضاسی داخلنده بولنوب غربدن شرقه طوغری ناحیه‌نك وسطندن جریان ایدن طاسیك کولی صویی وسیخورسی قریه‌سندن بعان

ایدن بیوك برصو ایله پرلشوب سعرد جادهسی التنده بتلیس نهرینه منصب اولور . بو نهرده قاستور و بیوك بالقلر بولنور .

مدیریت مرکزی اولان ربطده متعدد میاه لذیذه و صویندن بر نهایت ایکی دفعه ایچنلرك مطلقا سقمه خسته لغنه ابتلاسی مجرب ومشهور اولان برچشمه ده واردر .

بو چشمه مولدالحمی اولدیغی کبی اورکان قریهسنده بولنان صغوق برصو دخی روعه تیزمه و اعصاب خسته لقلرینه غایت نافع و مجرب وخلق کمال تهالکله بوندن استفاده منهمکدر .

میشه و یاپراقلقلرنده جویز الما ارمود فندق کراز قره واکشی اریك توت مارو پلاموط میشه الیچ بوکرتلن قوش بورنی اغاجلری و انواع طیور ایله قورد ایو تلکی صانصار طوشان ورشق قاستور طاغ اوکوزی و کیك پك چوقدر . ایام شتائیه ده صغوق یازین صیجاغی زیاده ایسه ده لطافت هوائیه سی حسبیله تأثیری یوقدر . تشرین ثانیده نزوله باشلایان برف نیسانه قدر یرده قالیر .

ناحیه نك اهالیٔ مسلمهسی طاپ، بدری، مالاشیکو، و مالاتتر نامیله اساساً درت قبیله یه منقسیم و بونلردن طاپ قبیلهسی مالابکتاش، و مالارجب، و مالاشعبان، و بدری قبیلهسی مالابلال، مالاباپیر، مالاچقاو، و مالاشیکو قبیلهسی جملهٔ بلکی عشیرتندن اولهرق مالااقوب، ومالارسول، ومالاناصر، و مالاقاسم طائفهلری افراندن ومالاتترایسه کورسوالك و پارسنیك قریهلری اهالیسندن عبارتدر .

اخلاط قضائی

قائمقام ابراهیم مخلص بك — ثالثه

نائب حسین حسنی افندی — مال مدیری لطفی افندی

تحریرات کاتبی حمزه افندی

(مجلس اداره)

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
رئیس قائمقام بك	حاجی درویش اغا
نائب افندی	رسول اغا
مال مدیری افندی	مارکره اغا
تحریرات کاتبی افندی	بغوص اغا

(بدایت محکمه سی)

رئیس نائب افندی

اعضا عیسی افندی — اعضا بغوص اغا

باش کاتب عبدالرزاق افندی

مستنطق معاونی اسعد افندی — کاتب ثانی رضا افندی

مباشر حسن اغا — مباشر خلیل افندی

(بلدی دائره‌سی)

رئیس خلیل بك

اعضا شیخ صیاد افندی — اعضا قاسم اغا

(باتق دائره‌سی)

رئیس اغا — صندق کاتبی موسی فوزی افندی

اعضا اسماعیل اغا — اعضا بغوص اغا

(نفوس دائره‌سی)

مأمور احمد حکمت افندی — کاتبی ابراهیم افندی

(مأمورین متفرقه)

مال‌مدیری معاونی سلیمان افندی — طاپو کاتبی شمس الدین افندی

صندوق امینی خلیل افندی

وان بحیره‌سنك ساحل غربیسنده بولنوب شرقاً عادیلجواز شمالاً ملازکرد و بولانق قضالری غرباً نمرود سلسلهٔ جبالی وشرق جنوبیسی وان بحیره‌سیله محدود بولنان ومرکز ولایته ۱۰ ومحیط اداره‌سی ۲٤ ساعت اولان اخلاط قضاسی اهالیسی ترك و کرد و چرکس و ارمنی ملتلرندن عبارتدر .

جمله‌سی قومیتلرینه مخصوص لسانله متکلم بولندقلری کبی عمومیتله ترکجه‌ده تکلم ایدرلر .

مرکز قضا یدی محله‌دن متشکل برقصبه اولوب نفس قصبه‌ده بولنان قلعه ایچنده ایکی جامع برمناره ومحلاتنده بش وقرای ملحقه‌ده ایکی جامع واردر ٠

قلعه ایچنده‌کی جامعلردن بری جنتمکان سلطان سلیم خان اول حضرتلری عصرنده ٩٣٢ تاریخنده صاحب الخیر اسکندر پاشا و دیکری مظفر کرامدن قاضی محمود افندی و ایکی قبه محله‌سنده‌کی جامع شریفه ٨٨٦ تاریخنده بایندر بك طرفندن انشا اولنمشدر ٠

قدیماً موجود بولنان قلعه‌نك آثاری هنوز مرئی بولندیغی کبی دیکر قلعه‌نك تأسیس وانشاسنه جنتمکان سلطان سلیم خان حضرتلری دورنده باشلانلمش و فردوس آشیان سلطان سلیمان خان حضرتلرینك عهد سلطنتلرنده قرین ختام اولمشدر ٠

قضا داخلنده دوری التی ساعت مسافه‌یی حاوی (نازیك) و یارم ساعت دورنده (یام) کوللری وچقور ناحیه‌سنه عائد معلوماتده کشیده سلك بیان اولندیغی وجهله نمرود سلسلهٔ جبلیه‌سی زروعزنده متعدد کوللر واردر ٠ منبعلری اکراك و دوه‌لیك و صور و پاطنوس قریه‌لری جوارنده بولنان وقضا داخلندن جریان ایدن درت ایرمق ومذکور یام کولی بحیره‌یه منصب اولورلر ٠

(نازیك) کولی غایت انکین اولوب موسم شتاده انجماد و اوزرندن عربه کچریله‌جك درجه‌ده تصلب ایدر ٠ صولری براق ولدید اولان شوکول ونهرلرده بعض نوع بالق بولنور ٠

قسماً بوقضا داخلنده بولنان وبعض محللری میشه لق ایسه ده برچوق یرلری کوسه اولان نمرود وقضانك شمال شرقیسنده کی سوته جبلی شابان تذکار جبال جسیمه دن اولوب هر طرفندن جریان ایدن میاه لذیذه و واسع یایلاقلریله شهر تلنورلر .

قضا اوللری زلازل شدیده کبی بعض صدماته اوغرایوب اوائلده اقطار عالمده موجودیتنی اعلان ایدن معموریتی خرابه دونمش و ۱۰۵۱ سال فرخ فالنده جنتمکان یاوز سلطان سلیم خان اول حضرتلری طرفندن اسباب معموریتی تأمین و تهیه بیورلمشدر .

موجود اولان علائم واثار بورانك معموریت فوق العاده قدیمه سنه برر برهان کاملدر .

هله صنعت نفیسهٔ معماریه‌نك بوراجه امکانك صوك درجه‌لرینه قدر ایلرولتدیرلمش اولدیغنی حالاده انظاری تهزیز ایدن اثار و انقاضی اثبات ایتمکده‌در .

آب و هوای محلی منتخب و لطیف ومعتدل وقیشی یازینه غالبدر .

قصبه ساحلده واقع اولدیغیچون فوق العاده وروح افزا برلطافت منظریه مالکدر .

محصولات محلیه حنطه چودار شعیر مرجمك نخود کندیر تخمی بال یاغ پنیر غایت اعلاقیسی رزدالی ویشنه الما ارمود کراز جویز اوزوم بادم قاوون قارپوز خیار شلغم پاتاس توماتس لخنه طورپ بقله پانجار یونجه وسائر سبزه‌دن و معمولات و منسوجاتی عربه چفت ادواتی کلیم کچه بیز چوراب وچرکس شاقلری کبی شیلردن عبارتدر .

خير آن قضاسى

قائممقام نورى بك — ثالثه

نائب ابراهيم حقى افندى — مفتى على افندى

مال مديرى خالد افندى — تحريرات كاتبى بدير افندى

(مجلس اداره)

اعضاى طبيعيه	اعضاى منتخبه
رئيس قائممقام بك	صالح افندى
نائب افندى	محمود افندى
مفتى افندى	وارطان اغا
مال مديرى افندى	وارطان اغا
تحريرات كاتبى افندى	

(بدايت محكمه سى)

رئيس نائب افندى

اعضا على افندى — اعضا بغدەسر افندى

باش كاتب محمد امين افندى

مستنطق معاونى عيسى افندى — كاتب ثانى شكرى افندى

مباشر حسن اغا — مباشر محمود اغا

(نفوس دائره‌سی)

مأمور قدری افندی — کاتبی حسن افندی

(بانق دائره‌سی)

رئیس خلیل افندی — کاتبی شعبان افندی

(مأمورین متفرقه)

مال مدیری معاونی عبدالرزاق افندی — طاپو کاتبی احمد افندی

مقاولات محرری — منحل — صندوق امینی خالد افندی

شرعیه کاتبی — منحل

اسپارت عمران نزار دورمروان اخکیس خروس ناملریله التی ناحیه‌یه منقسم اولوب مرکز ولایته ۹ ساعت مسافه‌ده بولنان خیران قضاسی بتلیسه ملحق طاطیك ناحیه‌سی و وانك قارچکان ومکس و سعردك شروان بروازی قضالریله محدوددر .

اهالیسی مسلم وغیرمسلم ایکی ملتدن عبارت و کرد و ارمنیجه متکلمدرلر . داخل تحریر اولان اهالئ مسکونه‌سندن ماعدا ملکیشان والکان عشیرتلریده بوقضاده بولنور . بوعشیرتلر درتیوز چادر و نفوسلری ۲۵۰۰ ی متجاوز تخمین اولنور . اهالئ مسکونهٔ مسلمه بکران داودان حسنان علیجان آغان نامیله طوائفه منقسمدر .

قضاده ۱ حکومت قوناغی ۱ جامع ۷ مدرسه و معمور ۴ تکیه ۶ خرابه قلعه ۱۰۰ قدر مساجد واردر ۰

محصولات محلیه حنطه شعیر طاری کلکل پرنج جویز فندق الما ارمود کراز ویشنه اریك قیسی زردالو توت اوزوم اینجیر نار بکمز کستانه بال یاغ بال‌مومی یوك پیاغی تفتك و انواع سبزه‌دن ومعمولات و منسوجاتی کلیم کچه چوراب قاشق کفچه و بر نوع میخلی پابوشدن عبارتدر ۰

ادارهٔ محلیه‌دن فضله قالان فواکه محصولی بتلیس و اخلاط و بولانق جهتلرینه سوق و مقابلنده ذخیره جلب ایدیلور ۰

سنوی زرع اولنان حبوبات ۱۵۰۰ کیل رادهسنده‌در ۰

قضانك هرطرفی طاغلرله محاط و بوطاغلرك حاوی بولندیغی اورمانلرده انواع اشجار ثمره وغیر ثمره و آبو قورد قپلان تلکی قره‌جه کیك صانصار طوشان وشق کبی حیوانات وحشیه وانواع طیور موجوددر ۰

قیشی یازینه بر درجه‌یه قدر غالب وقصول اربعه حکمی جاری کبیدر ۰

قضا داخلنده سائر معادنکده وجودی مأمول بولندیغی کبی نانوان قریه‌سی جبلنده بر زنکین تیور معدنی واردر ۰

دارونس پکاری دیمکله معروف اولوب یانور جالی التدن نبعان ایدن جسیم ولذیذ بر صو شرقدن غربه جریانله واطراف و جواردن التحاق ایدر سائر صولرله بهتان نهرینه انصباب ایدر ۰

اسپارت ناحیه‌سی

مدیر ابراهیم ادهم افندی　　کاتبی قاسم رفعی افندی

(ناحیه مجلسی)

اعضا خورشید بك　　اعضا یوسف افندی

« ایغو اغا　　« بغوص اغا

اسپارت ناحیه‌سی شرقاً نزار ناحیه‌سی غرباً مکس جنوباً خیران شمالاً بروازی قضالریله محدود. اولوب مرکز قضایه ۷ ولایته ۱۵ ساعت مسافه‌دهدر . اهالیسی مسلم وغیرمسلم ایکی ملتدن داخل تحریر اولان اهالیٔ مسکونه‌دن ماعدا خیمه‌نشین ایکیوز کسور چارلی و جنیکار، شهبدان، نجمان، مامدان، بریوان، شهیان، جندوکان، قبائلنه منقسم و تخمیناً ۱۲۰۰ نفوسی جامع الیکان عشیرتی موسم صیفیده قضاراخنده امرار اوقات ایدر . ناحیه‌ده پك قدیم ۲۱ جامع ۳ مدرسه واردر .

طاغیك اسلام قریه‌سنده بش التی یوز سنه اول یاپلمش برقلعه‌نك اثاری قسماً موجود وایچ طرفنده کی طاشلرده محکوك خطوط عتیقه مرئی ومشهوددر .

شکرستان و خویلان قریه‌لری اتصالنده بولنان تیمور معدنلری مقدما ایشلدلمش واخیراً تعطیل ایدلمشدر .

ناحیه‌نك جانب غربیسندن کاوب ناحیه‌یی تقطیع ایله نزار ناحیه‌سندن

جريان ايدن نهر شروان وصكره بهتان نهرلرينه منصب اولور ٠
طاغ و اورمانلرنده آيو قورد خنزير تلكى كيك صانصار و سائر
حيوانات و حشيه واردر ٠ اورمان وميشه‌لرينك قسم كليسى عمومى
و برقسميده خصوصى اولەرق احتياجات محليه‌يى تأمينه كافيدر ٠

اعتدال آب وهواسى فصول اربعه حكمنك اجراسنه اولدقجه مساعددر ٠
كانون اولده نزوله باشلايان قار مارت اثناسنده كاملاً زائل اولور ٠

محصولات محليه حنطه شعير چودار كاكل طارى مرجمك كندير
تخمى پنبه قاوون قارپوز خيار قباق بقله فاصوليه شامغ لفنه
اريك زردالو ارمود جويز الما اوزوم اينجير شفتالو بادم
كستانه باغ بكمز عسل يوك مازو بياغى تفتك واحتياجات محليه‌دن
پك زياده فواكه وسبزه وسائره‌دن عبارتدر ٠

محانجه كچه وچوراب وشال نسيج و اعمال اولنور ٠ ناحيه داخلنده
مدفون شيخ طيران و شيخ سنان حضرتلرينك زيارتكاهنده جمعه و پازار
ايرتسى كونلرى هر طرفدن برچوق زوار تجمع ايدر ٠ جاجوان
و باندبس قريه‌لرنده تموزك دردنجى واوره سفلا اله باندبس كليساسنده
اغستوسك ايكنجى و شرنبس مناسترنده دخى ايلولك يكرمى يدنجى
كونلرنده بر ايكى كون پنايرا اولور ٠ اهاليسنك قسم اعظمى زراع
اولوب بوميانده تيورجى و پاپوشجى وقلايجى واردر ٠

شمال طرفندن هواده قراكلق كورلديكى حالده باران و غرب طرفندن
دخى هواده بولاشمق كورينور ايسه قار نزولى تجارب محليه‌دن ايمش ٠

﴿ موطیکی قضاسی ﴾

قائممقام عثمان نافذ افندی ثانیه

نائب محمد امین افندی مال‌مدیری عبدالعزیز افندی

تحریرات کاتبی عبدالکریم افندی

(مجلس اداره)

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
رئیس قائممقام افندی	راشد اغا
نائب افندی	ایلو اغا
مال‌مدیری افندی	موسو اغا
تحریرات کاتبی افندی	منحل

(بدایت محکمه‌سی)

رئیس نائب افندی

اعضا فارس اغا اعضا هازرو اغا

باش کاتب عیسی افندی مستنطق معاونی رسول افندی

کاتب ثانی عبدالمجید افندی

مباشر رسول اغا مباشر رجب اغا

(نفوس دائره‌سی)

مأمور اسماعیل افندی — کاتبی محمد امین افندی

(مأمورین متفرقه)

مال‌مدیری معاونی علی افندی — طاپو کاتبی محمد امین افندی

صندوق امینی شوکت افندی

موقعی شرقاً بتلیس غرباً صاسون جنوباً غرزان قضاری و شمالاً خیوط و چقور ناحیه‌لریله محدود ومرکز ولایته ۸ ساعت بعد مسافه‌ده‌در .

نفوسی یکرمی بیك قدر اولان اهالیسنك قسم اعظمی اسلام و جزوء قلیلی ارمنیدر کردجه وارمنیجه تکلم ایدرلر .

موقعی سنکستان و میشه‌لق و بوز قراج و خالی محللردر . قضاده ۱۹ جامع و دور مسعود حضرت خلافتپناهی مؤسسات خیریه‌سندن بر ابتدائی مکتبی و برده جامع واردر . شرقدن غربه جریان ایدن بر نهر وزیارت و کنزو وایغیك وچان قریه‌لرندن نبعان ایدن دیکر اوچ ایرماق بتلیس نهریله برلشوب سعرد داخلنده باشور صوبی نامی الهرق غرزانه ملحق رضوان ناحیه‌سنه تابع فندك قریه‌سندن بر بچق ساعت اشاغیده دجله‌یه منصب اولور .

واسع اورمانلریله کویلر اطرافنده جویز ارمود الما اوزوم الیچ و دیکر بعض میوه اغاجلری بولنور .

مواقع مرتفعه و شواهق جبالی پك لذیذ و صعوق صولر اوقشایه رق جریان ایدر قیشی یازینه غالبدر .

اورمانلرنده قورد آیی تلکی کبك صانصار چقال و سائر حیوانات وحشیه و مفترسه بولنور .

اهالئ مسکونه مالاوتو و کوسان و بوبان و ایفیك و ترلان نامیله بش قبیله یه منقسمدر .

محصولات محلیه کوزلك حنطه چودار کلکل قوم طاری و بعض فواکهله بال یاغ شلغم و پك آز پموق و کندیر و توتوندن عبارتدر .

محلیجه کندیردن (خاروك) دینیلان برنوع اپاق قابی و کرد عباسی و یلکن بزینه مشابه کوملکلك نسج و اغاجدن کورك کچه کفچه قاشق اعمال اولنور .

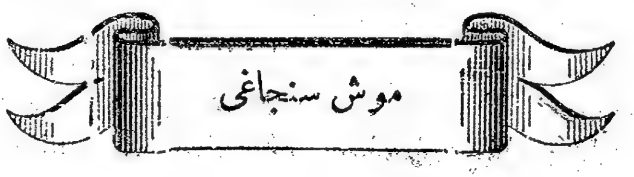

﴿ متصرف حسیب پاشا ﴾

روم ایلی بکلربکی مجیدی ۲

(مأمورین لوا)

نائب اسعد افندی مدرس — مفتی محمد امین افندی مدرس

محاسبه جی اغوش افندی ثالثه — تحریرات مدیری یوسف وهبی افندی ثانیه

﴿ مجلس ادارهٔ لوا ﴾

رئیس متصرف پاشا

اعضای طبیعیه — اعضای منتخبه

نائب افندی — طالب افندی اصطبل عامره

محاسبه جی افندی — حاجی قربان افندی

مفتی افندی — اوانس اغا

تحریرات مدیری افندی — بغوص اغا

(تحریرات قلمی)

مسود ابراهیم افندی رابعه مبیض عبدالحکیم افندی
مبیض درویش افندی مقید عبداه افندی

(مجلس اداره قلمی)

باش کاتب محمد حلمی افندی رابعه رفیق عبداللطیف افندی

(محاسبه قلمی)

واردات کاتبی حسن ذهدی افندی مصرف کاتبی حاجی امین افندی
مصالح جاریه کاتبی عبداه افندی عمال کاتبی محمد جمال افندی
رفیق یحیی افندی مصرف کاتبی رفیق جمال افندی
صندوق امینی اوحانس افندی

(بدایت محکمه سی)

(حقوق دائره سی) (جزا دائره سی)
رئیس اسعد افندی ه مدرس رئیس احمد صائب افندی
مدعی عمومی معاونی عثمان نوری افندی
اعضا حسین افندی اعضا نادر اغا
« قره بت افندی « اسپاطور اغا
اعضا ملازمی عزت افندی اعضا ملازمی مشتاق افندی

باش کاتب عبدالمجید افندی	مستنطق عمر لطفی بك
ضبط کاتبی علی رضا افندی	ضبط کاتبی مصطفی افندی
« سلیمان افندی	« عارف افندی

(اجرا دائرهسی)

اجرا مأموری افندی

مباشر محمد اغا	مباشر نجیب اغا

(ویرکو دائرهسی)

مأمور محمد شکری افندی

ویرکو کاتبی عزت افندی	رفیق عبدالمجید افندی
کصور ویرکو کاتبی بدری افندی مه	خاندیریس ویرکو کاتبی عبدالمجید افندی

دفترجی عثمان افندی

(دفتر خاقانی دائرهسی)

مأمور مصطفی اشرف افندی

کاتب مصطفی فوزی افندی	طابو کاتبی مصطفی فاضل افندی

(اوقاف دائرهسی)

مدیری حاجی طاهر افندی	کاتبی علی افندی

(بلدی دائره‌سی)

رئیس خلیل افندی

اعضا علی اغا — اعضا ابراهیم اغا

« میکائل اغا — « اغوب اغا

« اویدیس اغا — بلدی طبیبی افندی

کاتب علی رضا افندی

(بانق شعبه‌سی)

رئیس فتح‌اه فتحی افندی — ثالثه م ٤ — مأموری نیازی افندی

(نفوس دائره‌سی)

مأمور حاجی عبدالحمید افندی — کاتب ابراهیم افندی

(تلغراف دائره‌سی)

مدیر حسیب افندی — ثالثه — مأمور ابراهیم فکری افندی

(مأمورین متفرقه)

رژی مدیری ایوب افندی — دیوان عمومیه مأموری بدروس افندی

(ضبطیه طابوری)

طابور اغاسی محمد فوزی افندی م ٤

حساب امینی مصطفی افندی

بلوك	پياده	بلوك	پياده
١	بلوك اغاسی حاجی محمد فهیم اغا م ٥	٢	بلوك اغاسی اسکندر اغا م ٥
١	« معاونی منحل	٢	« معاونی خلیل افندی م ٥
١	ژورنال امینی سعداه افندی	٢	ژورنال امینی نادر اغا
	سواری		سواری
١	بلوك اغاسی عزت اغا م ٤	٢	بلوك اغاسی تیللو اغا
١	« معاونی سلیمان اغا	٢	« معاونی حسین اغا
١	ژورنال امینی نادر اغا م ٥	٢	ژورنال امینی فارس اغا

بلوك

٣ بلوك اغاسی رشید افندی

٣ « معاونی حسین اغا

٣ ژورنال امینی امین اغا

بو قضانك نام قدیمی موشدر . تسمیه و تعارفی انهار و میاه جاریه سنك کثرتندن دولایی لسان سریانیجه او مؤدایی افاده ایدن (موشا) لفظندن غلط اولمق محتملدر .

شرقاً بتلیس غرباً کنج جنوباً صاسون شمالاً بولانق و وارطو قضالریله محدود و متصل و مرکز ولایته ١٢ و محیط اداره سی تقریباً ١٢٠ ساعتدر .

نفس موش قضاسی موش قصبه سی و اطراف قراسیله کصور و خاندریس نامیله ایکی ناحیه دن و اهالیسی اسلام و ارمنی و قتولك و پروتستان ملتلرندن عبارت اولوب هر ملت کندی لسانیله متکلم و یکدیکرینك لساننه ده واقفدرلر .

قضاده ۲۷ جامع و مسجد شریف و ۹ مدرسه و ۲ مناره ۷ خانقاه واردر. موشده واقع جامع کبیر اولیای عظامدن شیخ محمد مغربی حضرتلری طرفندن بنا ایدلمشدر .

داخل قضاده موش، خاصیت، اندالك، کلهرش، مرجمك قلعه سی نامیله مشهور وغیرمعمور بش قلعه واردر .

دور مسعود حضرت پادشاهی مؤسسات خیریه و نافعه سندن اولمق اوزره جامع کبیرك محتاج تعمیر اولان محللری طرف اشرف حضرت خلافتپناهیدن احسان بیورولان مبالغه تعمیر واکمال بیورلدیغی کبی اوادن مرکز ولایته طوغرو شوسه طریق فتحکده عملیات انشائیه سنه باشلانلمشدر .

داخل قضاده کی انهارك باشلیجه سی (فراد) وُ (قره صو) نهرلریدر . قره صو نهری چقور ناحیه سنك کنبدلر نام موقعندن نبعان و موش اوه سنی مجرا ایدینه رك غربه طوغرو جریانله (کورکوره) نام موقعده فراد نهریله تلاقی ایدر . ملتقاسنه قدر موش اوه سنده کی طول جریانی بیسی ۱۱ ساعتدر . دیکر نهر بایزید سنجاغی داخلندن نبعان والسکرد عقاب ملازکرد بولانق قضاسندن جریانله وارطونك چهارمحور وادیسندن موش اوه سنه واورادن غربه طوغری جدوللنوب کیدر . اوه ده مسافهٔ جریانیه سی ۸ ساعتدر . اوه نك جانب جنوبی وشمالیسنده کی جبال متسلسله دن نبعان ایدن ۲۳ قدر ایرمقلر دخی بنه ایکی قولدن مذکور نهرلره دوکیلور . کانون اول اواسطندن شباط اواخیرینه قدر انجماد

ایدرلر . بونهرلرك كذركاهنده اياقلرى كاركير اوزرى اخشاب اولمق اوزره ۲ كوپرى واردر . مارتدن مايس اواسطنه قدر فيضان زمانلرنده ايجابنه كوره (صال) و (كلك) واسطه سيله كچيلور .

قضانك جهت جنوبيه و شماليه سنده كى طاغلرده جابجا ميشه و بير اقلقلر وارسه ده بونلردن استفاده محدود و خبوط جهتنده كى اورمانلردن انتفاع كلى موجوددر .

مركزه اوچ ساعت مسافه ده (كانى ماران) ناميله بولنان صغوق قابليجه نك صويى سمزى وريح طيار كبى علتلره نافعدر .

ماوائلده شدتلى برقحط تأثيراتى موشك سكنه سنى محو و پريشان و معموره سنى عادتا بى نام و نشان ايتمشيكن بلاى قحط و غلانك زواليله تدريجاً عودت و توطن ايدن عشائر و قبائل و سكنه سى جنتمكان سلطان سليم خان حضرتلرى حسن قبول و عنايات مراحم شمولياله تأمين رفاه ايتمشدر .

قصبه يه قريب مونكوك قريه سى اوزرنده كى طاغده قيالق ايچنده اسكيدنبرو ايكى جسيم مغاره كورنمكده ايسه ده بونلره دائر بر كونه روايته اقتران اولنه مامشدر .

آب وهواى محلى لطيف و معتدلدر . قيش موسمنك بهار و كوز فصللرك برر قسمنه تجاوز ايتمسى فصول اربعه نك تساوئ جريانى مانعدر . بهار و كوز مزروعاتنك حزيران و تشرين اولده يغموره احتياجى واردر . برفك زوالندن مايس اواسطنه قدر بغداى شعير نخود مرجمك وسائر سبزه و بوستان و حزيرانده طارى و توتون زرع اولنور .

هر نوع حیوان و طیور اهلیه ایله طاووق هندی قاز اوردك آری قوانی کلیت و کثرتله بسلنیلور ٠

محصولات محلیه میاننده باغ بیاغی یوك پذیر بکمز بال و سائر فواکه مازو کتره چریش دخی بولنور

التون و کموشدن سوادلی وسوادسز طبقه سیغاره‌لق قامجی قامه قلنج اسلحه تزییناتی و بعض اوانی و نسوانه متعلق حلیات یاپلمقده و یوکدن کلیم کچه کلاه خالی چوراب شال و باقر و طپراق و تنکه‌دن بعض اوانی نسج واعمال اولنمقده‌در ٠

اهالئ محلیه‌جه تحصیل علوم ومعارفه وتأمین ثروت اسبابنه ارزو ورغبت درجهٔ مطلوبه ده‌در ٠ تجارت وصنعت ارزوسی الك زیاده مرکز لوا اولان قضا اهالیسنده موجود واهالئ قرا ایچون ایسه صنعت زراعتدن عبارت اولدیغی رونموددر ٠

ـ{ کصور ناحیه‌سی }ـ

مدیر حسن تحسین افندی
کاتبی صادق افندی

کصور ناحیه‌سی شرقاً چقور غرباً خاندریس جنوباً خیوط ناحیه‌لری شمالاً بولانق قضاسیله محدود وموشه ٥ ولایته ٨ ساعت مسافه‌ده

ومحيط اداره‌سى طولاً ٧ عرضاً ٦ ساعتدر . اهاليسى اسلام ارمنى قتولك پروتستاندن عبارتدر . اسلاملر ترکجه وکردجه و ديکرلرى ارمنى لسانيله متکلم وجمله‌سى يکديکرينك لسانه اشنادرلر .

ناحيه داخلنده ١ جامع ٤ مسجد ٩ مدرسه ٢ تکيه ١ متاستر واردر . بونلردن ٣ مسجد ٦ مدرسه ٤ مکتب عصر مسعود حضرت خلافتپناهى اثار عاليه‌سندندر . کله‌رش واندك قريه‌لرنده برر قديم قلعه خرابه‌سى کله‌رش دره‌سنده طاش اوجاغى واردر .

قره صونهرى ناحيه‌نك جهت شرقيه‌سنده کائن چقور ناحيه‌سنك کنبدلر ديئيلان موقعندن نبعان وناحيه‌نك وسطندن جريانله جانب غربيسنده خاندريس ناحيه‌سى داخلنده فراد نهريه منصب اولور . صويى طاتلى واسقانى اراضيجه درتما فائده‌سى اولديغى بديهيدر . بوصوده بعض جنس بالق وقاستور بولنور .

محصولات محليه روغن عسل پوك پياغى حنطه شعير نخود مرجمك ذكرك طارى كندير خيار قارپوز وامثالى شيلردر .

مزروعاتك قوهٔ انباتيه‌سى برده درتدن اونه قدردر . منسوجاتى كليم كچه چوراب خورج خالى ومعمولاتى چوملك چناق دستى كوپ ابريق قاشق چچه كوركدن عبارتدر .

عراق نام كليساده سنه‌ده بر دفعه تموزك اوائلنده و اردونك و اركوانك و شملاك قريه‌لرنده برر پنار اولور .

خاندريس ناحيه‌سى

مدير يوسف ضيا افندى — كاتبى صياد افندى

ناحيه مركزى موشه ٤ مركز ولايته ١٦ ساعتدر اهاليسى اسلام وارمنيدن عبارتدر . اهالئ مسلمه جبرانلى حسنانلى عشيرتلريله چچن ولزكى اقوامندن متقسم وهر قوم كندى لسانيله متكلم اولديغى كبى يكديكرينك لسانندە واقفدر .

ناحيه داخلنده ٧ قديم مسجد ٧ معمور مدرسه ٢ تكيه ٣ مناستر واردر . مناسترلرك برى چاكلى و ديكرلرى قزيل وسقاوى مناسترلريدر .

ناحيه داخلندن جريان ايدن فراد نهرى ملازكرد و بولانق جهتلرندن وقره صو نهرى ولايتك ادارهٔ مركزيه‌سنده بولنان چقور ناحيه‌سندن نبعان وجريانله مغاكوم قريه‌سى التنده مذكور فراد نهريله برلشه‌رك كنج سنجاغنه طوغرو كيدر .

طاغلرنده آو قورد خنزير تلكى و كيك و طوشان بولنور . اورمانلرى احتياجات محليه‌يى مع زياده تأمينه كافيدر . بو اورمانلرده جويز فندق الما ارمود البج سكود قواق پايد و ميشد اغاجلرى واردر .

زنكوك قريه‌سنك قديماً برشهر اولديغى مروى ايسه‌ده بو روايتى تأييد

ایدر عتیق براثر کوریله‌میور . اهالئ محلیه‌دن حسنانلی عشیرتی عیسالی بکزاده‌لی بیل‌باشی قبیله‌لرینه منقسمدر .

ناحیه‌نك آب وهواسی معتدل و قیشی بازینه غالبدر . محصولات محلیه حنطه شعیر طاری کلکل نخود مرجمك ذکرك قاوون قارپوز قباق لحنه شلغم طورپ وسائرسبزه یاغ بال یوك یپاغی و منسوجاتی کلیم و کچه و چورابدن عبارتدر .

چاکلی مناستریله قزیل مناسترده بری تموز اونی دیکری اغستوس اون بشنده ایکی دفعه ینایر اجرا اولنور .

ملازکرد قضاسی

قائممقام وکیلی اسماعیل حقی بك قپوجی باشی

نائب محمد رشدی افندی مال مدیری وکیلی احمد افندی

تحریرات کاتبی محمد صالح افندی

(مجلس اداره)

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه		
رئیس قائممقام بك	فتح اله بك	قائممقام	م٣
نائب افندی	منحل		
مال مدیری افندی	اوسیپ اغا		
تحریرات کاتبی افندی	سرکیس اغا		

(بدایت محکمه‌سی)

رئیس نائب افندی

اعضا ابراهیم بك　　اعضا ارتین اغا

باش کاتب خالد افندی

مستنطق معاونی ابراهیم افندی　　کاتب ثانی شیخ حسنی افندی

ماشر حسین اغا　　ماشر عبداه اغا

(نفوس دائره‌سی)

مأمور علی افندی　　کاتبی حسن افندی

(بانق دائره‌سی)

رئیس مصطفی افندی　　کاتبی عبدالقادر افندی

اعضا محمد امین افندی　　اعضا حسین افندی

انبار مأموری عبداه افندی

(مأمورین متفرقه)

مال مدیری معاونی حسن افندی　　طابو کاتبی منجل

انبار مأموری شیخ عباس افندی　　صندوق امینی مخیطار افندی

مدلولی مجمع اکراد جمله‌سنی افاده ایدن و (ملازکرد) نامیله معروف اولان بو قضا جنوباً اخلاط وقسماً بولانق غرباً خنس و حسن قلعه شمالاً عنتاب شرقاً ارجیش قضالریله محدود وموشه ومرکز ولایت اولان بتلیسه اون سکزر ساعت مسافه‌ده اولوب محیط اداره‌سی دار اً مادار ۳۲ ساعتدر . المالی باحیه‌سی بوقضایه مربوط و اهالیسی اسلام وارمنیدن عبارتدر . اهلی مسلمه‌سی حسنان حیدران دیلان و حلاجلی قبائلنه منقسمدر .

قضاده برحکومت قوناغی ٦ جامع ومسجد ۷ مدرسه واردر . قضامرکزی اولان قلعه قریه‌سی قدیماً جسیم برشهرك موقع عمرانی اولدیغی موجود قلعه وسوروجامع وچشمه وحمام اثرلریله انقاض واثار سائره‌دن مستدلدر . مارموس قریه‌سی ارقه‌سنده‌کی طاغك زروه‌سنده‌ده حلقه‌لی قلعه نامیله برقلعه خرابه‌سی بولنور . رشکان قریه‌سی قارشوسنده ابتدا معدندن اخراج وقطعنده غایت یومشاق اولان وکونشده قالدقجه مرمر کبی تصلب ایدن غایت بیاض و براق برطاش معدنی و اوخیان قریه‌سی جوارنده‌ده درونده هر موسمده بیکلرجه حیه‌لر موجود و مرئی غریب و اولدقجه واسع وزمینه طوغرو عمودی وانکین بر مغاره واردر .

قضا داخلنده فراد و بادیشان وهفت رنك وکسوك و چویکان و ماسیان نهرلریله شکریك ایرماغی جاری اولوب بونلردن فراد نهری بایزید سنجاغنه تابع دیادین قضاسندن نبعانله ملازکرد قضاسی وموش اوه‌سی وسطلرندن وکنج و پالونك ارقه‌سندن و دیاربکرك کیان معدنی و ملاطیه و بله‌جك ومسکنه قضاسی و زور سنجاغنك نفس دیر قصبه‌سی و عشاره البوکمال

وعاته قضاری پشکامندن و بغدادك جهت غربیه‌سنده کائن سکلاویه‌دن مرورله قورنه‌یه دوکیله‌رك شط‌العرب نامیله بصره کورفزندن بحراحمره منصب اولور ٠

هفت‌رنك نهری خنس قضاسنك اق‌طاغ نام جبلك ذیلنده‌کی اغر کول نام غدیرهٔ عمیقه‌دن نبعان و بیك کولدن اقان بیك قدر میاه ایله برلشوب شرقه طوغری جریانله بولانق قضاسنك حمزه‌شیخ قریه‌سی جوارنده ، والمالی ناحیه‌سی طاغلرندن نبان ایدن کسوك ، وقتاوین طاغلرندن اول بهارده‌دوکیلان‌شلاله‌لردن مرکب ماسیان ، و بادیشان ، وسبحان‌طاغلرندن کلان جویکان ، و ملازکرد قلعه‌سی جوارندن نبعان ایدن شکریك نهرلریده قضا داخلندن جریانله فراد نهرینه منصب اولورلر ٠

بو نهرلراوزرنده‌ملازکرد وشکریك وخاتون وقیز و بادیشان وکورکوره نامله متعدد کوپریلر موجوددر ٠ بونلردن اعصار سابقه‌ده‌کی فن‌معمارینك بر شاهد دلارای قدیمی منزله‌سنده بولنان سکز کوزلی غایت جسیم کوپرینك مروّ زمانله قریلوب خراب اولمسنه مبنی کچن سنه‌شرف تعلق بیوریلان امر وفرمان معموریت بیان‌جناب جهانبانی اوزرینه مجدداً انشاسیچون ولایت و محلنجه تدابیر و تشبثات جدیه الده بولندیغندن آز زمان ظرفنده‌ضمیمهٔ آثار محاسن دثار جناب ملوکانه اولمق اوزره‌تجدیداً انشاسنك پذیرای حسن ختام اولمجغی مأمول قویدر ٠

آب و هوای محلی لطیف قیشی یازینه غالبدر ٠ برف کانون اول اثنا سنده نزوله ومارت حلولیله زواله باشلر ٠ قضانك حسن پاشا ومویان

قریه‌لری جوارنده اداره‌لری ارضروم دیون عمومیه‌سی نظارتنه ملحق ایکی جسیم محله واردر .

محصولات محلیه حنطه شعیر مرجمك ذکرك کندیر تخمی یاغ پیاغی وقاوون قارپوز لفنه خیار وامثالی شیلردن عبارتدر .

مزروعاتك تماسی بره نهایت اون نسبتنده اوله‌بیلور . مقسوجاتی کچه وکلیم کلاه و ترلك کبی شیلردر .

قضاجه پوسته و رژی وزراعت بانق شعبه‌لری موجود اولدیغی کبی سایهٔ نرفیاتوایهٔ جناب پادشاهیده موشدن بولانق اوزرینه برتلغراف شعبه‌سنك کشادی دخی درمیانده‌در .

انهار محلیه‌دن شکریك ایرماغنك صدای جریانیسی پك اوزاق یرلردن ایشیدیلنجه و قضانك حدشرقیسنده واقع جبال مشهورهٔ مرتفعه‌دن سبحان طاغنك ذروهٔ اعلاسنده بیاض سپس و یاخود سحاب مظلم کورینجه یغمور نزولی مجرباتدندر .

المالی ناحیه‌سی

مدیر احمد جمال افندی — کاتبی عبداه افندی

اهالیسی عموماً برازی عشیرتیله قارص مهاجرین اسلامیه‌سندن عبارت ولنان ناحیه‌نك نامی لسان کردیده برازی عشیرتنك مسکنی دیمك اولان (کلی برازی) وترکجه المالی درسیدر ۰

جهت جنوبیه‌سنده وصوفیان قریه‌سی قربنده یکپاره بر قیا ایچنده اویولمش اون بش ذراع وسعتنده و بربری ایچروسنده شایان تماشا ایکی اوطه وجهت غربیسنده قالمان و ممطان قریه‌لری ارمنده دخی بنه بوکا شبیه وطاشدن اویمه اوچ اوطه واردر ۰

آب وهوای محلی لطیف و فصول اربعه حکمی جاریدر ۰ مزروعاتی حنطه و شعیردر ۰ حاصلات بره سکز زاده‌سنده‌در ۰

﴿ بولانق قضاسی ﴾

قائممقام هاشم بك ثانیه مدالیه

نائب اسماعیل حقی افندی مال‌مدیری وکیلی یوسف رحمی افندی

تحریرات کاتبی صالح بك

(مجلس اداره)

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
رئیس قائممقام بك	شیخ عبدالرحمن افندی
نائب افندی	خلف افندی
مال‌مدیری افندی	کاسو اغا
تحریرات کاتبی افندی	کسپار اغا

(بدایت محکمه‌سی)

رئیس نائب افندی

اعضا شیخ مصطفی افندی	اعضا محضار افندی
باش کاتب مصطفی کامل افندی	مستنطق معاونی خلیل سری افندی

کاتب ثانی حسنی افندی

مباشر علی رضا اغا	مباشر میرو اغا

(نفوس دائره‌سی)

مأمور سکری افندی — کاتبی حسن افندی

(بانق دائره‌سی)

رئیس شیخ عبدالرحمن افندی

شعبه کاتبی شکری افندی — اعضا شیخ یوسف افندی

اعضا ایغیارار اغا — « کسپار اغا

(مأمورین متفرقه)

مال‌مدیری معاونی شیخ موسی افندی — دیون عمومیه مأموری احمد افندی

صندوق حق‌ویردی افندی — شرعیه کاتبی عثمان افندی

طاپو کاتبی امین افندی — رؤی مأموری اویدیس اغا

بولانق علیا و سفلا ناحیه ایکی قسمه انقسام ایدن بوقضانك تام قدیمنه دائر معلومات تاریخیه مفقود و تام حاضرینه بولانق تسمیه‌سی مرکز قضاسنه بر ساعت مسافه‌ده خاچلو کولی دیمکله معروف بولنان غدیرهٔ واسعه‌نك صویی تیره‌کون بولنمق مناسبتیله قضانك نامیده بوکولدن کنایةً زبانزد اولدیغی رونمود در .

شرقاً ملازکرد غرباً موش جنوباً اخلاط شمالاً خنس قضالریله محدود

ومنسوب اولدیغی موش سنجاغی مرکزینه ١٥ ومرکز ولایت اولان بتلیسه ١٨ و دائراً مادار محیط اداره‌سی ٤٨ ساعتدر .

جبرانلی وحسنانلی عشیرت واکرادیله قسماً ارمنیدن عبارت اولان اهالیسی کردی وترکی وارمنیلر کندی لسانلریله متکلم وجمله‌سی یکدیکرینك لسانینه واقفدر . مرکزده ١ حکومت قوناغی وقضا داخلنده ٣ قدیم جامع ٩ مسجد ٧ مدرسه ١ تکیه ١ مناستر موجوددر .

قضانك هرمحلنده بنایه غایت الویرشلی بیاض وسیاه طاش اوجاقلری موجوددر . بایزید سنجاغنك دیادین قضاسندن نبعان وکیده‌رك اطراف وجواردن متلاحق اولان میاه ایله جسامت حاصل ایدن نهر ایله خاچلو کولك صویی قضا داخلنده برلشه‌رك غربه طوغری جریان وموش اوه‌سنده قره صو نهرینه التحاق و پالو طاغلری اره‌سندن مرور ایله معمورة العزیز ولایتنه ملحق کموش معدنی جوارنده فراد نهرینه منصب اولور . بو نهر وکولده اولدقجه لذیذ ایکی نوع بالق چقار بو نهر موسم شتاده انجماد و اوزرندن یوکلی عربه‌لر کچه‌جك درجه‌لرده نصاب ایدرك مرور وعبور واقع اولورسه‌ده ینه جریانی انقطاع ایتمز .

کولك موقعی غایت چقور و انکین اولوب هر جمعه کیجه‌سی برکره فیضانله رنکی قرمزی‌یه تحول وصباحی ینه رنك اصلیسنه تبدل ایدر .

بحث اولنان نهرك اول بهار وکوز موسملرنده فیضانیله مرور وعبورجه حاصل ایلدیکی مشکلات وتهلکه دورمسعود جناب تاجداریده هرمشکلك برامکان وسهولته وصولی جملهٔ حسنه و آثار خیریه‌سندن اولمق اوزره

ارباب خیراتدن وطریق نقشبندی مشایخندن مرحوم شیخ عبدالرحمن تاغی حضرتلرینك سکز سنه اول تیغوت قریه‌سی جوارنده انشا ایلدیکی اوچ کوزلی و ایاقلری کارکیر واوزری اخشاب و ١٥٤٠ متره مکعبدن عبارت جسیم کوپری بومشکلاتی برطرف ایتمشدر ٠

داخل قضاده برده هفت‌رنك نهری واردرکه بیك کول جبال متسلسله‌سندن نیعان ایدن بیکلرجه چشمه‌لرك برلشمه‌یله قضانك جهت شمالیه‌سنده بولنان خنس قضاسندن طولاشه‌رق و بیوك کوچك برچوق صولرله برلشه‌رك بینه قضا داخلنده سالف‌الذکر نهره انصباب ایدر ٠

جبال مشهوره‌دن معدود بولنان بایعان جبلنده بیارکچیسی آیو قورد بولنور ٠ قضانك بعض مواقعنده نیعان ایدن اجی صولرك خواص وترکیبات کیمویه‌سی تحلیل صورتیله تجربه ایدلمامشدر ٠ بعض محلرده جسیم دیکه طاشلر وار ایسه‌ده اوزرلرنده بر کونه‌نقش وکتابه‌اولدیغندن رکز و وضعلرینه عائد مقصد و سبب تعین ایده‌میور ٠ ذخار ایچون مخربجی بتلیس و موش اولدیغی کبی احتیاجات محلیه‌نك اکثریجه‌ده‌مرجعی بتلیسدر ٠

قضانك آب و هواسی لطیف و قیشی یازینه غالبدر ٠ محصولات محلیه جنطه شعیر ذکرك نخود مرجمك قارپوز خیار قباق فصولیه واسالی سبزه و یمشدن عبارتدر ٠

اراضیسنك قوهٔ انباتیه‌سنه کوره محصولاتی بره درتدن اون ایکی یه قدر مختلف نسبتلرده‌در ٠

ادارهٔ محلیه‌دن فضله روغن یوك پیاغی پنیر وسبزه وسائره حصوله کلور . محلنجه استعمال عمومیه مخصوص چوراب شالوارلق توزلق کلیم کچه کلاه چوال و شیاق وترلك و نسوانه مخصوص پشتمال و طوپراقدن چناق وتنجره کوپ و برداق نسج و اعمال ایدیلور .

شرفصادر اولان ارادهٔ سنیهٔ جناب ملوکانه اوزرینه سایهٔ ترقیاتوایهٔ حضرت شهریاریده بوقضاجه برتلغرافخانه‌نك کشادی دخی دردستدر . ارضروم دیون عمومیه‌سی نظارتنه عائد وفقط بولانغك حمزه‌شیخ قریه‌سی جوارنده کائن برمحله اداره‌سی واردر .

اهالئ مسلمه‌سنك تجارت وعسکرلکه رغبتلری برکمال و سایهٔ انتظامواریهٔ حضرت خلافتپناهیده سواری حمیدیه الایلرینك تشکیله عشائرك شرف و مفاخری واصل رتبهٔ عالی العالدر .

بلوطلرك قزارمسیله هوانك لطافت وکثافتی و آز مائی و صولی رنکده کورنمسیله یاغمور نزولی واندوس روزکارینك هیوبیله هواجه تغیر وقوعی مجربات محلیه دندر .

وارطو قضاسی

قائممقام اسماعیل صبری بك اصطبل عامره م ٥

نائب احمد توفیق افندی مال مدیری وکیلی حقی افندی

تحریرات کاتبی مجنون آهی افندی

(مجلس اداره)

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
رئیس قائممقام بك	زین العابدین افندی
نائب افندی	محمد اغا م ٥
مال مدیری افندی	ماردیروس اغا
تحریرات کاتبی افندی	کالوست اغا

(بدایت محکمه سی)

رئیس نائب افندی

اعضا محمد اغا اعضا کورکی اغا

باش کاتب محمد صبری افندی

مستنطق معاونی مصطفی افندی کاتب ثانی شمس الدین افندی

مباشر نذیر اغا مباشر فتح اله اغا

(نفوس دائرەسی)

مأمور امین افندی — کاتب محمد علی افندی

(بانق دائرەسی)

رئیس زین العابدین افندی — کاتبی بهرام بحری افندی
اعضا اسماعیل افندی — اعضا ابراهیم اغا
اعضا مکو اغا

(مأمورین متفرقه)

مال مدیری معاونی عارف افندی — طاپو کاتبی علی رضا
صندوق امینی استپان افندی

شرقاً بولانق جنوباً موش شمالاً خنس قضالری وغرباً کونیك ناحیەسیله محدود و موشه ۹ مرکز ولایته ۲۱ ساعت مسافه‌ده ودائراً مادار محیط ادارەسی ۷۵ ساعتدن عبارت اولان و آنیر خوروملك اولان بازیکان جهاربحور خلقان ناحیه‌لرندن مرکب بولنان بوقضانك مقر ادارەسی کومکوم قصبه‌سیدر . اهالیسی اسلام وارمنی واهالیٔ مسله جبرائلی ولولان وخوروملك وقرەباش عشیرتلریله چچن لزکی قره‌پولاق طائفه‌لرینه منقسمدر .

اهالیٔ قدیمه وعشایر کردجه وچچن لزکی کندی لسانلریله ولولان

و خوروماك قبیله‌لری زازا و غیر مسلم اهالی ارمنیجه تکلم ایدرلر
بناءً علیه عمومی یکدیکرینك لساننه واقفدر .

مرکزده ١ حکومت قوناغی کومکوم قصبه‌سیله کیرس دیادین جهار بحور
زرنیك لیلك قریه‌لرنده ٦ مسجد بولنوب دردی دور مسعود حضرت
شهریاری مؤسسات خیریه‌سندندر . بنکول دوغداب قره‌کوی نامیله
اوچ قلعه خرابه‌سی واردر .

کندمیرو بازیکان قریه‌لری جوارنده بر التون معدنی بولندیغی مرویدر
میرکه‌قاسم جوارنده خامر بیت جبلنده ایکی کول اولوب بریسنك دوره‌سی
بر دیکرینك اوچ ساعت آنیر جوارنده‌کی کولك دخی دوری بو ساعتدر
بو کولدن سولوك چیقار قصبه‌یه یکرمی دقیقه مسافه‌ده اولان بو کولك
دخی دوری اون دقیقه‌در . بونك صویی طوزلی اولوب حیواناته
وچاموری اویوز وسائره کبی امراض جلدیه‌یه نافعدر .

بیك کول طاغندن نبعان ایدن صولردن متحصل نهرك ریسی شرقاً اولان
ناحیه‌سندن و دیکری دخی غرب جهتندن خورمك و کرد ناحیه‌لرندن
طولاشدرق هر ایکیسی جهار بحور قریه‌سی پیشکاهنده یرلشدکدن صکره
انیر ناحیه‌سندن شرقدن غربه طوغری جریان ایله فراد نهرینه منصب
اولورلر .

بیك کول جبلنك جانب شرقیسندن نبعان ایدر بعض چشمه‌لردن ترکب ایدن
(آرس) نهر جسیمی ارضرومه ملحق خنس قضاسی حدودنده‌کی شومیار

وتکمان ناحیه‌سیله پاسینلر قضاسی وقارص مضافاتندن قاغزمان و بعض ممالك ایرانیه یی! دولاشوب روسیه مستملکاتندن تفلیس جوارلرنده کور نهری نامی الهرق روسیه‌نك برچوق ممالکندن جریانیله بحر خزره انصباب ایدر . بوصولرده بعض نوع بالنلر بولنور .

بیك کول طاغنك خنس قضاسی جهتنده وخرت نام قریه جوارنده غریق غدیرهٔ رحمت اولان برشهید سعیدك تربهٔ مبارکه‌لری یانده بهرسنه حزیران ابتدا سنده غایت براق برصو نبعانه باشلیه‌رق هر کونی برسنه اعتباریله ابتای بشرك عمرطبیعیسنده شبیه برصورتده قرق کون وارد قچه تزاید ایدر وبعده قرق کونده تزایدوتناقصدن آزاده بردرجه‌ده قاله‌رق اخیراً تناقصه باشلیه‌رق نهایت قرق کونده نایاب ومنبعی بی‌اب وتاب اولور .

بروجه محرر جریانی مدتی یوزیکرمی کوندر . بومدتده اطراف وجوارنده‌کی اون ایکی قریه اراضیسنی اسقا واحیا ایدر .

قضاده مشهور بیك کول خامر یبت و شرف‌الدین طاغلری واردر . بوطاغلرده قورد و آیو وتلکی وطوشان وصائصار کبی حیوانات وحشیه بولنور .

خورمك ناحیه‌سیله کرد ناحیه‌سنك قره‌میشه قریه‌سنده کوچك کوچك بیراقتلر واردر . الاکوز قریه‌سنه اون دقیقه مسافه‌ده ایکی بازیکان قریه‌سی قارشوسنده صولری صیحاق ونافع اولوب قابلیجه موجوددر . بیك کولدن نبعان ایدن غایت لطیف و صفوق صولی چشمه‌لرك حسابی

خارج آرعدددر . مذکور بیك کول بایلالری اول بهاردن کوزه قدر ازهار کونا کون ایله کویاکه قلم میناکاریٔ قدرتله تزیین ایدلمش بر لوحهٔ مصنعهٔ نظر ربا حالنی اکتساب ایدر .

بیك کول و انیرقریه‌سی جوارندن جریان ایدن نهر کنارنده آلات مخصوصه ایله اویولمش قدیم برچوق جسیم مغازه‌لر وار ایسه‌ده بونلره دائر شایان تذکار برکونه معلومات مضبوطه یوقدر . آب وهوای محلی لطیف قیشی یازینه بهارینه غالبدر . حصاد اغستوس وایلول آیلرنده‌در .

محصولات محلیه حنطه شعیر طاری چودار ذکرك روغن عسل یوك یپاغی خیار قارپوز قباق صارمساق صوغان لحته و امثالی سبزه پنیر وسائره‌در . حبوبات مذکوره‌دن سنوی ٥٥٠٠ کیل قدر زرع اولنور . اراضیسی کثرتله طاشلق ارلدیغندن بره اوچ درت نسبتنده انجق محصول ویرر . محلنجه شال وکچه وکلیم وخالیچه و چوراب کلاه وقوشاق سبت نسج وعربه وچفت طاقی و چارق پابوج وطوپزاقدن کوپ تنور چوملك چناق اعمال اولنور .

چهاربخورده مسکون چرکسلر سیم کاری وصواتلی غایت مصنع ولطیف طبقه سیغاره‌لق قامچی قامه قلنج و سائره اعمال ایدر قضانك بعض محللرنده سیاه طاش معدنلری واردر .

بیك کول جبلی زروه‌سنده سیس کورلنجه وشرق جانبندن روزکار هبوب ایدنجه یاغمور نزولی و جنوب وغرب جهتلرندن روزکار ظهوری هوانك انکشاقی وقارغه‌لرك یوکسك طاغلره اوچملرندن باز ایسه یاغمور وقیش ایسه قار و اسب و قره صغر حیواناتك عادتلرندن زیاده باغروب وباشلرینی هوایه یوقارو قالدیروب طورملرندن کذلك یاغمور وهوانك بغتةً تبردندن طولو نزولی مجربات محلیه‌دن ایمش .

﴿ صاسون قضاسی ﴾

قائممقام اسماعیل حقی افندی

نائب توفیق افندی — مفتی شیخ محمد افندی

مال مدیری وکیلی محمد نوری افندی — تحریرات کاتبی بکر صدقی بك

(مجلس اداره)

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
رئیس قائممقام افندی	محمد اغا
نائب افندی	اسماعیل اغا
مال مدیری افندی	وارطان اغا
تحریرات کاتبی افندی	کیرقور اغا

(بدایت محکمه‌سی)

رئیس نائب افندی

اعضا خالد افندی — اعضا هابو افندی

باش کاتب اسماعیل افندی — مستنطق معاونی عارف افندی

کاتب ثانی سعید افندی

مباشر محمد اسعد اغا — مباشر محمد اغا

(نفوس دائره‌سی)

مأمور محمد افندی — کاتبی عبدالقادر افندی

(مأمورین متفرقه)

مال‌مدیری معاونی قاسم افندی — صندوق امینی صفر افندی

موقعی صعب‌المرور کوهستاندن عبارت اولمغله قوهٔ فاطرهٔنك قدرت خارقه ایله تحکیم ایتمش اولدیغی بو قضا شرقاً موطبکی غرباً قلب جنوباً غرزان شمالا موش قضالریله محدود ومرکز حکومت بولنان و اوللری اون ایکی بیك خانه‌لی برشهر عظیم ایکن مرور زمانله خراب اولان حطو قصبه‌سی لوایه ۲٤ مرکز ولایته ده ۱۵ ساعت قدر مسافه‌ده در .

سکنه‌سی موسی بدری بوزیکان صارمی کاوار کوسکیت جلالی مالاشیکو، شتاق و بلکی ناحیه وقبیله‌لرندن و ۱۱۹ قراردن عبارتدر. اهالیسی مسلم و غیر مسلم ایکی ملتدر . بونلر عربی وکردی و ارمنی لسانیله تکلم ایدرلر .

حطو قصبه‌سنده ۷ جامع ۱ مناره ٤ خرابه مدرسه ۱ خانقاه واردر . قصبه‌ده حمام و چارشو خرابه‌لری مشهوددر . مذکور مناره‌نك ایکی یولی اولوب بری ۹۹ دیگری ۱۰۰ درباندندر . الت کرنده قبله‌یه قارشو اون ایکی خطه منتظم بر میل بولنه‌رق کونش بولندیغی وقتده میلك

کولکه‌سنك اصابت ایلدیکی خط ساعتك مقدارینی ارائه ایدر . جوامع مذکوره‌دن شمدین اغا جامعنده بولنان درت حوضك صولری یازموسمنده صغوق قیش موسملرنده صیجاقدر . سلیمان و محمد بك جامعلری مصنع چینیلرله مزیندر .

قصبه‌نك جهت شمالیه‌سنده و بوزیکان قریه‌سنده غایت صهارب و حظویه ایکی ساعت مسافه‌ده قندیل نام جبل اوزرنده دیکر بر قلعه که اوچ خرابه قلعه واردر . موقعنك ارتفاعی مناسبتیله بر چوق محلاره و حتی دیاربکر ملحقاتندن بشیری اوه‌سنه قدر نظارتی ممتد اولان مذکور قندیل قلعه‌سنده بعض آثار مدفونه اولدیغی اوته‌دنبرو مرویدر .

حظو قصبه‌سنده قبله‌یه قارشو اون متر ارتفاعنده دیکیلی جسیم بر طاش واردرکه اوائلده اوزرنده حوض و اطرافنده باغچه بولندیغنه آثار باقیه‌سی دلالت ایتکده‌در .

قصبه‌نك جهت شرقیه‌سنده بشیك نامیله مشتهر و موجود اولان بر طاش کویا حضرت ابراهیم خلیل‌اللهك بشیکی اولدیغی بین‌الاهالی روایت اولنمقده‌در . قضا داخلندن جریان ایدن نهرلردن بری بطمان نهرینه دیکری سعرد ملحقاتندن رضوان ناحیه‌سنه واورادن دخی دجله نهرینه دوکیلور .

شاخ جهتنده رومه‌تیرمدیه نافع کانی‌ماران نامیله صغوق بر باله و دیکر مشهور چشمه‌لر واردر . کانی‌ماران یانده‌کی خرابه کلیسادن سنه‌ده

بر دفعه اهالی تجمع ایله بر پایر اجرا ایدرلر . مارتدن صکره قضانك جهت شرقیه سندن متمادیاً بر روزکار وزان ایدر . بوقضاده جسیم برطاغ واردر که کویا حضرت نوح قوماله سفینه ده ایکن سفینه ده موجود بولنا نلر بینده مذکور طاغك ارتفاعندن بحث اولندیغی صتره ده نبیٔ مشار الیه کچدك معناسنی افاده ایدن (مررت) لفظنی ایراد بیورمش و آندن غلط اولدرق مرتو شهرتنی آلمشدر . برده صامسون ناحیه سنه حاکم زوه سر اسمیله برطاغ و بونلرده حیوانات وحشیه دن قورد آیو طاغ کچیسی و مرتو جینك اوزرنده بر زیارتکاه واردر .

وقت صیفده برکون قضا اهالیسی اورایه صعود و قربان ذبح و اطعمه طبخ ایدرلر . کویا اعصار سابقه ده بر راهب رفیقلریله برابر مقدار کافی مأکولات و مشروبات الارق مذکور زیارتکاهه قیامش ایسه ده روزکارك شدتندن کرك راهب و کرك رفیقلری وفات ایتمش و خط دستلریله محرر اولدرق اولوقته زیارتکاهده بولنمش اولان وصیتنامه ده (اجلدن صوصمز لقدن متأثر اولمیه رق مجرد) روزکارك شدتنه طیانه میه رق تسلیم جان ایتدکاری محرر ایمش .

مرتو جبلی انجق ایکی کونده دور ایدیلور بر قسمی غرزان و موطکیه قدر امتداد ایدر رزوه سنده قار وصعوقدن بارنمق قابل دکلدر .

صارمی موسی ناحیه لرنده احتیاجات محلیه یی تأمینه کافی اوفاق میشه لکار بولنور . آب وهوای محلی لطیف فصول اربعه حکمی بعض محلنده جاری کیبدر .

قضاده بر محله واردر . محصولات محليه حنطه شعير چودار طاری مرجمك نخود پنبه الما ارمود جويز انجير توت اوزوم مازو كتره ايپك روغن عسل بكمز توتون نار يولك يباغی و منسوجاتی تويلی عبا ترلك كلاه و خاروك تعبير اولنور ايلق قابی كرك ديفلان چاكت چوراب قوشاق قرمزی و بياض بيز تللی چارق و معمولاتی طپراقدن دستی واوانی سائره در .

اهالئ محليه سنه ده بر دفعه قضا داخلنده مدفون بولنان اغرهٔ كرام مقابری اوزرنده زيارت مقصديله تجمع ايدر . بو اجتماعك دوام ايتديكی كونلرجه يكديكريله خصومت شديده سی اولنلر بيله تعديل شدئله بر بريله مماشاته مجبوردرلر .

ولايت داخلنده بولنان حميديه سواری الايلری امراسنك اخيراً درسعادت غزته‌لريله اعلان بيوريلان اسامیسیله حامل اولدقلری نشان همايون بروجه زير درج اولنور

الای	اسامی	رتبه	نشان
٢٦	فتح اه بك	قائممقام	م ٣
«	رضا افندی	بيكباشی	م ٤
«	سليمان اغا	«	
٢٧	يوسف بك	قائممقام	م ٣
«	بشار افندی	بيكباشی	
«	خليل اغا	«	
٢٨	محمد امين بك	قائممقام	ع ٤
«	حسين اغا	بيكباشی	
«	خليل اغا	«	
٢٩	تاج‌الدين بك	قائممقام	ع ٤
«	مصطفی اغا	بيكباشی	م ٤
«	رشيد افندی	«	م ٤
٣٠	آياز بك	قائممقام	ع ٤
«	دريح اغا	بيكباشی	م ٤
«	رشيد اغا	«	م ٤
«	محمود بك	قائممقام	ع ٤
«	خالد بك	«	جبرائلی عشيرتی الايلری رؤسای اولوب الای نومرولريله ديكر بيكباشيلری اسامیسی تحقيق ايديلهماشدر
«	محمد سليم بك	«	ع ٤
«	سليم بك	«	ع ٤
«	احمد اغا	بيكباشی	
«	درويش اغا	«	

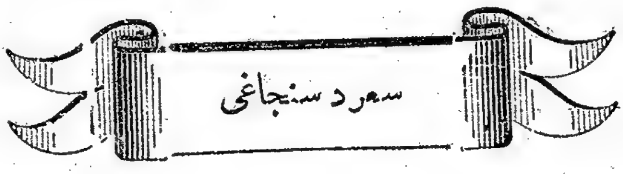

متصرف سعید پاشا

روم ایلی بکلربکی

(مأمورین لوا)

نائب حسین افندی — محاسبه جی مصطفی مراد افندی — ثانیه

مفتی احمد توفیق افندی — نقیب الاشراف قائممقامی سید احمد افندی

تحریرات مدیری عبد المجید افندی

مجلس ادارهٔ لوا

رئیس متصرف پاشا

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب افندی	حاجی محمد اغا
محاسبه جی افندی	حاجی اسعد افندی
مفتی افندی	بصمه جیان مناس افندی
نقیب افندی	تعلبیان یوسف افندی
مرخص افندی	کاتب حاجی حمزه افندی

(تحريرات قلمی)

مسود فکری افندی — مبیض احمد افندی
اوراق مقیدی حسن افندی — « بکر افندی
مبیض محمد افندی — « اسماعیل افندی

(محاسبه قلمی)

باش کاتب ناظم افندی — واردات کاتبی مصطفی افندی
مصرف کاتبی بهجت افندی — « رفیق خلیل افندی
مصرف کاتبی رفیق محمد افندی — مصالح جاریه کاتبی عبدالرحمن افندی
جدول مبیضی سلیمان افندی — مبیض بکر افندی
صندوق امینی فتح اه افندی

(بدایت محکمه سی)

(حقوق دائره سی) — (جزا دائره سی)
رئیس نائب افندی — رئیس احمد عاکف افندی
مدعی عمومی معاونی محمد افندی
اعضا فتح اه افندی — اعضا خواجه یوسف افندی
« حنا افندی — « بابی افندی
اعضا ملازمی حاجی عبدالمجید افندی

(محكمه قلمی)

باش كاتب محمود افندی — مستنطق حسن رشدی افندی

ضبط كاتبی یسن افندی — ضبط كاتبی رشید افندی

ضبط كاتبی عبدالهادی افندی

(اجرا دائره سی)

اجرا مأموری حاجی حسن افندی

مباشر فرهاد اغا — مباشر طوماس اغا

(ویركو دائره سی)

مأمور محمود افندی

ویركو كاتبی یسن افندی — رفیق كاش افندی

دفترجی درویش افندی

(دفتر خاقانی دائره سی)

مأمور فهمی افندی

كاتب وكیلی سلیمان افندی — طاپو كاتبی عبدالعزیز افندی

(تفوس دائره سی)

مأمور شاكر افندی — كاتب اسماعیل افندی

(بلدی دائره‌سی)

رئیس حاجی عمر افندی

اعضا حاجی محمود افندی — اعضا حاجی عبدالرحیم افندی

« منصور افندی — « سلو افندی

کاتب وصندوق امینی حسین افندی

(بائق شعبه‌سی)

رئیس حامد افندی — مأموری صالح افندی

سواری تحصیلداری کامل افندی — پیاده تحصیلداری نجم‌الدین افندی

(تلغراف دائره‌سی)

مدیر ابراهیم افندی — مأمور جمیل افندی

(مأمورین متفرقه)

اوقاف مدیری نصرالدین افندی — مقاولات محرری موسی کاظم افندی

رزی مأموری امراه واعق افندی — کاتب وانبار مأموری یعقوب افندی

(دیون عمومیه نظارتی)

ناظر محمد انور بك — مفتیش معاونی موسیو ریغو

(محاسبه قلمی)

باش کاتب احمد نوری افندی رابعه

رفیق اول ذهنی افندی رفیق ثانی یوسف افندی

« ثالث ناصیف افندی صندوق امینی جمال افندی

(تحریرات قلمی)

باش کاتب مصطفی افندی مقید و مسود اسعد رجائی افندی

مبیض حسن تحسین افندی مبیض عبداه وهبی افندی

(مأموریتی)

سیار مأموری واسیلاکی افندی سرکرده ابراهیم بك

قنطارجی یعقوب افندی

(ضبطیه طابوری)

طابور اغاسی عارف بك

حساب امینی عمر صبری افندی

بلوك	پیاده	بلوك	پیاده
١	بلوك اغاسی یوسف اغا	٢	بلوك اغاسی فرهاد اغا م٥
١	« معاونی درویش افندی	٢	« معاونی عاصم افندی
١	ژورنال امینی فارس اغا	٢	ژورنال امینی عبدالغفور افندی

بلوك	پياده	بلوك	سواری
٣	بلوك اغاسی محمد اغا م ٤	١	بلوك اغاسی يوسف افندی
٣	« معاونی حاجی خليل اغا	١	« معاونی احمد افندی
٣	ژورنال امينی عبدالرزاق اغا	١	ژورنال امينی عبدالملك افندی

سعرد قضا اعتباريله شرقاً بروازی غرباً غرزان وجنوباً بهتان نهرينك جانب جنوبيسنده بولنان اروه وشمالاً شروان قضالريله محدود و محيط اداره‌سی ٣٠ ساعتدر .

لوا اعتباريله دائراً مادار محيط اداره‌سی ٨٥ ساعت اولوب شرقاً وان ولايتی و حكاری سنجاغی غرباً ديار بكر ولايتی جنوباً ماردين سنجاغنك مديات و جزيره قضالری وشمالاً بتليس ايله هم‌حدود و مركز قضاسيله اروه و بروازی و غرزان و شروان قضالری و رضوان ديركول زيرق ناحيه‌لرينی شاملدر .

سعرد قضاسينی قصبه و اطراف قراسيله رستاق وناورو و رشان و بامرد ناحيه‌لرينك حاوی اولديغی ٥٤ قريه تشكيل ايدر .

آب وهوای لطيف وفصول اربعه حكمی تماميله جاريدر . اهاليسی اسلام ارمنی كلدانی قتولك سريانی پروتستان يزيدی ملتلرندن عبارتدر . لسان محلی عربی ايسه‌ده بيناننده تركجه وكردجه وارمنيلرجه‌ده كندو لسانلری مستعملدر . يزيدی ملتنك لسانی حصراً كردجه‌در .

سعرد قصبه‌سیله تللو قریه‌سی و قرای سائره‌سنده ٤ جامع ٢٤ مسجد ١٥ مدرسه ٢ تکیه و بهتان نهری ساحلنده جزیره طریقی اوزرنده خان‌الاحمر نامنده کارکیر بر و یکپاره طاشدن اویولمش خان الاسود نامیله جسیم دیکر برکه ایکی خان و کذر و باشور نهرلری اوزرنده ٣ جسیم کوپرو و بروارى داخلنده کیپ و خنوك کوپریلری واردر ٠

مدارس مذکوره‌دن نفس سعرد قصبه‌سنده واقع و سعرد متصرف اسبق سعادتلو صالح پاشا حضرتلری طرفندن مبنا صالحیه مدرسه‌سیله محمودیه و رحیمیه مدرسه‌لری و رشدیه مکتبیله دیکر بعض مکاتب عهد جلیل مسعدت دلیل جناب خلافتپناهی مؤسسات خیریه‌سندن اولدیغی کبی بودور مسعودك ایجابات معموریت افزاسی جمله‌سندن اولمق اوزره مرکز ولایتدن سعرده طوغری کال کرمی ایله عملیات انشائیه‌سی اجرا اولنمقده بولنان طریقك تسریع انشاسی ایچون زیارت قریه‌سندن دخی مرکز ولایت جهتنه باشلانیلان یول دردست اکمالدر ٠

قصبه‌جوارنده مالته طاشنه شبیه طاش معدنلری واردر ٠ بو طاشلردن بعض شیلر یاپلمقده اولدیغی کبی اوجاقلرده احراق ایله محلنجه جص تعبیر ایدیلان الچی یه‌ده قلب ایدیلور ٠

بهتان نهر جسیمی کنارنده و صو ایچنده قالش جاری و زنکین بر پترول منبعی وقصبه‌نك جانب غربیسنده و بش دقیقه‌لق برمحلده دوری بیك متر و وسعتنده یغمور صویندن متحصل برابدان و بهتان نهری ساحلنده یکپاره طاشدن اویولمش متعدد وجسیم مغازه‌لر واردر ٠

منبع اصلیسی وان ولایتنه نابع شتاق و مکس قضالریله جمکاری یایلالرنده بولنان بهتان نهرجسیمی برواری و شروان قضالری ارەسندن و باشور وکذر نهرلری بتلیس وکوزل درەدن جریان ایله سعرد جوارنده دجلەیه منصب اولور ٠

کذر و باشور نهرلرندن طغیان زمانلرینك غیری بلا واسطه مرور قابل ایسەده بهتان نهرندن کچمك مراکب میاهیەدن بر واسطه وجودینه متوقفدر ٠ بوصولرده انواع بالق وقاستور بولنور ٠

قصبەنك اوست طرفنده بولنوب شهرك هیچ برطرفی نظارت شاملەسندن نهان قالەمیان دارالملك نام محل اوائلده مشهور برمعموره ایمش قصبەنك جانب غربیسنده (پاتاس) و بامرد ناحیەسنده (برو) نامیله ایکی وقصبەیه ایکی بچق ساعت مسافەده بهتان نهری ساحلنده برکه اوچ قلعه خرابەسی موجوددر ٠

مذکور نهر ساحلنده واقع دیرغالب قریەسی جوارنده بر مغاره دروننده حفر ایدلمش مدورالشکل حوضدن نبعان ایدن صیجاق وکوکرتلی صویك امراض جلدیەیه نفعی مجربدر ٠

قصبەده صور وعین الصلیب نامیله ایکی پکار بولنەرق صور صویی لذیذ و بارد وعین الصلیب صوییده هاضم وتجارب محلیەیه نظراً تناسلەخادمدر ٠

محصولات محلیه حنطه شعیر مرجمك نخود پرنج طاری کوشته ماش سیسام ذکرك پنبه کبی شیلردر ٠ بکمز عسل قوری اوزوم یستل توتون یوك یپاغی اینجیر نار الما ارەود جویز

بادم بطم قارپوز قاوون خيار شلغم طورپ بقله بامیه فصولیه پدر باطلیجان ارك قیسی دومانس صوغان سارمساق و سائره‌دن عبارتدر .

قصبه وملحقاتنجه یوك بیاغی و تفتك و پنبه‌دن غایت نفیس شال وشالوارلق و سجاده وعبا و قوشاق وچوراب وقرمزی و بیاض بز و ابنوسدن مصنع باستون وسیغاره‌لق ونحاس و طپراق و اخنابدن اوانئ نحاسیه وخشیبه و ترابیه و قلنج وخنجر وامثالی اسلحهٔ عتیقه تسیج واعمال ایدیلور . مع‌ملحقات نفلیات داخلیه‌سی حیوانات واسطه‌سنه منحصر ایسه‌ده برچوق اشیای تجاریه وکراسته موصل وبغداده نهراً کلك ایله ایصال وفوائد مطلوبه استحصال اولنور .

لواجه موزونات و مکیلات ودراعت وحصاد و عقد نکاح وخنان و وایه جمعیتلری کبی معاملات واحوال عمومیه و سائره ولایتجه‌ده جاری بولنان صورت وقواعد داخلنده بولندیغندن بوراده تفصیل و تکرار حاصلی استحصال قابیدن بولنمقله ولایته عائد معلومات صره‌سنده ایضاحله اکتفا ایلرز .

تللو قریه‌سنه تقریباً اوچ درت بیك خطوه مسافه‌ده بولنان (زوراوا) نام مرتفع تپه اوزرنده معرفتنامه مؤلف شهیری قدوة العارفین مرحوم ابراهیم حقی افندی حضرتلری طرفندن فن وقواعد هندسیه یه تطبیقاً وقتیله انشا ایدلمش اولان وقائماً درت مترو ارتفاعنده بولنان بر دیوارك نقطهٔ متوسطه‌سنده تللو قریه‌سنه ناظر اولهرق اچلمش اولدیغی صنعتلی بر منفذدن نوروزك مصادف اولدیغی کونده شعشهٔ تابداری کائناتی غرق

انوار بیشمار ایدن شمسك طلوعیله برابر شعاع زرینی تلاو قریه‌سنك هیچ برطرفنی تنویر ایتمزدن اول مذکور منفذدن مؤلف مرحومك مرشدی غوث الواصلین اسماعیل فقیرالله حضرتلرینك خطیرهٔ سعادتلرینك طیش قپوسی اوستنده‌کی پنجره‌دن ومذکور قپونك یکجی دائره‌سنك اناختار اوندن مرشده‌مشارالیه حضرتلرینك صندوقهٔ مبارکلرینك تا اورته‌نقطه‌سنه اصابت وتنویر ایتمکده‌در ٠

مهارتمندان ارباب فتوتی انکشت بر دهان حیرت براغه‌جق شو صنعتك مکملیتی فقیرالله حضرتلرینك برنجی درجه‌ده شایان اعتقاد وتعظیم اولان حالنی و وحق افندی حضرتلرینکده عوارف معارف مادیه و معنویه‌ده کمالنی برقات دها اثبات ایلیان براهین مسلمه ومحسمه‌دندر ٠

شباط اواخرنده قرانفجلرك ومتعاقباً لقلقلرك ورودی شدت شتانك انکسار قوته و ایلك بهارده جالی قوشلرینك کثرتله کورلمسی او سنه حرارتك شدتنه و اوراق اشجارك بر ایکی کون ظرفنده کاملاً خزانزده اولهرق سقوطی اوسنه شتانك امتدادینه دلیل اولدیغی مجربات محلیه‌دن ایمش ٠

غرزان قضاسی

قائممقام بکر صدقی افندی

نائب محمد صالح افندی — مال مدیری وکیلی مصطفی افندی

تحریرات کاتبی لطفی افندی

(مجلس اداره)

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
رئیس قائممقام افندی	محمد اغا
نائب افندی	داود اغا
مال مدیری افندی	بنیامین اغا
تحریرات کاتبی افندی	سرکیس اغا

(بدایت محکمه سی)

رئیس نائب افندی

اعضا یسن افندی — اعضا ابراهیم افندی

باش کاتب سیف الدین افندی

مستنطق معاونی فتاح افندی — کاتب ثانی ابراهیم افندی

مباشر حسن اغا — مباشر عمر اغا

(نفوس دائره‌سی)

مأمور ابراهیم‌شوقی افندی — کاتبی نجم‌الدین افندی

(بانق دائره‌سی)

رئیس زین‌العابدین افندی — کاتبی بهرام بحری افندی
اعضا اسماعیل افندی — اعضا ابراهیم اغا
اعضا مکو اغا

(مأمورین متفرقه)

مال مدیری معاونی حسن افندی — طابو کاتبی صالح رضا
تلغراف مأموری حسنی افندی — صندوق امینی موسی افندی

(مملحه مأموریتی)

ملفان مملحه مأموری ابراهیم رائف افندی — کاتبی جرجیس ادیب افندی
کاتب ثانی احمد قبولی افندی — انبار امینی حاجی احمد بك
صندوق امینی نصری افندی

جای مملحه مأموری عبداه بك — کاتبی مصطفی افندی
صلحه مملحه مأموری محمد خورشید افندی
کاتبی حافظ محمد حمدی افندی — انبار مأموری سالم افندی

بو قضانك نام قديمی اولان (ازرن) لفظی مرور زمان واختلاف لسان ايله (غرزان) ه تبدل ايتمشدر · سعردمركزيه ۸ مركز ولايته ۱۵ ساعت مسافه ده واقع ومحيط اداره سی ۲۳ ساعتدر · شرقاً باشورنهری غرباً قلب و ديار بكرك سيلوان قضاسی و بشيری ناحيه سی جنوباً رضوان ناحيه سی وشمالاً موطيكی وصاسون قضالريله محدود ومتصلدر ·

اهاليسی اسلام خرستيان و يزيدی ملتلرندن عبارت اولوب عمومیتله كردجه تكلم ايدرلر · اهالئ قديمهٔ مسكونه سی امرای محليه ايله بابوس عشيرتی دينيلان جوماتی قبيله سی اولوب پنجنار رشكوتان پوران عليكان مالاديو ملكشان عشيرتلری ياز موسملرنده سيار حالنده درلر ·

قضا ملحقاتندن نورشين نام جسيم قريه اهاليسنك هنوز تحرير اولنميان نفوسی سالنامه يه مربوط جدول مخصوص خارجنده در ·

قضاده ۱ حكومت قوناغی ۱ تلغرافخانه ۱٤ جوامع و مساجد مدارسی واعزهٔ متقدمينلدن ويس القرانی قدس سره العالی حضرتلريه منسوب برخانقاه ۳ خرابه قلعه واردر · مساجد مذكوره دن بطراق قريه سنده بولنان برمسجد و برمكتبك مصارف انشائيه سی ايكی اوچ سنه اول طرف اشرف حضرت پادشاهيدن احسان بيورلمغله انشا واحيا بيوريلوب صميمهٔ مبرات پيغامات حضرت خلافتپناهی اولمشدر ·

شيخ باج وصلحه و بيكند نامليله معروف اولان قلعه لر درونده آثار عتيقه ونادر دن عد اولنه جق بعض ابنيه واردر ·

قضانك جانب شرقيسندن باشور وغربيسندن حظو نهرلرى جنوبه طوغرو جريان ايله (عوته) نام محلده انبار و بطمان و بهتان و كذر نهرلريله برلشوب كيدرك شط العربى تشكيل ايدرلر . سعرتان قريه‌سى جوارنده دورى اون دقيقه‌دن متجاوز مدور و غايت عميق بر غديره واردر بو آبدانك منبعى مرئى ومعين دكلدر .

اوچوز سكز سنهٔ ماليه‌سى نيسانده قضاده يمورطه‌جمنده طولو نزول و يكندقريه‌سنده يكرمى درت ساعت دوام ايله بوندن تحصل ايدن سيلاب برخيلى اوزوم باغلريله برچوق قيا واغاجلرى كوكندن و درت خانه‌يى يرندن قوپاروب خيلى حيوانات ايله برابر اتلاف و برب ايتمش و برچوق بيوك ومدهش مجرالر اچمشدر .

احتياجات محليه‌يه مدار اولهبيلان اورمانلرنده حيوانات وحشيه واردر .

كولاماسيان قريه‌سنده صويى صحاق و روماتيزمه كبى عوارض وجوديه‌يه نافع بر قابليجه موجوددر . ذوق قريه‌سنده موقعى غايت مخوف ودهشتناك و بعض آثار غريبه وعجيبه‌يى جامع برمغاره وايچروسنده صويى نهايت درجه‌ده بارد كوچك بر حوض واردر .

مركز قضا اولان بيبو قريه‌سنه ايكى ساعت مسافه‌ده اواقلده (ارزن) نامله شهر تورغايت جسيم اسكى برشهر وار ايمشكى كنبد كبى بعض ابنيهٔ عتيقه ونا رەسنك آثارى حالا باقى و مشهوددر .

قضا داخل تحرير اولان اهاليسنك ثلثى نسبتنده نفوسى شامل پنجنار عليكان رشكوتان پوران ملكيشان عشيرتلرى بولنه‌رق پنجنار

عشیرتی فرخکان ترخان مالاشمدین مالافارو موسیکان لیان مالامحمد و کردکان و کورطکان و علیکان عشیرتی جندیکان و کورشان قبیله‌لرندن وسائره‌لریده بونسبتنده متعدد قبائلدن عبارتدر . بعض کویلرینك آب وهواسی معتدل و بعضیسنك وخیمدر . کانون اول وثانیده اره‌لقده برف نزول ایدرایسه‌ده دوام ایتمز قضا داخلنده‌کی ملفان وصلحه مملحه‌لریله متفرعاتنك واردات متوسطهٔ سنویه‌سی اوتوز بیك لیرایی متجاوز تخمین اولنور . محصولاتی حنطه شعیر چودار طاری پرنج مرجمك یاغ بکمز بال یپاغی تفتك پنبه توتون قوری اوزوم انجیر نار ارمود جویز قاوون قارپوز الما شفتالو ارك بادم شلغم دوماتس بقله بامیه فصولیه بیبر باطلیجان قباق وسائره‌دن و منسوجاتی بیز کلیم خالیچه کچه چوراب عبا قوشاق و معمولاتی قاشق دستی ومشربه کبی شیلردن عبارتدر . مزروعات بره طقوزدن قرقه قدر نسبت متخالفه‌ده نما ویرر .

زیارت قریه‌سنده دفین خاك غفران و مرقد منور و مبارکلری بوسه‌کاه جملهٔ اهل توحید وایمان اولان حضرت اویس قرنی قدس سره العالی حضرتلریچون اعتقاد عمومی مرتبهٔ کماله قرین وهرسنه مایسك برنجی جمعه‌سندن اوچنجی جمعه‌سنه قدر ولایات و الویه و مواقع متجاوره‌دن کلوب ذبح قرابین ایدن زوارك عددی خارج دائرهٔ عد و تخمیندر .

قضاده دیرازیرك نامیله برسریانی معبدی بولنه‌رق ماردین سنجاغنك مدیات قضاسی داخلنده کائن دیر زعفرانه مربوطدر .

رضوان ناحیه‌سی

مدیر عبدالرحمن اصف افندی — کاتب محمدسعید افندی

ناحیه شرقاً سعرد شمالاً موطیکی و غرباً و جنوباً دیاربکر و موصل ولایتلری ملحقاتیله محدوددر . سعرده ۹ مرکز ولایته ۱۸ ساعت مسافه‌ده‌در اسلام و ارمنی وسریانی کلدانی یزیدی ملتلرندن عبارت بولنمقله اهالیسی ترکجه وکردجه و ارمنیجه متکلم و زراعت و تجارتله مشغولدرلر .

نفس رضوان قصبه‌سی قارشوسندن جریان ایدن نهر قصبه‌دن اوچ ساعت اشاغیده بهتان نهرینه انصباب ایدر . بوصوده بعض نوع بالق بولنور . حزیراندن ایلول اواسطنه قدر شدت حرارتی اعتدال هواسنی نابمحل براغیر . محصولاتی حنطه شعیر نخود مرجمك کوشنه جولبند قاوون قارپوز پاتاتس دوماتس باطلیجان خیار و پنبه‌دن ومعمولاتی طپراقدن مشربه و دستی وقدح وامثالی شیلردن عبارتدر .

حیواناتی بره بش نسبتنده فیض بخش نما اولور . ناحیه‌ده اسب استر مرکب مانده جاموس اوکوز صغیر کچی قیون طاوق هندی وار ایسه‌ده مقداری تحتیق ایدیله‌مامشدر .

﴿ شروان قضاسی ﴾

قائممقام محمد شوقی افندی

نائب مصطفی افندی — مفتی افندی

مال‌مدیری وکیلی مولود افندی — تحریرات کاتبی امین بك

(مجلس اداره)

اعضای طبیعیه — اعضای منتخبه

رئیس قائممقام افندی — حاجی اغا

نائب افندی — حسین اغا

مال‌مدیری افندی — سرکیس اغا

تحریرات کاتبی افندی

(بدایت محکمه‌سی)

رئیس نائب افندی

اعضا علی افندی — اعضا کورکیس افندی

باش کاتب عبدالمجید افندی — مستنطق معاونی احمد افندی

کاتب ثانی درویش افندی

مباشر حسین اغا — مباشر طوماس اغا

(نفوس دائره‌سی)

مأمور احمد افندی — کاتبی حسین افندی

(مأمورین متفرقه)

مال‌مدیری معاونی محمد افندی — طابو کاتبی حسین افندی
صندوق امینی کامل افندی — شرعیه کاتبی عطاء افندی

دیون عمومیه مأموری شکری افندی
کاتبی عبدالرزاق افندی — انبارجی نصری افندی

اهالیسنك فرط شجاعت عضنفرانه‌سندن کنایةً شروان شهرتیله معروف اولان بو قضا شرقاً خیران غرباً غرزان شمالاً بتلیس جنوباً بهتان قضالریله محدود وحرکز لوا بولنان سعرده ٥ ومرکز ولایته ١٤ ساعت مسافه‌ده اولوب رشان ، بروژ ، دینان ، کوهر غرب ، نیریب ، ایرون ، زیرقی ناحیه‌لرندن واهالیسی اسلام وارمنی و سریانی ملتلرندن عبارتدر . اهالیٔ مرقومه کردجه وقسماً عربی و ارمنیجه تکلم ایدرلر .

قضاده ٣ قدیم مدرسه ١ حکومت قوناغی ١ دیون عمومیه اداره‌سی و ٩٥ قدر مساجد و معدن قریه‌سی جبلنده ازمان سالفه‌ده استعمال اولنمش التون معدنی واردر .

بتليس ملحقاتندن كوزلدره ناحيه‌سى و وان مضافاتندن مكس قضاسى ونفس قضا داخلندن نيغان و جريان ايدن طعوان وكوسين و سلماس صولرى برلشوب (كذر) نامیله تشكيل ايلدكلرى نهر سعرد جوارنده بهتان نهرينه منصب اولور . سيسر ، كاويته ، كرزه‌ويل ، پيو ، كوران ، نام جسيم طاغلر واحتياجات محليه‌يه كافى اورمانلر و بواورما نلرده قيلان آيو قورد تلكى واردر .

كفرا قريه‌سنده چارشو وخان و حمام آثارينك هنوز مرئى بولنمسى اورانك قديماً برشهر اولديغنه دلالت ايتمكده‌در . اهالئ مسكونه‌دن ماعدا ايام صيفيه‌ده قضا داخلنده خيمه نشين اولان محمديان واوستورکان عشيرتلرى تحريردن خارجدر . آب وهواى محلى معتدل و فصول اربعه حكمى تماميله جاريدر . محصولاتى مازو حنطه وشعير چلتك كاكل طارى ارز تخود مرجمك ونفتك يوك ياغى پنه كوك بويه ياغ بال يكمن نار اوزوم توتون انجير الما ارمود كستانه ارك زردالو بامية فصوليه بذليه ويشنه باطلجان دوماتس بقله پاتاته قاوون قارپوز لحنه وسائر وسبزه‌در . تفتكدن برخيلى شال وعبا نسج اولنور . مزروعات بره درت نسبتنده محصول ويرز . قضا داخنده‌كى مماكحدن سنوى ٦٠٠٠٠ غروشلق طوز چقاريلور .

﴿ زرقى ناحيه‌سى ﴾

مدير احمد ظريف افندى — كاتبى محمد افندى

(ناحیه اعضالری)

شیخ حامد افندی — حاجی علی اغا
همو اغا — صومو اغا

(دیون عمومیه مأمورینی)

مأمور سعید افندی — کاتبی اغوب افندی
انبار مأموری استیان افندی

ناحیه نك نام قدیمنه دائر برکونه معلومات تاریخیه یه اقتران اولنه مامشدر نام حاضری بولنان (زرقی) نك وجه تسمیه سنه کلنجه صحیح النسب ساداتدن اولوب اوائلده شامدن ماردینه هجرت ایدن سید حسن او عصرده بنی ارتقدن ماردینده بولنان ذاتله رابطه ومناسبت صهریه حاصل ایتمش وبالاخره اولادی بوناحیه داخلنده کی (درزن) قلعه سنه محافظ اولمش وشیخك لباسی کبودی تلبس ایتمسنه مبنی (زرقی) نامی اندن کنایه اوله رق قالمشدر .

ناحیه شمالاً بتلیس شرقاً شروان غرباً غرزان جنوباً سعرد قضالریله محدود و متصلدر . مرکزی سعرده و منسوب اولدیغی شروان قضاسی مرکزینه ٦ و ولایته ١٢ ساعت مسافه ده دائراً مادار محیط اداره سی ٢١ ساعتدر . اهالیسی اسلام وسریانی و ارمنیدن عبارت و عربی وکرد و ارمنیجه متکلمدر . ناحیه ده ٣ کارکیر ومتعدد اخشاب مسجده موجوددر . درزین وکردکان قریه لرنده خراب ایکی قلعه واردر . اوچ ساعت مسافه ده واقع ورقانس قریه سندن وقتیله درزین قلعه سنه صو اجرا ایدیله رك برحوض یاپلمش اولدیغی اثریله مستدللدر .

ناحیه داخلنده بعض پارچه‌لری بیاض وسیاه و پنبه‌لی و یشیل و ماویمسی ملون بر طاش معدنی بولنه‌رق محلنجه بعض ارباب مراق بونی اویه‌رق قوردون وسیغاره‌لق و سائره یاپرلرسه‌ده صنعتجه مهارتلری کافی اولمدیغندن اجرا ایلدکلری صنعت اوطاشك قیمتنی ارتیره‌جق برصورتده دکلدر ٠

اهالینك احتطاب ضروریسنه کافی میشه لقلرده آیو وتلکی وصانصار وطاغ کیسی وقورد وخنزیر کبی حیوانات واردر ٠ درزین قریه‌سی قدیماً بیوك برشهر اولدیغی موجود حمام ودباغخانه وسائر آثاردن معلومدر ٠

ناحیه اهالیسی قسماً مسکون وقسماً سلوقی وعطمانکی وهویدی وزنکان عشیرتلری اولوب غیرمسکوندرلر سلوقی عشیرتی مالاسلی فتکان زیدنیان تابکان درمکان رشکان خیکان حنیکان مالاعو ممکان مالاحمزو قبیله‌لرینه هویدی عشیرتی مالاکشو ومالامحمود ومالاحسو ومالازیسو قبیله‌لرینه منقسمدر ٠ آب و هوای محلی معتدل و فصول اربعه حکمی جاری ومزروعاتك مایسده یغموره احتیاجی بدیهیدر ٠

ناحیه‌ده یکرمی التی محله بولنوب اون یدیسی موجود طقوزی متروکدر ٠ سنوی ٦٠٠٠٠٠ قیه راده‌لرنده طوز صرفیاتی وقوعبولور ٠

محصولاتی حنطه شعیر پنبه کلکل یاری نخود مرجمك پنبه بکمز بال یوك یاغی توتون اوزوم وانجیر و نار وجویز وفندق ومازو و سائر فواکه و انواع سبزه‌دن عبارتدر ناحیه‌جه برنوع بیز نسج و اعمال ایدیلور ٠ احتیاجات محلیه ایچون مرجعی بتلیس شهریدر ٠

ـ{ اروه قضاسی }ـ

قائممقام احمد بك

نائب عبدالوهاب افندی — مال مدیری وکیلی شکری افندی

تحریرات کاتبی محمد امین افندی

(مجلس اداره)

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
رئیس قائممقام افندی	یوسف اغا
نائب افندی	ابراهیم اغا
مال مدیری افندی	اوحانس اغا
تحریرات کاتبی افندی	بدروس اغا

(بدایت محکمه‌سی)

رئیس نائب افندی

اعضا ابراهیم افندی — اعضا کورکس افندی

باش کاتب قاسم کردی افندی

مستنطق معاونی شیخ خالد افندی — کاتب یوسف ابراهیم افندی

مباشر احمد اغا — مباشر عباس اغا

(نفوس دائره‌سی)

مأمور محمدعلی افندی — کاتبی محمدتوفیق افندی

(مأمورین متفرقه)

مال مدیری معاونی عبدالکریم افندی — طاپو کاتبی اقوب افندی

شرعیه کاتبی احمد افندی — صندوق امینی مصطفی افندی

(ملحقه مأموریتی)

مأموری خلیل افندی — کاتبی احمد افندی

انبار مأموری محمود افندی

قدیماً (نخی) بهتان قطعه‌سی نامیله معروف اولان اروه قضاسی شرقاً حکاری ولایتنك بیت‌الشباب وغرباً دیاربکر ولایتنك مدیات جنوباً موصل ولایتنك زاخو قضاریله وشمالاً سعرد سنجاغنه ایکی ساعت مسافه‌ده بولنان بهتان نهری حدود طبیعیه‌سله محدود و منسوب اولدیغی سعردمرکزینه ٨ و مرکز ولایته ٢٢ ساعت مسافه‌ده و دائره‌سی ١٤٠ ساعت وتنسیقات تحریریه موجبنجه یکرمی ناحیه‌دن عبارتدر . اهالیسی کردجه وقسماً عربی تکلم ایدرلر . قضاده ٢١٩ جوامع و مساجد ١٥ مدرسه و هارونان ناحیه‌سنك قصریکی کلی نام موقعنده برقلعه خرابه‌سی واردر

مشهور جودی طاغنده التون و کموش و کمور معدنلری بولنور دیرکول ناحیه‌سی داخلنده جنیت و برکه قریه‌لرنده غازه شبیه بر سیاه صونبعان ایدر . منعلری قضا داخلنده بولنوب بری شرقدن غربه دیکری جنوبه طوغری جریان ایدن زور آب و روصور نهرلری دجلهیه منصب اولورلر .

جودی طاغیله سائر طاغلرنده حیوانات وحشیه‌نك هر نوعی بولنور . مسیفره قریه‌سی جوارنده کوهان طاغنك التنده زیر زمینده بولنان غاریده بر تیمور قپو وسائر علائم وار ایسه‌ده ایلرو واریله‌مامش ونهایتی کوریله‌مامشدر . قضاجه واسع اورمانلر واشجار مثمره وغیر مثمره‌نك انواعی و حیشت قریه‌سنده مشهور وغایت صیجاق ونافع رقابیجه واردر . شکفان سیریا وذیوی طاغلرنده‌ده جسیم مغارهلر وارایسه‌ده عمق و طولی مساحه و تعیین ایدیله‌مامشدر . آب و هواسی کوزل ومعتدل وفصول اربعه حکمی جاریدر .

بعض مرتفع جبللره تشرین ثانی ابتدالرنده ومعتدل موقعلرینه کانون اول صره‌لرنده برف نازل ومارتنده زائل اولوب جبال مرتفعه‌ده حزیران ابتداسنه و بعض محللرده‌ده سنه ختامنه قدر دوام ایدر . مزروعات محلیه‌نك مارت ابتداسندن حزیران نهایتنه قدر یغموره احتیاجی واردر . محصولاتی حنطه شعیر پرنج پنبه داری کوشنه مرجمك نجود یاغ پیاغی تفتك یوك توتون اوزوم انجیر الما ارمود جویز کوك بویامازو و پلاموط وانواع سبزه‌در . یوك وتفتك و پنبه و پیاغیدن زنکارنك وظریف واطیف شال و سجاده اوطه دوشمه‌سی و پانطولونلق و سائره و کلیم و بیرکی شیلرنسیج واعمال و بونلرله مازو کوك بویا وسائره‌دن برملیون غروشلق وصدخ مملحه‌سندن سنوی تخمیناً ٢٠٠٠٠٠ غروشلق اخراجات وقوعی تخمین اولنور .

ديركول ناحيه‌سى

مدير شاكر افندى — كاتبى ذو الفقار افندى

ناحيه شرقاً حكارى سنجاغنك بيت الشباب وجنوباً ماردين سنجاغك جزيره قضاسى غرباً وشمالاً منسوب اولديغى اروه قضاسى ملحقاتندن هارونان ناحيه‌سى وساخط و لودى قريه‌لريله محدوددر . مركز قضايه ٦ سعرده ١٥ ومركز ولايته ٣٣ ساعت مسافه‌دەدر . دائراً مادار محيط اداره‌سى ٣٠ ساعتدر . اهاليسى اسلام وكلدانيدن عبارت اولوب كردجه تكلم ايدرلر . باطوان و صوران عشيرتلرى بوناحيه‌ده بولنورلر . جودى طاغنده التون كوش وكمور معدنلرى جنيت وبركه قريه‌لرنده بر مياه غازى وقصرك كلى نام موقعده برخرابه قلعه واردر .

ناحيه داخلندن نيعان وجريان ايدن روصور نهرى دجله‌يه منصب اولور . واسع اورمانلرى اداره محليه‌دن پك زياده‌در . آب وهواى محلى معتدل ولطيف و فصول اربعه حكمى جاريدر . كانون اولده برف نازل ومارت اوائلنده زائل اولور . محصولات محليه پرنج حنطه شعير پنبه دارى مرجمك كوسنه جولباند نخود باطلجان خيار قارپوز قاوون قباق يوك بياغى تفتك باغ توتون اوزوم انجير الما ارمود جويز اريك پلاوط مازو كنره كوك بويه مذوجاتى چكه كليم و ظريف شالارله بزدن عبارتدر .

﴿ بروارى قضاسى ﴾

قائمقام بلال اديب افندى ثالثه

نائب حسين فوزى افندى — مال مديرى وكيلى فرح الله افندى

تحريرات كاتبى حسين بك

(مجلس اداره)

اعضاى طبيعيه	اعضاى منتخبه
رئيس قائمقام افندى	ابراهيم اغا
نائب افندى	فرسند اغا
مال مديرى افندى	سركيس اغا
تحريرات كاتبى افندى	بورو اغا

عدليه سنك هنوز تشكل اتمام شدر

(نفوس دائره سى)

مأمور جمال بك — كاتبى ابراهيم ادهم افندى

(مأمورين متفرقه)

مال مديرى معاونى على افندى — صندوق امينى حاجى على افندى

ديون عموميه مأمورى طلحه بك

كاتبى قاسم افندى — انباره مأمورى داود افندى

بروارى قضاسى شرقاً وان ولايتنك شتاق غرباً شروان جنوباً اروه شمالاً خيران قضاسيله محدود وسعرده ١٨ مركز ولايته ٣٢ ساعت مسافه‌دەدر . اهاليسى اسلام ارمنى كلدانى ملتلرندن عبارتدر .

ايام صيفيه‌ده قضا داخلنه تخطى ايدن ماردين اعشائرندن ميران ، كيان ، باطوان دوديرى ، عشيرتلرى نفوسى بونك خارجنده‌در .

قضاده ٤٥ جوامع و مساجد ٥ مدرسه ايكى خرابه قلعه وكوريج وارجكانس قريه‌لرى جوارنده مارشه نام موقعده قديم و مشهور بر مغاره و ديكر بعض مغاره‌لر وكرافان قريه‌سنده جسيم بركول و بروارى سفلا قريه‌سنده سمزى و روماتيزمه و امراض جلديه‌يه نافع كوكرتلى صغوق برقابلجه واحتطاب محلى‌يه مخصوص اولان واسع اورمانلرنده كثرتله مازو و پلد اغاجلرى وحيوانات وحشيه‌دن كيك وقرجه وآيو و خنزير و تلكى و سائره واردر . آب وهواسى لطيف باغ و باغچه‌لرى كثيردر . مزروعاتجه نيسان ومايسده نزول بارانه احتياج واردر .

قضا داخلنده‌كى سرهل محله‌سى سنوى ٨٠٠٠٠ قيه طوزا خراجنه مستعددر . منسوجات محليه‌يكه و بياغى شالدن عبارتدر .

محصولاتى حنطه شعير چودار چلتك كلكل طارى نخود مرجمك كيان تخمى روغن يوك پياغى تفتك پنبه توتون انجير نار المما جويزدن عبارتدر . حاصلى واردات وحاصلات محليسى احتياجات داخليه‌سنى تأمينه كافيدر .

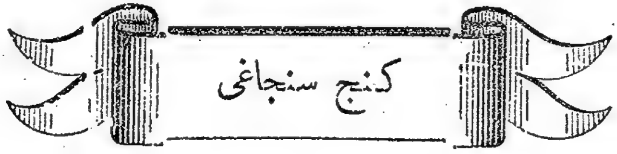

متصرف مصطفى رفقى پاشا

ميرميران مجيدى ٣ عثمانى ٤

(مأمورين لوا)

نائب على نجيب افندى — محاسبه‌جى مصطفى رشدى افندى

مفتى اسكندر افندى — تحريرات مديرى مصطفى صفوت افندى رابعه

﴿ مجلس ادارهٔ لوا ﴾

رئيس متصرف پاشا

اعضاى طبيعيه	اعضاى منتخبه
نائب افندى	شعبان اغا
محاسبه‌جى افندى	ايوب بك
مفتى افندى	حسوس اغا
تحريرات مديرى افندى	خورشيد اغا

كاتب نظر افندى

(تحريرات قلمى)

مسود عبدالمجيد افندى — مبيض منحل

اوراق مقيدى احمد افندى

(محاسبه قلمى)

واردات كاتبى رفعت افندى — مصرف كاتبى شهاب الدين افندى

مصالح جاريه كاتبى محمد افندى — اوراق مقيدى عبدالعزيز افندى

مقيد ثانى عارف افندى — صندوق امينى اغوب افندى

(ويركو دائره سى)

مأمور عثمان نورى افندى

ويركو كاتبى وكيلى حمزه افندى — رفيق عمر افندى

دفترجى مصطفى بك

(نفوس دائره سى)

مأمور وكيلى نوع بك — كاتب رضا بك

(بانق شعبه سى)

رئيس منحل — مأمورى جعفر طيار افندى

(بلدی دائره‌سی)

رئیس محمود بك　　طبیبی محمد توفیق افندی

(ضبطیه طابوری)

طابور اغاسی حاجی ابراهیم افندی
حساب امینی حسین افندی

بلوك	پیاده	بلوك	پیاده
١	بلوك اغاسی سلیمان اغا	٢	بلوك اغاسی منحل
١	« معاونی محمد بك	٢	« معاونی عبداه اغا
١	ژورنال امینی عزت اغا	٢	ژورنال امینی محمد افندی

بلوك	سواری
١	بلوك اغاسی عمر اغا
١	« معاونی سعداه اغا
١	ژورنال امینی حسن افندی

لوا کونیك و ذکتی و پیچار ناحیه‌لریله نفس کنج و جباقچور وقلب قضالرندن متشکل شمالاً ارضروم غرباً دیاربکر ولایتلری شرقاً موش و جنوباً سعرد سنجاقلریله محدوددر . مرکز ولایته ٢٣ ساعت مسافه‌ده واقع و دائراً مادار محیط اداره‌سی ١٥٠ ساعتدر .

نفس کنج قضاسی داخلنده موطف مدیرله اداره اولنسان مذکور کونیك دکتی پیجار ناحیه‌لرندن ماعدا طاووس منشکوت یکیك هرطه ناحیه‌لریده فخریاً اداره اولنور نواحیدندر . اهالیسی اسلام و خرستیاندن عبارت اولوب کردی و کردجه‌دن محرف اولان زازا و ارمنیجه تکلم ایدرلر . زازا قومی عموماً شافعیدرلر اهالیسی مسکون ایسه ده یاز موسملرنده یایلاره کیدرلر مرکز لواده برجامع شریف ۱ رشدیه ۱ ابتدائیه مکتبلری و کنج قریه‌سیله نواحیٔ ملحقه‌سنده ۷ مسجد و بنه کنج قریه‌سنده قدیماً انشا ایدلمش کارگیر بر بدن و موشدن معمورة العزیز طوغرو اولان طریق عام اوزرنده صولطان عشیرتك اسکان ایتدکلری خان بوغازی نام محلده برخان خرابه‌سی واردر .

مارالذکر جامع شریف ایله رشدیه و برهانیه نامیله موسوم اولان ابتدائیه مکتبلری و اوچ کوپری ایله کجك کاندوس قریه‌سنده بر مدرسه و مرکز لواده درت یوز متر اولق شوسه طریق دور عال‌العال حضرت تاجداری مؤسسات عالیه‌سندندر .

کنج قضاسی داخلندن فراد نهریله کونیك پیجار دکتی اخکن منشکوت وجانوط صولری جریان ایدر . بونلردن بعضیلری فراد و بعضیلریده سعرد داخلنده بطمان نهریه منصب اولور . بونلرده صو صاموری وانواع بالقلر بولنور .

مرکز لوایه بر ساعت مسافه‌ده اوت طاشی نوعندن قرمزی و مائی رنکلرنده برطاش اوجاغی واردر . منظره‌سی غایت کوزل و استعمالی

نافعدر • قضا داخلنده اولدقجه شایان ذکر و بیان اولان قوزمی چاوزله کورنین شرف الدین طاوس قران طاغلرنده قورد صانصار تلکی یان کچیسی طاوشان قره‌جه خنزیر کبی حیوانات وحشیه واردر •

اورمانلری احتیاجات محلیه‌یه کافیدر • اشجار مثمره و غیر مثمره‌دن ارمود الما آلیچ یبان اصمه‌سی یبان قواغی ملهم میشه پلید واوریس اغاجلری واردر • نفس کنج و هویت قریه‌لری ارمشده معدنی و معدوی کوزل بر صو جاریدر •

منشکوت ناحیه‌سنك خرابه قریه‌سی جوارنده اووه ایچنده غایت مصنع بر جامع بولنوب بو محل مقدما کنج امراسی طرفندن اعمار وبر قصبه حالنه افراغ ایدلمشکن اخیراً الجا آت زمانیه اورادن هجرت ونفس کنجده اقامت مجبوریتی کوسترمش وبو جهتله اورانك معموریتی محافظه ایدیله میه‌رك مرور زمانله خراب اولش و یالکز او مصنع جامعدن اثاری باقی بولنمشدر •

کنج ناحیه‌سی داخلنده صولاقان و شکران نامیله ایکی عشیرت واردر • موقعك قیشی یازینه غالب اولدیغندن فصول اربعه حکمنی اجرا ایده‌مز •

جبانك جبادت هوائیه‌سی فوق العاده‌در • طاوس و شرف الدین طاغلری اوزرنده دائما برف اثری نمونه نمای برودت اولور •

مزروعات و محصولات محلیه حنطه شعیر نخود مرجمك کلکل طاری فصولیه یر المانی قاون قارپوزه یاتاتسدن عبارتدر • حاصلات نسبت

متفارقه ده بره بشدن اون بشه قدردر حبوبات مذکوره دن ماعدا برخیلی یوك یاغ یپاغی پدیر بال اوزوم جویز قیسی خیار شلغم باطلیجان قباق الما ارمود وسائر سبزه وفواکه و مرکز لواده سعادتلو مصطفی رفقی پاشا طرفندن تأسیس و تنظیم ایدلش اولان باغچه ده ایوا شفتالو وشنه کراز بذلیه پدیر پرخاصه وسائر میوه وسبزه حصوله کلور ٠

طپراقدن اوانی و اغاجدن قاشق و دستی و طاشدن دیبك اعمال وکلیم کچه سجاده ترلك عبا چوراب کلاه شباق بیز اورکن جاجم الدیوان نسیج و استعمال اولنور ٠

بوراجه نساج تیموربجی دیوارجی دولکر نعلبند جلفه اصناقلری و صنعتلرینك رواجی واردر ٠

﴿کونیك ناحیه‌سی﴾

مدیر فوأد بك — کاتبی علی افندی

کونیك ناحیه‌سی ارضروم و وارطو و کنج و خاندریس حدودلریله محدوددر ٠ مربوط بولندیغی کنج مرکزینه ١٠ و ولایته ٢٣ ساعت و دوری تخمیناً ٢٠ ساعت مسافه‌در ٠

اهالیسی مسلم وغیر مسلم ایکی ملته منقسم و کردجه و ارمنیجه تکلمدر .
ناحیه داخنده ٣ مسجد ٢ مدرسه بولندیغی کبی نام قدیمی خارزین
شهرتیله معروف اولان صاغنس قریه‌سی جوارنده بر و مزرعه‌جك
قریه‌سی جوارنده‌ده (ذریق) نامنده برکه ایکی قلعه خرابه‌سی و حاجیان
قریه جوارندن ایکی کوکرد معدنی و اردر . مذکور معدنلردن نیعان
ایدن میاه حاره امراض جلدیه‌وسزی یه نافعدر بعض طاغ‌ووادیلرده
الوان نظر ربا اله ملون تپراقلر وکشف اولنمامش معادن اثاری مرئیدر .

ناحیه‌جه شایان ذکر کوریله‌جك جبال انجق شرف‌الدین و قرتال
وجاورشین طاغلریدرکه بیك کول سلسلهٔ مرتفعه‌سی تشکیل ایدرلر .
بوطاغلرك بعض محالرنده کوریلان آثار انشقاق و سائر بعض محالرده‌ده
زروه‌لردن دوکیلان طاش وطپراقلرله وادیلرك طولمسی اوللری بورالرده
شدتلی زلازل ارضیه‌نك وقوعنه دلالت ایده‌یلان علائمدندر . طاغلرده
قورد آیو تلکی صانصار کبی حیوانات وحشیه بولنور .

اهالیٔ محلیه چیرانلی عشیرتندن خلیلانلی مقصودانلی طائفه‌لرینه منقسمدر .
موقعی غایت مرتفع آب و هوای محلیه بك چوق یرلره مرجع و فائق
و برودتی حرارتنه غالبدر . محصولاتی حنطه و شعیردن عبارتدر .
مزروعاتك مایس و ایلولده یغموره احتیاجی طبیعیدر . ارتفیسنك
قوهٔ انباتیه‌جه محصولی بره اوتدن یکرمی یه قدردر .

منسوجات ومعمولات محلیه کلیم کچه بیز عبا شیاق چوراب
الدیوان و قاشق کورك دیبك وسائره‌در . اخراجاتی ادخالاتندن
زائد وحال وموقعی اهالیسنك حسن معیشت وحصول سامان و ثروتلریه
مساعد کیدر .

پیچار ناحیه‌سی

مدیر وکیلی اسماعیل حقی افندی　　کاتبی محمد افندی

شرقاً قلب غرباً پالو جنوباً دیاربکرك لیجه شمالاً کنج قضالریله محدود بولنان مع هرطه پیچار ناحیه‌سی مربوط بولندیغی کنج سنجاغنه ٢٤ و مرکز ولایته ٤٦ ساعت مسافه‌دن و دائراً مادار محیط اداره‌سی ٣٠ ساعتدن عبارندر .

اهالیسی اسلام وخرستیان اولوب کردجه ارمنیجه زازاجه تکلم ایدرلر . موقعی سنکسار و هر قریه‌نك اداره‌سنه کافی مرعا و میشه و اراضیسی واردر . نفس پیچار و هرطه قریه‌لرنده معمور ٢ جامع نورشین قریه‌سنه جوار ارکین نامیله معروف ١ خراب قلعه واردر .

ناحیه داخنده بولنان اوچ درەنك منبعلری جملی دره و جوتەلا و مسکان وزنکصور و کارنجاك قریه‌لرندەدر . ایکیسی دیاربکرك لیجه قضاسنك دره‌قول قریه‌سی یشکاهندن جریانله سعرد داخلنده بطمان نهرینه ودیکری شاه‌ویردیان قریه‌سی جوارنده‌کی طاغك التندن ولیجه قضاسنك هانی ناحیه‌سی ارقه‌سندن کیچه‌رك دجله‌یه منصب اولور .

طاغلرنده بیان کچیسی قپلان ارسلان آیو قورد تلکی صانصار خنزیر کبی حیوانات وحشیه و اهالینك احتیاجاتی تأمینه کافی میشدر وشاه‌ویردیان قریه‌سنه یارم ساعت مسافه‌ده کائن برقلین نام جبل اوزرنده

بولنان جسیم مغاره‌دهارسلان و قپلان بولنور اوچیوزیدی کانون ثانیسنده کمال بطش و شدتله غار مذکوردن چیقان برقپلان اوراده مجتمع اشخاصدن اوچ نفرینی جرح ایتمشیدی بو غار عجیب ایچنده طاشدن معمول اللی قدر اوطه‌زله اسب یملکاری کبی مسکن وابنا اثاری واردر ٠

ناحیه‌نك آب و هواسی چندان لطیف دکلسه‌ده فصول اربعه حکمنی اولدقجه اجرا ایدر ٠ مزروعاتنك مایس حزیرانده یغموره احتیاجی واردر ٠ محصولاتی حنطه و شعیر و چودار و داری اولوب بره درت و بش نسبتنده نما ویرر سنه‌ده برخیلی حبوبات وفواکه و ادارهٔ محلیه یه کافی انواع سبزه حاصل اولور ٠ شمال وشرقدن روزکارك شدت هبوبی یغمور نزولی و غربدن روزکارك وزانی هوانك انکشافی علائمندن اولدیغی تجارب محلیه جلهسندن ایمش ٠

ذکتی ناحیه‌سی

مدیر زیور زکائی افندی — کاتبی الیاس افندی

(ناحیه اعضاری)

فرحو اغا — محمد اغا — منصور اغا — کرتو اغا

بوناحیه شرقاً قلب غرباً پالو شمالاً جبالقور قضاری جنوباً پیچار ناحیه‌سیله محدود واهالیسی مسلم وغیر مسلم ایکی ملتدن عبارت و منسوب اولدیغی

کنج سنجاغی مرکزینه طقوز ساعت مسافه ده در . ناحیه ده ٢ مسجد ١ مدرسه واردر . احتیاجات محلیه یه کافی اورمانلری و جانلنده وجودی مرعی و غیرمکشوف بعض معادن واورمانلرده جویز الما ارمود توت اغاجلری و سائر اشجار غیرمثمره وحیوانات وحشیه دن قره جه آیو قورد تلکی طاوشان خنزیر بولنور .

مزروعات محلیه حنطه شعیر توتون طاری پنبه کلکل پانجار وشالغامدن عبارت اولوب نیسان وایلولده یغموره احتیاج کورینور .

آب وهوای محلی اولدقجه لطیفدر . برف تشرین ثانی اواخرنده نازل و مارتده زائل اولور . زائل قریه سی جوارنده طاش ایچروسنده اویولمش اولان اوچ قاتلی مصنع اوطهرك انبیای بنی اسرائیل عهدندن بروموجود ایدوکی روایات محلیه جله سندندر .

قازمه کورك ذهل کبی بعض اشیا و ادوات حدیدیه اعمال ایدرلر . اوچ درت سنه اول داراهینی قریه سی جوارنده طپراق حفر ایدیلرکن ظهور ایدن برکنبدك قپوسی آچلدقده ایچی صو ایله مملو اولدیغی کورلمش وصویی بوشالدلدقده غایت اسکی ایکی مزار ظهور ایتمش ومتقدمین اهل الله مزارلری اولدیغی محتمل بولنمش ایسه ده بو بابده استزادهٔ معلومات وتأمین قناعته دلالت ایده جك دیکر بر اثر و روایته اقتران اولنه مامشدر .

چاپقور قضاسی

قائممقام حمزه افندی

نائب عبدالرحمن افندی — مال مدیری وکیلی محمد افندی

تحریرات کاتبی یسن افندی

(مجلس اداره)

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
رئیس قائممقام افندی	سبنی اغا
نائب افندی	سرکیس اغا
مال مدیری افندی	اوحانس اغا
تحریرات کاتبی افندی	

(نفوس دائره‌سی)

مأمور یعقوب افندی — کاتبی علی افندی

(مأمورین متفرقه)

مال مدیری معاونی علی افندی

شرعیه کاتبی مصطفی افندی — صندوق امینی ارتین افندی

جانفور قضاسی شرقاً و جنوباً کنج نواحیٔ ملحقه سندن منشکوت ویخکیك ناحیه‌لری وغرباً دیاربکرك پالو وشمالاً ارضروملك کیغی قضاسیله متصل وکنج مرکزینه ١٢ ومرکز ولایته ٣٦ و دوری ٦٠ ساعت مسافه‌ده‌در . نام حاضرینك سبب تسمیه وتعارفنه کلنجه مرکز قضانك اطرافی طاغلرله محاط و اورته‌سی بر مجرا شکلنده اولمق مناسبتیله صو مجراسی مدلولنی افاده ایدن (جانباق چور) تعبیرندن مأخوذ ومنحرف اولدیغی مرویدر .

قضاده مسکون عشائر وقبائله نسبله شامل اولدیغی ٨٨ قریه سکز نواحیه منقسم اولوب مرکزی چولیك قصبه‌سیدر . اهالیٔ محلیه اسلام و ارمنیدر تکلملری ترکجه وکردجه و زازا وارمنجه‌در . قضاده بری اصفهان بك و بریده شیخ برکات و دیکرلری سائر ارباب خیرات موقوفاتندن ١٢ جامع و نازیك قریه‌سی جوارنده برقاعه خرابه‌سی واردر .

بیك کول و کونیك و پوغ ناحیه‌لرندن و کیغی جهتندن جریان ایدن ایرمقلر قضا داخنده فراد نهرینه‌دو کیلورلر . پوغ و شرنان ونقشان ناحیه‌لرنده‌کی کلذار و تکمه و میرکه‌میر جلالرنده حیوانات وحشیه‌دن آیو قورد خنزیر صانصار تلکی طاوشان کیك بولنور . فخران قریه‌سنده صویی صیحاق وروماتیزمه یه نافع برقابلیجه واردر . آب وهوای محلی فصول اربعه حکمنی اجرایه مساعد بردرجهٔ اعتدالده‌در . بلوزر قریه‌سنده غایت لطیف و پك چوق یبان کلملری واردر .

محصولات محلیه حنطه شعیر طاری نخود مرجمك برنج کلکل پنبه یاغ یپاغی یوك توتون جویز قاون قارپوز وسائر سبزه‌دن عبارتدر . زراعت بره التیدن اون بشه قدر نسبت متفاوته‌ده فیض بخش نما اولور . سنه‌ده ٦٠٠٠ قیه قدر کتره و ٣٠٠٠٠ قیه چریش واوسبتده قیون بویاسی محصولی و قوعبولور . داخل قضاده برکوش و برده قیون بویاسی معدنی واحتطاب عمومیه مدار اولور پیراقلر واردر .

﴿ قلب قضاسی ﴾

قائممقام وکیلی رامز بك

نائب احمد فوزی افندی مدرس — مال‌مدیری وکیلی امین افندی

تحریرات کاتبی یاسن افندی

(مجلس اداره)

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
رئیس قائممقام افندی	حسین اغا
نائب افندی	عمر اغا
مال‌مدیری افندی	بغوص اغا
تحریرات کاتبی افندی	کیرقور اغا

(نفوس دائره‌سی)

مأمور محمد سلیم افندی — کاتبی اسحاق افندی

(مأمورین متفرقه)

مال مدیری معاونی عبداه افندی	طاپو کاتبی اسماعیل افندی
شرعیه کاتبی عاکف افندی	صندوق امینی کیرقور افندی

بو قضا شرقاً موش غرباً وجنوباً دیاربکر ولایتك لیجه و سیاوان شمالاً کنج قضالریله محدود و منسوب اولدیغی کنج سنجاغی مرکزینه ١٥

مرکز ولایته ٣٦ ساعت مسافه‌دردر . محیط اداره‌سی تقریباً ٦٠ ساعتدر قضاده ١ جامع ٤ مسجد ١ تکیه و چتسی و کافروم قریه‌لری اوزرنده ایکی خرابه قلعه و طالوری قریه‌سی جبلنده زنکین و واسع بر تیمور معدنی واردر . اطرافنده متعدد غارلر وقدیم صهرنجلر بولنان کافروم قلعه‌سی یکپاره برطاش اوزرنده مبنادر .

قضاده‌کی ایرماقلردن تیاقسی نهری درانی محی و اغداد ، و دیکری قوزمه اندوك سرسپی دکراف زنیدك طاغلرندن و سند انهری طالوری وکلی کوزان طاغلریله خیان ناحیه‌سندن و بکران نهری موشك کوردیك و صاسونك زوه‌سر و مرتو طاغلرندن ، نبعان و شمالدن جنوبه جریانیله جمله‌سی کانی پیر قریه‌سی جوارنده برلشه‌رك و کیدرك سعرد داخلنده مشهور بطمان کوپریسی جوارنده بطمان نهری نامی الوب دجله‌یه منصب اولور . بوصولرده حیوانات مائیه‌نك هر نوعی بولنور . اهالئ محایه‌صولرك فیضانی زماننده اباقده یوزر درجده سباحته ماهردرلر . طاغلرنده حیوانات وحشیه‌دن قپلان آیو قورد تلکی صانصارطاوشان وکیك وانواع طیور بولنور .

هویدان ناحیه‌سنك بارت قریه‌سی قارشوسنده غایت قدیم و مصنع وجسیم برمغازه وشیخ بوبان قریه‌سی جوارنده نهر اوزرنده یوز مترو ارتفاعنده وبدن شکلنده و اورته یرنده‌کی مفذدن اره‌لقده بال انقده بولنان غایت جسیم وعمودی بر قیه واردر .

اهالئ مسکونه‌دن ماعدا قضاجه بادکان و بکران عشیرتلری نامیله غیر مسکون ایکی عشیرت بولنه‌رق کردجه و فارسیدن محرف اولان زازاجه

تکلم ایدرلر . آب وهواسی لطیف و فصول اربعه حکمی جاریدر .
اسکار قریه‌سی کلیساسنده سنه‌ده برکون عادی بر پنایر اجرا اولنور .

خیان ناحیه‌سنك هرند قریه‌سنده بر مملحه واردر . محصولاتی حنطه
شعیر کوشنه چودار پرنج طاری کلکل مرجمك نخود کندیر
تخمی پنبه اولوب بونلردن نسبت مختالفه اوزره سکزدن یکرمی‌یه قدر
حاصلات وسنوی یوز بیك غروشلق قدر حریر قوزه‌سی و مازو و کتره
و چریش و پلاموط وارداتی وقوعبولور سائر محصولات روغن یکمز
بال یوك توتون اوزوم جویز انجیر بامیه نار الما ارمود اریك
کستانه و ادارهٔ محلیه‌یه کافی قاون و قارپوز وشلغم خیار و سائره‌دن
عبارتدر . قضاجه کلیم کچه شال قوشاق بیاض‌بیز وایپك وتیره
وتفتکدن ترلك و کلاه وچفت آلات و ادواتی نسج و اعمال اولنور .

بتلیس مرکز و ملحقاتنده دعالریله اغتنام و فضل و وجودلرندن استفاده
اولنور نیجه سادات و مشایخ وعلما وفضلا بولندیغی کبی مرکز وملحقاتده
متواریٔ تراب رحمت اولوب حال و مروی اثرلری اعتقاد و اخلاص
عمومی تحتنده اولان اعزهٔ کرامك اسامیٔ سعادتلریله مدفون بولندقلری
مواقعی تبرکاً درج صحیفهٔ تعظیم ایلرز .

بتلیس — سلالهٔ حضرت صدیقیه‌دن و اعزهٔ کرامدن ملا حسن بانوکی،
مخدوملری شیخ اسماعیل، واحفادندن شیخ خلیل، واعزه‌دن ولی شمس الدین،

و شیخ عبداه بد خشانی ، و زمانمجه (انانکه خاکرا بنظر کیمیاکند) ماصدقنه موافق حال اصحابندن شیخ عمر کردی بتلیسی ، و شیخ حسن خیرانی و دیکر شیخ حسن و برادری شیخ عیسی ، وموجود اثار شعریه سی پك رنکین اولان مظنه دن احمد فائق بك ، و مطالع اوزرینه شرحی و منطق ومعانی یه متعلق تألیفاتی بولنان عبدالرحیم بتلیسی ، و مؤلفیندن محمد برقاعی و مدرس مشهور موسی ، ومتجریندن کاوناسی زاده احمد افندی ، ومضموندار فارسی العباره بردیوانی بولنان شاعر عارف خیرانی ، حضراتی بتلیسده کوکمیدان محله سنده .

مؤلفین کرامدن عبدالخلاق بن شیخ حسن خیرانی ، وچنمکان سلطان سلیم خان حضرتلری خدمت همایونلرنده بولنمش وسلیمیه قصیده سنی انشاد ایتمش اولان شاعر شکری ، وشعرای محلیه دن رشیدی لنکی ترابی شیخ عبداللطیف وهرابی افندیلرده أوجو اولرده .

امام موسای کاظم اولادبزرکوارندن سید ابراهیم المجاب ، واعقبدن شیخ طاهای شامی ، وسید علی همدانی ، وخواجه محمود المشهور بشمس بتلیسی و شیخ محمود عریان بابا ، وخواجه ابراهیم ، و برادری ملا مصطفی ، وحاجی مصطفی خواجه ، وکرد یکیلی سید شیخ عبدالله ، ومتجریندن قره واغط قزیل مسجد محله سنده .

علمدار حضرت نبوی شیخ فیض الله انصاری ، و کبار اولیأ اللهدن شیخ ابوطاهر کردی ، وطبقهٔ اولی رجالندن شیخ شرف الدین المحمود المزدقانی ، وشیخ عبدالرحمن قریشی ، ممی دده ، قره بابا ، شیخ حمزه ، وشمس بتلیسینك برادرلری مؤلفیندن خواجه سلیمان ، و اوللری اق قیونلیلرك منشیلکنده

و اخیراً جنتمکان سلطان سلیم خان حضرتلرینك نزدهمایونلرنده بولنه‌رق دولت ابد مدت عثمانیه یه پك چوق خدمات صادقه وعودیتکارانه‌ده و بو حوالی امرا واهالیسنك دولت علیه یه عرض دخالتی و ساطتنده بولنمش اولان وهشت بهشت نام فارسی تاریخك مؤلفی بولنان مولانا ادریس بتلیسینك پدرلری صاحب التفسیر شیخ حسام الدین بتلیسی زیدان محله سنده :

اغزاه‌دن شیخ اسحاق خطلانی ، وساداتدن شیخ نورالله ، شیخ محمود ، دیکر شیخ محمود ، قره شیخ ، مؤلفیندن کیلانی ، و خطیب و مفتی زاده حاجی سعدالله افندیلر هرسان محله سنده :

اطراف — علمدار حضرت نبوی شیخ عبدالوهاب حضرتلری (قوطوم) و شیخ محمد شنکی حضرتلری (هوریس) شیخ کیلانی (مغربیان) اعزهٔ کرامدن بر ذات محترم (سیرنور) قریه‌لرنده :

چقورناحیه‌سی — اعانه وامداد معنویسی مجرب اولان کبار اهل اللهدن حاضر بابا شهرتیله معروف شیخ عبدالرحمن حضرتلری (ایرون) واعزه‌دن شیخ علی میجه (شیخان) وسعدای شهدادن اولوب مزاری اوزرنده اختیار کذب ایله قسم ایدنلرك ابتلاسی مجرب اولان شیخ ابوطاهر حضرتلری (کاریتوخ) و نام محترملری معلوم اولمیوب انجق مزاری اوزرنده متمادیاً کل پولنمغله (کل بسر) شهرتیله معروف اولان بر شهید ایله سعدادن دیکر بر شهید (پاو) وسلالهٔ حضرت صدیقیه دن شیخ عبدالقادر و شیخ عبدالله (مشکان) و شیخ حاجی (پتوك) و کبار اهل اللهدن شیخ محمود (کورخانك) ومظنه‌دن شیخ محمد وشیخ عبدالرحمن تاغی نورشین قریه‌لرنده و برچوق شهدا دخی اوسکفانك قلعه‌سیله کرکور جبلی زروه‌سنده و مورخ علیا وسفلا و یا و بزاتون و نورشین قریه‌لری جوارنده :

اخلاط — عیاض بن غنم رضی الله عنه حضرتلرینك مخدوملری شیخ عبدالرحمن حضرتلری (تونس) وامرای سلجوقیه دن حسن شاه (تخت سلیمان) واعزه‌دن ده‌ه مقصود حضرتلری ایکی قبه محللرنده و دیکر یوزلرجه اعزهٔ کرام محلات سائره‌سنده :

خیران — مظنهٔ کرامدن شیخ محمد بطحایی، ومیر داود، وملایوسف اولیا، وسیدضعبة الله، وشیخ حسن حداد، خیرانده :

اسپارت — لسان فارسی وکردیده دلنشین وحکمت آمیز اشعاری بولنان شیخ طیران (ساندیس) واعزه‌دن شیخ سنان وشیخ محمد المیسی وشیخ داود (ماصوص) وشیخ صبری (خوط) و شیخ علاالدین و شیخ یوسف (اوسپ اسلام) وشیخ عابد (اند) وشیخ محمد (کوران) وشیخ عبدالباری (جرجاق) قریه‌لرنده :

موطیکی — کرك حیاتنده وکرك بعدالممات پك چوق خوارق اثاری کوریلان کبار اولیأ اللهدن شیخ سلیمان حضرتلری (زیارت) وشیخ محمود (باتلس) قریه‌لرنده :

موش — اعزه‌دن شیخ محمدالمغربی، وشیخ ابراهیم صامت وحاجی شرف ولی، صوفی درمان، وسمرادن صاحب دیوان بتلیسی مشتاق بابا (موشده) تابعیندن برذات محترم (اجمانوق طاغنده) وعلمدار حضرت نبویدن اولدقلری مروی بولنان حاجی علی و شیخ شرف‌الدین حضرتلری (مغاکوم) وملاحسن بانوکی حضرتلری احفادندن شیخ حسن (کول) شیخ عمر (انظار) شیخ سلیمان (کردمیدانی) قریه‌لرنده سعدادن ایکی ذات محترم (غازیان) طاغنده :

ملازکرد — اعزه‌دن شیخ محمد پنبه‌دوز، شیخ محمد شبنکی، شیخ شاکر، ومقبره‌سی اتصالنده کی مأ جاری ایله بیقانان فلج صغیر و رومه‌تیزمه معلوللرینك حسن تأثیر اولرمکده اولدقلری محرب اولان بابا نام ذات (قلعه)

وتجارب و روايات محليه‌يه نظراً زيارتلرى جنون و سقمه و صداعى دافع اولان شيخ بهاالدين (دوكنوك) شيخ جريح (آلپار) صوفى شمس كال (قره‌جان) حورى بابا (مارموس) شيخ بهاالدين (پنانش) قريه‌لرنده اوزون شهيد (كره موقعنده) :

المالى ناحيه‌سى — اهل اللهدن عريان بابا (عريار طاغنده) و اون سنه اوله كلنجه‌يه قدر هرسنه ايكى كيك تربه‌سنه كلوب برى عن ظهر الغيب مذبوحاً اورادە قالەرق ديكرينك عودتى محلنجه مروى اولان اعزه‌دن صوفى شمس‌الدين حضرتلرى (صوفيان) قريه‌سنده :

بولانق — اعزهٔ كرامدن شيخ عين‌الملك حضرتلرى (ابرى) قريه‌سنده :

وارطو — اولياً اللهدن كوشكار بابا (بيك كول) جبلنده و متقدمينلدن شيخ شريف (كبرس) و شيخ موسى (حاجى بك عليا) قريه‌سنده :

صاسون — شيخ تاج‌الدين (صاسون) شيخ كال (حظو) شيخ نصرالدين و شيخ عباس (شيخان) شيخ ابراهيم (دارا بوزى) قريه‌لرنده شيخ بازيد (مرتو) جبنده :

سعرد — بن عمته رسول اكرم شيخ محمد منكدر ، حضرت پير كيلانينك خواجه‌سى شيخ ابولوفا ، حضرت خالدسلاله‌سندن شيخ موسى ، شيخ محمود بيراقدار ، پير كيلانى احفادندن شيخ خلف ، رئيس الاربعين شيخ اسحق اشيخ تركى ، شيخ محمد العسكرى ، شيخ محمد الحورانى ، حضرتلرى (سعرددە) بو ولايتجه قطب الاولياً شهرتنى حائز اولان شيخ اسماعيل فقيرالله ، ومعرفتنامه مؤلفى ابراهيم حقى ، وهنوز عهد شبابيده ايكن پك چوق خوارق كراماتى كوريلان شيخ مجاهد ، وشيخ حسن الفطير ، وفقيرالله احفادندن شيخ حمزهٔ الكبير ، وشيخ ممدوح وشيخ حمزه حضراتى تللو قريه‌سنده :

شروان — حضرت علی کرم‌الله وجهه حضرتلرینك نجل نجیب سعادتلری محمد حنیفه حضرتلری (کورشکان) اعزه‌دن شیخ محمد (پای) قریه‌لرنده .

زیرقی ناحیه‌سی — تراب مزاری باش آلتنه قونلدیغی حالده سهر علتنی دافع اولان شیخ‌علی حضرتلری (کردکان) و تربه‌سی اوزرنده مع القسم اختیار کذب ایدنلرك فوراً بر مصیبته ابتلالری مجرب بولنان پیر حسن حضرتلری (دودان)و خانك مزاری قولنج علتنی دافع‌اولان شیخ اورمان (عربو) وشیخ حسن (منار) وسلاله حضرت فاروقیدن اولوب مجانین زنجیر بند اولهرق کیجه کندینده براغیلوب قپو کلید لندیکی حالده علی الصباح مجنونك اياق و بوینده کی زنجیرلری و کندیدك قپوسی بلا واسطه اچلدیغی ومجنونك اعادهٔ عقل ایتکده اولدیغی مجرب اولان شیخ محمد حضرتلری (ورقانس) قریه‌لرنده .

اروه — حضرت عمر الفاروق افندمزك مخدوم سعادتلری عبدالله حضرتلری (مزکفت) شیخ محمد عبنی (عبنی) شیخ خالد جزیری ، وشیخ صالح سیکی ، وشیخ خالد زیاری ، (باصرت) قریه‌لرنده .

غرزان — عاظم واجلهٔ متقدمیندن اویس القرانی قدس‌سره العالی حضرتلری (زیارت) وشیخ سلام حضرتلری (صلحه) قریه‌لرنده .

کنج — شیخ عبدالله (ملکان) وشیخ محمود وشیخ عبدالله و شیخ عثمان (هرطه) قریه‌لرنده و بهاءالدین بابا (کالبادین) و ایکی ذات محترم (سوتلی بابا) جبلنده .

حبافور — شیخ برکات سلاله‌سندن شیخ احمد ومشایخ نقشیه‌دن دیکر شیخ احمد جبافووده .

قلب — اصحاب کزیندن معاذبن جبل حضرتلرله غزالی حضرتلری (غزالی موقعنده) وشیخ عطار حضرتلری (صادقان) و شیخ ابوبکر کال حضرتلری (شیخویان) قریه‌لرنده متواریٔ تراب غفراندرلر .

تصحیح و علاوه

تجارت و نافعه ناظری توفیق پاشا	مشیر
حلب ولایت جلیله‌سی والیسی عثمان پاشا	مشیر
حجاز « « « احمد راتب پاشا	مشیر
مالیه ناظری نظیف پاشا	وزیر
اورمان و معادن و زراعت ناظری سلیم افندی	بالا
اطنه ولایت جلیله‌سی والیسی نصوحی بك	بالا
طهران سفیری غالب بك	بالا
بتلیس ولایتی مکتوبجیسی الیاس سامی افندی	ثانیه
موطیکی قائممقامی وکیلی حسین رشدی افندی	ممتاز
صاسون قضاسی قائممقامی راقم افندی	
کنج سنجاغی جزا رئیسی شوکت افندی	
« « مدعی عمومی معاونی فهمی افندی	
بتلیس مرکز طابور اغاسی محمد ثابت افندی	
شروان نائبی عیسی صدقی افندی	
کنج تحریرات مدیری صفوت افندی	ثالثه
مجلس ادارهٔ ولایت باش کاتبی واصف افندی	رابعه
تلغراف مفتش معاونی توفیق افندی	رابعه
سعرد تحریرات مدیری عبدالمجید افندی	رابعه
کنج تحریرات معاونی عبدالمجید افندی	رابعه
بتلیس تلغراف مدیری عبدالهادی افندی	خامسه
مجلس ادارهٔ ولایت کاتب ثانیسی رسول افندی	خامسه

اعمالات ترابیه وشوسه			اعمالات صناعیه		
اکمال اولنان شوسه	اکمال اولنان اعمالات ترابیه	اکمال اولنمقده بولنان ترابیه	کمپری	منفذ	استناد دیواری	فنیس
مترو	مترو	مترو	عدد	عدد	مترو	عدد
٦٥٩٥	٣٢٦٠	١٩٣٠	٨	٢٠	٤٠١	٢

اعمالات مذکوره‌دن بشقه طولاً (٢٨٥٢) مترو پول تعمیراتی اجرا ایدلمشدر

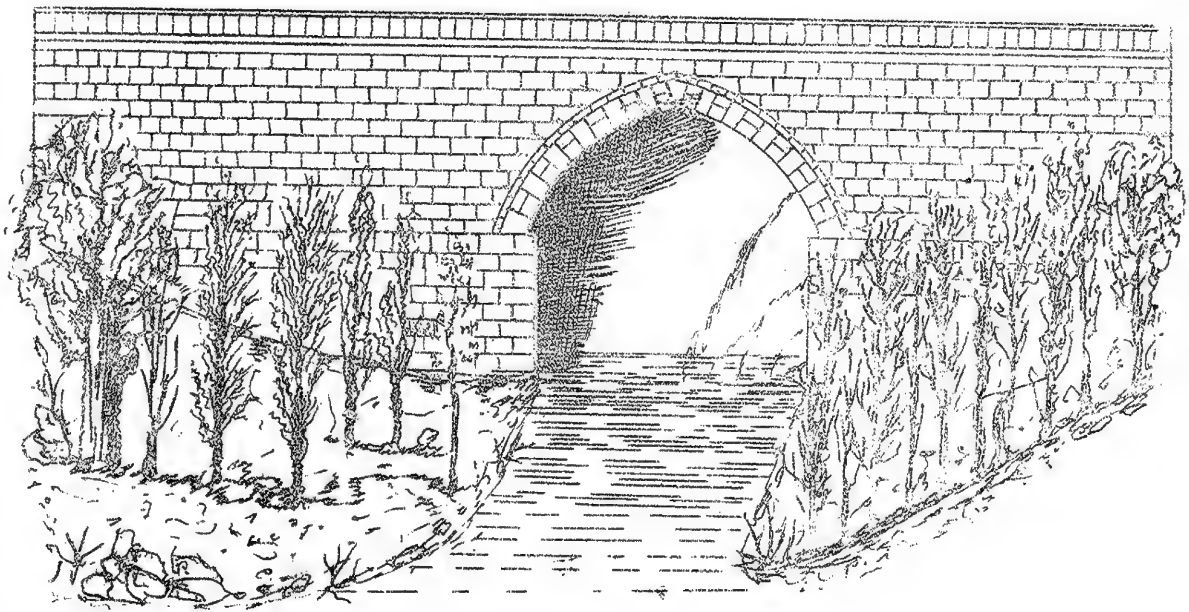

آلتی نجی مترو و سقنده محله باشی کوپریسی

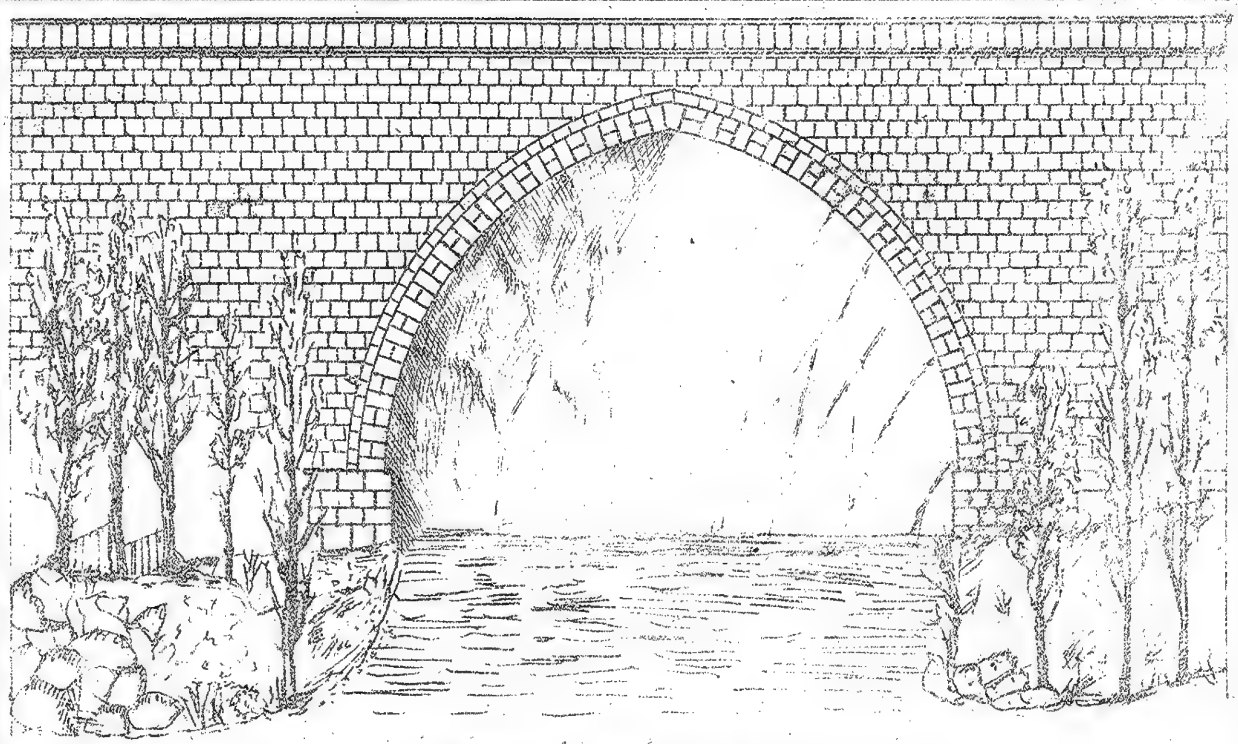

اوغدامج متروسنده علمدار کوپریسی

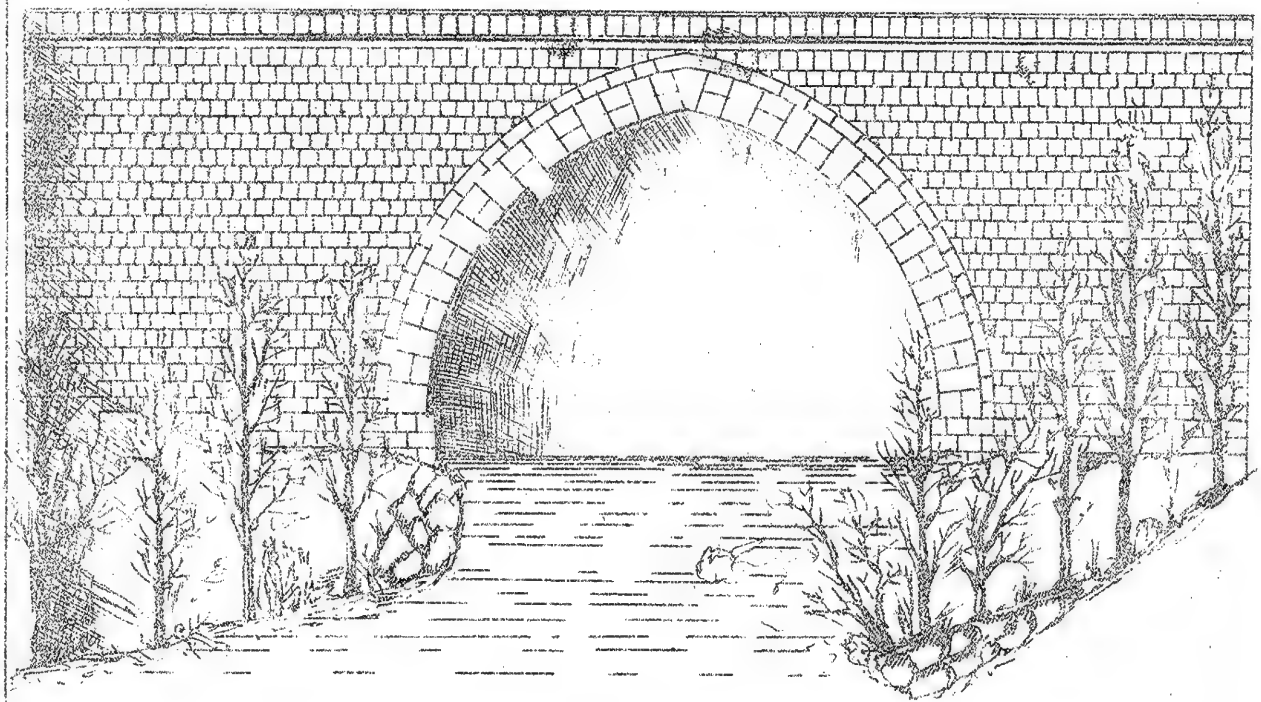

اون ایکی بچق مترو و سقزه عرب کوپریسی

سنگ مترو و سفنزه هورمز کوپریسی

ولایتک اوچ تکوینه مصارف عمومیه

نوع مصارف	تخمیس سنی عمومی	مقدار سنی عمومی	مقدار سنی عمومی	کنج سنی عمومی	یکون
شرعیه	٨١٥٨٠	٧٤٥٦٠	٧٩٤٨٢	٦٥٨٦٠	٤٠١١٠٢
داخلیه	٨١٧١١٠	٤٢٩٢٥٧	٤٤٠٠٤٨	٢٤٥٤٦٠	١٧١١٨٦٧
عدلیه	٤٦٢٩٤٠	١٩٥٤٠٤	١٥٦٧٥٦		٧١٥٠٠٠
نافعه	١٤٥٦٥				١٤٥٦٥
مالیه	٢٥٤٥٢٤	١٥٠٥٩٨	١٤٧٥٧٤	١١٧٠٥٨	٦٦٨٧٥٤
معارف ذتیه	٦٧٠٥٥	٧٥٥٩٤	١٩٤٤٧		١٥٦٩٨٦
اسهام متنوعه	٤٢٤٢٤	٢٤٤٧٦٧	٢٢٨٤١		٤٤٠٠٨٨
پولیس	٥٢٧٥٤	١٥٤١٧			٦٨٠٧٠
ژاندارمه	١٢٢١٦٤٠	٨٠٥٤٠٥	٥٦٠٢٤٨	٥٠٤٩٤٤	٤٠٩٢٢٤٦
متقاعدین	٥٨٤٢٢	٢٧٩٤٢	٩١٦٤٤	٦٠٤٦	٨٤٤٥٤٤
یکون	٢٩٧٢٧٤٥	١٩١٧٢٤٤	٨٤٥٢٨٠٩	٩٥٩٤٢٤	٧٢٠٢٢١١

حمایه ولوجه در البلده جدوله لغرا

بکونت	لبابو ما صدرت	محاکم ما صدرت	رسوم متنوعه	وارد ات صفرقه
١٤٧٦١٤٤	١٩٠٠٠	٦٠٤٠٥	٤٧٧٠٥	٧٥٤٤
٠٦٦٦٨٩٤	٦٠٠٠	٦١٥٤		٤٢٧١٨
٥٨٧٩٤٨	٤٠٠٠٠	١١٥٥٤	١٨٨٠	١٤٥٥
١٩٨١٦		٤٨٥		٩٤٤
٤٧٥٧٨٩٤	٤٦١٧٤	٤٩٠٨٨	١٤٤٧٥	٠١٤٦٤٦
١٤٩٩٤٩	١٠٠٠	١٤٤٤٨	٥٥٠	٤٠٥٤
٧٩٤٤٨٧	٤٤٠٠	١٠٧٨٠٦	٤٩٥٠	١٩٦٨
٤٧٦١٦٠	١٤٦٠	٤٨	٤٥٠٠	٤٧١
٥٨٤٤٨٥	٤٦٦	٩٨٥٤	٤٠٠	١٨٦٤
٧٠٨٨٧٤	٩٨٧٤	٤٨٨٨٨	٩١٨٩٦	٤٩١٦٤
٨٤٤٥٦٨	٤١٤	١٤٨٠٨	٨٥٠	٧٤٦٠
١٠٩٤٥١٤	٤٥٠	٧٤٦٠	٤٠٤٥	٧٤٤٠
٤٨٤٨١١		٤١٤		٤٨٤٩
٦٦٠٨٠٤	٥٥٤٦	٤٥٥٧	٤٩٥	٧٥٠
٧٤٤٤٥	٤٥٠٠	٥٠٠	٤٧٦٤	٤٩٤٤
٤٦٠٤٧٤			١٥٤	١١٧٤٤
٥٤٦٦٤٥			١٩٠	٤٩٩٤
٤١٨٨٩١٩	٧٨٧٠٤	٤١٤٥٦٩	١١٤٥٩٧	١٠٤٥٩٤

ملاحظة الدوله ... وارد ات متفرقه ... رقم فوق ...
... ملیس ... دلغ ولوبنده عجبانه قاطعه ابنده ...

ولنبلاد امریکہ متحدہ کی ، واردات تجویز ہے

امانت اعتبار	اعضاء	اقسام	بدل صحت	وزیر	امریکن کنونشن
۵۰۴۸	۴۴۴۴۳۷	۴۰۶۶۴۴	۴۹۴.۱۲	۵۱۰۰.۲۱	
	۴۴۹۶۲۴	۱۴۸۵۹۴	۱۴۴۲۴۸	۱۴۹۶۴۴	
	۴۴۶۰۵۴	۱۱۱۸۴۷	۱۴۹۴۲۵	۱۱۸۴۸۴	
	۵۴۴۲۵	۴۹۱۹۶	۴۵۱۴۹	۴۰۹۴۴	
	۸۹۹۴۰۶	۴۲۰۶۸۷	۸۴۴۸۱۵	۱۸۸۷۰۵	
	۴۹۶۶۶۷	۴۰۹۴۴۵	۴۷۴۴۳۴	۴۰۱۴۴۴	
	۴۴۴۴۱۰	۴۴۴۶۱۴	۸۸۰۱۹	۱۶۱۰۴۱	
۱۵	۱۴۰۱۶۹	۱۷۴۴۵۷	۴۹۹۱۷	۱۴۷۴۰۹	
	۴۱۴۵۴۱	۱۸۹۴۴۹	۴۰۹۴۹	۱۴۹۹۴۹	
	۴۵۴۹۰۴	۷۱۴۵۹	۷۶۴۱۴	۴۰۰۱۹۴	
۱۰۰	۴۱۴۸۴۴	۱۱۹۱۱۹	۶۹۴۴۴	۴۴۱۰۵۹	
	۴۴۹۹۷۴	۱۵۷۷۴۴	۱۰۰۴۷۴	۴۴۷۴۴۴	
	۹۵۶۹۷	۶۶۹۴۴	۶۶۷۷۸	۱۵۰۴۸۴	
	۴۱۹۰۱۳	۱۴۰۴۰۶	۸۰۱۴۹	۱۶۴۴۰۹	
	۴۴۸۴۰۶	۴۴۰۸۸۴	۶۹۰۷۴	۴۰۹۴۷	
	۱۸۵۴۰۷	۱۴۹۰۴۸	۱۵۴۵۹	۱۴۸۸۹۹	
	۱۷۵۴۴۹	۱۴۹۹۸۴	۷۰۸۱۵	۱۸۱۴۴۶	
۹۴۵۴۸	۴۵۷۴۷۹۶	۴۸۴۵۰۸۴	۴۵۸۱۵۹۴	۴۵۴۶۵۱۸	

ہمرہ جفا بیوہ فضارہ مصیبہ اولاد ہوب ھرفیانی نبندہ دہ۔ قبیلہ ھیضہ اولاد امجد
وبیاھیہ وشام عادہ وفرزی وبیاھیہ کنزہ وکون تو وھوھو آنیدہ ھیضہ اولاد

ولایت وگمرکات موجود اولوب مأخذ اولان انواع و مقدار جی

قطعا	قنطار	کیلو	غرامه	
غنمی	٤٥	٤٠٩٤٠	٤٧٨٤٥	٥٨٨١٠
غرامه		٧٧٠٩	٤٩١٦٠	٤١٨٩٩
فرنطه	٤٦٠٥	١٨٨٦٥	١٦٠٦٤	٤٩٥٤٩
مرطلق		١١٠٤٥	٤٠٤١	١٤٠٥٩
		٤٤٠٨٠	٨٩٤٨٠	١٢٤٢١٠
		١٠٤٢٩	٤٩٦٤١	٥٩٧٦٠
		١٤٧٩٦	٤٧٩٠٤	٦٠٤٠٠
		١٤٠٦٥	٤٠٤٤٥	٥٤٤٢٥
		٤٨٤٤٤	٤٠٨١٤	٤٩٤٤٥
سفره	٩٤١٩	٥٠٤٩	٦٤٩١	٤٠٦٨٩
رده	١٤٨٦٩	١٤٦٩٠	٩٦٤٩	٤٥٠٦٩١
فرزنام	١٨٥٩	٤٤٤١٧	٤٠٩٦١	٤٥٤٤٤
برواری	٦٩٤	١١٤٨٠	٥٤٦٤	١٧٤٤٥
سرولو	٧٩٠١	٤٠٠٩٩	١١٩٧٩	٤٩٩٦٩
کنج		٤٦٤٤٦	١٧٧٩٠	٦٤٤٤٦
هیاقوم		٤٨٥٧٨	٧٤٩٨	٤٥٩٧٦
قلب		٧٧٥١٩	٨٤٩٤	٤١٩١٦
بکون	٤٨٧٥	٤٥٥٥٤٥	٤٠٦٤٨٤	٨٠٠١٠٤

مقدار مقدار دفتر لرنده مندرج مکوسات وارده مقداری وسنه

طولمه اولنوب تحریر و تدوین قیلندی بالجمله بو جدول ها مجلده در

ولایت حاوی اولیغی اقسام و اراضیات مقداریه دائر محدوده الساده معلومات
تقدیریه اوزره خلوصه بدلوجه ولدی معلومات الوصاله محدد و قسمه بالطبع مازیر عاشده

مع نواحی نابلس قضاسی	۱۱۸۵۰۰	۱۱۰۰۰۰	۱۱۵۰۰۰	۶۵۰۰۰	۱۵۰۰۰
اغلول	۱۹۴۸۴۷	۵۰۰۰۰	..	..	۵۰۴۰
مع نواحی موسه سنجاغی	۴۵۰۴۶۱	۴۵۰۰۰۰	..	۸۸۵۱۰	۶۵۱۶
مع الحاله مذکوره قضاسی	۱۵۲۷۰۰۰	۲۴۰۰۰۰	۷۵۰۰۰	..	..
بولونیه	۵۵۰۰۰۰	۲۵۰۰۰	۱۰۰۰	..	..
وارطو	۱۱۴۰۰۰	۸۰۰۰۰	۱۵۰۰۰	..	..
صاسون	۱۸۵۰۰	۹۲۰۰	۸۵۰۰۰	۶۰۰۰۰	۴۵۰۰
مع نواحی سعرد سنجاغی	۵۲۱۱۴	۱۵۰	۴۵۰۰۰	..	..
مع رهوان غوزانه قضاسی	۲۹۲۸۷۰	۸۲۸۶	..	..	۲۴۰۰۰
مع دیرکول اوره	۵۰۰۰۰	۵۹۰۰۰	..	..	۱۲۴۰۵
شیروان مع زرق	۲۲۰۰۰	..	..	۲۰۰۰۰	..
بوازیق	۱۰۵۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	..
مع نواحی کیخ سنجاغی	۱۴۶۶۵۴	۲۷۰۰۰	..	۸۸۵۱۰	..
صافور قضاسی	۶۷۸۰۰	۷۰۰۰	۲۴۰۰	..	..
	۵۸۰۰۰	۹۰۴۵۰	۵۶۸۰۰	۸۰۰۰۰	۵۹۶۵
بکری	۱۲۵۵۲۴۷	۵۵۷۸۹	۴۰۶۰۰	۲۶۰۰۷	۱۹۴۲۹

مجموعه تولیدات سموم نظر داخل و دیگر بولتن حیوانات و سایر مقدار تقریبی
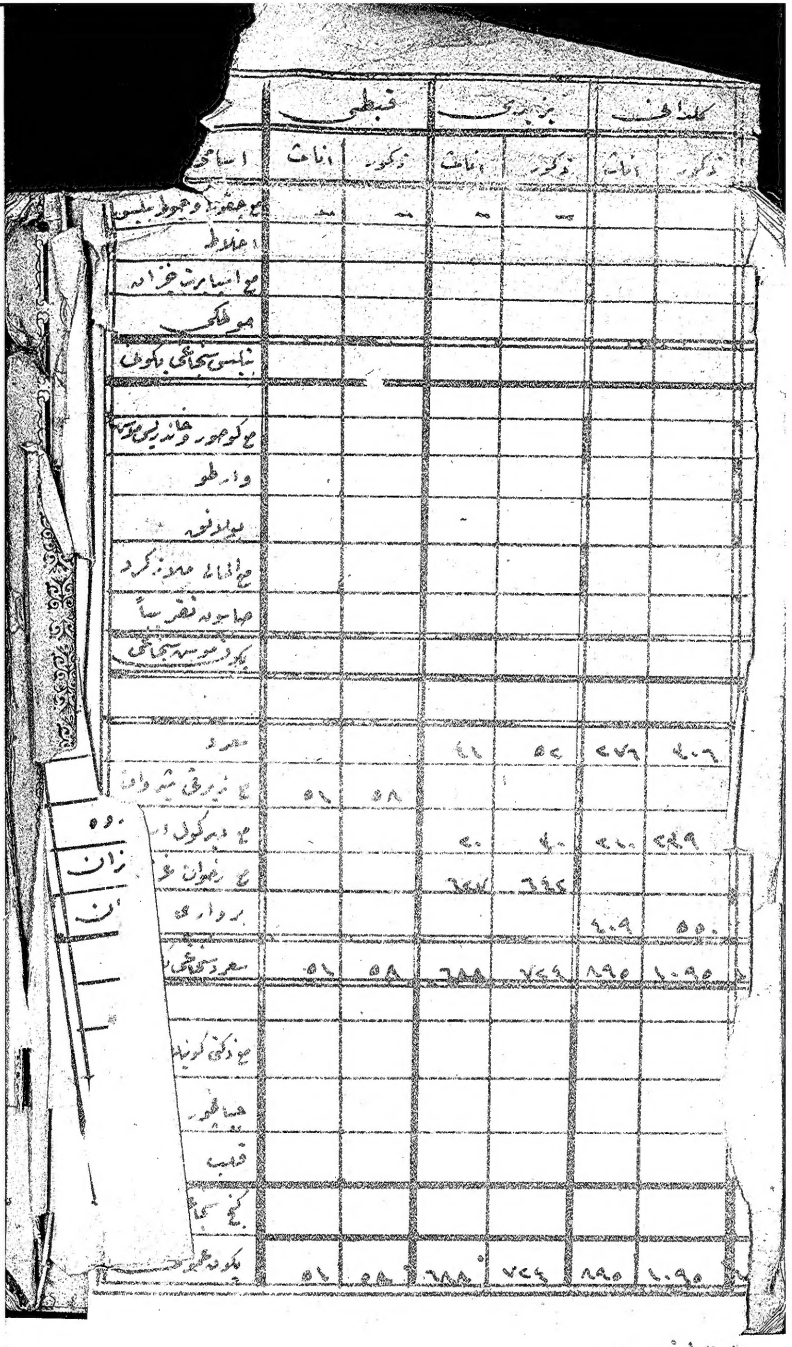
	اسب	قهوه	مرکب	اسب	جاموس	ماده	اوکوز	اینک	طاووس	هندی	اردک	خانه	آری قرقاول	پرنده طاقی	شب‌پا	کبوتر
	۲۰۰	۵۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۱۵۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۸۰	۲۵۰۰	۱۴۰۰	۸۰	۱۲۵۰
	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۰۰	۱۶۰	۰۰	۲۰۰	۲۵۰	۲۰۰۰	۲۰۰	۰۰	۰۰	۲۸۰	۸۰۰	۵۰۰	۵۰۰
	۱۰	۴۰	۲۵۰	۱۵۰	۰۰	۹۰	۱۴۰۰	۲۰۰۰	۵۰۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۲۰۰	۷۰۰	۰۰	۱۵۱
	۰۰	۰۰	۱۰۰	۲	۰۰	۱۰	۱۵۰۰	۲۰۰	۲۰۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۷۰۰	۱۵۰	۰۰	۰۰
	۵۰۰	۱۰۰۰	۲۰۰	۰۰	۱۵۰۰	۲۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۷۰۰۰	۵۰	۰۰	۰۰	۲۰۰	۱۰۰۰	۷۰۰	۱۰۰۱
	۲۰۰	۱۲۰۰	۰۰	۹۰	۲۵۰	۲۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۵۰۰۰۰	۱۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۲۰۰۰	۵۰۰	۷۰۰
	۲۰۰	۳۰۰	۴۰	۲۰۰	۱۵۰۰	۲۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۵۰۰۰	۵۰	۲۰۰	۲۰۰	۱۰۰۰	۱۲۰۰	۸۰۰	۸۰۰
	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۰۰	۵۰۰	۲۰۰	۲۰۰۰	۲۸۰۰	۱۵۰۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۲۰۰	۸۰۰	۵۰۰	۵۰۰
	۲۵۰	۲۰۰	۱۵۰	۰۰	۰۰	۰۰	۲۴۰۰	۵۰۰۰	۷۰۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۲۰۰	۸۰۰	۰۰	۰۰
	۲۰	۵۰	۵۵۰	۴۰۰	۰۰	۰۰	۲۴۰۰	۵۰۰	۵۰۰۰	۵۰	۰۰	۰۰	۰۰	۲۰۰	۰۰	۴۴۰
	۱۸۰	۱۰۰	۴۰۰	۲۰۰	۴۰	۴۰	۲۰۰۰	۶۰۰	۵۰۰۰	۵۰	۰۰	۰۰	۰۰	۲۰۰	۰۰	۴۰۰
	۲۰۰	۵۰۰	۵۰۰	۲۰۰	۰۰	۱۰	۸۰۰	۵۰۰	۵۰۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۲۰۰	۰۰	۱۵۰
	۵۰	۴۰	۴۵۴	۵۰۰	۱۶۹	۲۶۶	۱۲۱۴	۴۹۱	۲۵۰۰۰	۲۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۴۰۰	۰۰	۴۴
	۱۸	۴۶	۲۵۴	۵۰۰	۰۰	۰۰	۲۶۰	۱۹۰۰	۷۰۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۲۵۰	۰۰	۰۰
	۰۰	۱۵	۱۰۰	۵۰۰	۰۰	۰۰	۴۰۰	۴۰۰	۲۵۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۱۵۰	۰۰	۰۰
	۲۰۰	۲۰۰	۵	۵۰۰	۲۰	۲۰	۲۲۰۰	۲۵۰۰	۷۰۰۰	۵۰	۰۰	۰۰	۰۰	۵۰۰	۰۰	۰۰
	۲۰	۸۰	۱۱	۵۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۵۰۰	۵۰۰	۲۰۰۰	۲۰	۰۰	۰۰	۰۰	۱۵۰	۰۰	۰۰
	۲۰۰	۵۰	۲۴۰	۱۰۰۰	۰۰	۰۰	۲۰۰۰	۴۰۰۰	۵۰۰۰۰	۵۰	۰۰	۰۰	۲۰۰	۹۰۰	۰۰	۰۰
	۲۸۷۹	۵۷۵۶	۲۸۸۹	۱۸۷۰۰	۳۷۸۹	۲۷۲۲	۴۰۷۴	۵۰۰۹۱	۴۰۲۵۰۰	۱۰۰۰	۹۰۰	۴۸۰	۴۰۹۴۰	۱۰۷۸۵	۴۵۸۰	۵۲۴۰